

Anexa nr. 1 la H.C.L. nr. 302 din 19.12.2024

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE a MUNICIPIULUI ROMAN pentru perioada 2022-2030

Versiune actualizată

Cuprins

INTRODUCERE	13
Zona teritorială vizată de strategie	13
SECȚIUNEA I – ANALIZĂ DIAGNOSTIC ROMAN 2022	14
1. Prezentarea generală a Municipiului Roman	14
1.1. Date generale	14
1.2. Istoric.....	14
1.3. Cadrul Natural	15
1.3.1. Relief	15
1.3.2. Clima	16
1.3.3. Rețea hidrografică.....	17
1.3.4. Resurse naturale	17
2. Planificarea strategică la nivel de municipiu	18
2.1. Strategii de dezvoltare	18
2.2. Planificare spațială.....	20
2.3. Alte documente strategice/operaționale	23
2.4. Percepția generală a cetățenilor	26
3. Analiza Strategiei integrate de dezvoltare a municipiului Roman pentru perioada 2014-2027	28
3.1. Analiza generală a strategiei.....	29
3.2. Relevanța planificării strategice față de nevoile identificate	30
3.3. Percepția cetățenilor privind implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2027	33
3.4. Analiza rezultatelor intervențiilor	39
3.5. Concluzii și recomandări	53
4. Structura și dinamica socio-demografică a populației la nivelul municipiului	57
4.1. Populația municipiului Roman	57
4.2. Dinamica populației și fluxurile migratorii.....	58
4.3. Mișcarea naturală a populației - natalitate și nupțialitate - tendințe	61
4.4. Structura populației pe categorii de vârstă și rata de dependență	63
5. Amenajarea teritoriului	65
5.1. Localizare, poziție la nivelul județului/regiunii și bilanțul teritoriului.....	65

5.2.	Analiza SWOT amenajarea teritoriului	67
5.3.	Concluzii	68
6.	Economia municipiului	68
6.1.	Scurt istoric.....	68
6.2.	Antreprenoriat și sectoare economice.....	68
6.3.	Forța de muncă	71
6.4.	Turismul.....	73
6.5.	Percepția cetățenilor despre dezvoltarea economică în municipiu	75
6.6.	Analiza SWOT dezvoltare economică	76
6.7.	Concluzii	77
7.	Infrastructura generală (transport, tehnico-edilitară, apă, energie, telecomunicații)	77
7.1.	Infrastructura de transport.....	77
7.2.	Infrastructura rutieră. Transportul în comun.....	79
7.3.	Infrastructura tehnico-edilitară	82
7.3.1.	Rețeaua de alimentare cu apă	82
7.3.2.	Rețeaua de canalizare	83
7.3.3.	Rețeaua de alimentare cu gaze naturale	83
7.3.4.	Rețeaua de alimentare cu energie electrică	84
7.3.5.	Rețeaua de telecomunicații	84
7.4.	Percepția cetățenilor privind infrastructura generală din municipiu	86
7.5.	Analiza SWOT infrastructură generală.....	90
7.6.	Concluzii	91
8.	Educația și accesul la servicii de educație, formare, tineret și sport	92
8.1.	Populația școlară și unitățile școlare	92
8.2.	Dotarea materială și accesibilitatea unităților de învățământ.....	100
8.3.	Învățământ gimnazial - rezultate.....	104
8.4.	Participarea la educație și rata abandonului școlar	107
8.5.	Percepția cetățenilor privind educația	108
8.6.	Analiza SWOT educație, formare, tineret și sport	110
8.7.	Concluzii	111
9.	Dezvoltarea socială – piața muncii, ocupare, sărăcie	112

9.1.	Piața muncii - resursele de forță de muncă, ocupare, șomaj	112
9.2.	Sărăcie, excluziune și asistență socială	115
9.3.	Situația economiei sociale	118
9.4.	Asistență și servicii sociale	120
9.5.	Locuire	122
9.6.	Percepția privind dezvoltarea socială la nivelul municipiului.....	123
9.7.	Analiza SWOT Dezvoltarea socială - piața muncii, ocupare, sărăcie.....	124
9.8.	Concluzii	125
10.	Starea de sănătate a populației și accesul la servicii medicale	125
10.1.	Starea de sănătate.....	125
10.2.	Sistemul de sănătate	129
10.3.	Personalul medico-sanitar	132
10.4.	Percepția cetățenilor privind accesul la servicii medicale	133
10.5.	Analiza SWOT accesul la servicii medicale	134
10.6.	Concluzii	135
11.	Cultură și patrimoniu	135
11.1.	Cultură.....	135
11.2.	Patrimoniul cultural	142
11.3.	Culte	143
11.4.	Personalități ale Romanului	147
11.5.	Percepția cetățenilor privind accesul la cultură și patrimoniul cultural.....	148
11.6.	Analiza SWOT Accesul la cultură și patrimoniul cultural	149
11.7.	Concluzii	150
12.	Protecția Mediului.....	150
12.1.	Generalități.....	150
12.2.	Aerul	151
12.3.	Apa	153
12.4.	Solul.....	155
12.5.	Păduri.....	156
12.6.	Natură și biodiversitate	157
12.7.	Deșeuri	159

12.8.	Zgomotul	169
12.9.	Utilizarea terenurilor	169
12.10.	Percepția cetățenilor privind protecția mediului	171
12.11.	Analiza SWOT Protecția mediului.....	173
12.12.	Concluzii	175
13.	Atenuarea și adaptarea la schimbări climatice	175
13.1.	Context general - atenuarea și adaptarea la schimbări climatice	175
13.2.	Atenuarea și adaptarea la schimbări climatice la nivel de municipiu	181
13.3.	Percepția cetățenilor privind atenuarea și adaptarea la schimbări climatice	183
13.4.	Analiza SWOT Atenuarea și adaptarea la schimbări climatice	184
13.5.	Concluzii	185
14.	Capacitate administrativă și parteneriate	185
14.1.	Cooperare inter-instituțională	185
14.2.	Zona Urbană Funcțională/Zona Metropolitană Roman	188
14.3.	Integritate și bună guvernare	190
14.4.	Relația cu societatea civilă.....	194
14.5.	Atragerea de resurse	195
14.6.	Percepția cetățenilor cu privire la capacitatea administrativă	197
14.7.	Analiza SWOT Capacitate administrativă și parteneriate	199
14.8.	Concluzii	200
SECȚIUNEA II – CADRUL STRATEGIC GENERAL		201
15.	Context general	201
15.1.	Dezvoltarea durabilă	201
15.2.	Egalitatea de șanse și tratament	202
15.3.	Oportunități și constrângeri 2022 - 2030	203
16.	Cadrul strategic ce stă la baza SID Roman.....	204
16.1.	Cadrul strategic global și European	204
16.2.	Fondurile europene alocate României și prioritățile acestora	215
16.2.1.	Planul pentru bugetul multianual 2021 – 2027	215
16.3.	Cadrul strategic național	217
16.4.	Cadrul strategic regional/județean	228

SECȚIUNEA III – VIZIUNEA, OBIECTIVELE STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE DURABILĂ 2022 – 2030 ȘI PORTOFOLIUL DE PROIECTE	232
17. Viziunea și obiectivele strategiei integrate de dezvoltare durabilă 2022 – 2030	232
17.1. Viziunea de dezvoltare integrată a municipiului	232
17.2. Descrierea abordării integrate	232
17.3. Obiectivele strategice de dezvoltare integrată	236
17.4. Obiectivele specifice de dezvoltare integrată	236
17.5. Regenerare urbană	238
18. Planul de măsuri de dezvoltare integrată a Municipiului Roman 2022-2030	241
19. Portofoliul de proiecte al Municipiului Roman	311
19.1. Portofoliul general de proiecte al Municipiului Roman	311
19.2. Lista proiectelor aflate în implementare	339
20. Metodologia de implementare, monitorizare, evaluare și revizuire a strategiei	342
20.1. Contextul instituțional de implementare a Strategiei Integrate de Dezvoltare; structura de management și implementare	342
20.2. Mecanisme de monitorizare și evaluare a strategiei	344
20.3. Planul de acțiune pentru implementarea SID	350
20.4. Indicatori de monitorizare	351
20.5. Riscuri și măsuri de atenuare	354
21. Cadrul partenerial pentru elaborarea și implementarea strategiei	355
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	362

Lista figurilor

Figura 1 - Harta județului Neamț	15
Figura 2 - Harta Geomorfologică a orașului Roman	16
Figura 3 - harta climatologică a orașului Roman.....	17
Figura 4 -Zonificarea funcțională a Mun. Roman	21
Figura 5 - Harta GAL-urilor din județul Neamț.....	22
Figura 6 -Percepția cetățenilor cu privire la municipiul în care trăiesc.....	26
Figura 7 -Percepția cetățenilor cu privire la dezvoltarea urbană a municipiului	27
Figura 8 - Percepția cetățenilor cu privire la nivelul personal de trai.....	27
Figura 9 - Percepția cetățenilor cu privire la locuința în care trăiesc.....	28
Figura 10 - Percepția cetățenilor cu privire la Implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2027	34
Figura 11 - Dezvoltare urbană durabilă integrată a Municipiului Roman.....	34
Figura 12 - Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial.....	35
Figura 13 - Dezvoltarea infrastructurii locale din Municipiul Roman	35
Figura 14 - Dezvoltarea infrastructurii în vederea promovării incluziunii sociale și reducerii gradului de sărăcie	36
Figura 15 - Îmbunătățirea mediului economic	36
Figura 16 - Dezvoltarea durabilă a turismului în zona Roman	37
Figura 17 - Îmbunătățirea condițiilor de mediu la nivel regional și local	37
Figura 18 - Asigurarea bunei guvernante la nivel local	38
Figura 19 - „Marketing comunitar”	38
Figura 20 - Populația municipiului Roman 1992-2020	57
Figura 21 - Mișcarea migratorie a populației Municipiul Roman 1990-2020	58
Figura 22 - Sold migrator	59
Figura 23 -Evoluția populației în așezările din vecinătate	60
Figura 24 - Rata natalității Municipiul Roman și jud. Neamț 2012-2019.....	62
Figura 25 - Rata nupțialității 1992-2020	62
Figura 26 - Vârsta mediană regiunea NE și județul Neamt 2014 - 2021.....	63
Figura 27 - Piramida vârstelor Municipiul Roman 2020	64
Figura 28 - Poli de dezvoltare urbană - România	65
Figura 29 - Evoluția numărului de întreprinderi active înregistrate în municipiul Roman	69
Figura 30 - Evoluția cifrei de afaceri și a profitului întreprinderilor active înregistrate în municipiul Roman	70
Figura 31 - Evoluția numărului de salariați în municipal Roman în perioada 2011 - 2020	72
Figura 32 - Numărul mediu de salariați în întreprinderi în anul 2020	72
Figura 33 - Evoluția numărului de structuri de primire turistică în județ și în municipiul Roman	73
Figura 34 -Evoluția capacității de cazare turistică în municipiul Roman și în județ.....	74
Figura 35 - Evoluția numărului de înnoptări în municipiul Roman și în județ	74
Figura 36 - Evoluția procentului de înnoptări în municipiul Roman și în județ.....	75
Figura 37 - Percepția cetățenilor cu privire la sprijinirea sectorului economic.....	75

Figura 38 - Percepția cetățenilor cu privire la diversificarea și dezvoltarea sectorului agro-alimentar în municipiu.....	76
Figura 39 -Conexiunile pe cale rutieră ale municipiului Roman	78
Figura 40 -Conexiunile pe calea ferată ale municipiului Roman.....	78
Figura 41 - Conexiunile pe calea ferată ale municipiului Roman.....	79
Figura 42 - Evoluția lungimii străzilor orășenești în municipiul Roman în perioada 2011 - 2020	80
Figura 43 - Harta traseelor de transport în comun în municipiul Roman.....	81
Figura 44 - Evoluția cantității de apă distribuite în municipiul Roman în perioada 2011-2020	82
Figura 45 - Evoluția lungimii totale a conductelor de distribuție a gazelor aturale în municipiul Roman în perioada 2011 - 2020.....	83
Figura 46 - Evoluția cantității totale de gaze naturale distribuite în municipiul Roman în perioada 2011 - 2020.....	84
Figura 47 - Harta acoperirii cu servicii de internet de mare viteză - Vodafone.....	85
Figura 48 - Harta acoperirii cu servicii de internet de mare viteză - Orange	85
Figura 49 - Harta acoperirii cu servicii de internet de mare viteză - Telekom.....	86
Figura 50 - Percepția cetățenilor cu privire la infrastructura rutiera din municipiu	86
Figura 51 - Percepția cetățenilor cu privire la regenerare urbană.....	87
Figura 52 - Percepția cetățenilor cu privire la accesibilitatea de transport.....	87
Figura 53 - Percepția cetățenilor cu privire la infrastructura de alimentare cu apă, canalizare	88
Figura 54 - Percepția cetățenilor cu privire la infrastructura privind iluminatul public	88
Figura 55 - Percepția cetățenilor cu privire la eficiența energetică și la promovarea resurselor regenerabile.....	89
Figura 56 - Percepția cetățenilor cu privire la infrastructura informațională	90
Figura 57 - Rețeaua școlară - număr elevi Plan 2022-2023	95
Figura 58 - Numărul de elevi navetiști din vecinătatea municipiului Roman	98
Figura 59 - Populația școlară Municipiul Roman pe niveluri de educație 2010-2020	99
Figura 60 - Laboratoare școlare pe niveluri de educație Municipiul Roman 2015-2020	102
Figura 61 - PC-uri/echipamente IT în unitățile de educație pe niveluri Municipiul Roman 2014-2020.....	103
Figura 62 - Rezultate medii ale elevilor din învățământul profesional și tehnic la testarea competențelor	107
Figura 63 - Percepția cetățenilor cu privire la Educație - acțiuni și infrastructura educațională din municipiu.....	109
Figura 64 - Percepția cetățenilor cu privire la acțiunile și infrastructura dedicată tineretului	109
Figura 65 - Percepția cetățenilor cu privire la acțiunile și infrastructura dedicată sportului.....	110
Figura 66 - Resursele de forță de muncă ale Municipiului Roman 2016-2021.....	113
Figura 67 - Numarul mediu al salariaților din municipiul Roman 1991-2020.....	114
Figura 68 - Numarul mediu al salariaților din municipiul Roman 2014-2020.....	114
Figura 69 - Someri înregistrați în municipiul Roman 2010-2021	115
Figura 70 - Percepția cetățenilor cu privire la promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în municipiu.....	123
Figura 71 - Percepția cetățenilor cu privire la serviciile sociale din municipiul Roman	124

Figura 72 - Rata mortalității pe medii de rezidență județul Neamț	125
Figura 73 - Mortalitatea infantilă Roman	127
Figura 74 - Mortalitatea infantilă Roman și județul Neamț	128
Figura 75 - Număr medici municipiul Roman 2012-2020 pe forme de proprietate.....	133
Figura 76 - Percepția cetățenilor cu privire la acțiuni și infrastructura de sănătate în municipiul Roman	134
Figura 77 - Evoluția numărului de vizitatori în muzeele din Municipiul Roman	141
Figura 78 - Număr de volume existente în biblioteci.....	141
Figura 79 - Număr de cititori activi din biblioteci în perioada 2016 - 2020	
Figura 80 - Percepția cetățenilor cu privire la acțiunile și infrastructura culturală din municipiul Roman	148
Figura 81 - Percepția cetățenilor cu privire la conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură.....	148
Figura 82 - Stații de măsurare a calității aerului	151
Figura 83 - Confluența râului Moldova cu râul Siret.....	154
Figura 84 - Harta solurilor156	
Figura 85 - Hartă situri Natura 2000	158
Figura 86 - Harta vegetației	159
Figura 87 - SMID Neamț.....	161
Figura 88 - Piramida deșeurilor.....	166
Figura 89 - Unități teritoriale de referință	170
Figura 90 - Percepția cetățenilor cu privire la starea mediului din municipiul în care trăiesc	171
Figura 91 - Percepția cetățenilor cu privire la protejarea și conservarea mediului	172
Figura 92 - Percepția cetățenilor cu privire la salubritate și colectarea de deșeuri	172
Figura 93 - Percepția cetățenilor cu privire la punerea în valoare, în interesul comunității locale, a resurselor naturale de pe raza municipiului	173
Figura 94 - Cele mai mari emisii de GES din UE pe PIB în 2017.....	177
Figura 95 - Emisiile de GES în România, pe sectoare	178
Figura 96 - Percepția cetățenilor cu privire la adaptarea la schimbările climatice	183
Figura 97 - Percepția cetățenilor cu privire la reacția autorităților în situații de urgență	184
Figura 98 - Percepția cetățenilor cu privire la transparență și acces la informații de interes public	197
Figura 99 - Percepția cetățenilor cu privire la nivelul de integritate al autorităților.....	198
Figura 100 - Percepția cetățenilor cu privire la evidența persoanelor în municipiu.....	198
Figura 101 - Percepția cetățenilor cu privire la ordinea publică	199
Figura 102- Categorii de vârstă - respondenți.....	359
Figura 103 - Nivelul de studii al respondenților.....	359
Figura 104 - Împărțirea respondenților în funcție de ocupație - statut profesional	360
Figura 105 - Obiectivele de Dezvoltare Durabilă - Agenda 2030.....	205
Figura 106 - Obiectivele Pactului Ecologic European	206
Figura 107 - Planul de investiții pentru o Europă durabilă	214
Figura 108 -Alocarea financiară pentru România 2021 - 2027	215
Figura 109 - Matricea generală a priorităților	Error! Bookmark not defined.
Figura 110 - Matricea priorităților	Error! Bookmark not defined.

Lista tabelelor

Tabel 1 - Grad de realizare Portofoliul de proiecte - Proiecte strategice prioritare	40
Tabel 2 - Evoluția populației Municipiul Roman și comunelor limitrofe 1992 - 2021	60
Tabel 3 - - Mișcarea naturală a populației - născuți vii Jud. Neamț și Municipiul Roman 2012-2019	61
Tabel 4 - Rata natalității Jud. Neamț și Municipiul Roman 2012-2019	61
Tabel 5 - Clasament companii active.....	71
Tabel 6 - Unitatile de invatamantdin municipiul Roman pe niveluri de educatie 2010-2020 ..	93
Tabel 7 - Rețeaua școlară din Municipiul Roman - proiect pentru anul școlar 2022-2023	94
Tabel 8 - Populatia scolara, pe niveluri de educatie municipiul Roman 2010-2020	97
Tabel 9 - Personalul didactic pe niveluri de educație Mun. Roman 2012-2020.....	100
Tabel 10 - Sali de clasa (cabinete scolare/amfiteatre) pe niveluri de educatie Municipiul Roman 2013-2020.....	101
Tabel 11 - Laboratoare școlare pe niveluri de educație orașe jud. Neamț 2019.....	102
Tabel 12 - Săli de gimnastică pe niveluri de educație Municipiul Roman 2013-2019	103
Tabel 13 - Numărul de elevi înscriși la evaluarea națională sesiunea 2020 Municipiul Roman	104
Tabel 14 - Ierarhizarea unităților școlare în funcție de nivelul de defavorizare.....	106
Tabel 15 - Populația de vârstă preșcolară din Municipiul Roman cu vârste între 3-5 ani 2019-2020	107
Tabel 16 - Resursele de muncă ale mun. Roman în perioada 2016-2021	112
Tabel 17 - Salariați pe tipuri de angajatori Municipiul Roman 2020	115
Tabel 18 -Grad de marginalizare % în zone urbane Jud. Neamț și Municipiul Roman	117
Tabel 19 -Număr beneficiari Venit Minim Garantat Muncipiul Roman 2021-2022	120
Tabel 20 - Servicii sociale licențiate în baza legii 197/2012 2022 Municipiul Roman	120
Tabel 21 - Fondul de locuințe, în mediul urban din județul Neamț în anul 2019	122
Tabel 22 - Indicatori mortalitate Municipiul Roman 2012-2020 și județul Neamț pe medii ...	126
Tabel 23 - Rata mortalității infantile Municipiul Roman și jud. Neamț pe medii de rezidență 2014-2020.....	128
Tabel 24 - Unități sanitare din Municipiul Roman pe categorii, forme de proprietate 2012-2020	129
Tabel 25 - Personalul medico-sanitar din Municipiul Roman pe categorii, forme de proprietate 2012-2020.....	132
Tabel 26 - Numărul vizitatorilor în muzee (Nr. vizitori/an).....	140
Tabel 27 - Numărul de volume deținute de bibliotecile din Roman	141
Tabel 28 - Numărul cititorilor activi din biblioteci 2016 - 2020	
Tabel 29 - Pulberile în suspensie.....	152
Tabel 30 - Situri Natura 2000	157
Tabel 31 - Cantitățile de deșeuri generate în județul Neamț pentru perioada 2016-2019	160
Tabel 32 - Gradul de deservire urban-rural pentru anul 2019	161
Tabel 33 - Principalele tipuri de deșeuri generate	162
Tabel 34 - Cantitatea de deșeuri municipale eliminate	163
Tabel 35 - Cantitatea de deșeuri reciclabile colectată de operatorul delegat.....	163
Tabel 36 - Cantitățile de deșeuri reciclabile colectate în vederea valorificării prin intermediul operatorilor economici autorizați pentru achiziția deșeurilor reciclabile	163

Tabel 37 - Compoziția deșeurilor generate.....	165
Tabel 38 - Obiective managementul integrat al deșeurilor	167
Tabel 39 - Prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională.....	228

Lista fotografiilor

Fotografie 1 - Muzeul de Istorie	135
Fotografie 2 - Interior Palatul Nevruzzi Roman	138
Fotografie 3 - Interior Palatul Nevruzzi Roman	138
Fotografie 4 - Muzeului de Istorie - Casa Fălcoianu	138
Fotografie 5 - Muzeul de Artă Roman	139
Fotografie 6 - Muzeul de Științele Naturii Roman	140
Fotografie 7 - Casa vornicului Done - Casa Sergiu Celibidache	140
Fotografie 8 - Catedrala episcopală „Sf. Paraschiva”	143
Fotografie 9 - Biserica "Precista Mare" Roman	144
Fotografie 10 - Biserica "Precista Mică"	145
Fotografie 11 - Biserica Albă Roman	145
Fotografie 12 - Biserica "Sfântul Nicolae" Roman	146
Fotografie 13 - Biserica Armenească Roman	146

ABREVIERI

UAT	Unitate Administrativ Teritorială
CJ	Consiliul Județean
SCAP	Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice
PSI	Plan Strategic Instituțional
CCS	Comitetul de coordonare strategie
GS	Grup consultativ
UE	Uniunea Europeană
NGEU	Next Generation EU
IMM	Intreprinderi mici și mijlocii
ONG	Organizații neguvernamentale
ODD	Obiectiv de dezvoltare durabilă
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
PODD	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
POT	Programul Operațional Transport
POCIDIF	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
POS	Programul Operațional Sănătate
POEO	Programul Operațional Educația și Ocupare
POIDS	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială
POR	Programele Operaționale Regionale

POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
POTJ	Programul Operațional Tranziție Justă
PNRR	Planul Național de Relansare și Reziliență
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
DSP	Direcția de Sănătate Publică
ISJ	Inspectoratul Școlar Județean
ISC	Inspecția de Stat în Construcții
AJPIS	Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială
SPAS	Servicii Publice de Asistență Socială
ONGT	Organizații neguvernamentale pentru tineret
CCI	Camera de Comerț și Industrie
CAR	Case de Ajutor Reciproc
AJOFM	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
ADR	Agenția pentru Dezvoltare Regională
APM	Agenția de Protecție a Mediului
APIA	Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
DSV	Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
DJS	Direcția Județeană de Statistică
ANAR	Administrația Națională Apele Române
ANM	Administrația Națională de Meteorologie
ANIF	Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare
ISU	Inspectoratul pentru Situații de Urgență
ADI	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
ROMSILVA	Regia Națională a Pădurilor
IFN	Instituții financiare non-bancare
CJAS	Casa Județeană de Asigurări de Sănătate
GAL	Grup de Acțiune Locală

INTRODUCERE

Strategia integrată de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030, reprezintă o revizuire și o prelungire a Strategiei integrate de dezvoltare (SID) a Municipiului Roman pentru perioada 2014 - 2027.

Mult timp s-a considerat că îndeplinirea sarcinilor administrative era posibilă fără a deține o perspectivă pe termen lung, iar acest lucru a constituit una din principalele critici aduse modelului tradițional al administrației publice. În prezent, filosofia managerială plasează în centrul atenției instituțiilor publice obținerea de rezultate pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor, iar preocuparea pentru stabilirea direcțiilor strategice pe termen mediu și lung este inevitabilă pentru comunitate.

Strategia integrată de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030 constituie o parte componentă a procesului de planificare strategică și reprezintă:

- un document strategic elaborat de către părțile interesate ce exprimă o viziune integrată asupra dezvoltării durabile a comunității, aplicând principiile coeziunii și competitivității economice, sociale și teritoriale, dezvoltării și asigurării de șanse egale pentru toți membrii societății locale, regionale și naționale.
- un document de politică publică pe termen mediu și lung, care definește politica autorității publice cu privire la dezvoltarea locală a Municipiului Roman în care se impune luarea unor decizii la nivel local, în concordanță cu politicile de dezvoltare la nivel județean, regional, național și european.

Strategia ca document strategic cuprinde în mod uzual elemente generale ale planificării strategice aplicate la nivelul unei comunități locale: analiză diagnostic/ viziune/ valori/ obiective strategice / obiective specifice/ plan de măsuri / acțiuni.

Strategia integrată de dezvoltare a Municipiului Roman include analiza potențialului local, stabilirea obiectivelor de dezvoltare, a căilor de acțiune și identificarea surselor de finanțare.

Planificarea strategică este un proces continuu utilizat de comunitățile locale pentru a se asigura că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare economică ale comunității, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile.

Strategia integrată de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030 cuprinde trei secțiuni:

- SECȚIUNEA I - ANALIZĂ DIAGNOSTIC ROMAN 2022
- SECȚIUNEA II - CADRUL STRATEGIC GENERAL
- SECȚIUNEA III - VIZIUNEA DE DEZVOLTARE INTEGRATĂ, OBIECTIVELE STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE DURABILĂ 2022 - 2030 ȘI PORTOFOLIUL DE PROIECTE.

Zona teritorială vizată de strategie

Strategia integrată de dezvoltare a Municipiului Roman este elaborată local, la nivel de UAT Roman.

SECȚIUNEA I - ANALIZĂ DIAGNOSTIC ROMAN 2022

1. Prezentarea generală a Municipiului Roman

1.1. Date generale

Municipiul Roman (46°55' lat. N 26°55' long. E) se află la aproximativ 46 km spre est de Piatra-Neamț, pe malul stâng al râului Moldova.

Prima atestare documentară a Romanului datează de peste șase secole, cu toate că Dimitrie Cantemir afirmă că începuturile Romanului se trag încă de pe vremea împăratului Traian. Municipiul a fost considerat în trecut, dar este și în prezent, un centru cultural, cu o bogăție istorică atașată de existența sa. Mai mult decât atât, în prezent Romanul este considerat și un centru industrial (fosta Uzină de țevi, actualmente Petrotub S.A. a fost dată în funcțiune în anul 1957 fiind, pe atunci, cel mai mare laminor de acest gen din țară).

Orașul este situat în centrul regiunii istorice Moldova, la nord de confluența râului Moldova cu Siretul și se află la o distanță de 82 de kilometri de Iași. Orașul este străbătut de șoseaua națională DN2, care îl leagă spre nord de Suceava și spre sud de Bacău, Focșani, Buzău și București. La Roman, acest drum se intersectează cu șoseaua națională DN15D care îl leagă spre vest de Piatra Neamț și spre est de Vaslui.

1.2. Istoric

Prima consemnare a Romanului se regăsește în Letopisețul Novgorodului (document extern, în general acceptat ca fiind datat 1387-1392). Localitatea este menționată prima oară într-un document intern în 1392, când era deja un puternic centru medieval al Moldovei, unde meșteșugul și negoțul vremii erau în floare. Documentul intern ce îi atestă prima oară existența în scris, avea să fie un hrisov de danie către Ionaș Viteazu. Unii dintre cercetători consideră ca numele orașului a fost preluat după ce al lui Roman I Mușat, ce a domnit între 1392 și 1394, în timp ce alții clamează existența denumirii chiar de mai devreme, din timpul domniei lui Petru I Mușatinul (1375 - 1391).

Având o diversitate etnică sporită, o comunitate catolică puternică, un potențial economic considerabil și o urbe adesea vizitată pentru comerț și pentru produse meșteșugite de către romașcani, Romanul a fost văzut încă de la începuturile istoriei scrise a neamului ca un oraș cosmopolit și extrem de valoros din Moldova.

Ascensiunea Romanului ca urbe este marcată în secolul XV de apariția unei arhiepiscopii, care a avut și rol de mitropolie a Romanului și a Țării de Jos a Moldovei, istoricii considerând că aceasta a fost cel mai probabil înființată în perioada de început a domniei lui Alexandru cel Bun, undeva între anii 1408 și 1413.

Secolele ce urmează aduc cu ele creșterea producției de mărfuri și diversificarea schimburilor economice, tendință începută la nivelul întregii regiuni încă din secolul al

XVIII-lea. Romanul crește constant și sigur ca importanță, mai ales odată cu apariția în sec. al XIX-lea a unor întreprinderi.

Războiul de independență găsește romașcanii luptând cu curaj și fiind cei însărcinați cu a ocupa Nicopole și a deschide drum spre Plevna, luptând cu eroism și la Grivița I. Locuitorii zonei prospere susțin armata cu bani, muncă sau materiale, și cu trei spitale militare ce aveau să existe în Roman.

Secolul XX aduce apariția primelor fabrici în Roman, dar și sacrificiul romașcanilor în Primul Război Mondial, când Regimentele 14 infanterie și 4 artilerie grea au participat la campaniile din Transilvania, Muntenia și Moldova. Sfârșitul celui de-al doilea Război Mondial, în schimb, a transformat Romanul în principal teatru de război, fapt ce a generat mari distrugerii în orașul aflat în plină ascensiune economică.

Perioada comunistă coincide cu cea de refacere și reconstrucție, iar Romanul cunoaște o relativă dezvoltare economică, ridicându-se cel mai mare laminor de țevi nesudate din acea vreme. În 1950, Romanul a căpătat statut de oraș regional și a devenit reședință a raionului Roman din regiunea Bacău (între 1952-1956, din Regiunea Iași).

1.3. Cadrul Natural

1.3.1. Relief

Municipiul Roman este situat în partea de est a județului Neamț, în partea centrală a podișului Moldovei la aproximativ 3 km amonte de confluența râurilor Moldova și Siret, pe malul stâng al râului Moldova.

Figura 1 - Harta județului Neamț

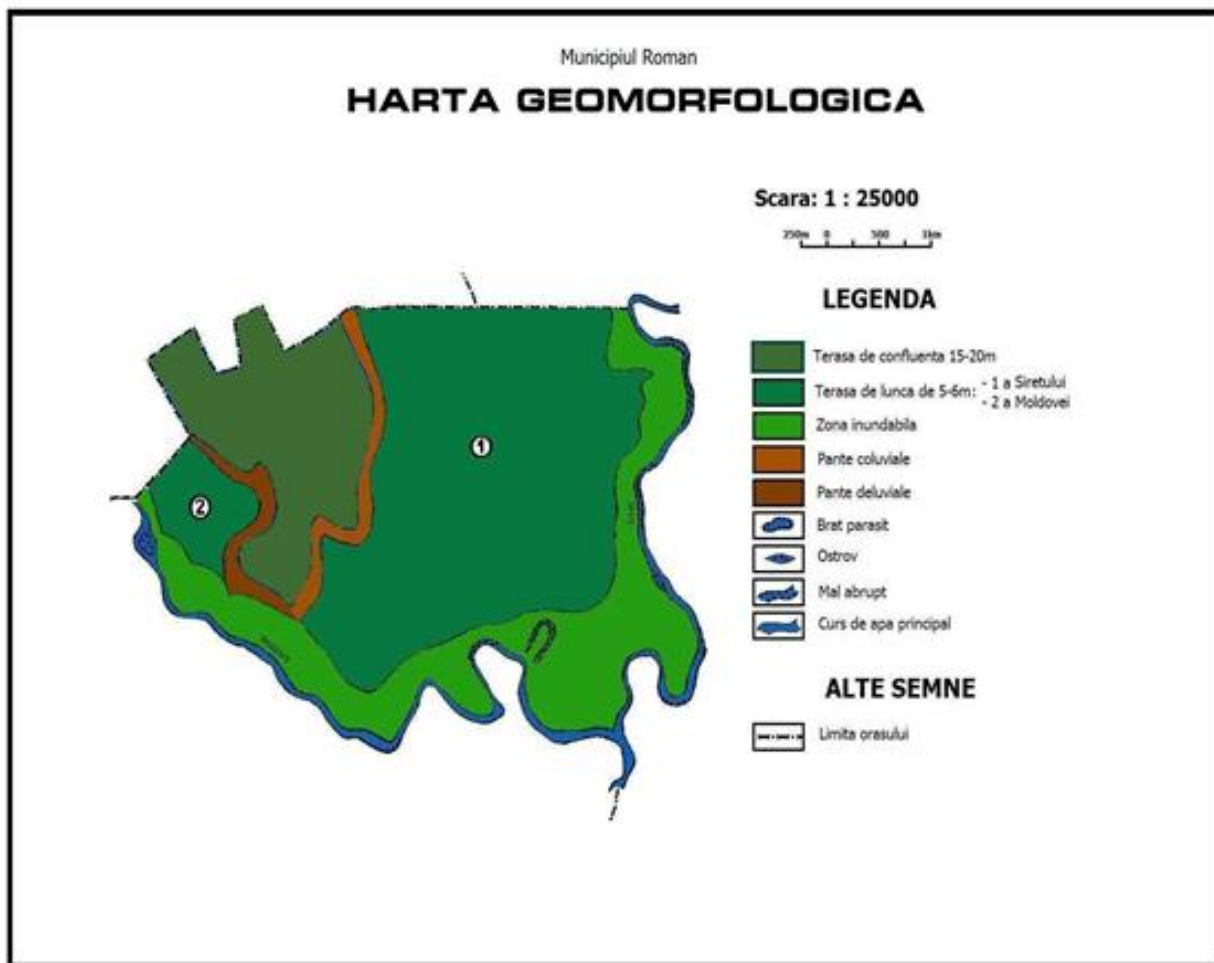
Sursa: hartaromanieionline.ro

Relieful municipiului Roman și al împrejurimilor acestuia are un aspect puțin pronunțat și este rezultatul fenomenelor de eroziune și de confluență al celor două râuri Siret și Moldova. Din punct de vedere geomorfologic, perimetrul municipiului Roman se încadrează în marea unitate structurală a Podișului Moldovenesc. Zona

ce aparține acestei unități, este cuprinsă între Prut și malul vestic al Siretului unde ia contact cu Carpații Orientali, iar spre sud, în regiunea Bârladului se învecinează cu Câmpia Română. Din punct de vedere tectonic, stratele care alcătuiesc Podișul Moldovei, sunt necutate, ele reprezentând o slabă înclinare spre sud-vest. Geologic, Podișul Moldovei reprezintă continuarea spre vest și sud-est a marii platforme Podolice Ruse. În fundament se găsesc depozite vechi începând de la silurian și până la sarmațian, cu unele lacune stratigrafice datorate unor transgresiuni marine și a eroziunilor.

Figura 2 - Harta Geomorfologică a orașului Roman

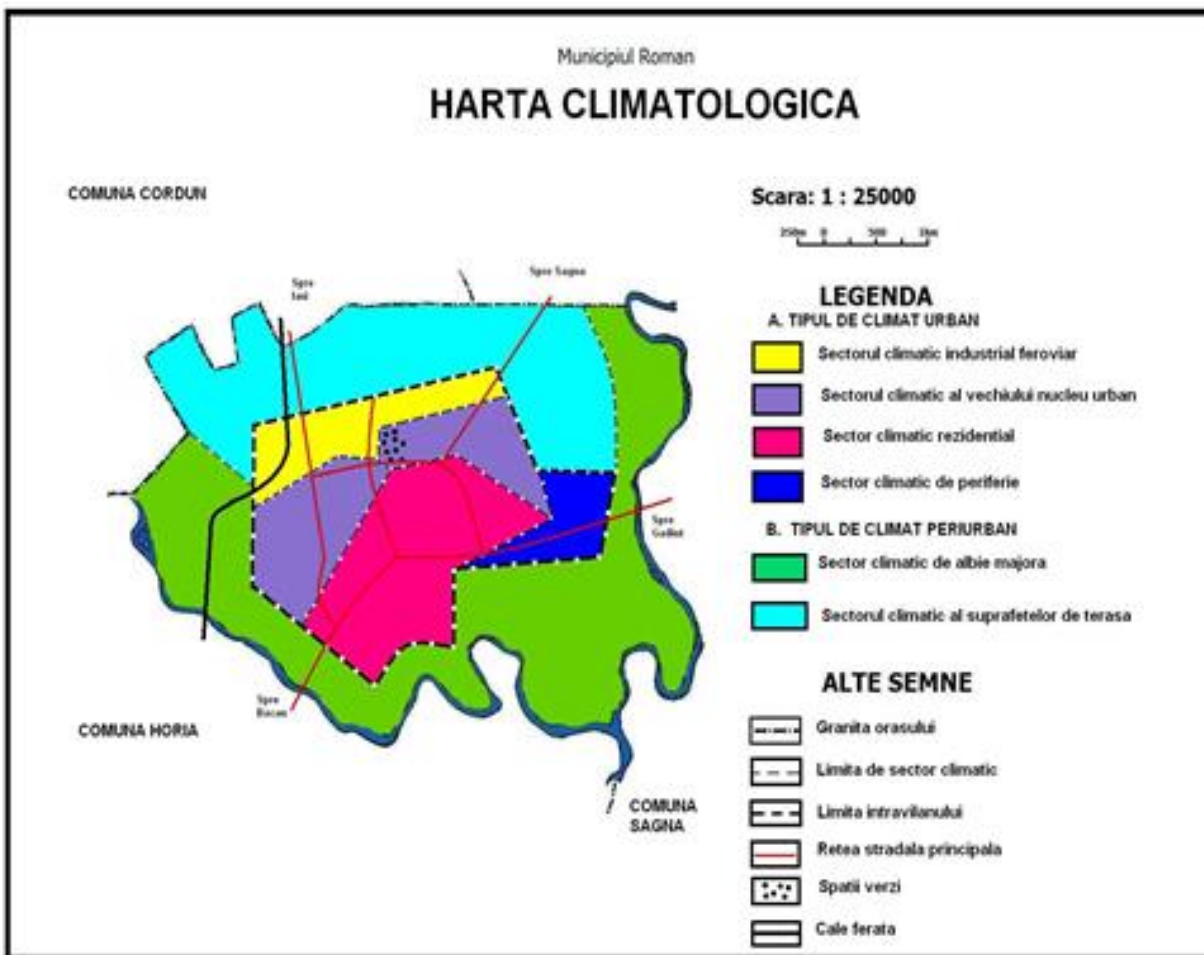
1.3.2. Clima

Municipiul Roman se încadrează într-o unitate climatică de nuanță continentală, cu ierni reci și veri călduroase și cu o predominare a circulației atmosferice dinspre nord și nord-vest. Oscilațiile climatice au o amploare mare atât ca efect al circulației generale a atmosferei, cât și a influențelor introduse de relief (inversiuni termice).

Regimul precipitațiilor prezintă cantități mici iarna și mari vara, corespunzând zonei D cu greutate de referință a zăpezii de $g_z = 1,8 \text{ KN/mp}$.

Figura 3 - Harta climatologică a orașului Roman

1.3.3. Rețea hidrografică

Cele două râuri, Siretul și Moldova, reprezintă rețeaua hidrografică. Râul Siret are un debit mediu multianual de $31,5 \text{ m}^3 / \text{s}$ iar Râul Moldova are un debit mediu multianual de $26,5 \text{ m}^3 / \text{s}$, așadar destul de apropiat de cel al Siretului. Apele subterane sunt bine reprezentate pe teritoriul municipiului Roman.

1.3.4. Resurse naturale

Papură, stuful, broscărița, rogozul, pot fi întâlnite frecvent în văile Siretului și Moldovei, acestea fiind specifice solurilor cu exces de umiditate. Cornul, păducelul și porumbarul sunt formațiunile arbustive pe care le regăsim, de asemenea, în Roman. Fauna acvatică din Siret și Moldova este caracterizată prin prezența unor specii precum scoabarul, cleanul, morunașul, mren, avatul, beldița, zvârluga și carasul.

Fauna terestră este prezentă prin diferite specii de amfibieni (în general broaște, broaște râioase, brotăcei, buhai de baltă, salamandre), reptile (șopârla de câmp, gușterul, șarpele de casă, șarpele de apă), păsări.

Cernoziomurile și solurile aluviale reprezintă solurile caracteristice acestei zone, în mai mică măsură fiind prezente argiluvisolurile, luvisolurile, regosolurile, salsodisolurile și gleisolurile.

2. Planificarea strategică la nivel de municipiu

2.1. Strategii de dezvoltare

La nivelul comunității Municipiului Roman, din punct de vedere strategic, UAT Municipiul Roman are în implementare **Strategia integrată de dezvoltare (SID) a Municipiului Roman pentru perioada 2014 - 2027** și a derulat procesul de revizuire și de prelungire a acesteia pentru perioada 2022 - 2030.

Viziunea asumată în SID este: *"Municipiul Roman va redeveni, la orizontul anului 2027, un centru polarizator al Văii Siretului, principala axa de dezvoltare a Moldovei, o comunitate urbană solidă și cosmopolită, atractivă pentru locuitori, întreprinzători și turiști, cu o infrastructură modernă, o economie durabilă și o administrație publică locală eficientă și orientată către nevoile cetățenilor."*

Slogan: *"Toate drumurile trec prin Roman"*

Ținte specifice asumate pentru anul 2027 sunt:

1. Roman - centru polarizator al Axei Siretului;
2. Roman - comunitate atractivă pentru locuitori;
3. Roman - pol investițional și de atracție turistică

Direcțiile majore de acțiune pentru implementarea SID 2014-2027 sunt:

- Creșterea atractivității prin crearea unui sistem de spații publice de imagine, interconectate;
- Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial din Municipiul Roman;
- Polarizarea turismului cultural prin organizarea unei agende dinamice de cultură alternativă și promovarea regională concomitent cu intervenția asupra structurilor turistice aparținând patrimoniului național;
- Dinamizarea mediului de afaceri și încurajarea creșterii economice inteligente prin realizarea unei agende de atragerea investițiilor bazate pe inovație, cercetare și dezvoltare;
- Creșterea calității vieții și consolidarea demografică prin îmbunătățirea serviciilor livrate (educație, sănătate, cultură ș.a.) și a condițiilor de locuire;
- Regenerarea urbană și reintegrarea în circuitul urban al terenurilor industriale neutilizate, a terenurilor aflate în paragină și introducerea pe acestea a unor activități recreative.

-

Obiectivele strategice și obiectivele operaționale prevăzute în SID 2014 - 2027 sunt:

- Obiectivul strategic 1: Dezvoltare urbană durabilă integrată a Municipiului Roman;
 - o Obiectivul operațional 1.1.: Îmbunătățirea mediului urban a municipiului;
 - o Obiectivul operațional 1.2.: Îmbunătățirea mobilității urbane;
- Obiectivul strategic 2: Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial din Municipiul Roman;
 - o Obiectivul operațional 2.1.: Creșterea eficienței energetice în sectorul rezidențial;
 - o Obiectivul operațional 2.2.: Creșterea eficienței energetice în sectorul public;
- Obiectivul strategic 3: Dezvoltarea infrastructurii locale din Municipiul Roman;
 - o Obiectivul operațional 3.1: reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii educaționale și creșterea calității actului educațional;
 - o Obiectivul operațional 3.2.: Reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii de sănătate și creșterea calității serviciilor medicale;
 - o Obiectivul operațional 3.3: Reabilitarea/modernizarea și dotarea infrastructurii sociale;
- Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea infrastructurii în vederea promovării incluziunii sociale și reducerii gradului de sărăcie în Municipiul Roman;
 - o Obiectivul operațional 4.1.: sprijin pentru regenerarea economică a zonelor urbane aflate în declin și pentru incluziunea socială a comunităților defavorizate, inclusiv a comunității rromice;
- Obiectivul strategic 5: Îmbunătățirea mediului economic din Municipiul Roman;
 - o Obiectivul operațional 5.1.: Dezvoltarea antreprenoriatului local și atragerea de investiții străine;
 - o Obiectivul operațional 5.2: Creșterea competitivității IMM-urilor;
- Obiectivul strategic 6: Dezvoltarea durabilă a turismului în zona Roman;
 - o Obiectivul operațional 6.1: valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și religios cu potențial turistic;
 - o Obiectivul operațional 6.2.: crearea/modernizarea infrastructurii specifice de turism în vederea creșterii atractivității și competitivității municipiului ca destinație turistică;
- Obiectivul strategic 7: Îmbunătățirea condițiilor de mediu la nivel regional și local;
 - o Obiectivul operațional 7.1: Reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate;
 - o Obiectivul operațional 7.2: Reabilitarea/extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivel local;
 - o Obiectivul operațional 7.3: Creșterea capacității de intervenție în situații de urgență;
- Obiectivul strategic 8: Asigurarea bunei guvernante la nivel local;

- Obiectivul operațional 8.1. Aproximarea administrației publice de cetățeni (dezvoltarea capacității instituționale, acces îmbunătățit al locuitorilor la informațiile de interes public și dezvoltarea cooperării);
- Obiectivul strategic 9 : "Marketing comunitar";
 - Obiectiv operațional 9.1. Promovarea unei strategii de captare a atenției pozitive asupra Municipiului Roman și de definire a localității în context regional, național și comunitar.

Totodată, este de menționat și implementarea în paralel a **Strategiei de dezvoltare durabilă (SDD) a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2020**. Aceasta cuprinde o secțiune Profilul Municipiului Roman, Portofoliul de proiecte prioritare strategice pentru perioada 2014-2020, Planul de acțiune pentru implementarea strategiei și Sistemul de monitorizare și evaluare a strategiei, în condițiile în care SDD 2014-2020 preia toate obiectivele strategice/operaționale și măsurile din din SID 2014 - 2027.

2.2. Planificare spațială

La nivel județean, este în proces de actualizare **Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Neamț**. Despre municipiul Roman se pot trasa următoarele concluzii preliminare:

- pol logistic regional, un oraș cu o poziție strategică, aflat la intersecția axelor majore de transport și la distanțe relativ egale față de Piatra - Neamț, Iași, Bacău și Vaslui;
- sistemul urban Piatra-Neamț - Roman și Roman - pol logistic de importanță regională reprezintă punctele forte ale județului;
- județ caracterizat de infrastructura de transport insuficient dezvoltată;

La nivelul municipiului Roman, este în vigoare **Planul Urbanistic General (PUG) al Municipiului Roman** aprobat în 2010 și prelungit în 2020 pentru o perioadă de încă 10 ani. În prezent, se fac demersuri pentru actualizarea PUG Roman prin finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Schema după care este organizată rețeaua principală de trafic din Municipiul Roman este una de tip radial, cu 5 direcții principale (E85 spre Bacău, E85 spre Târgu Frumos, DN 15D spre Vaslui, DJ 207D spre Luța, DJ 207B spre Cordun) iar fluxurile de circulație au tendința de a se concentra pe câteva artere majore care traversează zona centrală a municipiului.

Se observă conturarea unei zone centrale, cu importanță istorică și arhitecturală, cu o mare concentrare de monumente istorice, ansambluri de arhitectură și urbanistice.

Prin concentrarea activităților de tip administrativ în zona centrală a orașului, acesta reprezintă un polarizator pentru mobilitatea urbană a tuturor locuitorilor. Diversitatea și caracterul zonei centrale, precum și, distanțele scurte între punctele de interes încurajează mobilitatea pietonală și velo, însă infrastructura din prezent nu oferă condiții sigure pentru deplasările nemotorizate.

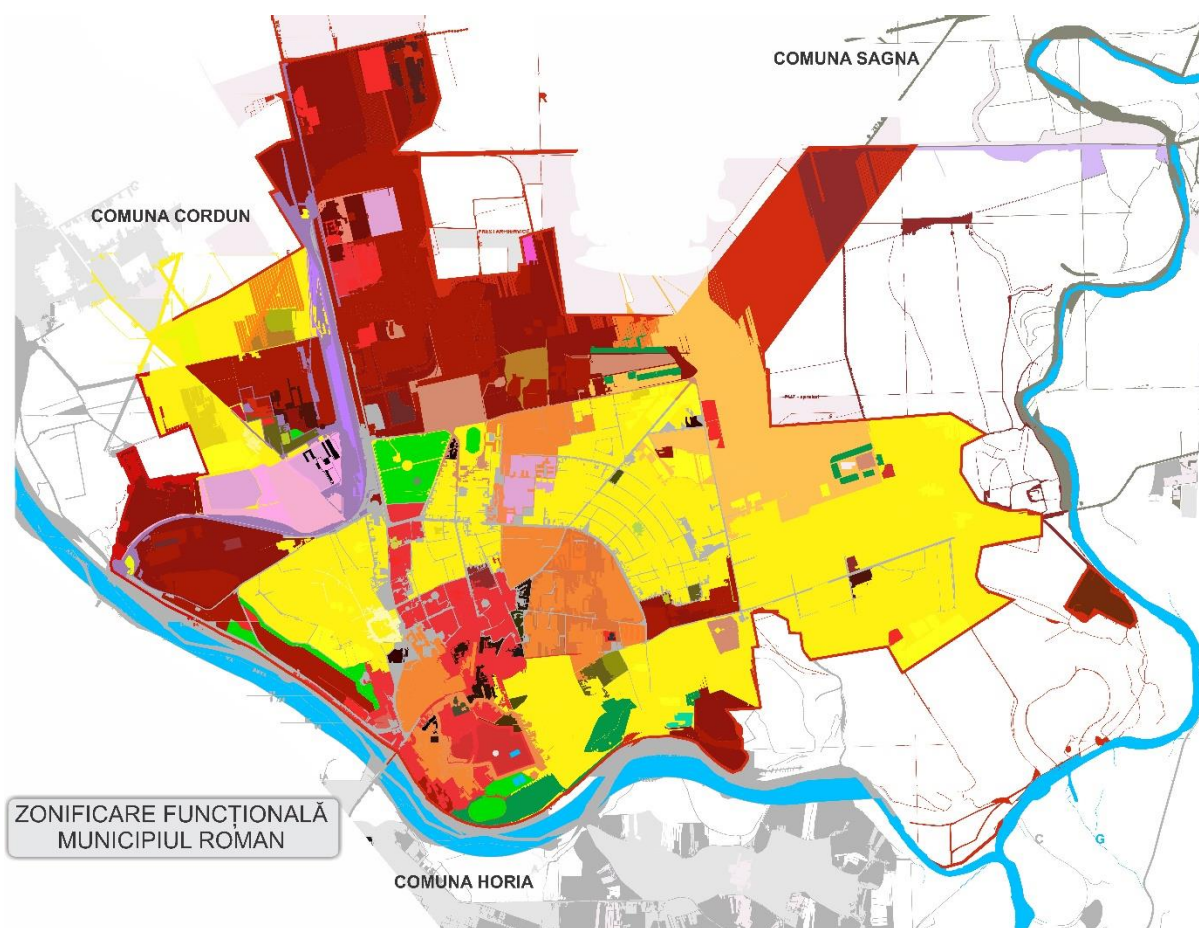

Municipiul s-a dezvoltat de-a lungul timpului din nucleul format în vecinătatea nordică a Râului Moldova, către nord, de-a lungul principalelor artere de tranzit.

În prezent, centrul orașului asigură capacități mari pentru transport auto prin acest areal și un număr considerabil de parcări la nivelul carosabilului, aceste aspecte având efecte negative asupra calității spațiului public.

Zonele industriale se află la extremitatea nordică a intravilanului, de-a lungul principalelor artere de circulație.

Figura 4 - Zonificarea funcțională a Mun. Roman

Sursa: PUG Roman

Prin această amplasare a marilor zone comerciale și industriale, în deplasările zilnice ale populației spre locurile de muncă nu se tranzitează zona centrală a orașului.

Conform PUG, locuințele individuale și cele colective sunt dispuse echilibrat în teritoriu. Locuințele colective prezintă circulații interne de categoria a IV (o banda pe sens) sau alei pietonale. Aceste zone de locuințe sunt bine deservite funcțional, prin centre de cartier, cu dotări comerciale, servicii și zone de agrement.

Complementar acestora, locuințele individuale sunt localizate în special în zona central-estică, zona peri-centrală și extremitatea estică și nord-vestică a orașului.

Contrar tendinței de expansiune urbană, întâlnită la nivelul orașelor din România, municipiul Roman nu a cunoscut fenomenul de expansiune urbană, principalele cauze fiind declinul demografic și cel economic. Totodată, se resimte fenomenul de urbanizare a ariilor periurbane din jurul municipiului, determinat de accesibilitatea fondului funciar. În zona periurbană se observă o îndesire ușoară a fondului construit, atât în sectorul rezidențial cât și în cel industrial sau logistic.

În zonele periferice sunt localizate generoase rezerve de teren în intravilan și se observă cea mai mare dinamică a dezvoltărilor rezidențiale și industriale.

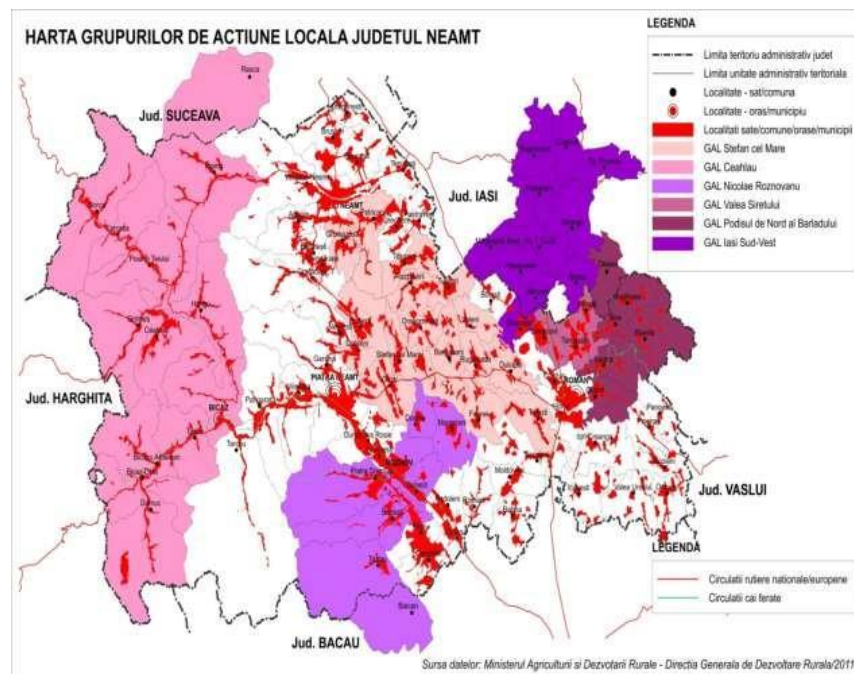
În 2009 a fost înființată **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Zona Metropolitană Roman (ZMR)**, ce cuprinde o populație de 129.507 locuitori și formată din următoarele UAT-uri: Municipiul Roman și comunele: Gherăești, Ruginoasa, Botești, Ion Creangă, Văleni, Poienari, Icușești, Moldoveni, Bahna, Dulcești, Horia, Sagna, Făurei, Pâncești, Boghicea, Bozieni, Doljești, Gâdinți, Oniceni, Secuieni, Valea Ursului, Tămășeni, Bîra și Stănița.

ZMR nu este membru în Federația Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România.

Există potențial/tendința de dezvoltare a localităților pe axul de circulație București - Bacău - Roman - Iași.

Municipiul Roman nu este membru al nici unui **Grup de Acțiune Locală (GAL)**, deși sunt dezvoltate GAL-uri în proximitate:

Figura 5 - Harta GAL-urilor din județul Neamț

2.3. Alte documente strategice/operaționale *Capacitate instituțională*

Planul Strategic Instituțional (PSI) al Primăriei Municipiului Roman pentru perioada 2021 - 2023 menționează că *”viziunea de dezvoltare pentru perioada 2021-2023 este de a îmbunătăți, prin intermediul proiectelor, dezvoltarea comunității în folosul romașcanilor, în special în domeniile ce vizează sănătatea și educația”*.

Principiile ce stau la baza viziunii de dezvoltare sunt:

- Implicarea activă a societății civile în formularea de politici publice;
- Digitalizarea administrației publice locale pentru reducerea timpilor de răspuns la problemele de interes local: realizarea de aplicații la nivel de primărie pentru monitorizarea în timp real al circuitului documentelor, standardizarea și arhivarea electronică a documentelor;
- Promovarea unui oraș modern, atractiv, sustenabil, prin intermediul unei administrații publice mature ce are la bază birocrăția simplificată, prioritizarea intereselor locale și ale locuitorilor - administrație prietenoasă cu cetățeanul.

PSI vizează în principal 3 componente:

- Componenta de management;
- Componenta de buget;
- Componenta de implementare/monitorizare/raportare.

Planul de acțiuni de îmbunătățire CAF 2019 - 2021 UAT Municipiul Roman, are ca obiective specifice:

- Îmbunătățirea calității managementului în instituție;
- Îmbunătățirea calității planificării strategice în instituție;
- Îmbunătățirea calității managementului resurselor umane în instituție;
- Îmbunătățirea calității parteneriatelor externe;
- Îmbunătățirea calității infrastructurii în instituție.

Planul de Integritate al Municipiului Roman pentru perioada 2021-2025 urmărește:

- Prevenirea corupției la nivelul Municipiului Roman;
- Creșterea gradului de educație anticorupție;
- Combaterea corupției prin măsuri administrative;

Documente strategice sectoriale

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) al Municipiului Roman 2021 - 2027, își asumă ca viziune de dezvoltare a mobilității urbane la nivel local *”Roman este un municipiu competitiv și accesibil, care asigură populației o calitate ridicată a vieții, un sistem de transport integrat și durabil, care sprijină dezvoltare economică. Totodată, mediul urban atractiv pentru locuitori și investitori, oferă infrastructura*

necesară și conectează punctele de interes prin sistemul de transport integrat și rețeaua nemotorizată”

Obiectivul general al PMUD este crearea și dezvoltarea unui sistem de transport durabil, care să corespundă așteptărilor și nevoilor de mobilitate și accesibilitate a cetățenilor și mărfurilor, în cadrul unui mediu urban atractiv, sănătos și prietenos cu mediul.

La nivel strategic, PMUD urmărește îndeplinirea viziunii și obiectivului general prin convergența a cinci obiective strategice care vizează:

- Accesibilitatea;
- Siguranța și securitatea;
- Mediul - reducerea poluării;
- Eficiența economică;
- Calitatea mediului urban.

Strategia Locală cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a Serviciului de Salubritate din Municipiul Roman în perioada 2015-2025, cuprinde următoarele obiective:

- Îmbunătățirea calității mediului și protecția sănătății populației;
- Sprijinirea activităților de cercetare/ dezvoltare în domeniul gestionării deșeurilor;
- Încurajarea investițiilor verzi;
- Creșterea eficienței utilizării resurselor;
- Gestionarea durabilă a deșeurilor;
- Corelarea prevederilor politicilor de gestionare a deșeurilor cu cele privind schimbările climatice;
- Dezvoltarea comportamentului responsabil privind prevenirea generării și gestionării deșeurilor;
- Întărirea capacității instituționale.

Strategia Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice pentru perioada 2015-2020 urmărește atingerea următoarelor obiective strategice:

- Satisfacerea cerințelor de interes public ale comunității locale și creșterea bunăstării populației;
- Asigurarea unui grad sporit de competitivitate, dezvoltarea și diversificarea tuturor sectoarelor de utilitate publică;
- Implementarea acquis-ului comunitar privind protecția mediului înconjurător.

Strategia Municipiului Roman privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice are la bază următoarele direcții de acțiune:

- Definirea și stabilirea cadrului instituțional și organizatoric necesar îmbunătățirii managementului serviciilor comunitare de utilități publice;

- Stabilirea atribuțiilor, competențelor și responsabilităților între factorii implicați în înființarea, organizarea, funcționarea, gestionarea, exploatarea serviciilor comunitare de utilități publice și partajarea acestora pe baza principiului descentralizării serviciilor publice, autonomiei locale, subsidiarității și proporționalității;
- Crearea cadrului și a instrumentelor necesare gestionării eficiente a fondurilor de investiții necesare modernizării și dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare aferentă serviciilor comunitare de utilități publice;
- Popularizarea procedurilor specifice și facilitarea accesului la resursele financiare necesare accelerării dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice;
- Utilizarea eficientă a resurselor-umane, materiale, financiare - disponibile, proprii sau atrase.

Strategia Energetică a Municipiului Roman pentru perioada 2015-2020, este dezvoltată în corelare cu Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă al Municipiului Roman și urmărește atingerea următoarelor obiective strategice:

- Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial din Municipiul Roman;
- Dezvoltarea infrastructurii locale din Municipiul Roman;
- Asigurarea energiei electrice și termice necesare Municipiului Roman prin valorificarea resurselor energetice regenerabile.

Strategia Locală de Asistență Socială are prevăzute următoarele direcții de acțiune:

- Responsabilizarea familiei pentru creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii;
- Promovarea și respectarea drepturilor copiilor;
- Respectarea dreptului copilului la protecție, prin intervenție multidisciplinară și interinstituțională, împotriva abuzului, neglijării, exploatarei și oricăror forme de violență;
- Responsabilizarea comunităților locale pentru prevenirea separării copilului de părinți și susținerea familiilor pentru creșterea, îngrijirea și educarea propriilor copii;
- Continuarea reformei serviciilor sociale pentru copil și familie;
- Protecția unor grupuri vulnerabile de copii și tineri care necesită o atenție specială (copiii străzii, copiii delincvenți, copiii cu dizabilități, HIV/SIDA și boli cronice grave, tinerii care urmează să părăsească sistemul de protecție);
- Promovarea integrării sociale a persoanelor cu handicap ca cetățeni activi în măsura de a-și controla viața;
- Acordarea de sprijin pentru victime cu risc de violență domestică;
- Creșterea calității vieții persoanelor vârstnice;
- Îmbunătățirea capacității organizaționale.

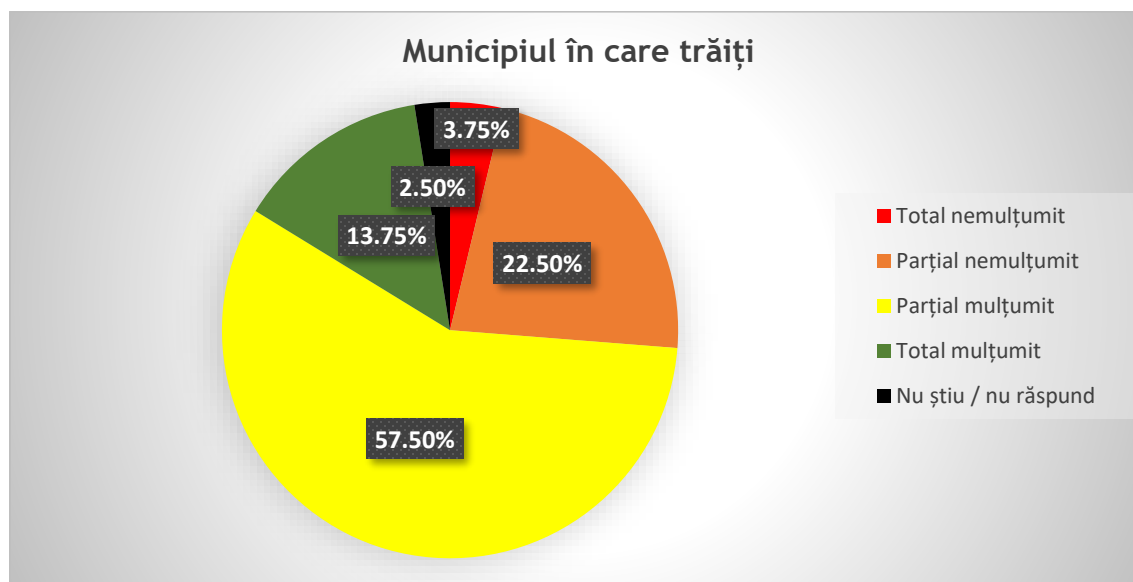
Plan Local de Măsuri al Municipiului Roman pentru implementarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor romani aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020, vizează următoarele domenii de îmbunătățire:

- Administrație publică și dezvoltare comunitară, comunicare și participare civică;
- Educație;
- Sănătate securitate socială, protecția copilului și a familiei;
- Ocuparea forței de muncă;
- Justiție și ordine publică;
- Locuire și infrastructură;
- Cultură.

2.4. Percepția generală a cetățenilor

În ceea ce privește gradul de satisfacție legat de municipiul în care aceștia trăiesc, din cei 80 de respondenți 71,25% sunt parțial sau total mulțumiți de municipiul Roman, cu un grad de nemulțumire parțială sau totală de 26,25%.

Figura 6 -Percepția cetățenilor cu privire la municipiul în care trăiesc

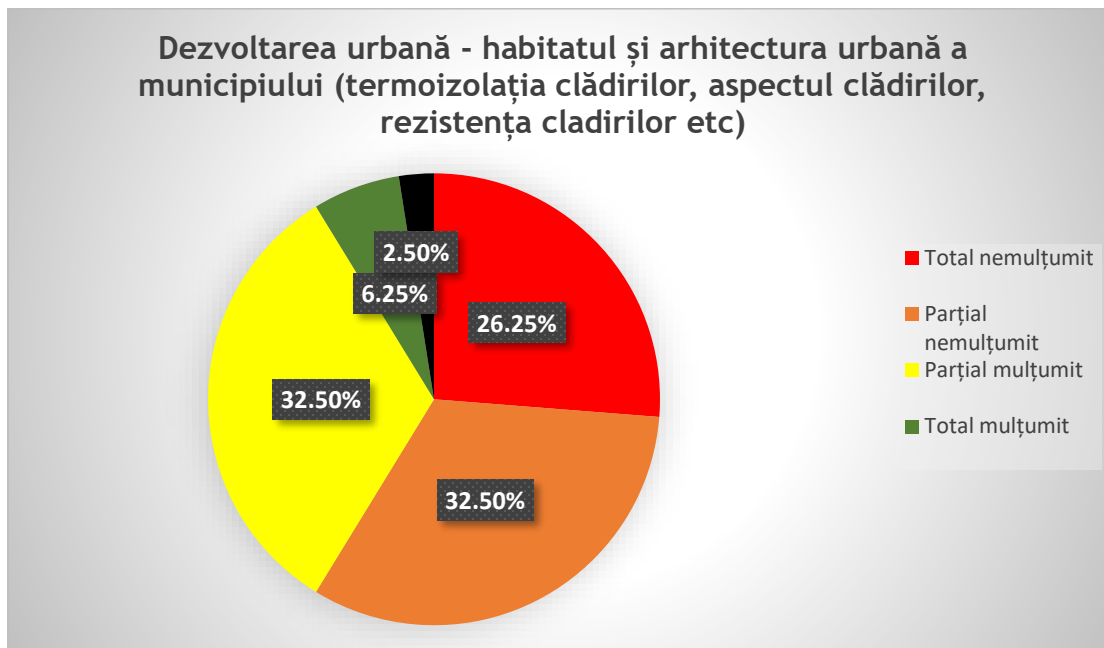

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Dezvoltarea urbană (termoizolația clădirilor, aspectul clădirilor, rezistența clădirilor etc) și arhitecturală reprezintă o tematică cu care 58,75% dintre cetățenii respondenți sunt parțial sau total nemulțumiți, iar 38,75% sunt parțial sau total mulțumiți.

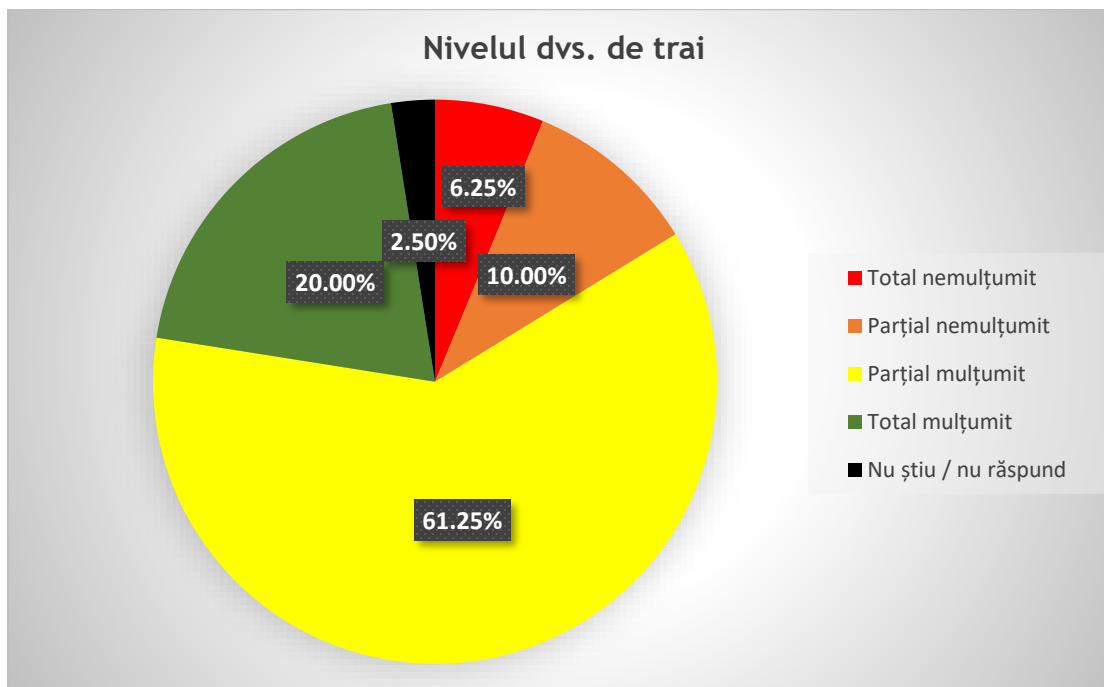
Figura 7 - Percepția cetățenilor cu privire la dezvoltarea urbană a municipiului

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare

La nivelul celor 80 cetățeni respondenți, 81,25% sunt parțial mulțumiți sau total mulțumiți de nivelul personal de trai în municipiul Roman, iar 16,25% sunt parțial nemulțumiți sau total nemulțumiți.

Figura 8 - Percepția cetățenilor cu privire la nivelul personal de trai

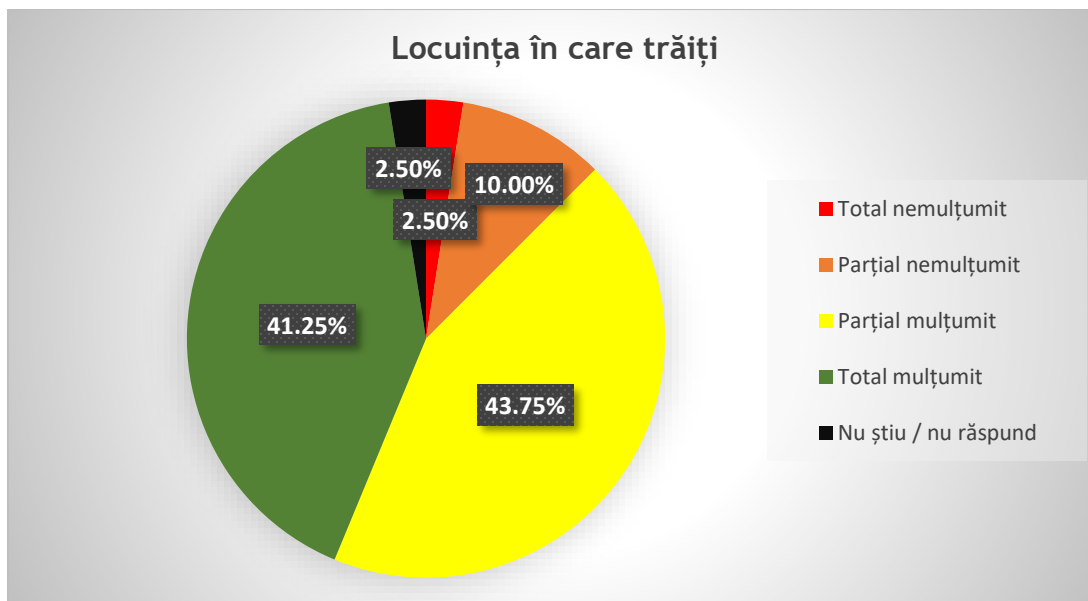

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare

Este de menționat că, 85% dintre respondenți sunt parțial sau total mulțumiți de locuința în care trăiesc și numai 12,5% sunt parțial sau total nemulțumiți.

Figura 9 - Percepția cetățenilor cu privire la locuința în care trăiesc

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

3. Analiza Strategiei integrate de dezvoltare a municipiului Roman pentru perioada 2014-2027

Analiza Strategiei integrate de dezvoltare a municipiului Roman pentru perioada 2014-2027 presupune analiza rezultatelor reale ale implementării strategiei până la nivelul anului 2022, care să permită înțelegerea factorilor de succes, respectiv eșec și impactul în comunitate.

Principalul scop al analizei este de a trage concluzii și de a propune recomandări ce ar putea fi generalizate și aplicate pentru revizuirea Strategiei integrate de dezvoltare a municipiului Roman pentru perioada 2014-2027.

Analiza vizează în principal modul în care obiectivele asumate în strategia implementată au fost atinse și urmărește:

- Îmbunătățirea performanțelor autorității publice locale;
- Îmbunătățirea eficienței utilizării resurselor;
- Creșterea responsabilității factorilor de decizie și a personalului în implementarea / monitorizarea / evaluarea / revizuirea documentelor strategice;
- Obținerea informațiilor cu privire la lecțiile învățate și formularea de recomandări pentru viitor.

Analiza urmărește determinarea efectelor reale și justificarea intervențiilor în implementarea strategiei, prin:

- evaluarea gradului de atingere a obiectivelor și rezultatelor planificate;
- stabilirea dacă obiectivele și prioritățile de intervenție și-au menținut până la final adecvarea în raport cu problemele formulate inițial;
- determinarea capacității administrației locale de a implementa strategia;
- identificarea de factori majori ce au influențat implementarea / sustenabilitatea strategiei;
- identificarea de puncte tari și puncte slabe ale intervențiilor;
- aprecierea durabilității intervențiilor;
- identificarea de probleme transversale;
- identificarea de lecții învățate cu privire la procesul de proiectare și implementare a documentelor strategice.

Este de luat în calcul valoarea adăugată a strategiei analizate prin identificarea beneficiilor care sunt obținute datorită aplicării documentului strategic, comparativ cu acele beneficii care ar fi fost obținute fără aplicarea acestuia.

3.1. Analiza generală a strategiei

Din **perspectiva contextului**, elaborarea Strategiei integrate de dezvoltare (SID) a Municipiului Roman pentru perioada 2014 - 2027 și procesul de implementare al acesteia presupun un întreg proces de planificare strategică și o abordare integrată a proceselor decizionale, prin care factorii implicați stabilesc obiectivele, planul de acțiuni și prioritățile de dezvoltare.

Strategia cuprinde următoarele capitole principale:

I.1. CONTEXT

I.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

I.3. INTERPRETAREA ANALIZELOR

II.1. CADRUL STRATEGIC EUROPEAN

II.2. VIZIUNE ȘI MISIUNE

II.3. OBIECTIVELE STRATEGIEI

III.1. PLANUL DE ACȚIUNE

III.1.1. PORTOFOLIUL DE PROIECTE

III.1.2. MANAGEMENTUL PROIECTELOR

IV. ANEXE

3.2. Relevanța planificării strategice față de nevoile identificate

Din perspectiva relevanței planificării strategice față de nevoile identificate, este de menționat că deși față de situația analizată la nivelul anului 2014 dinamica schimbărilor a fost accentuată (ex: pandemia COVID 19), nu s-a intervenit la nivelul celor 8 direcții majore de acțiune, 9 obiective strategice, 17 obiective operaționale și 27 de măsuri, ci numai asupra portofoliului de proiecte, în corelare cu deschiderea diverselor linii de finanțare externă.

Direcțiile majore de acțiune asumate în cadrul strategiei sunt:

- Creșterea atractivității prin crearea unui sistem de spații publice de imagine, interconectate;
- Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial din Municipiul Roman;
- Polarizarea turismului cultural prin organizarea unei agende dinamice de cultură alternativă și promovarea regională concomitent cu intervenția asupra structurilor turistice aparținând patrimoniului național;
- Dinamizarea mediului de afaceri și încurajarea creșterii economice inteligente prin realizarea unei agende de atragerea investițiilor bazate pe inovație, cercetare și dezvoltare;
- Creșterea calității vieții și consolidarea demografică prin îmbunătățirea serviciilor livrate (educație, sănătate, cultură ș.a.) și a condițiilor de locuire;
- Regenerarea urbană și reintegrarea în circuitul urban al terenurilor industriale neutilizate, a terenurilor aflate în paragină și introducerea pe acestea a unor activități recreative;
- Reducerea ponderii excluziunii sociale prin crearea unor programe de creșterea ratei școlarității și calificarea pentru integrarea în piața muncii a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile;
- Asigurarea bunei guvernante la nivel local.

Obiectivele strategice, obiectivele operaționale și măsurile asumate prin SID Roman 2014-2027 sunt:

Obiectivul strategic 1: Dezvoltare urbană durabilă integrată a Municipiului Roman	
Obiectiv operațional	Măsuri
Obiectivul operațional 1.1.: Îmbunătățirea mediului urban a municipiului	M.1.1.1. Reabilitarea infrastructurii publice urbane (străzi, parcuri, zone pietonale, parcări, etc.)
Obiectivul operațional 1.2.: Îmbunătățirea mobilității urbane	M. 1.2.1. Implementarea strategiilor de transport (ecologic) în comun
Obiectivul strategic 2: Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial din Municipiul Roman	

Obiectivul operațional 2.1.: Creșterea eficienței energetice în sectorul rezidențial	M. 2.1.1. reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente, precum și/sau a sistemelor de alimentare cu căldură pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, prin folosirea panourilor solare sau a altor elemente inovative;
Obiectivul operațional 2.2.: Creșterea eficienței energetice în sectorul public	M. 2.2.1. reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente, precum și/sau a sistemelor de alimentare cu căldură pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, prin folosirea panourilor solare sau a altor elemente inovative;
	M. 2.2.2. Reabilitarea și modernizarea sistemului de iluminat public.
Obiectivul strategic 3: Dezvoltarea infrastructurii locale din Municipiul Roman	
Obiectivul operațional 3.1: reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii educaționale și creșterea calității actului educațional	M. 3.1.1. Reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii educaționale, inclusiv dotarea cu echipamente specifice
	M. 3.1.2. Promovarea unor programe de formare profesională specializată
Obiectivul operațional 3.2.: Reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii de sănătate și creșterea calității serviciilor medicale	M. 3.2.1. Reabilitarea/ modernizarea/ extinderea ambulatoriilor, inclusiv dotarea cu echipamente specifice
	M. 3.2.2. Reabilitarea/modernizarea spitalelor, inclusiv dotarea cu echipamente specifice
Obiectivul operațional 3.3: Reabilitarea/modernizarea și dotarea infrastructurii sociale	M.3.3.1. Reabilitarea/modernizarea infrastructurii de servicii sociale (centre rezidențiale pentru vârstnici), inclusiv dotarea cu echipamente specifice
Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea infrastructurii în vederea promovării incluziunii sociale și reducerii gradului de sărăcie în Municipiul Roman	
Obiectivul operațional 4.1.: sprijin pentru regenerarea economică a zonelor urbane aflate în declin și pentru incluziunea socială a comunităților defavorizate, inclusiv a comunității rome	M.4.1.1. proiecte integrate de regenerare economică a zonelor deprivatizate și incluziune socială a comunităților marginalizate, prin: Îmbunătățirea condițiilor de locuire (reabilitare/modernizare locuințe sociale)
	M.4.1.2. proiecte integrate de regenerare economică a zonelor deprivatizate și incluziune socială a comunităților marginalizate, prin: Investiții în infrastructura de sănătate, educație, servicii sociale

	M.4.1.3. proiecte integrate de regenerare economică a zonelor deprivatate și incluziune socială a comunităților marginalizate, prin: Stimularea ocupării, prin intermediul AES (activități economie socială)
	M.4.1.4. proiecte integrate de regenerare economică a zonelor deprivatate și incluziune socială a comunităților marginalizate, prin: Activități (informare/consiliere/mediere etc.) de dezvoltare comunitară integrată, în vederea creșterii gradului de coeziune și consens la nivelul comunității
Obiectivul strategic 5: Îmbunătățirea mediului economic din Municipiul Roman	
Obiectivul operațional 5.1.: Dezvoltarea antreprenoriatului local și atragerea de investiții străine	M. 5.1.1. Înființarea de structuri de sprijinire a afacerilor și inovării
	M. 5.1.2. Sprijin pentru dezvoltarea activității economice în cadrul infrastructurii specifice inovării și cercetării și adoptarea de noi tehnologii
Obiectivul operațional 5.2: Creșterea competitivității IMM-urilor	M. 5.2.1. Dezvoltarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatării economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi
Obiectivul strategic 6: Dezvoltarea durabilă a turismului în zona Roman	
Obiectivul operațional 6.1: valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și religios cu potențial turistic	M. 6.1.1. Restaurarea, protecția și valorificarea patrimoniului cultural și religios
Obiectivul operațional 6.2.: crearea/modernizarea infrastructurii specifice de turism în vederea creșterii atractivității și competitivității municipiului ca destinație turistică	M. 6.2.1. Dezvoltarea economică locală prin valorificarea specificului turistic local (gastronomic, vânătoare, pescuit, etc.)
	M. 6.2.2. Crearea infrastructurii specifice de agrement turistic, inclusiv amenajarea teraselor râurilor
Obiectivul strategic 7: Îmbunătățirea condițiilor de mediu la nivel regional și local	
Obiectivul operațional 7.1: Reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate	M.7.1.1. Reabilitarea siturilor industriale poluate și abandonate
Obiectivul operațional 7.2: Reabilitarea/extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivel local	M. 7.2.1. Reabilitarea/extinderea rețelelor de apă și de canalizare

Obiectivul operațional 7.3: Creșterea capacității de intervenție în situații de urgență	M. 7.3.1. Măsurile de prevenire a situațiilor de urgență (reabilitare diguri, înființare perdele forestiere de protecție, etc.)
Obiectivul strategic 8: Asigurarea bunei guvernance la nivel local	
Obiectivul operațional 8.1. Apropierea administrației publice de cetățeni (dezvoltarea capacității instituționale, acces îmbunătățit al locuitorilor la informațiile de interes public și dezvoltarea cooperării)	M. 8.1.1. Apropierea administrației publice de cetățeni prin dezvoltarea infrastructurii hardware și software pentru oferirea de servicii de e-administrație (dezvoltarea capacității instituționale, acces îmbunătățit al locuitorilor la informațiile de interes public și dezvoltarea cooperării)
Obiectivul strategic 9 : "Marketing comunitar"	
Obiectiv operațional 9.1. Promovarea unei strategii de captare a atenției pozitive asupra Municipiului Roman și de definire a localității în context regional, național și comunitar	M.9.1.1. Dezvoltarea unui plan de promovare a municipiului Roman ca locație atractivă pentru afaceri și locuit
	M.9.1.2. Crearea responsabilității la nivelul comunității, cu scopul sprijinirii procesului de dezvoltare a orașului
	M.9.1.3. Elaborarea și implementarea unei strategii de marketing comunitar

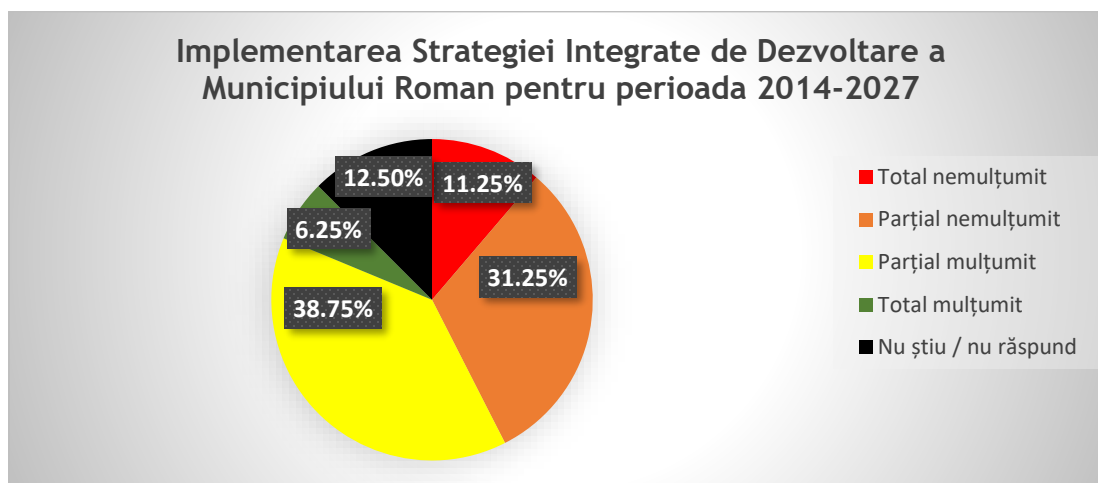
Planul de acțiune cuprinde portofoliul de 54 de titluri de proiecte prioritare și 30 de Fișe de proiecte.

3.3. Percepția cetățenilor privind implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2027

Legat de Implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman, 45% dintre respondenți sunt parțial sau total mulțumiți, 42,5% sunt parțial sau total nemulțumiți, iar 12,50% nu știu/nu răspund.

Figura 10 - Percepția cetățenilor cu privire la Implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2027

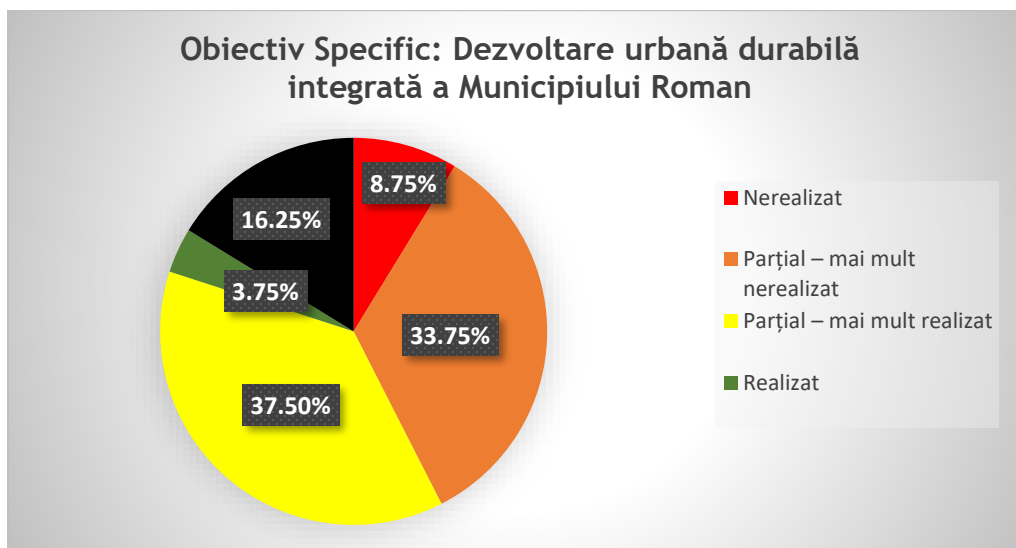

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Percepția cetățenilor privind gradul de realizare a obiectivelor specifice asumate prin Strategia Integrată de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2027

41,25% dintre cetățenii respondenți consideră acest obiectiv specific „Dezvoltare urbană durabilă integrată a Municipiului Roman” este parțial sau total nerealizat, 42,50% acest obiectiv specific parțial sau total realizat, iar 16,25% nu știu sau nu răspund.

Figura 11 - Dezvoltare urbană durabilă integrată a Municipiului Roman

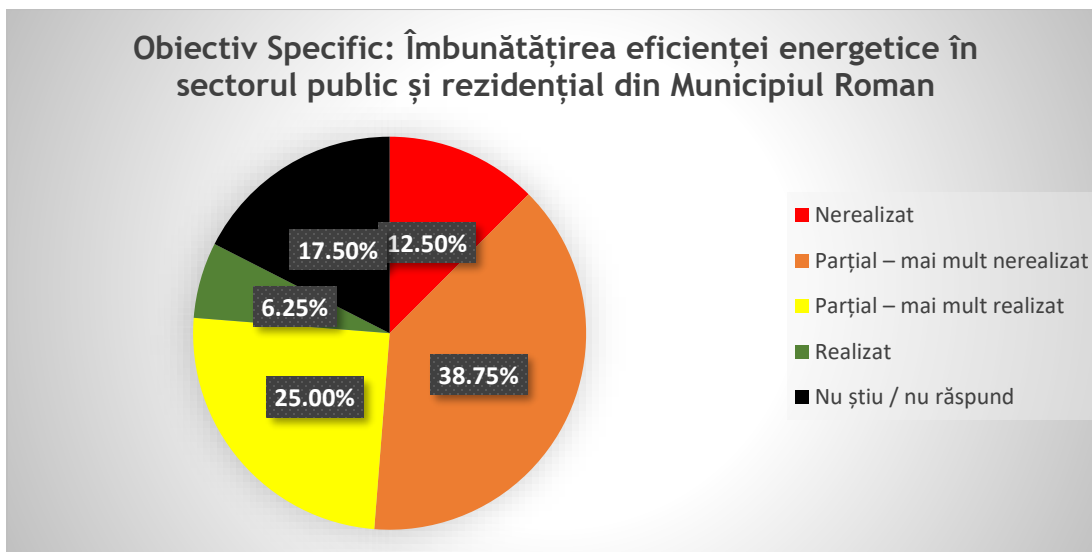
Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

51,25% dintre cetățenii respondenți consideră obiectivul specific „Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial din Municipiul Roman” este parțial

sau total nerealizat, 31,25% consideră acest obiectiv specific parțial sau total realizat și 17.50% nu știu sau nu răspund.

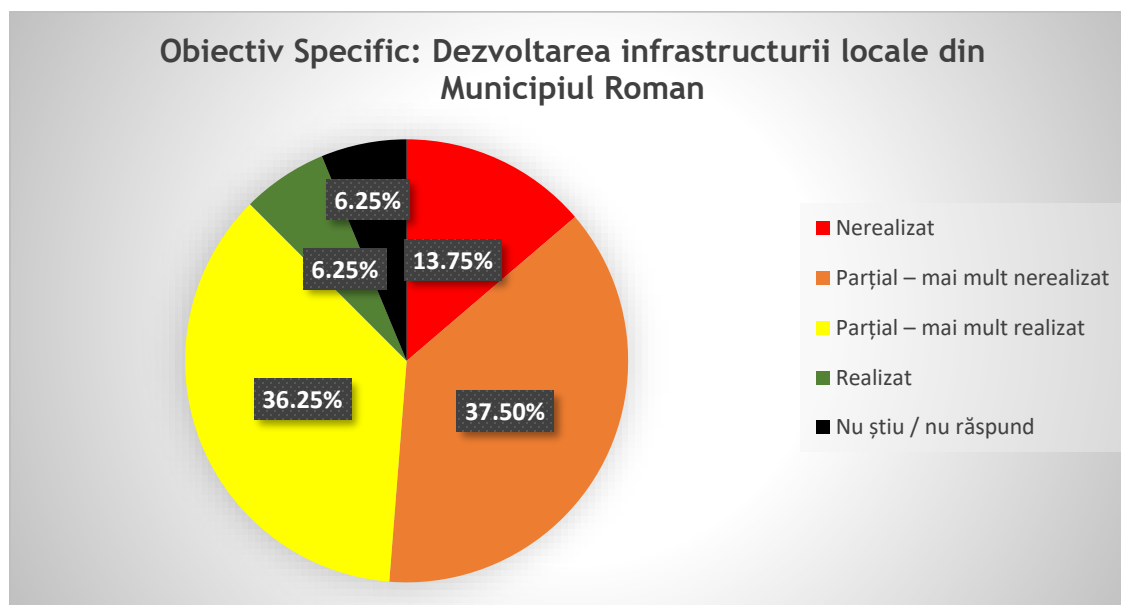
Figura 12 - Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și rezidențial

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

51,25% dintre cetățenii respondenți consideră obiectivul specific „Dezvoltarea infrastructurii locale din Municipiul Roman” este parțial sau total nerealizat, iar 42,50% dintre cetățenii respondenți consideră acest obiectiv specific parțial sau total realizat.

Figura 13 - Dezvoltarea infrastructurii locale din Municipiul Roman

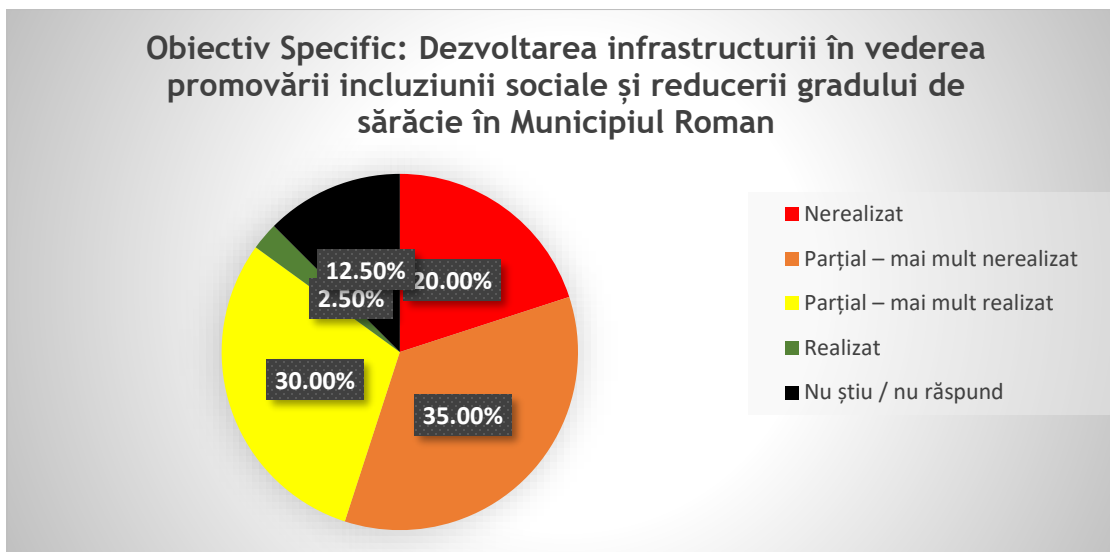
Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare

55% dintre cetățenii respondenți consideră că obiectivul specific ”Dezvoltarea infrastructurii în vederea promovării incluziunii sociale și reducerii gradului de sărăcie

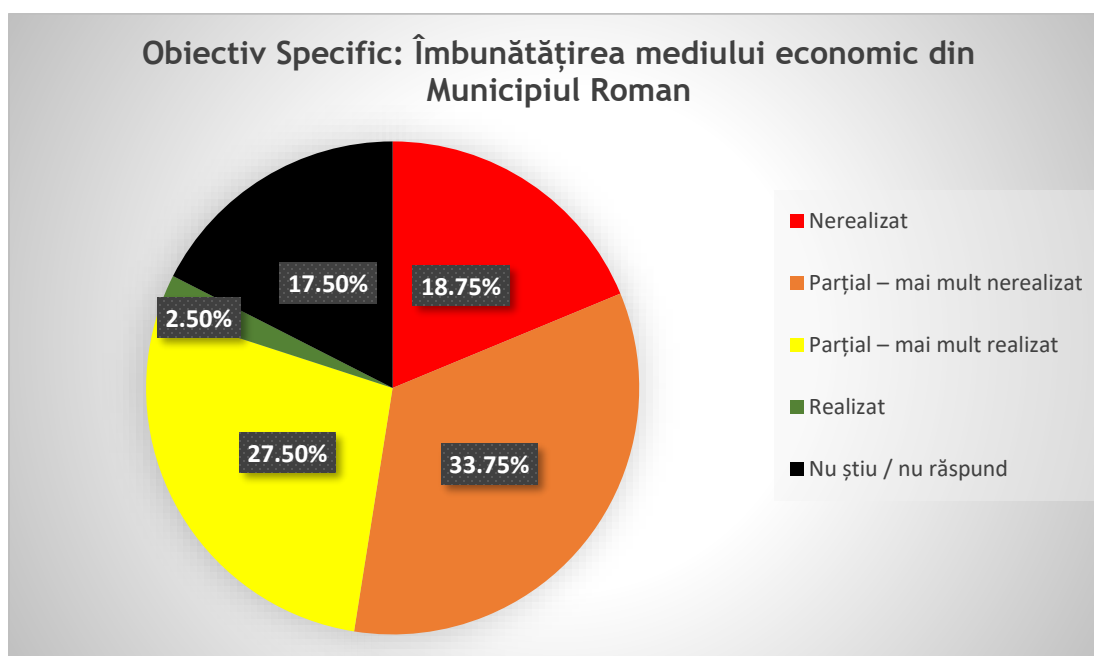
în Municipiul Roman” este parțial sau total nerealizat, 32,50% consideră acest obiectiv specific parțial sau total realizat și 12.50% nu știu sau nu răspund.

Figura 14 - Dezvoltarea infrastructurii în vederea promovării incluziunii sociale și reducerii gradului de sărăcie

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni
52,50% dintre cetățenii respondenți consideră obiectivul specific ”Îmbunătățirea mediului economic din Municipiul Roman” este parțial sau total nerealizat. 30% dintre cetățenii respondenți consideră acest obiectiv specific parțial sau total realizat; 17.50% nu știu sau nu răspund.

Figura 15 - Îmbunătățirea mediului economic

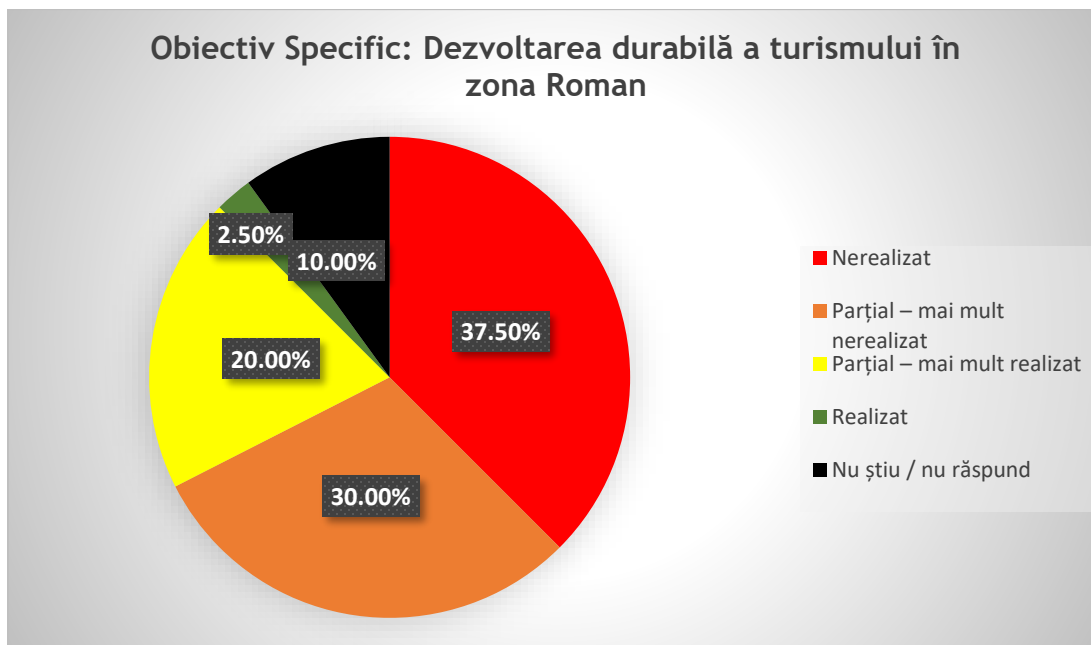

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

67,50% dintre cetățenii respondenți consideră că obiectivul specific ”Dezvoltarea durabilă a turismului în zona Roman” este parțial sau total nerealizat, 22,50% consideră acest obiectiv specific este parțial sau total realizat, iar 10% nu știu sau nu răspund.

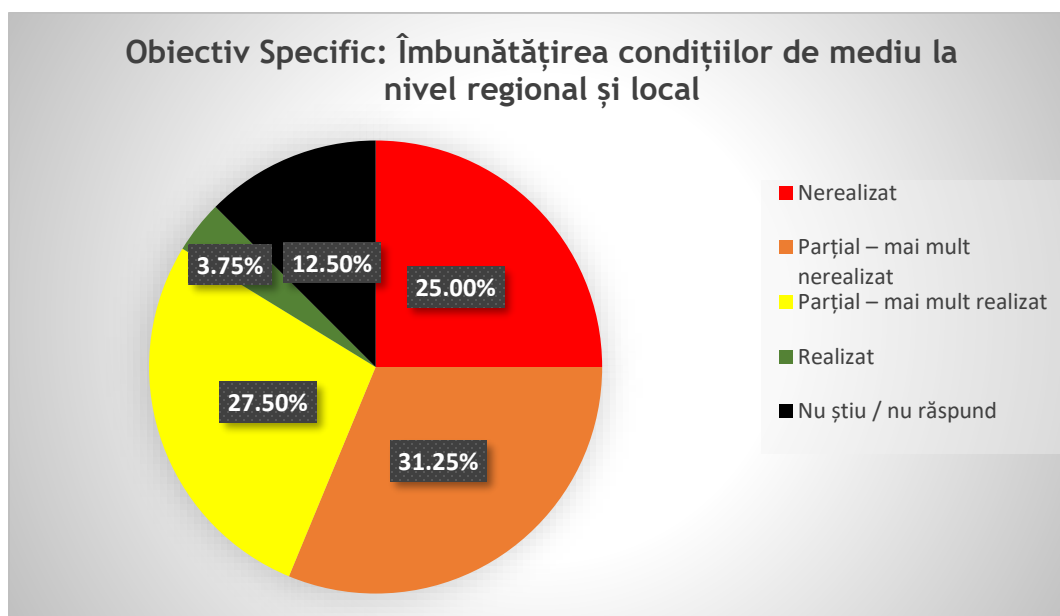
Figura 16 - Dezvoltarea durabilă a turismului în zona Roman

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

56,25% dintre cetățenii respondenți consideră că obiectivul specific ”Îmbunătățirea condițiilor de mediu la nivel regional și local ” este parțial sau total nerealizat, 31,25% consideră că acest obiectiv specific este parțial sau total realizat, iar 12,50% nu știu sau nu răspund.

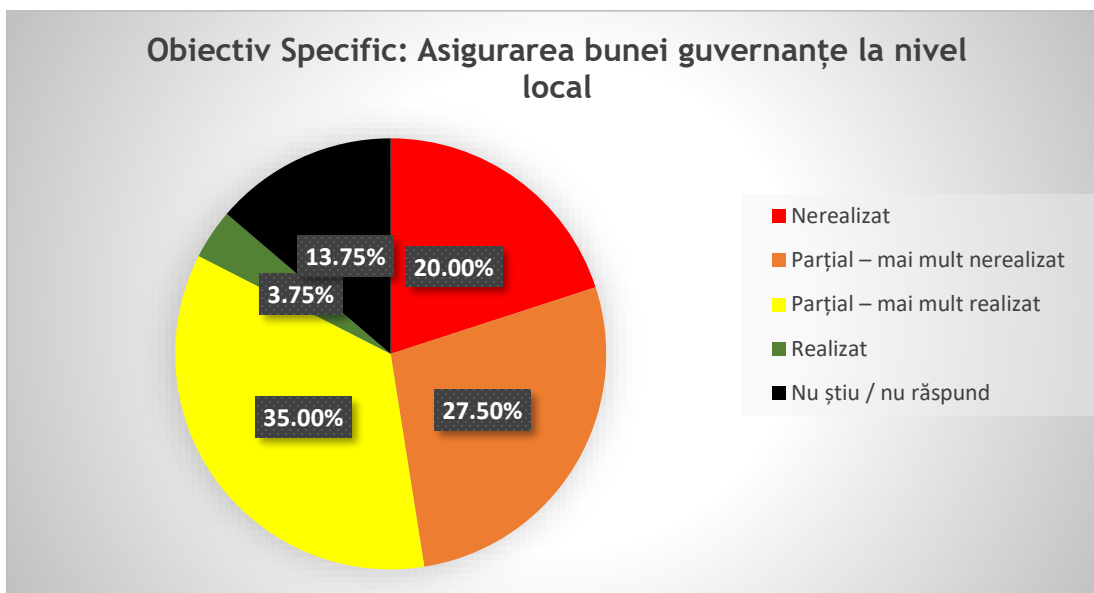
Figura 17 - Îmbunătățirea condițiilor de mediu la nivel regional și local

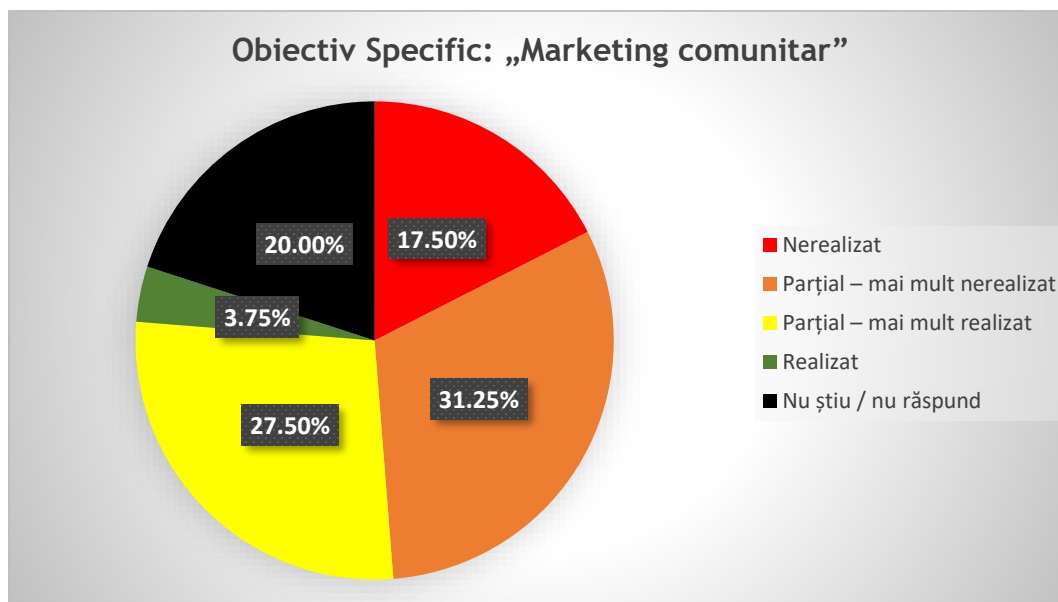
Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni
47,50% dintre cetățenii respondenți consideră că obiectivul specific „Asigurarea bunei guvernante la nivel local” este parțial sau total nerealizat, 38,75% dintre cetățenii respondenți consideră acest obiectiv specific este parțial sau total realizat, iar 13,75% nu știu sau nu răspund.

Figura 18 - Asigurarea bunei guvernante la nivel local

48,75% dintre cetățenii respondenți consideră că obiectivul specific „Marketing comunitar” este parțial sau total nerealizat, 31,25% consideră acest obiectiv specific parțial sau total realizat, iar 20% nu știu sau nu răspund.

Figura 19 - „Marketing comunitar”

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

3.4. Analiza rezultatelor intervențiilor

În lipsa unor indicatori / mecanisme / monitorizare / evaluare, gradul de realizare intermediară a celor 9 obiectivelor strategice la nivelul anului 2022, nu a putut fi apreciat.

Totodată, nu s-au putut acorda scoruri cu privire la aprecierea impactului implementării strategiei / planului de acțiuni în comunitate.

Prin urmare, analiza gradului de realizare a SID Roman 2014 - 2027 se concentrează pe estimarea gradului de implementare al proiectelor prevăzute în Planul de acțiuni.

Gradul de realizare a celor 54 de proiecte strategice prevăzute în planul de acțiuni a fost estimat în interviurile cu factorii de decizie și prin corelarea cu informații privind managementul acestor proiecte.

Table 1 - Grad de realizare Portofoliul de proiecte - Proiecte strategice prioritare

Nr. crt	Titlu proiect strategic prioritar	Stadiul implementării: R - realizat RP - realizat parțial N - nerealizat	Explicații	Propuneri 2022 - 2030
1.	Reabilitarea și modernizarea rețelei stradale din Municipiul Roman	Realizat	Modernizare ansamblu de străzi Mărului, Tinosului, Pescarilor și Ocniței Lucrări infrastructură: str.Vișinilor, str.Ciocârliei, str.Cocorului, str.Zimbrului, str.Zambilei, str.Cânepei, str.Cărămidăriei, str. Prundului, Str. Nicolae Balcescu Reabilitare strada Nordului Amenjarea străzii Eternității Sistematizare circulație auto și pietonală Piața Roman Vodă	Proiecte noi prevăzute în Planul de mobilitate
2.	Modernizarea infrastructurii urbane în Cartierele Nicolae Bălcescu și Petru Rareș, inclusiv pentru asigurarea accesului lor la rețeaua de drumuri naționale și internaționale	În implementare	- Proiect integrat de reabilitare, modernizare, extindere și dotare a Școlii Carol I, construire și dotare Sală de Sport - pentru învățământul general obligatoriu, reabilitarea și dotarea Grădiniței și reabilitarea și modernizarea drumurilor publice în cartierul Nicolae Bălcescu din Municipiul Roman Perioadă implementare proiect: 3 martie 2022 - 30 noiembrie 2023 Valoare proiect: 18.494.297,37 lei -Proiect integrat de construire și dotare a Corpului B și a Sălii de Sport - Școala „Costache Negri Perioadă implementare proiect: martie 2012 - octombrie 2014	

			Valoare proiect: 2.879.538,54 LEI	
3.	Pasaj rutier de traversare cale ferată (E85)	În implementare	Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere a depus aplicația de finanțare pentru proiectul «Elaborare Studiu de Fezabilitate, P.A.C. și Proiect Tehnic de Execuție pentru „Pasaj superior pe DN2, peste CF la Roman, Km.332+961”».	
4.	Creșterea eficienței energetice a clădirii Centrului Multicultural "Unirea" al municipiului Roman	În implementare	Reabilitarea, Modernizarea și Dotarea Centrului Multicultural „Unirea“, Reabilitarea și Modernizarea Străzilor și Căilor de Acces în Municipiul Roman Perioada de implementare a proiectului: 16 septembrie 2021 - 30 noiembrie 2023 Valoare proiect: 15.683.681,28 lei	
5.	Reabilitarea și modernizarea zonei Piața Centrală	Nerealizat		Propus pentru realizare
6.	Modernizarea stadioanelor "Constantinescu Nehoi" și "Moldova"	Realizat parțial	Stadionul „Constantinescu Nehoi” a fost modernizat cu fonduri MEN Va fi lansat studiu de soluții pentru Stadionul Moldova	Propus pentru realizare Modernizarea stadionului "Moldova" (Realizare Baza Sportivă Multidisciplinară Moldova)
7.	Modernizarea și eficientizarea iluminatului public al Municipiului Roman	Realizat	Creșterea eficienței energetice și extinderea sistemului de iluminat public din Municipiul Roman Valoarea totală a proiectului = 18.298.770,13 lei	
8.	Înființarea unui parc fotovoltaic în Municipiul Roman	Nerealizat	În anul 2024 se va realiza SF	Propus pentru realizare

9.	Reabilitarea termică a blocurilor de locuințe din Municipiul Roman	Realizat	<p>“CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE ÎN SECTORUL LOCUINȚELOR DIN MUNICIPIUL ROMAN”</p> <p>Perioada de implementare a proiectului: 29 octombrie 2018 - 30 decembrie 2021</p> <p>Valoare proiect: 7.722.005,14 lei</p> <p>Reabilitarea termică și energetică a 7 blocuri de locuințe situate în municipiul Roman:</p> <p>Blocul de locuințe Nr. 24, B-dul Roman - Mușat; Blocul de locuințe Nr. 42, B-dul Roman - Mușat; Blocul de locuințe Nr. 44, B-dul Roman - Mușat; Blocul de locuințe Nr. 50, B-dul Roman - Mușat; Blocul de locuințe Nr. 14, Str. Libertății; Blocul de locuințe Nr. 28, Str. Anton Pann; Blocul de locuințe Nr. 31, Str. Anton Pann;</p>	Propus pentru realizare - RENOVARE ENERGETICA MODERATA A CLADIRILOR REZIDENTIALE MULTIFAMILIALE din Municipiul Roman, Fundatura Duzilor, bl.1 - depus PNRR - RENOVARE ENERGETICA MODERATA A CLADIRILOR REZIDENTIALE MULTIFAMILIALE din Municipiul Roman, str.Ion Ionescu de la Brad, bl.3, sc.A și sc.B - depus PNRR
10.	Reabilitarea termică a sediului Primăriei din Municipiul Roman	Realizat parțial		Propus pentru realizare
11.	Producerea energiei termice prin biomasă,	Nerealizat		Propus pentru realizare

	pentru instituții publice (școlile și clădirile sedii ale Primăriei)			
12.	Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii Ambulatoriului integrat al Spitalului Municipal de Urgență Roman	În implementare	-“Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea Ambulatoriului Spitalului Municipal de Urgență Roman” Valoarea totală = 16.268.206 lei -Creșterea capacității de gestionare a crizei sanitare de COVID-19 prin dotarea SPITALULUI MUNICIPAL DE URGENȚĂ ROMAN cu echipamente, aparatură și dispozitive medicale. Unitate sanitară este la acest moment dotată parțial cu echipamente, aparatură medicală și dispozitive medicale necesare gestionării situației de urgență provocată de virusul SARS-CoV-2. Valoarea totală = 8 642 713,8 lei	
13.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirilor fostului Liceu 1, în vederea transformării în centru instituțional și educațional	Nerealizat	Federația Română de Atletism (FRA) și administrația locală au realizat demersuri cu privire la construirea Centrului Olimpic de Aruncări, bază sportivă ce a fost amenajată pe terenul de sport al fostului Grup Școlar Industrial Construcții de Mașini (Liceul nr. 1).	Propus pentru realizare
14.	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale - Colegiul Tehnic Danubiana	Nerealizat		Propus pentru realizare
15.	Reabilitarea, modernizarea și	Nerealizat		Propus pentru realizare

	echiparea infrastructurii educaționale - Colegiul Național Roman Vodă, corp D			
16.	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale - Colegiul Tehnic Miron Costin	Parțial realizat	Implementat proiectul „Construcție Sală Sport Colegiul Tehnic „Miron Costin” - programul Companiei Naționale de Investiții. Valoare: 2.300.000 lei	Propus pentru realizare
17.	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale - Liceul Tehnologic Vasile Sav	Realizat	Reabilitarea, modernizarea și echiparea Liceului Tehnologic „Vasile Sav” (Corp B, Sală de Sport și Corp Ateliere) din Municipiul Roman Perioadă implementare proiect: 1 septembrie 2021 - 31 octombrie 2023 Valoare proiect: 22.257.226,95 lei	
18.	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale Liceul Teologic „Episcop Melchisedec”	Nerealizat		Propus pentru realizare
19.	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale - Colegiul Tehnic Petru Poni	Nerealizat		Propus pentru realizare

20.	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii preșcolare - Grădinița Casa Spițerului	Nerealizat		Propus pentru realizare
21.	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii preșcolare - Centrul pentru Educație Timpurie Smirodava	Realizat	Proiectul “CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE A CLĂDIRII PUBLICE DIN MUNICIPIUL ROMAN, STR. SMIRODAVA NR. 28”, Cod Smis: 111476 (finalizat) este finanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, Prioritatea de investiții 3.1: Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor, Operațiunea B: Clădiri publice. Scopul proiectului: Creșterea eficienței energetice a clădirii publice din municipiul Roman, Str. Smirodava Nr. 28, în scopul dezvoltării economiei cu emisii scăzute de carbon. Perioadă implementare proiect: 30 iulie 2018 - 31 octombrie 2021 Valoare proiect: 7.922.196,88 lei	
22.	Realizarea microhidrocentralei MHC 2 pe râul Moldova	Nerealizat		Propus pentru realizare
23.	Dezvoltarea mediului de afaceri din Municipiul Roman, prin înființarea unei structuri de	Nerealizat		Propus pentru realizare

	sprijinire a afacerilor - incubator de afaceri și parc industrial			
34.	Construirea de locuințe în Municipiul Roman	Realizat	Construire locuințe sociale str.Islazului Valoare contract 10.992.794,33 lei, termen de executie 31.08.2022 Valoare proiect: 20.851.152,88 lei	
25.	Așezământul Spitalicesc Precista Mare	În implementare	Reabilitarea obiectivului va fi efectuată de Compania Națională de Investiții, iar finanțarea se face de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Valoarea totală a investiției, inclusiv TVA, este prevăzută a fi de 175.646.000 de lei (din care construcții și montaj 90.023.000 de lei) - adică circa 37 de milioane de euro, la cursul din aprilie 2019 stabilit în actul normativ, 36 de milioane de euro la cursul din prezent. Alocările de fonduri sunt eşalonate pe trei ani, durata de realizare a investiției urmând a fi de 26 de luni.	
26.	Reabilitarea Casei de Cultură a Sindicatelor Roman	Nerealizat		Propus pentru realizare
27.	Modernizarea falezei râului Moldova și a lacului de acumulare al Microhidrocentralei prin amenajarea unei zone de agrement	Nerealizat	SF elaborat ABA Siret	Propus pentru realizare

28.	Amenajarea și dotarea Parcurilor "Zăvoi" și ,, Jora"	Realizat	<p>-Îmbunătățirea condițiilor de de mediu și de viață în municipiul roman prin amenajarea PARCULUI ZĂVOI Perioadă implementare proiect: 22 august 2018 - 30 iunie 2021 Valoare proiect: 4.295.562,76 lei</p> <p>-Îmbunătățirea factorilor de mediu și condițiilor de viață în municipiul roman prin amenajarea PARCULUI JORA Perioadă implementare proiect: 20 octombrie 2017 - 30 iunie 2021 Valoare proiect Jora 1.917.815,18 lei</p>	
29.	Consolidarea, restaurarea și protecția clădirii Casa Celibidache în vederea valorificării patrimoniului cultural	În implementare	«Conservarea, restaurarea și protecția clădirii Casa Celibidache în vederea valorificării patrimoniului cultural, strada Veronica Micle nr. 2, municipiul Roman, județul Neamț», în valoare de 4.424.695 lei fără TVA Durata proiectului este de 66 de luni - din care două luni proiectarea, 28 de luni execuția și 36 de luni perioada de garanție de bună execuție a lucrărilor.	
30.	Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea clădirii destinate Muzeului Personalităților Romașcane în vederea valorificării durabile a patrimoniului cultural	Nerealizat		Propus pentru realizare

31.	Amenajare și introducerea în circuitul turistic a „Cetății Noi a Romanului”	Nerealizat		Propus pentru realizare
32.	Reabilitarea și integrarea turistică a monumentului istoric Biserica Sf. Gheorghe	Realizat	„REABILITAREA ȘI INTEGRAREA TURISTICĂ A MONUMENTULUI ISTORIC: BISERICA SF. GHEORGHE” Valoarea totală a proiectului este 5.100.924,35 lei	
33.	Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice - Biserica Precista Mare	Nerealizat		Propus pentru realizare
34.	Extindere și reabilitare rețele de apă și apă uzată	Realizat parțial	Proiect canalizare menajeră str. Nicolae Bălcescu, Avram Iancu și Ion Luca Caragiale și canalizare pluvială str. Petru Rareș, Nicolae Bălcescu, Avram Iancu, fdt. Crișan și Ion Luca Caragiale Valoarea lucrărilor - 1.971.954,25 lei inclusiv T.V.A "Extinderea rețelelor de canalizare în Roman" Contractul CL4 - Apaserv - „Extinderea rețelelor de canalizare în Roman și Săbăoani” în orașul Roman - extinderea rețelei de canalizare cu aproximativ 14,9 km pe 34 străzi, construirea a 13 stații de pompare ape uzate și conectarea acestora la sistemul de monitorizare S.C.A.D.A; Valoarea proiectului - 27.389.517,09 lei, fără TVA.	Propus pentru realizare

35.	Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor din Municipiul Roman-Incinerator deșeuri medicale și speciale și sisteme de prelucrare a deșeurilor din construcții	Nerealizat		-
36.	Îmbunătățirea mobilității urbane din municipiul Roman	Realizat	PMUD realizat în cadrul proiectului „PLANIFICARE STRATEGICĂ ȘI DIGITALIZARE URBANĂ PENTRU MUNICIPIUL ROMAN” Cod MySMIS2014: 135378/Cod SIPOCA 795, proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.	
37.	Realizarea unei Strategii de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Roman	Nerealizat		Propus pentru realizare
38.	Actualizarea Planului Urbanistic General	În implementare	Actualizare în format digital/GIS a Planului Urbanistic General (P.U.G.) și a Regulamentului Local de Urbanism (R.L.U.) ale Municipiului Roman” PNRR/Componenta 10 Valoare 157 000 euro	
39.	Implementarea sistemelor informatice integrate la	Realizat	ADMINISTRAȚIE ELECTRONICĂ LA NIVELUL MUNICIPIULUI ROMAN PENTRU REDUCEREA BIROCRAȚIEI Valoarea totală a proiectului: 3.020.255,73 lei	

	nivelul structurilor Primăriei Roman			
40.	Formarea continuă a personalului	Realizat		
41.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ pentru educație timpurie (Grădinița cu program prelungit nr.5, Grădinița cu program prelungit nr. 2 Muguri de lumină, Grădinița cu program prelungit nr.1)	În implementare	<p>CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI GESTIONAREA INTELIGENTĂ A ENERGIEI ÎN CLĂDIRILE PUBLICE DIN MUNICIPIUL ROMAN - GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.5 ROMAN, valoare 7.779.494,47 LEI</p> <p>CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI GESTIONAREA INTELIGENTĂ A ENERGIEI ÎN CLĂDIRILE PUBLICE DIN MUNICIPIUL ROMAN - GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1, MUNICIPIUL ROMAN, Valoare 7.689.569,73 LEI</p> <p>Depus la finantare prin PNRR - Renovarea energetică moderată a clădirilor publice din Municipiul Roman - Grădinița cu program prelungit nr.2 „Muguri de Lumină”, Valoare 3.978.526,14 lei</p>	
42.	Creșterea securității pacienților în structuri spitalicești publice care	Nerealizat		-

	utilizează fluide medicale prin reabilitarea / modernizarea / extinderea infrastructurii existente a Spitalului Municipal de Urgență Roman			
43.	Reabilitare SMU Roman și extindere Bloc Materno-Infantil a Spitalului Municipal de Urgență Roman	Nerealizat		Propus pentru realizare
44.	Dezvoltarea sistemului de transport public local, prin continuarea înnoirii parcului de autobuze	În implementare	PNRR	
45.	Modernizarea stațiilor de transport public local, inclusiv cu funcțiuni tip smart-city	În implementare	PNRR	
46.	Implementarea sistemului e-	Nerealizat		Propus pentru realizare

	ticketing si informare calatori			
47.	Implementarea unui sistem de supraveghere video trafic	Nerealizat		Propus pentru realizare
48.	Construire centru de comanda si control trafic si supraveghere video	Nerealizat		Propus pentru realizare
49.	Implementarea unui sistem de management trafic adaptiv integrat	Nerealizat		Propus pentru realizare
50.	Instalarea stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride	În implementare	STAȚII DE ÎNCĂRCARE PENTRU VEHICULE ELECTRICE ÎN MUNICIPIUL ROMAN” Valoare 759.248 lei (inclusiv TVA), depus spre finanțare AFM.	
51.	Pista de biciclete str. Mihai Viteazu	În implementare	PNRR	
52.	Pista de biciclete Strada Tirului - Strada Ogoarelor	Nerealizat		Propus pentru realizare
53.	Pista de biciclete pe mal Moldova intre Somaco și Stadionul Moldova	Nerealizat		Propus pentru realizare
54.	Reabilitarea și integrarea turistică a monumentului istoric: Biserica Precista Mică	Nerealizat		Propus pentru realizare

Este de menționat că dinamica schimbărilor politice atât din perioada analizată, cât și cele preconizate în următoarea perioadă au influențat/au influențat asupra sustenabilității intervențiilor / proiectelor, iar criza Covid-19 a avut impact negativ asupra implementării planului de acțiuni și implicit asupra sustenabilității intervențiilor, inclusiv prin redistribuirea resurselor în funcție de nivel priorități din domeniul sănătății, educației, etc.

3.5. Concluzii și recomandări

Relevanță

Relevanța SID Roman 2014 - 2027 se referă la modul cum a fost proiectată și reprezintă măsura în care obiectivele formulate se adresează problemelor identificate și problemelor reale.

Din perspectiva relevanței strategiei, menționăm:

- Considerăm că nevoile acoperite sunt cele reale și în concordanță cu situația din municipiu;
- Principalele puncte slabe vizează:
 - o Abordarea din planul de acțiuni - lipsa indicatorilor de progres, a surselor de verificare a acestora și a responsabililor;
 - o Lipsa revizuirii strategiei pe parcursul implementării acesteia în perioada 2014 - 2022, în condițiile în care UAT Municipiul Roman a derulat în perioada 2014 - 2023 alte proiecte, inclusiv pentru dezvoltarea capacității administrative.
- Recomandări pentru SID Roman 2022 - 2030:
 - o O mai bună coerență cu politicile și planurile județene / regionale / naționale / UE;
 - o Aplicarea efectivă a mecanismului de monitorizare / evaluare / revizuire a strategiei și de luare a deciziilor în mod participativ;
 - o O mai bună corelare a capacității locale de implementare de proiecte cu oportunitatea accesării fondurilor europene nerambursabile (în contextul planului pentru bugetul multianual 2021-2027 și al planului național de relansare subsecvent mecanismului de relansare economică "Next Generation EU" (NGEU)) și a finanțărilor din programele guvernamentale;
 - o Abordare realistă, funcție de capacitatea locală de absorbție de fonduri și de factorii cu impact asupra investițiilor în municipiu (statut juridic al terenurilor, durata de evaluare proiectelor și a procesului de achiziții, potențiale situații de criză, etc.);
 - o Formularea unui Plan de acțiuni integrat, cu menționarea responsabililor, a indicatorilor de progres și a surselor de verificare a acestora;
 - o Formularea unui mecanism de îmbunătățire a guvernării locale, din perspectiva accesului la informații de interes public, a transparenței

decizionale și a încurajării participării reprezentanților societății civile, a mediului de afaceri și a cetățenilor în general în procesul de luare a deciziilor;

Eficacitate

Criteriul de eficacitate se referă la modul în care au fost utilizate rezultatele intervenției sau au fost realizate beneficiile previzionate - cu alte cuvinte, dacă scopul proiectului a fost atins. Întrebarea cheie este ce diferență a făcut implementarea strategiei în practică, măsurând gradul în care beneficiarii au avut de câștigat în mod real de implementarea strategiei.

Din perspectiva eficacității strategiei, menționăm:

- Este dificil de estimat gradul de îndeplinire a obiectivelor strategice și operaționale asumate în cadrul strategiei, în absența din planul de acțiuni a unor indicatori de progres și a unor surse de verificare;
- În urma procesului de consultare publică din luna martie 2022 la nivelul municipiului Roman, dintre cei 80 cetățeni respondenți, 45,00% sunt parțial mulțumiți sau mulțumiți de implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2027, 42,50% sunt total sau parțial nemulțumiți, iar 12,50% nu știu / nu răspund;
- Recomandări pentru SID Roman 2022 - 2030:
 - o Implementarea mecanismului de evaluare a gradului de implementare a obiectivelor asumate;
 - o Corelarea procesului de evaluare periodică a gradului de satisfacție a beneficiarilor (cetățeni, mediu de afaceri, societate civilă etc.) strategiei cu obiectivele acesteia;
 - o Dezvoltarea de acțiuni care să valorifice principiile de bună guvernare locală - valorificarea publică a rezultatelor obținute, campanii de informare / conștientizare / implicare părți interesate, implicarea personalului în procesul decizional, creșterea accesului la informații de interes public, date deschise, transparență decizională, digitalizare, etc.;
 - o Managementul riscurilor și creșterea capacității de adaptabilitate la situații de urgență;

Eficiență

Criteriul de eficiență se referă la modul în care diversele activități au transformat resursele disponibile în rezultate intenționate, în termeni de cantitate, calitate și respectarea termenelor.

Din perspectiva eficienței strategiei, menționăm:

- Din perspectiva managementului, se remarcă implicarea totală a conducerii de vârf a primăriei în atragerea de finanțări pentru realizarea proiectelor cuprinse în documentele strategice;

- Din perspectiva resurselor umane, implementarea planului de acțiuni a contribuit la îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților personalului implicat în tot ceea ce presupune managementul de proiect;
- Managementul informațiilor poate fi mult îmbunătățit, atât la nivel intern (Consiliul local, primărie, instituții subordonate), cât și extern - relația cu parteneri / furnizori / contractanți, cu alte autorități / instituții publice, mediul de afaceri, societatea civilă, cetățeni;
- Managementul proprietăților și a statutului juridic al acestora a reprezentat uneori o constrângere în atragerea de resurse pentru implementarea de proiecte asumate;
- **Recomandări pentru SID Roman 2022 - 2030:**
 - o Pentru a crește eficiența intervențiilor publice, este nevoie implementarea, monitorizarea și evaluarea periodică a strategiilor de dezvoltare multi-anuale în mod coerent, pentru creșterea nivelului de transpunere a viziunii comunității în practică pe un orizont mediu de timp;
 - o Promovarea de parteneriate pentru consumul responsabil de resurse;
 - o Definirea unui număr de indicatori pentru a reflecta acțiunile privind obiectivele prioritare și alocarea bugetului;
 - o Dezvoltarea unui sistem de management al riscurilor pentru ca eficiența viitoarelor intervenții / proiecte să se îmbunătățească;
 - o Corelarea costurilor estimate în condițiile asigurării unui raport optim calitate - preț.

Impact

Termenul impact denotă relația dintre scopul proiectului și obiectivele de ansamblu pe termen lung, adică măsura în care beneficiile obținute de către beneficiarii-țintă au avut un efect de ansamblu extins asupra unui număr mai mare de persoane în cadrul sectorului sau regiunii, sau la nivelul țării în ansamblu.

La nivelul impactului implementării SID Roman 2014 - 2027 la nivelul anului 2022, menționăm:

- Conducerea UAT Municipiul Roman a asigurat demersuri pentru elaborarea și implementarea unora dintre proiectele asumate în Strategia 2014-2027 cu expertiză tehnică calificată, dar fără a lua în considerare în mod regulat rezultatul și impactul intervențiilor;
- Nu s-au făcut studii de impact al dezvoltării infrastructurii asupra îmbunătățirii calității vieții cetățenilor municipiului Roman și a celor din zonele adiacente, sau dacă impactul de ansamblu dorit ar fi putut fi obținut mai bine într-un alt mod;
- **Recomandări pentru SID Roman 2022 - 2030:**
 - o Elaborarea și implementarea unui plan de comunicare a rezultatelor și impactului intervențiilor prevăzute în strategie / plan de acțiuni;

- Prevederea unor indicatori corespunzători, cu posibilitatea managementului de a interveni cu corecții pe parcursul implementării strategiei, dacă este cazul.

Sustenabilitate

Criteriul sustenabilitate se referă la modul în care rezultatele pozitive ale intervențiilor se pot păstra și după finalizarea proiectului (finanțării) și dacă impactul pe termen lung asupra procesului de dezvoltare durabilă poate fi susținut la nivelul UAT Municipiul Roman.

Din acest punct de vedere menționăm:

- Proiectele prevăzute / implementate sunt în concordanță cu politicile județene / regionale / naționale și cu liniile de finanțare dezvoltate la nivelul Uniunii Europene;
- UAT Municipiul Roman este capabilă de a păstra beneficiile după încheierea proiectelor din perspectiva resurselor umane, bugetare, logistică etc.;
- Dinamica schimbărilor politice atât din perioada analizată, cât și cele preconizate în următoarea perioadă au influențat / au influențat asupra sustenabilității intervențiilor / proiectelor;
- Criza Covid-19 a avut impact negativ asupra implementării planului de acțiuni și implicit asupra sustenabilității intervențiilor, inclusiv prin redistribuirea resurselor în funcție de nivel priorități din domeniul sănătății, educație, etc.;
- Recomandări pentru SID Roman 2022 - 2030:
 - Asigurarea continuității din perspectivă strategică, prin preluarea în SID Roman 2022 - 2030 a acelor obiective / proiecte nerealizate, dar care rămân o prioritate pentru următoarea perioadă;
 - Îmbunătățirea procesului de consultare a părților interesate în procesul de elaborare / implementare / monitorizare / evaluare / revizuire a noilor documente strategice;
 - Îmbunătățirea mecanismelor pentru ridicarea nivelului de suport a intervențiilor / proiectelor din partea cetățenilor, a sectorului neguvernamental, a mediului de afaceri, a celorlalte autorități / instituții publice, a mediului politic;
 - Creșterea capacității instituționale a UAT Municipiul Roman pentru bună guvernare și utilizarea noilor tehnologii;
 - Corelarea cu sursele de finanțare disponibile pentru perioada 2021 - 2027.

4. Structura și dinamica socio-demografică a populației la nivelul municipiului

4.1. Populația municipiului Roman

Caracteristicile demografice ale unui anumit teritoriu într-un anumit timp sunt rezultatul cumulativ al unei serii de „evenimente demografice” derulate în timp - nașteri, decese, emigrare și imigrare. Evoluția populației este influențată de situațiile și evenimentele politice, economice, sociale, de mediu din teritoriul dat.

Informațiile demografice detaliate sunt esențiale din multe motive - demografia determină structurile urban-rurale, sistemele de infrastructură și peisajele.

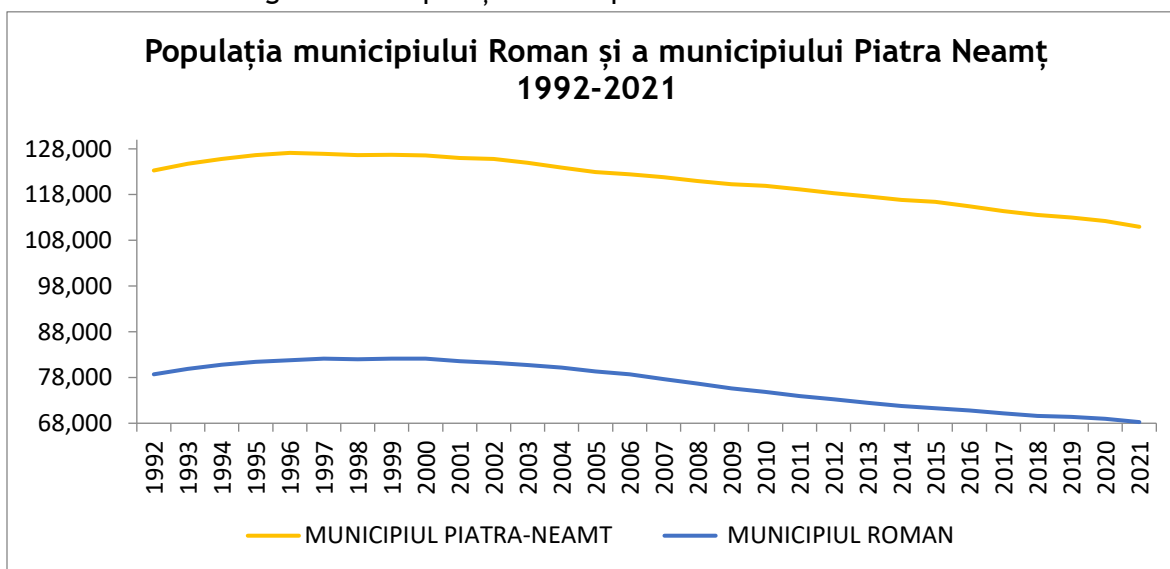
Analiza demografică este necesară în toate etapele procesului de planificare atât pentru planurile noi, cât și pentru cele revizuite. Analiza populației este necesară pentru a identifica problemele și nevoile comunității, pentru a stabili scopuri și obiective, pentru a evalua cursuri alternative de acțiune, pentru a aloca resurse pentru implementarea planului și pentru a evalua capacitatea planului de a atinge scopurile și obiectivele.

În perioada 1992-2021, populația cu domiciliul în Roman a scăzut cu 13,5%, peste media de 6,13% la nivelul județului Neamț. Dacă în prima decadă a intervalului 1992-2000 s-a înregistrat chiar o ușoară creștere populația ajungând la un maxim de 82.121 în anul 2000, în condițiile în care la nivelul județului în ansamblu se înregistrau deja scăderi, cu începere din anul 2001 populația municipiului se află în declin.

După domiciliu, Municipiul Roman are o populație de 68.136 locuitori, conform fișei localității întocmită de Institutul Național de Statistică pentru anul 2021.

Datele Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2021 indică o populație rezidentă în Municipiul Roman de 48.644 locuitori.

Figura 20 - Populația municipiului Roman 1992-2020

Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo

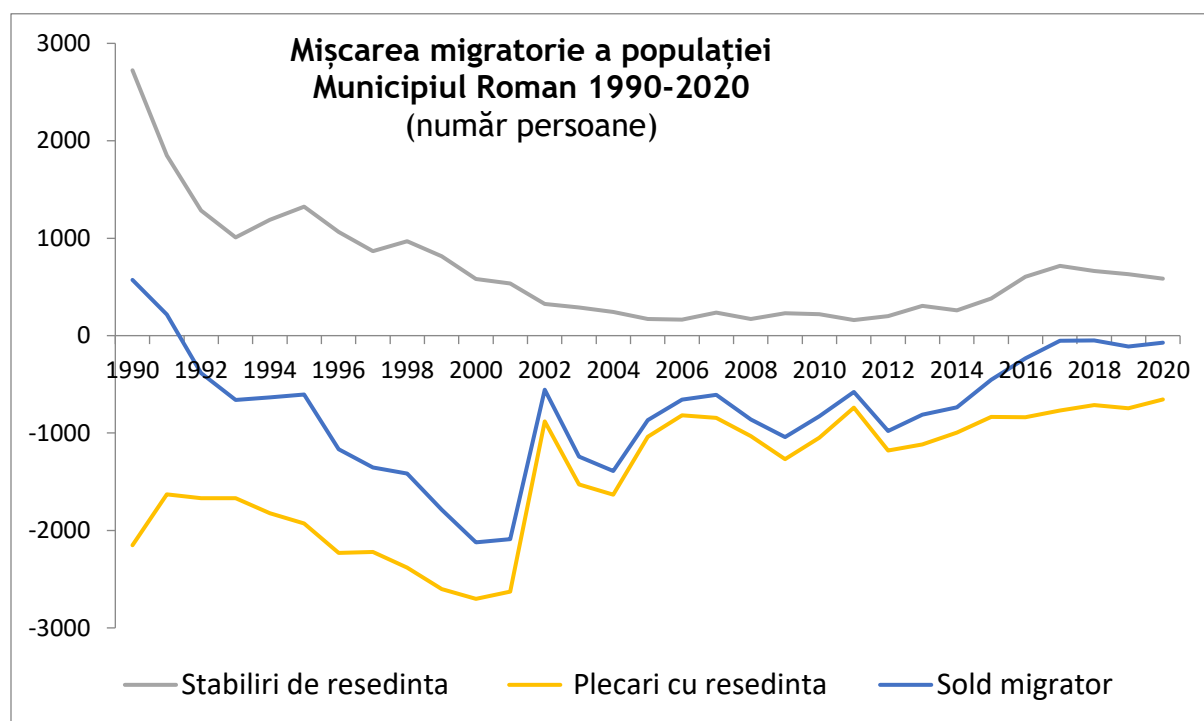
4.2. Dinamica populației și fluxurile migratorii

Migrația internă este un fenomen în creștere în ultimii ani în România. Rezultatele recensământului din 2011 indică faptul că 6,18 milioane de cetățeni români (30,7% din totalul populației stabile) și-au schimbat reședința în țară cel puțin o dată în timpul vieții. În plus, aproximativ 3 milioane de români au migrat în afara țării după 1990. Aproape 51% dintre migranți s-au mutat în alt județ decât cel în care s-au născut sau în care obișnuiau să locuiască și doar 49% s-au mutat într-o altă localitate din același județ.

Județul Neamț este un județ cu intensitate migratorie dintre cele mai mari din România fiind în rândul județelor cu o pondere a migrației de peste 60%¹. Cea mai mare parte a migranților provin din zone urbane - 65,5% - aceștia mutându-se, în principal din localități și orașe mai mici către orașe mari și din orașele mari spre suburbii.

Institutul Național de Statistică măsoară Soldul schimbărilor de domiciliu, care reprezintă diferența algebrică dintre numărul persoanelor sosite prin schimbarea domiciliului (sosiți) și numărul persoanelor plecate prin schimbarea domiciliului (plecați). Indicatorul nu cuprinde mișcarea migratorie externă.

Figura 21 - Mișcarea migratorie a populației Municipiul Roman 1990-2020

Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo

Se constată că municipiul Roman a avut constant un sold negativ în perioada 1991- 2020 dar, începând cu 2016 se apropie de un echilibru între plecări și stabiliri de reședință.

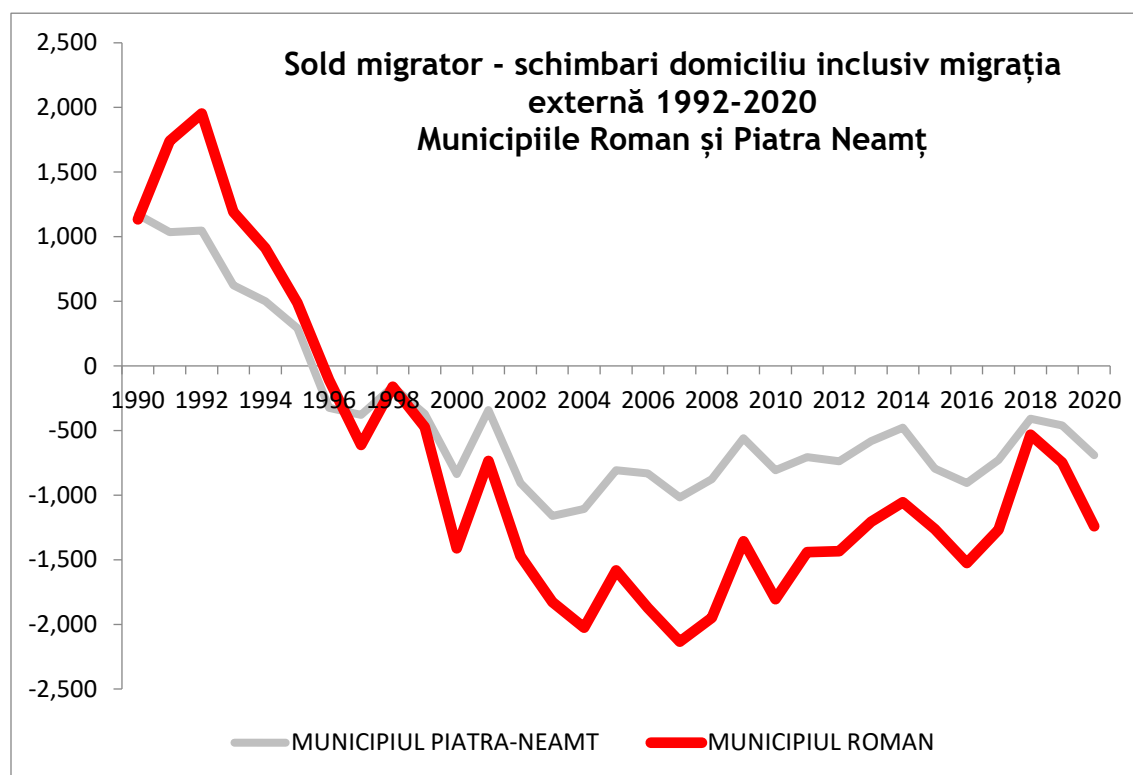
¹ Orașe Magnet Migrație și navetism în România al Băncii Mondiale

Conform studiului *Orașe Magnet Migrație și navetism în România* al Băncii Mondiale locuitorii ai municipiului Roman migrează către municipii de importanță mai mare învecinate din regiunea Nord-Est cum ar fi Bacău, Iași și Piatra Neamț.

Migrația oraș-oraș are loc în general pe distanțe mari, 74,9% dintre migranți mutându-se dincolo de granița județului în care au locuit anterior. Astfel, este de așteptat ca locuitorii ai Romanului să migreze mai degrabă către județele unde naveta nu este posibilă.

Figura 22 - Sold migrator

Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo

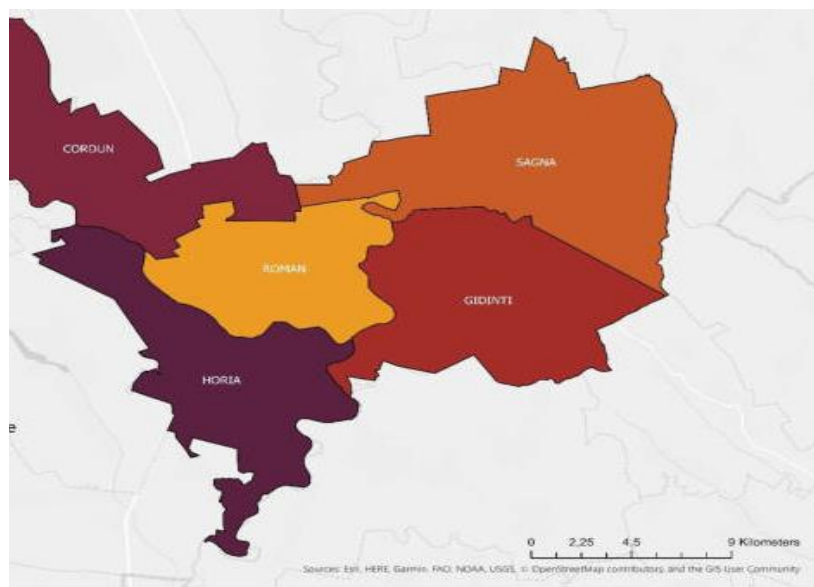
La nivel național, s-a constatat și că se înregistrează un proces de părăsire a orașelor de către un număr semnificativ de cetățeni care s-au stabilit în mediul rural, unde costurile și condițiile de viață sunt, în general, mai atractive. Astfel, s-a constatat că localitățile care au înregistrat o creștere a populației sunt în mare parte localități din jurul unei zone urbane mai mari sau din jurul unei aglomerări urbane.

Pentru o analiză demografică teritorială mai de detaliu, ne referim și la evoluția populației în localitățile învecinate. Sunt importante din perspectiva socio-demografică relațiile cu așezările din vecinătate, în special cu prima coroană de localități, Horia Cordun Sagna Gîdinți.²

² Plan de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Roman Versiune preliminară pentru consultare publică -FIP CONSULTING SRL Primăria Municipiului Roman 11/11/2021

Figura 23 -Evoluția populației în așezările din vecinătate

Sursa: Plan de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Roman Versiune preliminară pentru consultare publică - FIP CONSULTING SRL Primăria Municipiului Roman 11/11/2021

În timp ce populația municipiului Roman scade constant, în ultimii 20 de ani - ritmul de scădere încetinindu-se în ultimii 10 ani, populația din unele din comunele din jur Cordun Horia a înregistrat tendințe pozitive - este posibil să fim martori la o deplasare a populației din urban municipiul Roman către zonele periurbane.

Tabel 2 - Evoluția populației Municipiul Roman și comunelor limitrofe 1992 - 2021

POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 ianuarie pe localitati Municipiul Roman si comunele vecine								
Localitati	Ani - Numar persoane				1992 -2021	Evolutii decade %		
	1992	2001	2011	2021		1992-2001	2001-2011	2011-2021
MUNICIPIUL ROMAN	78,681	81,605	73,965	68,136	-13.3	3.7	-9.4	-7.7
CORDUN	7,194	7,323	7,776	8,172	13.6	1.8	6.2	5.1
GADINTI	:	:	2,462	2,454				-0.3
HORIA	6,890	6,836	7,317	7,261	5.4	-0.8	7.0	-0.8
SAGNA	7,413	7,372	5,327	5,229	-29.5	-0.6	-27.7	-1.8

Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo

Conform Planului de Mobilitate Urbană Municipiul Roman exercită un grad mediu de atracție regională, pe o rază de aproape 20km.³

³ Idem

4.3. Mișcarea naturală a populației - natalitate și nupțialitate - tendințe

Tabel 3 - Mișcarea naturală a populației - născuți vii Jud. Neamț și Municipiul Roman 2012-2019

Nascuti vii cu resedinta obisnuita pe judete si localitati									
	Anul/număr persoane								
Localitati	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
TOTAL județul Neamț	4,109	4,748	4,907	4,859	4,898	4,933	4,834	4,540	4,489
MUNICIPIUL PIATRA-NEAMT	791	854	936	866	844	876	923	804	752
MUNICIPIUL ROMAN	470	531	519	566	585	586	611	590	529

Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo

Numărul născuților a avut o evoluție fluctuantă în intervalul pentru care au fost disponibile date și anume 2012-2019, situație care se regăsește și la nivelul județului. Numărul născuților vii a variat între 470, valoarea minimă înregistrată la începutul intervalului și maximă de 611 în anul 2018.

Tabel 4 - Rata natalității Jud. Neamț și Municipiul Roman 2012-2019

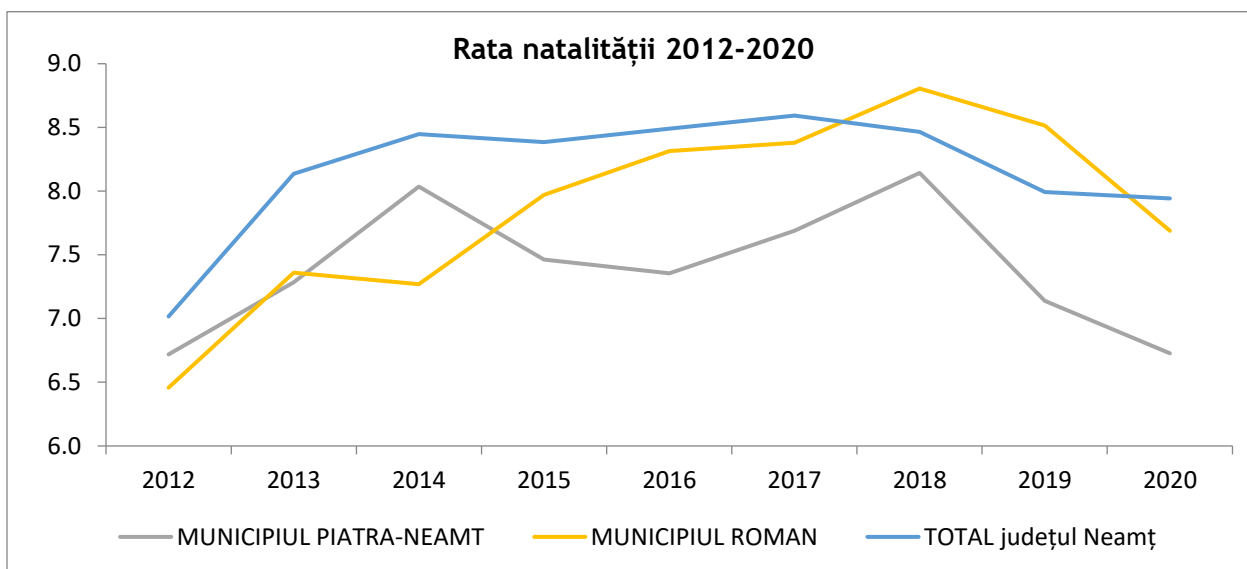
Rata natalității	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
TOTAL județul Neamț	7.0	8.1	8.4	8.4	8.5	8.6	8.5	8.0	7.9
MUNICIPIUL PIATRA-NEAMT	6.7	7.3	8.0	7.5	7.4	7.7	8.1	7.1	6.7
MUNICIPIUL ROMAN	6.5	7.4	7.3	8.0	8.3	8.4	8.8	8.5	7.7

Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo

Natalitatea la nivelul municipiului a fost în mod constant mai mică decât media la nivelul județului, dar superioară celei din municipiul Piatra Neamț.

Figura 24 - Rata natalității Municipiul Roman și jud. Neamț 2012-2019

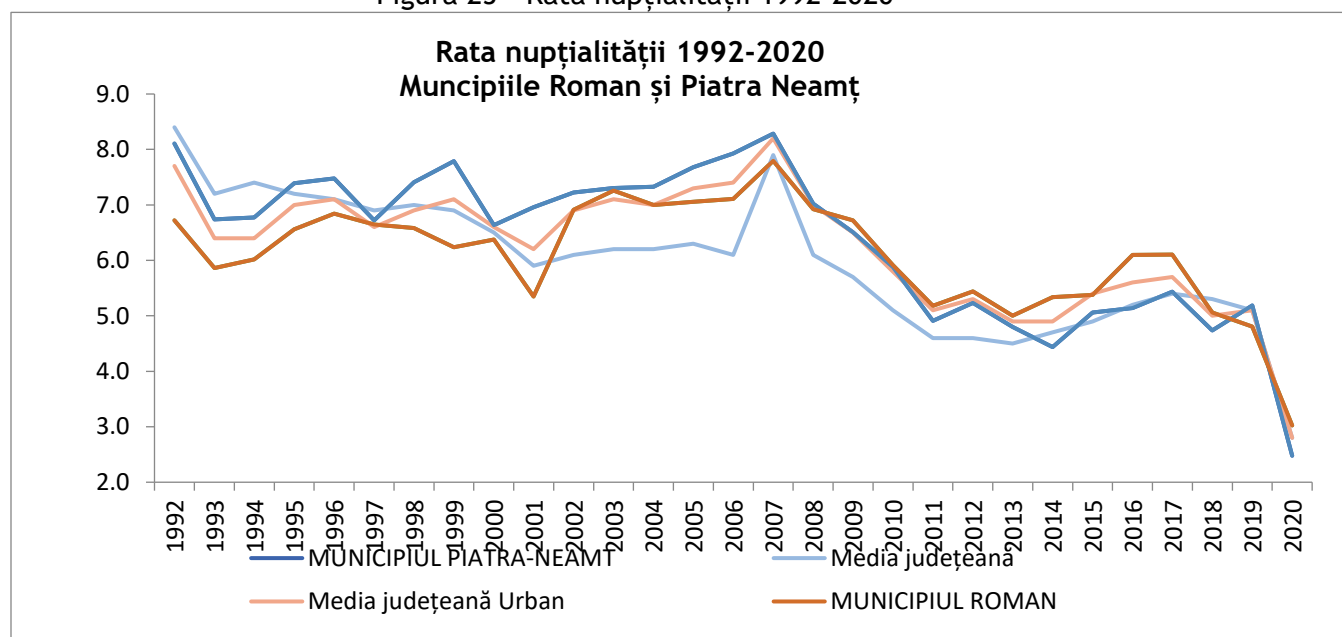

Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo

Căsătoria și familia ca instituție, trec în ultima perioadă prin schimbări profunde în majoritatea societăților. Stabilitatea familiei este un element important în bunăstarea copiilor, iar din acest punct de vedere, căsătoria pare să aducă un plus de stabilitate cuplurilor și deci și un plus de bunăstare copiilor născuți în cupluri căsătorite.

Rata de nupțialitate reprezintă numărul căsătoriilor dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curentă și se exprimă în număr de căsătorii la 1000 locuitori. Rata de nupțialitate se situează la media județeană.

Figura 25 - Rata nupțialității 1992-2020

Sursa: Institutul Național de Statistică - baza de date Tempo

4.4. Structura populației pe categorii de vârstă și rata de dependență

Conform claculelor autorilor, vârsta medie a populației din Municipiul Roman era în 2021 de 43.3 ani, mult peste media regiunii de 40.1 ani și cea a județului de 42.1 ani.

Figura 26 - Vârsta mediană regiunea NE și județul Neamț 2014 - 2021

Țară / Regiune / Județ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2021 ⁴
RO - România	40.7	41.1	41.5	41.3	42.2	42.5	
RO21 - Nord-Est	39.5	39.8	40.1	44.3	40.6	40.9	40.1
RO214 - Neamț	42.3	42.7	43.0	41.7	43.7	43.9	42.1

Sursa Eurostat Population: Structure indicators by NUTS 3 region și INSTempo pentru 2021

Piramida vârstelor sintetizează trecutul și anunță viitorul demografic. Municipiul Roman are o piramidă în formă de „clopot” caracteristică unei populații îmbătrânite, cu o pondere redusă a tinerilor și o pondere ridicată a adulților și vârstnicilor. Este consecința unei natalități scăzute, cu o maturizare și o îmbătrânire evidentă a populației.

Structura populației pe grupe de vârstă este determinată în mare măsură de natalitate și mortalitate, de fenomenul migrației populației și, cu o pondere mai mică, de alți factori. Aceasta are consecințe asupra necesităților de consum, a infrastructurii educaționale sau de asistență socială, asupra capacității societății de a oferi locuri de muncă populației active sau asupra ratei de ocupare a populației. O pondere ridicată a populației tinere - de exemplu - înseamnă că regiunea respectivă este / va deveni o sursă puternică de forță de muncă, în special de tineret.

După vârstă, populația poate fi structurată în trei categorii semnificative:

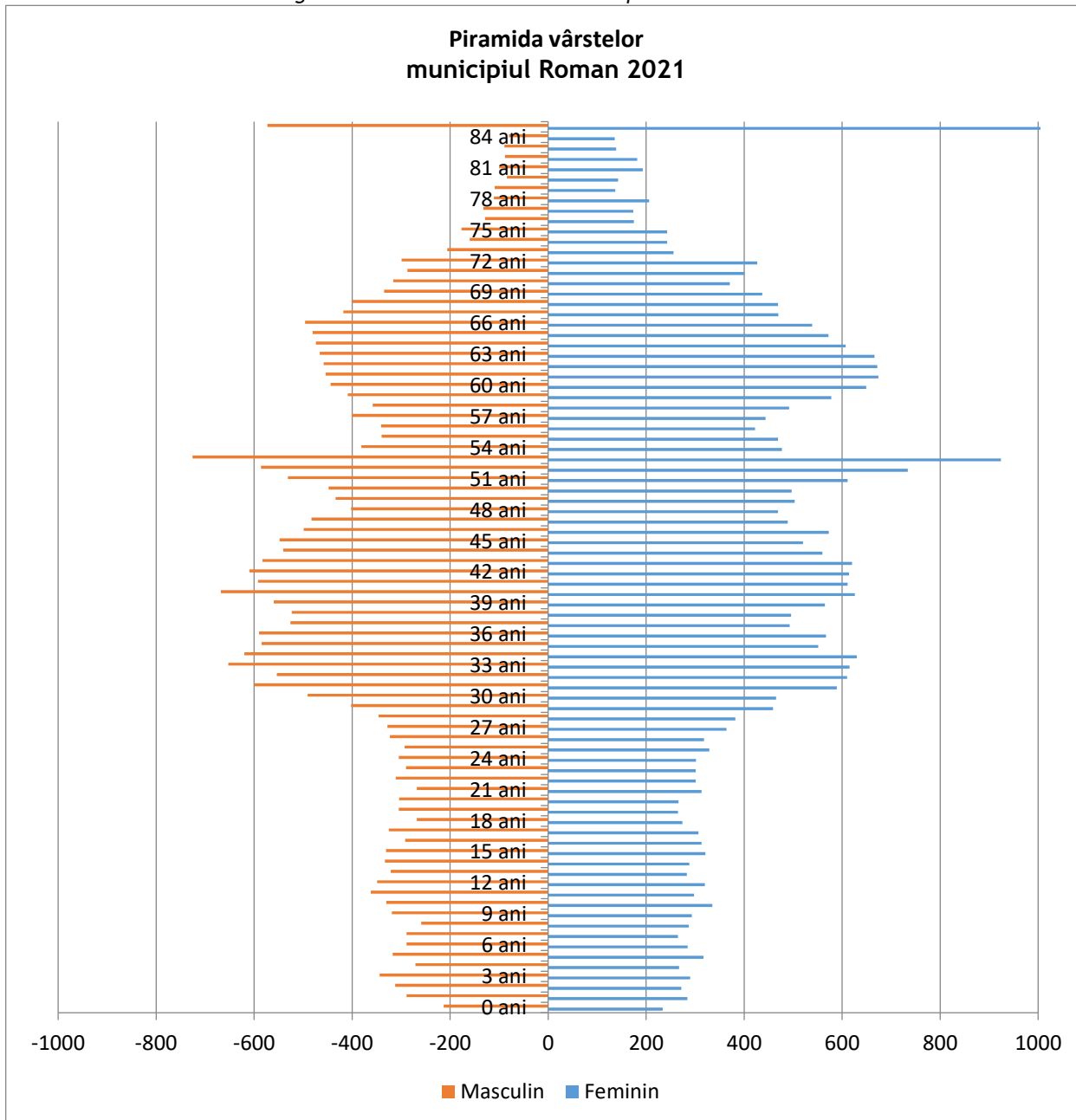
- Grupa tinerilor - populație între 0-14 ani;
- Grupa adulților - populație între 15-64 ani;
- Grupa vârstnicilor - populație peste 65 ani.

O zonă geografică se consideră a avea o populație tânără din punct de vedere demografic când grupa tinerilor (0-14 ani) depășește 35% din totalul populației, iar vârstnicii nu depășesc 12%. Când tinerii reprezintă sub 20%, încep să apară tendințe de îmbătrânire demografică. Gradul de „tinerețe” sau „bătrânețe” al unei zone se poate aprecia raportând vârstnicii la tineri. Când valoarea este sub 0.42, atunci se apreciază că avem o populație tânără. Coeficientul de 0.42 este un punct de abordare al „tinereții” sau „bătrâneții” populației unei zone.

⁴ Vârsta medie conform INS

Figura 27 - Piramida vârstelor Municipiul Roman 2020

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

În cazul Municipiului Roman, grupa tinerilor (0-14 ani) reprezintă 13.02%, mult sub 35% din totalul populației considerat optim și sub cele 20% de la care se consideră că populația începe să manifeste tendințe de îmbătrânire, iar vârstnicii reprezintă 17,6%, mult peste cele 12% considerate optime. Raportul dintre numărul vârstnicilor și cel al tinerilor este de 1.3, ceea ce este considerat de demografie, o populație îmbătrânită.

Aceste tendințe se încadrează în cele europene, în ultimul deceniu vârsta mediană a populației UE-28 a crescut cu 2,7 ani, ajungând la 43,1 ani la începutul anului 2018, două state membre având deja vârste medii deosebit de mari: Germania (46,0 ani) și Italia (46,3 ani), nu întâmplător unele dintre țările de destinație principală a lucrătorilor din România.

Raportul de dependență este definit de Eurostat ca raportul dintre numărul persoanelor în vârstă (cu vârsta de 65 de ani și peste) și numărul de persoane în vârstă de muncă (cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani). La 1 iulie 2021, acest raport s-a situat la 30% la nivelul UE în ansamblu, cu alte cuvinte, puțin peste trei persoane de vârstă activă pentru fiecare persoană în vârstă. La nivelul Municipiului Roman, acest raport calculat este de 24,9% adică 4 persoane de vârstă activă pentru fiecare persoană în vârstă.

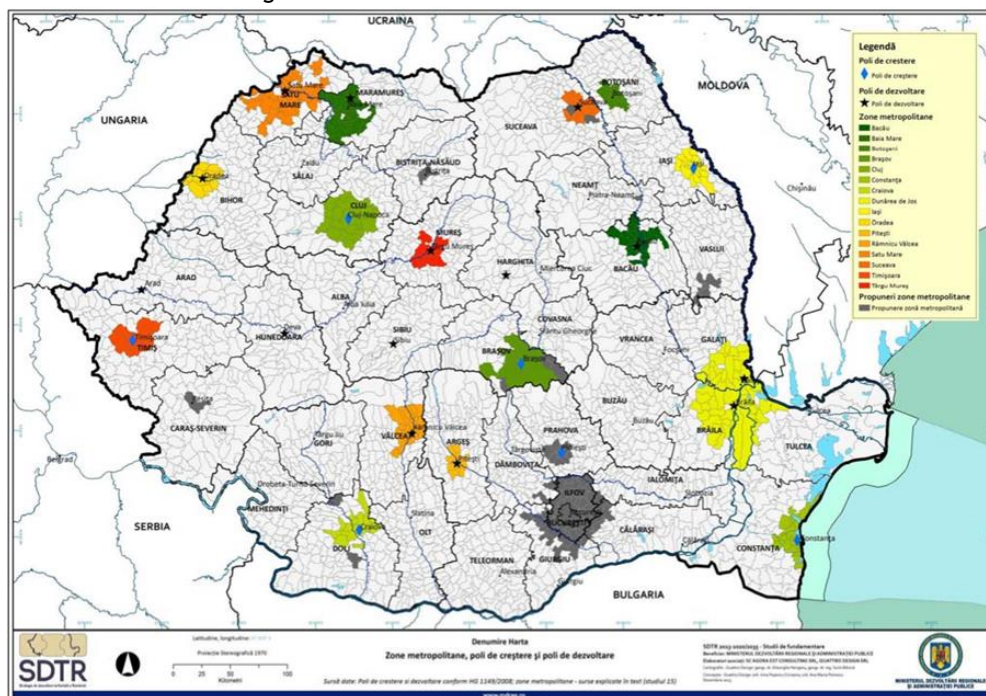
5. Amenajarea teritoriului

5.1. Localizare, poziție la nivelul județului/regiunii și bilanțul teritoriului

La nivelul regiunii Nord-Est, există un pol de creștere reprezentat de Municipiul Iași și un pol de dezvoltare reprezentat de Municipiul Bacău.

Polii de dezvoltare urbană au rolul de liant între polii de creștere (municipiile Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Ploiești și Timișoara) și restul orașelor mici și mijlocii ale sistemului urban, în scopul sprijinirii unei dezvoltări echilibrate.

Figura 28 - Poli de dezvoltare urbană - România

Sursa: SDTR - România policentrică 2035

Județul Neamț este un județ de dimensiuni medii, comparativ cu celelalte județe din țară, care dispune de un nivel scăzut de urbanizare, cu două municipii, Piatra - Neamț și Roman, și trei orașe, Târgu Neamț, Bicz și Roznov. Municipiul Roman se află la o distanță de 50 km (prin DN 15D) de municipiul reședință de județ Piatra Neamț, la 43 km (E85) față de Municipiul Bacău și 86 km față de Municipiul Iași.

Municipiul Roman face parte din categoria localităților urbane mijlocii (cu populații cuprinse între 50-100.000 de locuitori) - alăturându-se în această categorie în Regiunea Nord-Est municipiilor Onești și Bârlad

Conform Planului Național de Amenajare a Teritoriului municipiului Roman este localitate de rangul II.

MUNICIPIUL ROMAN - Pol intraregional de dezvoltare cu indicele capacității de polarizare de 51,57.⁵

În jurul său se formează o grupare teritorială de rang II GT-II (se formează în jurul unui oraș cu min. 50.000).

În clasamentul localităților urbane din România - profil economic terțiar - se află pe locul 34 împreună cu alte 3 orașe și anume Mangalia, Slobozia și Zalău.

Aroundarea / competența teritorială de administrare a contribuabililor revine serviciilor fiscale din Roman pentru localitățile Bahna, Bâra, Boghicea, Botești, Bozieni, Cordun, Doljești, Dulcești, Făurei, Gâdinti, Gherăiești, Horia, Icușești, Ion Creangă, Moldoveni, Oniceni, Pâncești, Poienari, Ruginoasa, Săbăoani, Sagna, Secuieni, Stănița, Tămășeni, Trifești, Valea Ursului, Văleni⁶

Prin HCL Municipiul Roman nr. 122/22.09.2020, s-a aprobat prelungirea termenului de valabilitate al **Planului Urbanistic General și al Regulamentului Local de Urbanism al Municipiului Roman** pe o perioadă de 10 ani.

În Referatul de specialitate⁷ la proiectul de hotărâre, se menționează: ” *Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială trebuie să își actualizeze la maximum 10 ani Planul urbanistic general în funcție de evoluția previzibilă a factorilor sociali, geografici, economici, culturali și a necesităților locale.*

În cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2027 este inclus în portofoliul de proiecte strategice prioritare și proiectul de actualizare a Planului Urbanistic General. În conformitate cu Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, Municipiul Roman implementează în perioada

⁵ Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN – SECȚIUNEA REȚEAUA DE LOCALITĂȚI - MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE Etapa a II a - Analiza rețelei de localități din România (vol.1)

⁶ https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/telefoane_judete/Regiuni.htm

⁷ Sursa: https://primariaroman.ro/wp-content/uploads/2020/09/004-prelungire-PUG_compressed.pdf

2020-2022 un proiect cu finanțare europeană prin Programul Operațional Capacitate Administrativă, prin care se va realiza Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Roman, document de planificare strategică, parte componentă a viitorului Plan Urbanistic General, dar și instrument de planificare strategică teritorială prin care este corelată dezvoltarea spațială a localității cu nevoile de mobilitate și transport de persoane și mărfuri.”

5.2. Analiza SWOT amenajarea teritoriului

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Începerea demersurilor pentru actualizarea PUG Municipiul Roman;</p> <p>Existența de documente strategice suport (ex: PMUD);</p> <p>Experiențe avansate privind atragerea de fonduri europene și management de proiect;</p> <p>Există încă rezerve de teren neutilizat sau destructurat, care poate fi reconvertit pentru dezvoltări (rezidențial și de afaceri);</p> <p>Baze de date insuficient dezvoltate.</p>	<p>PUG Municipiul Roman neactualizat;</p> <p>ADI Zona Metropolitană Roman nefuncțională;</p> <p>Neapartenența UAT Municipiul Roman la nici un Grup de Acțiune Locală;</p> <p>Parteneriate public-public și public - privat insuficient valorificate;</p> <p>Respectarea deficitară de către proprietarii de clădiri a normelor și reglementărilor în construcții;</p> <p>Necesități neacoperite din buget privind crearea, reabilitarea, modernizarea spațiilor publice urbane.</p>
Oportunități	Amenințări
<p>Existența Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR) - România policentrică 2035;</p> <p>Proiect în curs de elaborare Codul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Construcțiilor și dezvoltarea Platformei Digiotele Naționale;</p> <p>Existența a numeroase programe cu finanțare autohtonă și comunitară cu focusare pe dezvoltare urbană ;</p> <p>Programe publice speciale de reabilitare și linii de credit pentru municipalitate pentru străzi, drumuri adiacente, trotuare, iluminat, infrastructură tehnică și mărirea fondului de locuințe</p>	<p>PATJ Neamț neactualizat;</p> <p>Criza economică / sanitară mondială;</p> <p>Legislație stufoasă, confuză și în permanentă modificare.</p>

Posibilitatea transformării comunelor din arealul periurban în cartiere rezidențiale.	
---	--

5.3. Concluzii

La nivel județean, este în proces de actualizare Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Neamț, iar la nivelul Municipiului Roman se fac demersuri pentru actualizarea PUG Roman cu finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Asigurarea funcționalității ADI Zona Metropolitană Roman este esențială, în condițiile în care municipiul Roman este pol logistic regional, un oraș cu o poziție strategică, aflat la intersecția axelor majore de transport și la distanțe relativ egale față de Piatra - Neamț, Iași, Bacău și Vaslui, iar sistemul urban Piatra-Neamț - Roman și Roman - pol logistic de importanță regională reprezintă puncte forte ce pot fi valorificate.

6. Economia municipiului

6.1. Scurt istoric

Prima întreprindere industrială mai însemnată de la nivelul municipiului Roman a luat ființă în anul 1900, producând zahăr. Nevoile din perioada Primului Război Mondial au condus la înființarea unui atelier pentru reparații cu caracter militar, transformat ulterior în Arsenalul Armatei și, mai târziu, în Întreprinderea Mecanică Roman. Industria orașului între cele două războaie mondiale se limita la întreprinderi de proporții mici, cu caracter meșteșugăresc, precum și câteva ateliere pentru fabricarea săpunului, fabrici de teracotă și cărămidă.

Instaurarea regimului comunist în România a adus și la Roman o industrializare consistentă, în special metalurgie feroasă și industria construcțiilor de mașini. Cele mai importante unități industriale construite în această perioadă au fost: Întreprinderea de Țevi Roman (înființată în anul 1957), Întreprinderea Mecanică Roman (fostul arsenal al armatei) și Întreprinderea de Fire și Fibre Poliamidice Roman (înființată în anul 1979, construită pe locul fostului aerodrom Roman). După 1990, privatizarea întreprinderilor industriale a condus, în cele mai multe cazuri la închiderea acestora, iar sectorul care a cunoscut o dezvoltare mai puternică a fost cel al comerțului.

6.2. Antreprenoriat și sectoare economice

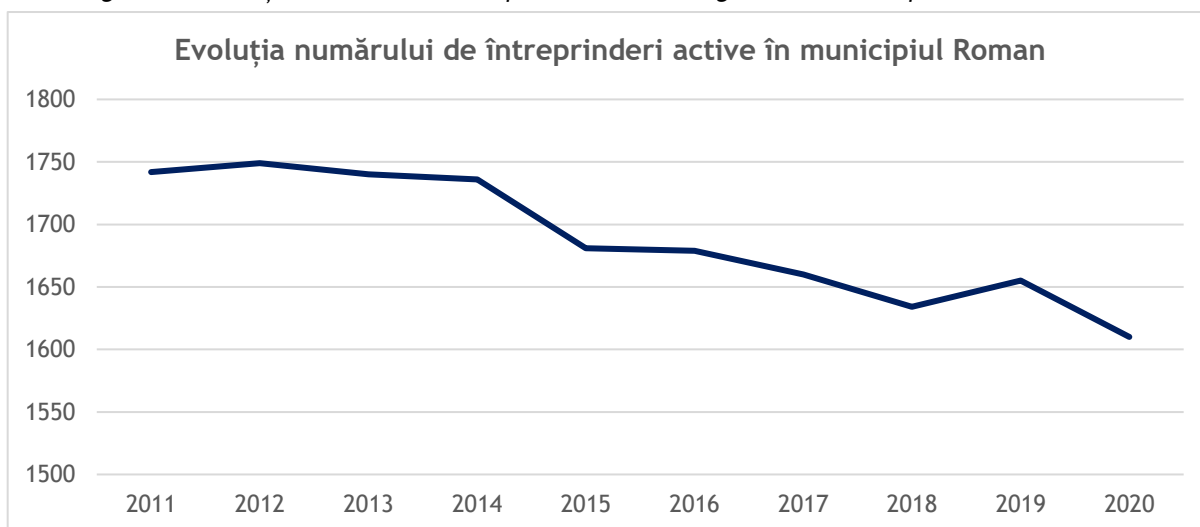
La nivelul anului 2022, în municipiul Roman erau înregistrate aproximativ 3000 de firme / afaceri active, din mai mult de 8500 înregistrate începând cu anul 1990. Puțin mai mult de jumătate dintre firmele active (1610) depuseseră bilanț contabil aferent anului 2020.

Cifra de afaceri totală depășea cu puțin 2.1 miliarde de lei, cu o cifră medie de afaceri, pe întreprindere, de 1.3 mil lei. Profitul net total era de aprox 133 mil lei, cu o medie de aprox 83 mii de lei.

Tendința mediului antreprenorial este de diminuare a numărului de întreprinderi active de la un an la altul. Astfel, în anul 2020, erau cu aproximativ 7.5% mai puține firme active în municipiu decât cu zece ani în urmă.

Figura 29 - Evoluția numărului de întreprinderi active înregistrate în municipiul Roman

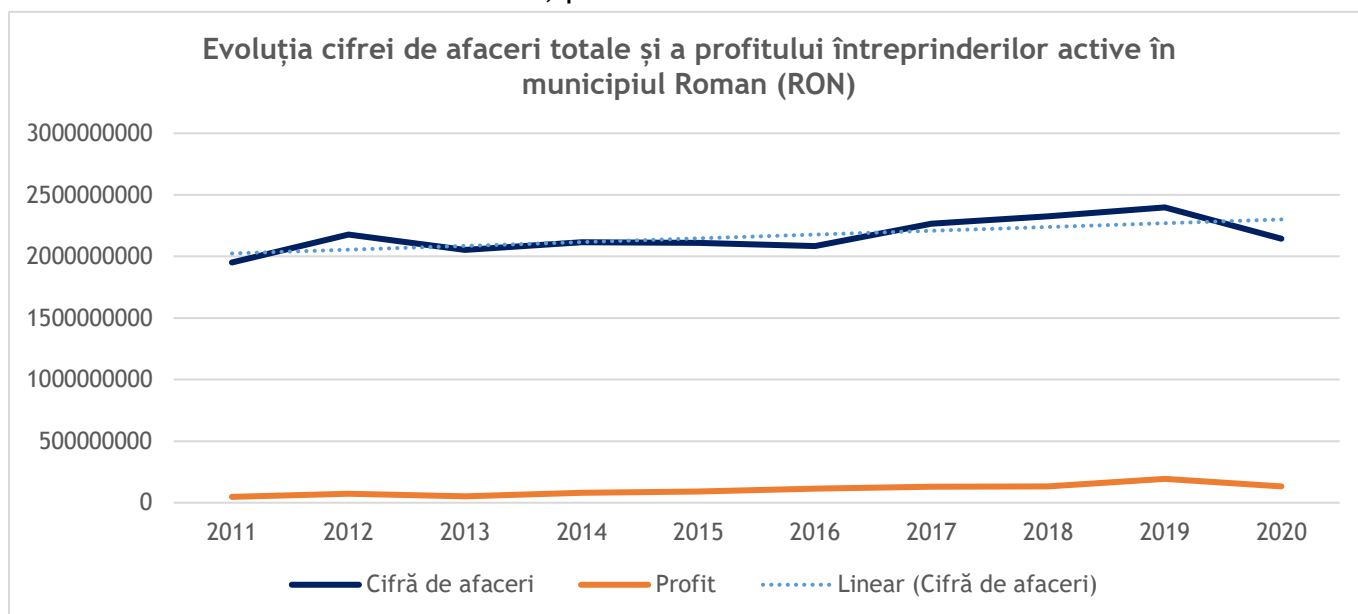
Sursa: Date DJS, ANAF, prelucrarea consultantului

Din punctul de vedere al cifrei de afaceri totale, se observă o ușoară creștere, de aproximativ zece procente în perioada de 10 ani analizată, cu mențiunea că se observă o creștere mult mai puternică între anii 2011 și 2019, de aproximativ 23 de procente. Scăderea din anul 2020 poate fi una conjuncturală, determinată de situația sanitară de la nivelul țării (pandemie și restricții). Profitul, în schimb, a înregistrat o creștere aproape continuă, aceasta depășind 300%, în anul 2019, față de 2011 sau 179% în anul 2020, față de 2011.

Figura 30 - Evoluția cifrei de afaceri și a profitului întreprinderilor active înregistrate în municipiul Roman

Sursa: Date DJS, prelucrarea consultantului

Domeniile CAEN cu cifra de afaceri cea mai mare, în anul 2020 aparțin:

- Industriei prelucrătoare, prin entități active în cadrul:
 - o Grupei 141, Diviziunea 14 - Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte;
 - o Grupei 293, Diviziunea 29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor;
 - o Grupei 242, Diviziunea 24 - Industria metalurgică;
 - o Grupei 234, Diviziunea 23 - Fabricarea altor produse din minerale nemetalice;
- Comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, prin entități active în cadrul:
 - o Grupei 463, Diviziunea 46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete;
 - o Grupei 471, Diviziunea 47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor;
 - o Grupei 473, Diviziunea 47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor;
- Agricultură, silvicultură și pescuit, prin entități active în cadrul:
 - o Grupei 014, Diviziunea 01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe;
- Construcții, prin entități active în cadrul:
 - o Grupei 412, Diviziunea 41 - Construcții de clădiri;
- Transport și depozitare, prin entități active în cadrul:
 - o Grupei 521, Diviziunea 52 - Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi;

Un clasament în funcție de cifra de afaceri indică supremația companiilor active în industria prelucrătoare, în economia municipiului:

Tabel 5 - Clasament companii active

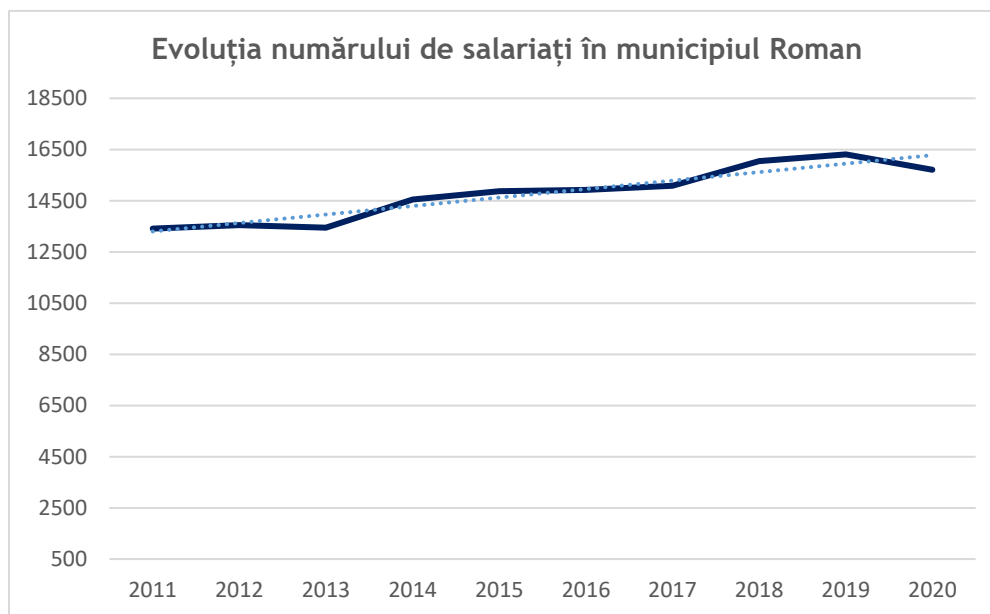
Cod CAEN	Denumire domeniu	Cifra de afaceri în anul 2020 (RON)	Cifra de afaceri în anul 2019 (RON)
2932	Fabricarea altor piese si accesorii pentru autovehicule si pentru motoare de autovehicule	329318079	375704258
2420	Producția de tuburi, țevi, profile tubulare si accesorii pentru acestea, din otel	199787588	293364437
2342	Fabricarea de obiecte sanitare din ceramica	176670547	183619742
4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi si tutun	119311048	357152673
5210	Depozitari	108828126	168339925
0146	Creșterea porcinelor	104642694	117016589
4639	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi si tutun	104479330	200101814
4730	Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate	52126501	357152673
4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale si nerezidențiale	48711130	41582454
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	45562409	90347849

6.3. Forța de muncă

Din punct de vedere al numărului de salariați, se poate observa o tendință de creștere a acestuia, diferența dintre anul 2020 și anul 2011 este de 17% sau 2297 de persoane. Anul în care a fost înregistrat cel mai mare număr de angajați este anul 2019, cu 16310 de salariați, cu 22% mai mult decât în anul 2011.

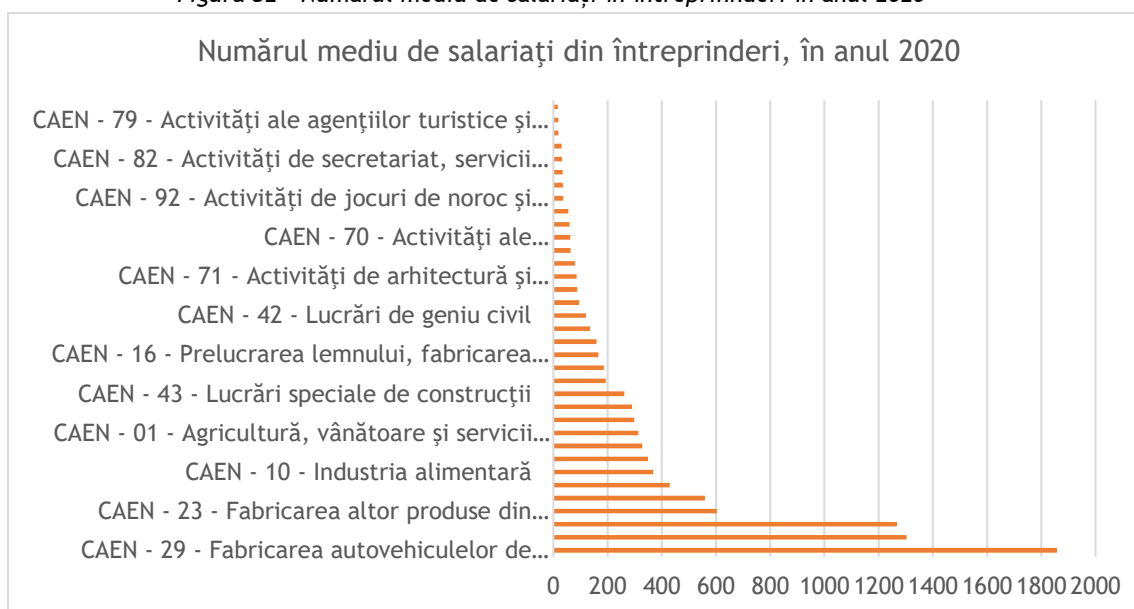
Figura 31 - Evoluția numărului de salariați în municipal Roman în perioada 2011 - 2020

Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

Potrivit datelor statistice județene, cei mai mari angajatori își desfășoară activitatea în Industria prelucrătoare - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor și Fabricarea altor produse din minerale nemetalice, aceștia acoperind, în anul 2020, aprox. 20% din numărul de salariați angajați în municipiu. Următorul sector, după numărul de angajați, era, în 2020, Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor, cu aproximativ 8% din numărul de salariați angajați în municipiu.

Figura 32 - Numărul mediu de salariați în întreprinderi în anul 2020

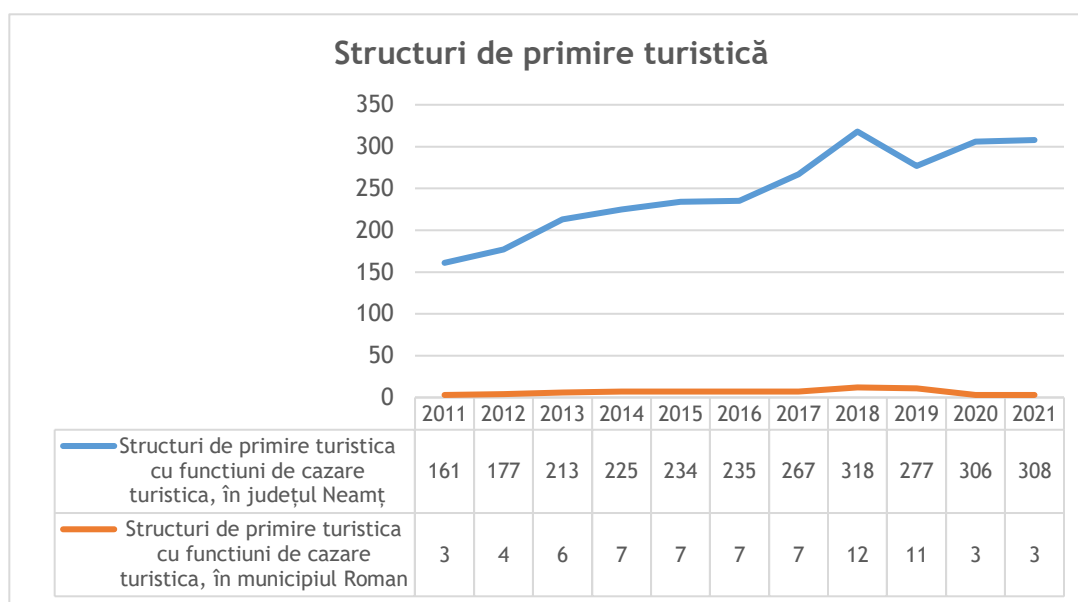

6.4. Turismul

În ceea ce privește turismul, acesta nu reprezintă un atu al municipiului Roman, numărul de unități de cazare fiind foarte redus comparativ cu totalul la nivel de județ. Orașul este unul de tranzit, iar municipalitatea ar trebui să organizeze activități în așa fel încât să crească numărul de înnoptări, respectiv numărul de unități de cazare. Numărul maxim de unități de cazare și ponderea maximă în totalul județului, a fost atins în anul 2019, respectiv 4% din total.

Figura 33 - Evoluția numărului de structuri de primire turistică în județ și în municipiul Roman

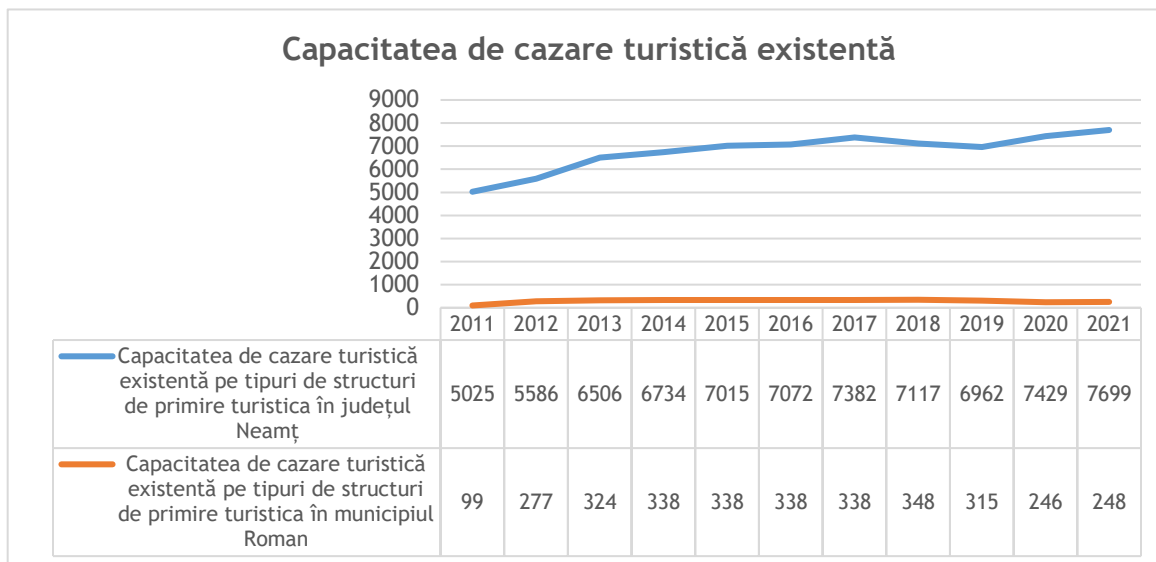

Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

Capacitatea de cazare s-a redus de la un maxim de 348 de locuri, în anul 2018, la 246-240 de locuri, în 2020 - 2021.

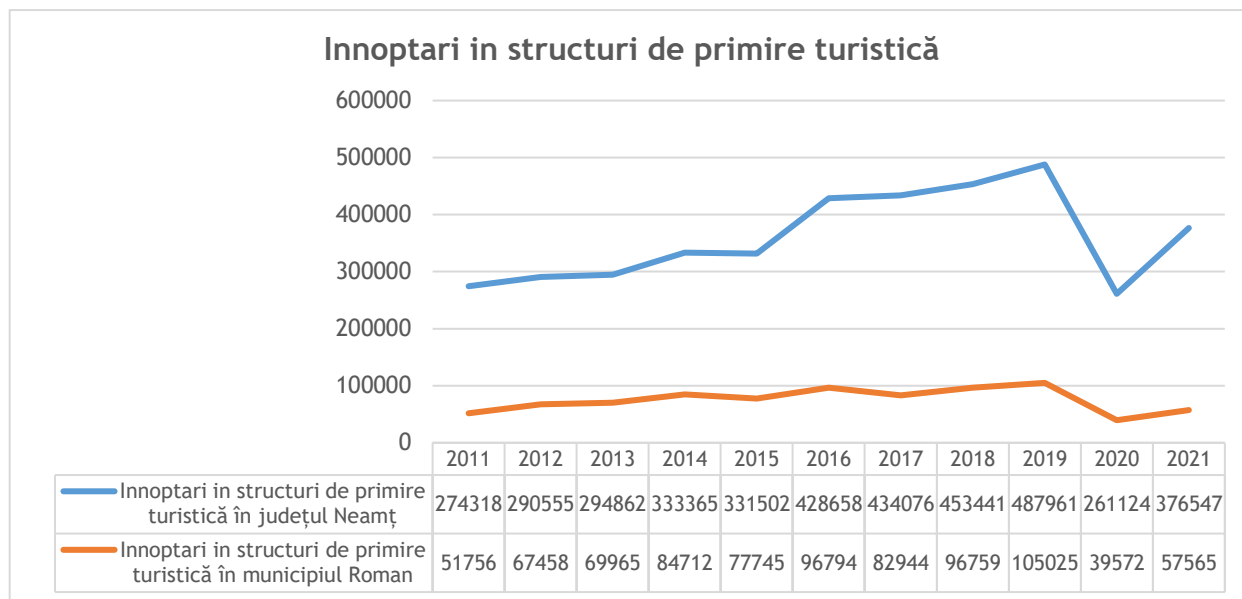
Figura 34 -Evoluția capacității de cazare turistică în municipiul Roman și în județ

Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

Din punct de vedere al numărului de înnoptări, acesta a avut o tendință crescătoare între anii 2011 și 2019, urmată de scădere și o creștere lentă în 2021. Din punctul de vedere al procentului de înnoptări se observă ponderea ridicată pe care înnoptările în municipiul Roman o dețin în totalul înnoptărilor din județ, dar și o tendință descrescătoare, după anul 2015.

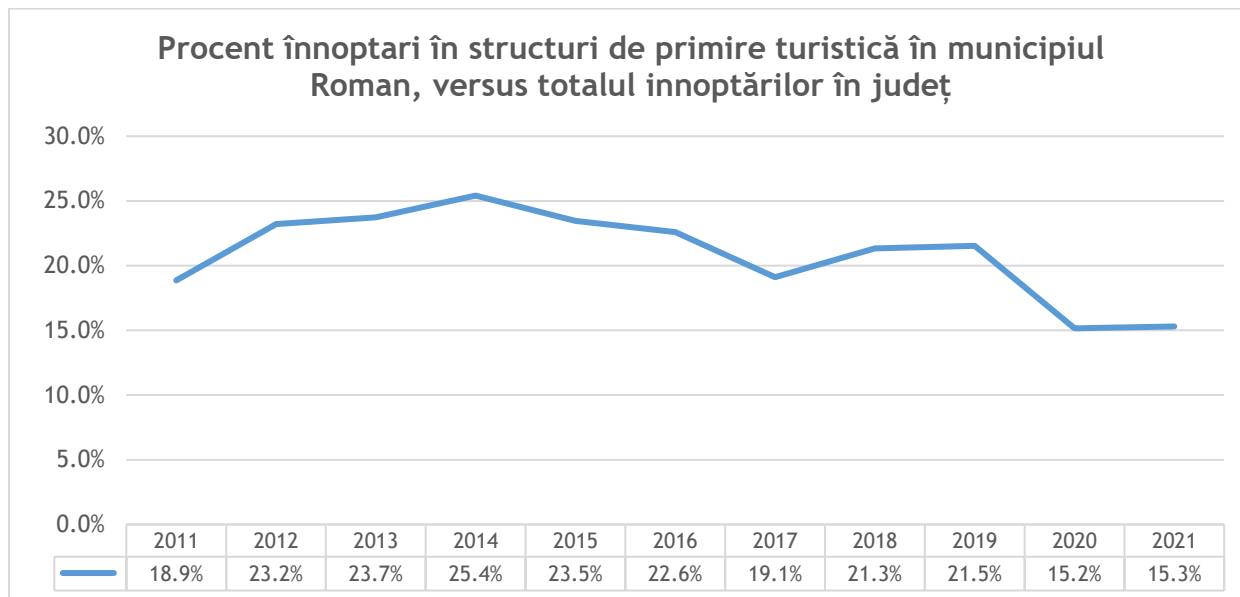
Figura 35 - Evoluția numărului de înnoptări în municipiul Roman și în județ

Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

Figura 36 - Evoluția procentului de înnoptări în municipiul Roman și în județ

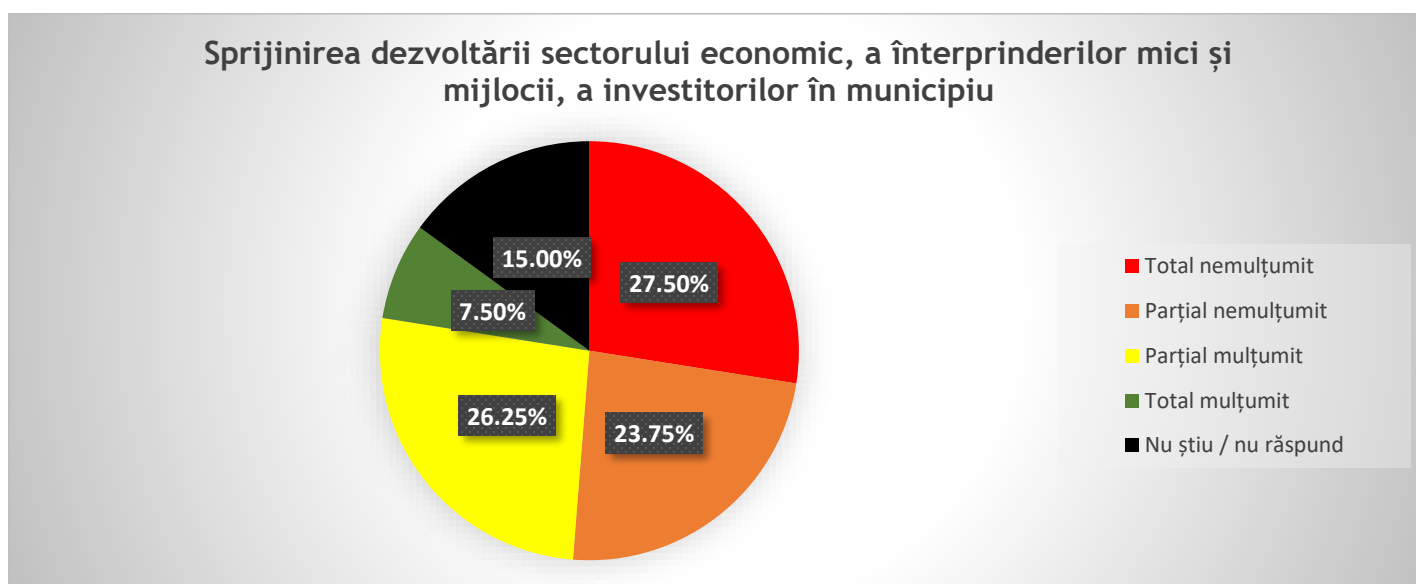
Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

6.5. Percepția cetățenilor despre dezvoltarea economică în municipiu

La nivelul respondenților chestionarului, cu referire la sprijinirea IMM-urilor și a investitorilor din municipiu, se constată următoarele:

51,25% dintre respondenți sunt parțial sau total nemulțumiti de eforturile autorităților, 33,75% fiind parțial sau total mulțumiți.

Figura 37 - Percepția cetățenilor cu privire la sprijinirea sectorului economic

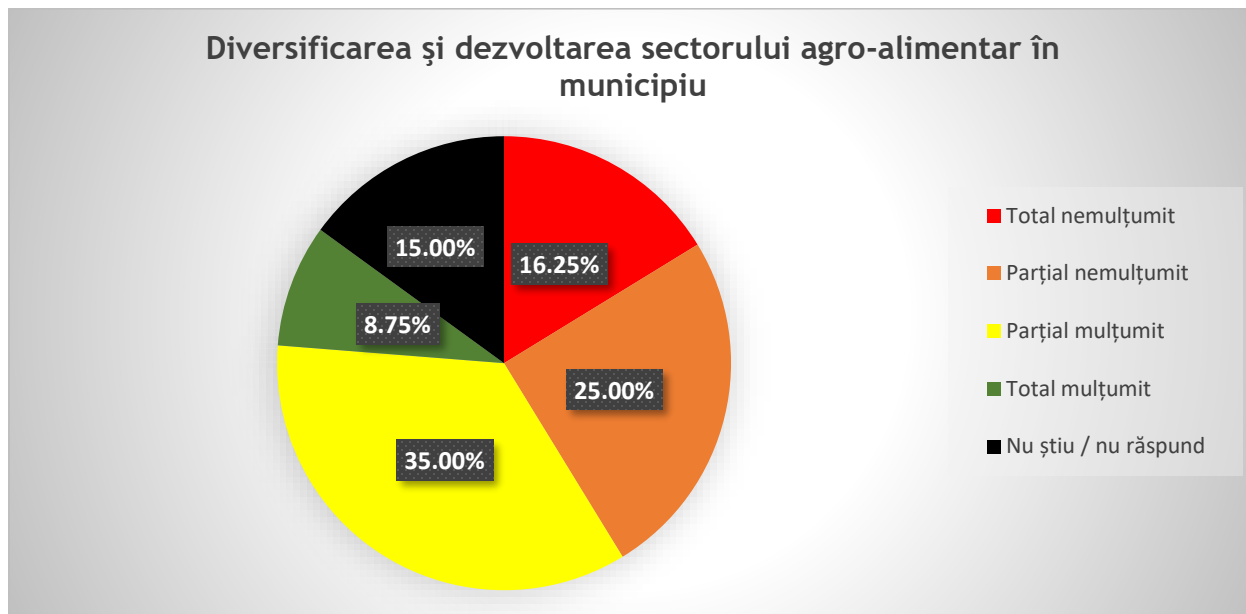

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare

În ceea ce privește diversificarea și dezvoltarea sectorului agro-alimentar în municipiu, 41,25% dintre respondenți se declară parțial sau total nemulțumiți, 43,75% sunt parțial sau total mulțumiți, iar 15% nu știu/nu răspund.

Figura 38 - Percepția cetățenilor cu privire la diversificarea și dezvoltarea sectorului agro-alimentar în municipiu

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare

6.6. Analiza SWOT dezvoltare economică

Puncte tari	Puncte slabe
Existența unui număr de entități economice care pot constitui o coloană vertebrală pentru dezvoltarea economică a localității; Creșterea numărului de salariați în entitățile locale.	Număr mic de firme active și tendință de scădere a acestuia; Ponderea cea mai mare a valorii adăugate realizată în municipiu se concentrează în relativ puține domenii (coduri CAEN); Inițiativă privată în scădere; Percepția publică cu privire la sprijinirea IMM-urilor de către autoritatea publică.
Oportunități	Amenințări
Posibilitatea dezvoltării ramurilor industriale asociate agriculturii (industrializarea producției agricole);	Distanța redusă față de alte orașe mai mari, care pot atrage forța de muncă din zonă;

Disponibilitatea fondurilor pentru proiecte de producere a energiei din surse regenerabile și pentru proiecte de îmbunătățire a eficienței energetice; Disponibilitatea fondurilor pentru proiecte de digitalizare; Dezvoltarea serviciilor, inclusiv a celor de turism; Dezvoltarea sectorului agroalimentar.	
---	--

6.7. Concluzii

Sectorul economic al municipiului Roman se află în creștere, cifra de afaceri a companiilor active prezentând o tendință de creștere ușoară în perioada analizată. Aceasta poate reprezenta o premisă solidă pentru intensificarea eforturilor administrației publice de a diversifica economia locală, bazându-se și pe disponibilitate fondurilor europene, atât prin PNRR, cât și prin fondurile de coeziune. Este de remarcat oportunitatea pe care municipalitatea o are, aceea de a se implica mai mult în sprijinirea IMM-urilor și în dezvoltarea sectorului agroalimentar.

De asemenea, municipalitatea poate încheia parteneriate astfel încât să îmbunătățească bazele de date cu informații statistice despre economia locală pentru a ușura eforturile de planificare strategică în viitoarele cicluri de programare bugetară. Romanul beneficiază de un potențial ridicat de producere a energiei (electrice) din surse regenerabile, în special din energie solară și biomasă și ar fi util să fie depuse eforturi pentru maximizarea capitalului atras în astfel de proiecte în aria administrativă a municipiului sau în comunele limitrofe.

Poate fi utilă inițierea de parteneriate cu entitățile economice și instituțiile de învățământ în vederea creșterii nivelului de pregătire profesională a populației locale de vârstă școlară, dar și pentru asigurarea unor programe de pregătire continuă a populației generale.

7. Infrastructura generală (transport, tehnico-edilitară, apă, energie, telecomunicații)

7.1. Infrastructura de transport

Municipiul Roman este așezat la confluența a două ape curgătoare semnificative pentru zona de est a țării, respectiv Moldova și Siretul, la altitudinea de 185-205m.

Căile de acces către municipiul Roman sunt DN15 D Vaslui - Piatra Neamț (- Bicz - Gheorgheni), respectiv DN2/E 85 București-Suceava (E 85 leagă orașul lituanian Klaipeda de orașul grecesc Alexandroupolis).

Figura 39 -Conexiunile pe cale rutieră ale municipiului Roman

Sursa: Googlemaps

Pe calea ferată, Romanul este conectat cu Bacău sau Pașcani, ca noduri feroviare, fiind amplasat pe traseul căii ferate CF500, linie dubla electrificată, dar și cu Vaslui.

Figura 40 -Conexiunile pe calea ferată ale municipiului Roman

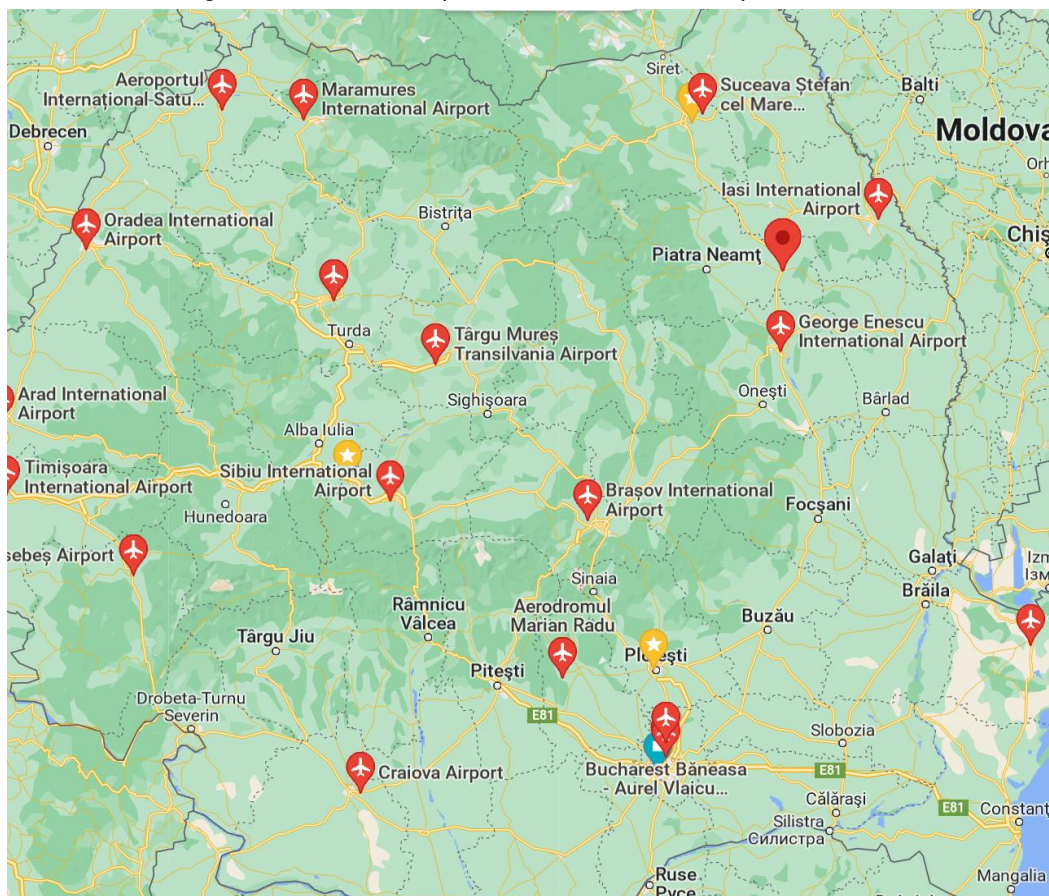
Sursa:

https://en.wikipedia.org/wiki/C%C4%83ile_Ferate_Rom%C3%A2ne#/media/File:Railway_map_of_Romania.png

Din punct de vedere al accesului către transportul aerian, cel mai apropiat aeroport este cel de la Bacău, urmat de cel de la Iași. Ambele opțiuni oferă posibilități limitate de călătorie în străinătate, însă pot asigura conexiunea cu Aeroportul Internațional Henri Coandă, care este cel mai mare și cel mai bine conectat aeroport din țară.

Figura 41 - Conexiunile pe calea aeriana ale municipiului Roman

Sursa: googlemaps

7.2. Infrastructura rutieră. Transportul în comun

Referitor la modul de sistematizare a străzilor orașenești, analiza tramei stradale existente până la finalul secolului al XIX-lea a dus la încadrarea Romanului în categoria orașelor cu structură fusiformă, determinată, ca și în cazul altor orașe din România, de evoluția așezării între doi poli comerciali importanți: piața permanentă - bazarul - și piața temporară - oborul, târgul, iarmarocul, poli legați prin intermediul uneia sau mai multor ulițe-străzi, cu denumirea generică de ulița târgului, ulița tăbăcarilor, ulița boiangiilor etc⁸.

⁸ Emil Lupu, CÂTEVA DRUMURI COMERCIALE ȘI ORAȘE MEDIEVALE DE LA CURBURA CARPATILOR, Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice, Anul XIX, Nr. 1-2, 2008

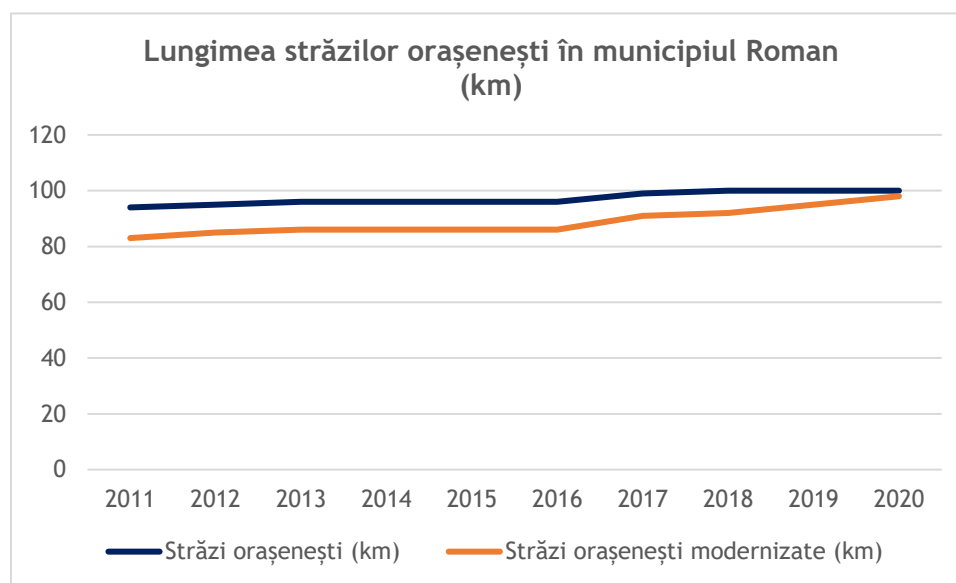
În vederea planificării spațiale și teritoriale, pentru desfășurarea coordonată și de calitate a vieții cetățenilor, conform bilanțurilor teritoriale, prin Planul Urbanistic General (PUG) au fost stabilite zonele funcționale și teritoriul intravilan s-a împărțit în unități teritoriale de referință -U.T.R.-uri.

Unitățile teritoriale de referință (U.T.R) se delimitează prin străzi și limite cadastrale precum și pe baza funcțiunii dominante și a categoriilor de intervenție și cuprinde principii de construibilitate specifice zonelor și subzonelor funcționale și reglementările unității teritoriale de referință respective. În prezent, municipiul Roman este compus din 23 de unități teritoriale de referință. Fiecare U.T.R. în parte a fost delimitat pe baza criteriilor cu privire la funcțiunea dominantă, limitele cadastrale și naturale, axele străzilor principale și cuprinde prescripții de construibilitate specifice zonelor și subzonelor funcționale precum și reglementările specifice (detalierea prescripțiilor, diferențiate în permisiuni, condiționări și restricții aplicabile).

În ultimii zece ani, lungimea străzilor orașenești a crescut de la 94 la 100 km, din 2011, menținându-se constantă.

Preocuparea autorităților publice pentru modernizarea străzilor se observă în creșterea cu aproximativ 18% a lungimii străzilor orașenești modernizate, în 2020, față de 2011. La nivelul anului 2020, numai 2 km de străzi orașenești au rămas nemodernizate.

Figura 42 - Evoluția lungimii străzilor orașenești în municipiul Roman în perioada 2011 - 2020

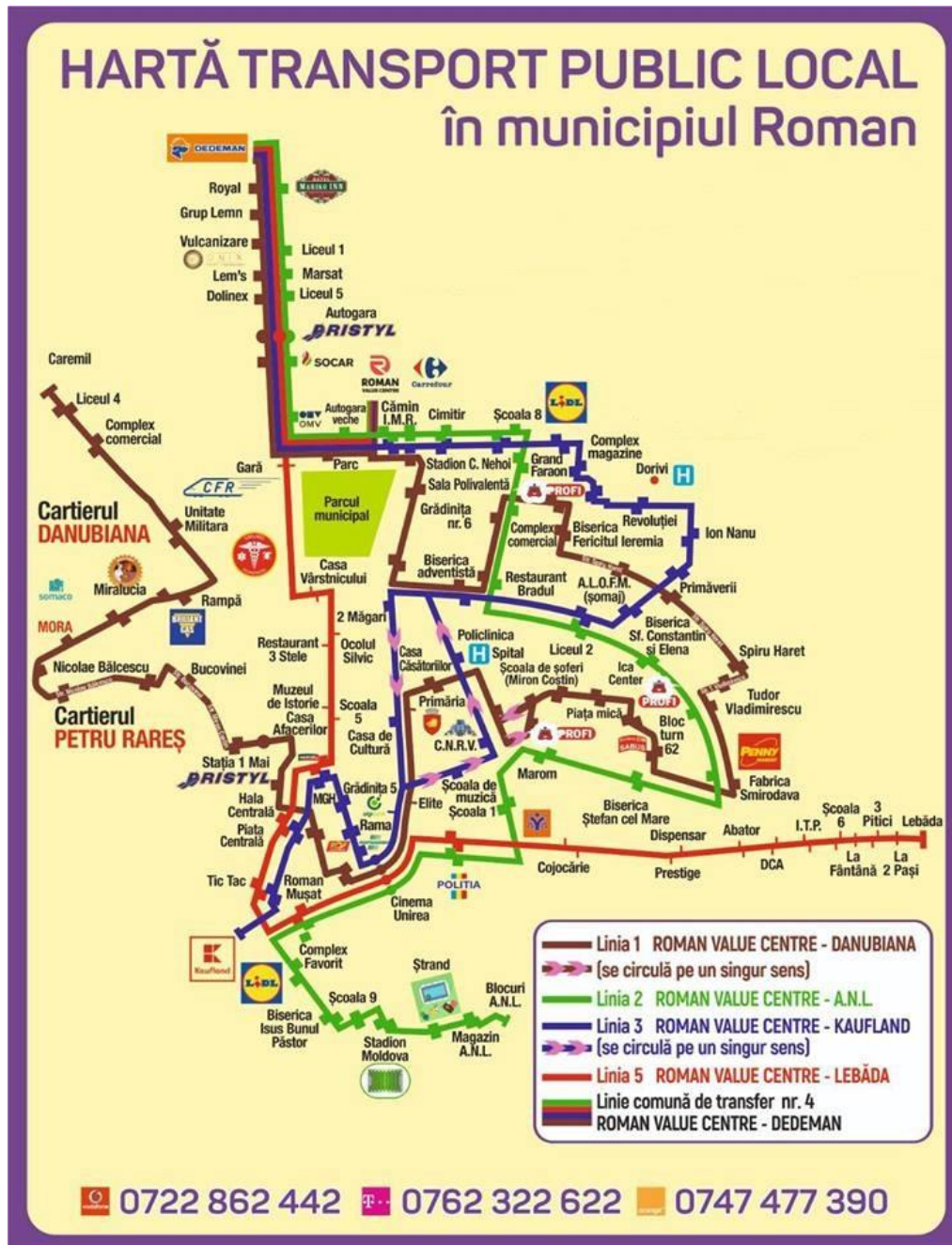

Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

Evoluția numărului de trasee pentru transport public, indică o dezvoltare a acestui serviciu, acesta fiind realizat cu microbuze deținute de o companie privată.

Figura 43 - Harta traseelor de transport în comun în municipiul Roman

Sursa: <https://primiaroman.ro/traseu-pristyl-nr-1se/>

Totodată, Romanul este conectat prin servicii publice de transport în comun (cursuri regulate) cu localitățile limitrofe, dar și cu orașele importante din zona sau cu orașe mai mari din regiune.

7.3. Infrastructura tehnico-edilitară

Rezultatele Recensământului General al Populației și Locuințelor din 2011 indică faptul că 93,9% dintre locuințele din municipiul Roman dispuneau de alimentare cu apă, 93,6% de canalizare, 97% de instalație electrică, iar 73% de încălzire centrală.

7.3.1. Rețeaua de alimentare cu apă

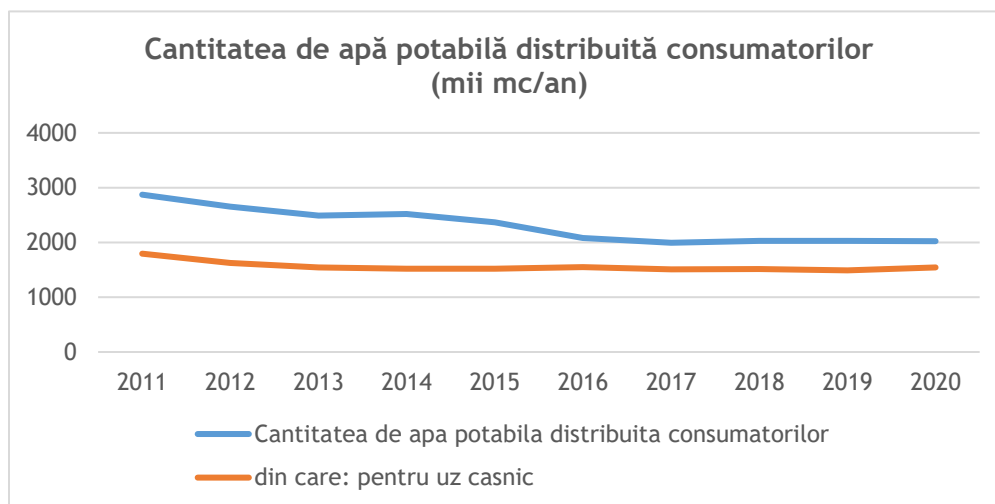
Municipiul Roman deține o rețea de alimentare cu apă potabilă în lungime totală de 193 km și instalații de producere a apei potabile cu o capacitate 65577 mc/zi, iar în perioada 2011 - 2020 nu s-au înregistrat modificări ale acestor caracteristici.

Municipiul Roman este alimentat din două surse principale, vechiul și noul front de captare apă subterană Pildești-Simionești, localizat la aprox 10 km nord-vest de oraș.

- Frontul de captare apă subterană Ștrand (sursă secundară de urgență) este localizat în sudul orașului.
- Noul front de captare apă subterană Pildești-Simionești
 - o 28 foraje + 1 dren (L=1,04 km)
 - o Capacitate: max. 115 l/s
- Vechiul front de captare apă subterană Pildești-Simionești
 - o 66 foraje + 7 chesoane
 - o Capacitate: max. 490 l/s

În ceea ce privește cantitatea de apă distribuită, aceasta a scăzut de la 2872 la 2023 mii mc/an, între 2011 și 2020. Diminuarea și forma graficului indică dispariția unor consumatori industriali între anii 2015 și 2016. Consumul de apă al populației a înregistrat variații mici, în jurul valorii medii de 1524 mii mc/an, în perioada 2013 - 2020, după o ușoară scădere, între 2011 și 2013, de la 1795 la 1542 mii mc/an.

Figura 44 - Evoluția cantității de apă distribuite în municipiul Roman în perioada 2011-2020

Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

7.3.2. Rețeaua de canalizare

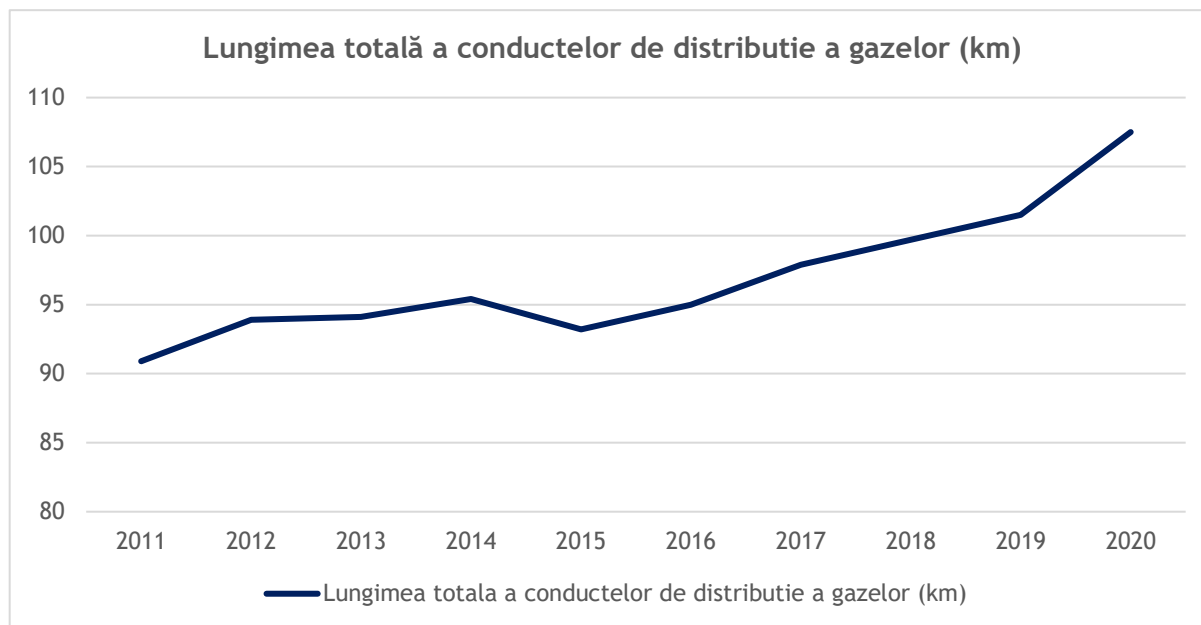
Rețeaua de canalizare are o lungime de 147 km, iar în perioada 2011 - 2020, statisticile (INS) nu indică vreo modificare.

7.3.3. Rețeaua de alimentare cu gaze naturale

Aflat în apropierea a două magistrale de gaz, municipiul Roman are asigurată furnizarea de gaze naturale, principalul furnizor fiind societatea E-ON ENERGIE ROMANIA SA. Rețelele de gaz din oțel au o durată de viață de aproximativ 20 ani și deservește mai mult de 90% dintre locuitorii municipiului.

Lungimea rețelilor de gaze naturale a crescut cu aproximativ 18 %, între 2011 și 2020, de la 91 km la 108 km.

Figura 45 - Evoluția lungimii totale a conductelor de distribuție a gazelor naturale în municipiul Roman în perioada 2011 - 2020

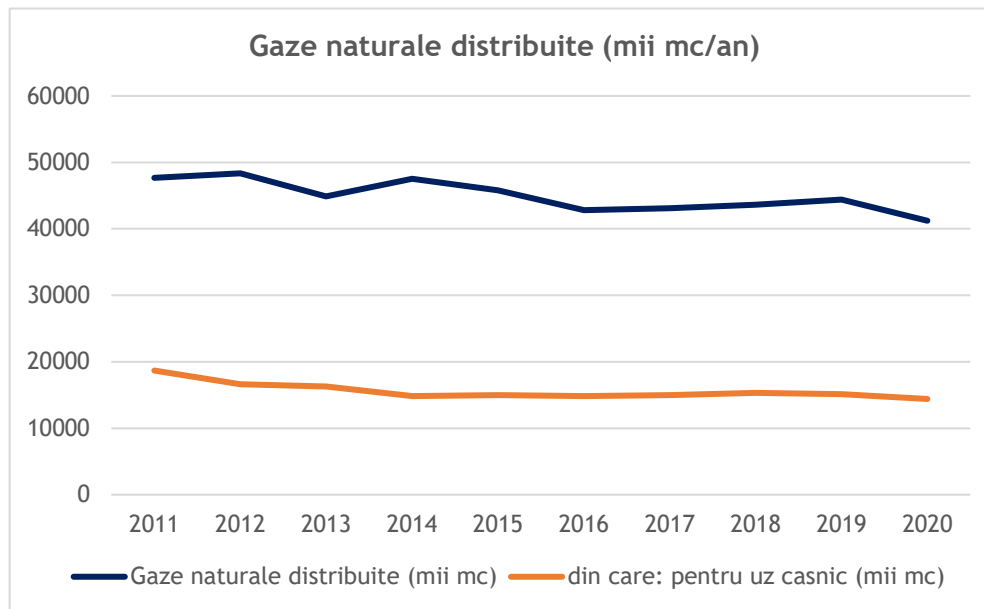
Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

În ceea ce privește cantitatea totală de gaze naturale distribuite, aceasta variază între limita superioară înregistrată în anul 2012, la 48356 mii mc, la 41220 mii mc/an, în anul 2020, tendința fiind una descrescătoare.

Aceeași tendință descrescătoare se înregistrează și în cazul gazelor naturale distribuite populației, cu o diminuare de aproximativ 30% între 2011 (18682 mii mc/an) și 2020 (14403 mii mc/an).

Figura 46 - Evoluția cantității totale de gaze naturale distribuite în municipiul Roman în perioada 2011 - 2020

Sursa: INS tempo-online, prelucrarea consultantului

7.3.4. Rețeaua de alimentare cu energie electrică

Municipiul Roman este conectat la sistemul energetic național, populația și agenții economici fiind deserviți în proporție de 99%. Iluminatul public din municipiul Roman este asigurat din anul 2014 prin alimentarea cu energie produsă local, de Microhidrocentrala instalată pe râul Moldova, microhidrocentrală ce produce 3 GWh de energie regenerabilă/an, având o putere instalată de 580 kW.

Din punctul de vedere al producerii de energie solară, municipiul Roman este amplasat într-una dintre cele mai favorabile zone ale țării, respectiv zona IV, zona cinci fiind cea mai bună (ca intensitate a radiației solare). Astfel, prin instalarea de panouri fotovoltaice la Roman, pot fi generați 1200 - 1250 kWh/mp*an.

Totodată, având în vedere suprafețele agricole mari din jurul municipiului, o altă sursă de energie regenerabilă ce poate fi avută în vedere este biomasa agricolă/resturile vegetale.

7.3.5. Rețeaua de telecomunicații

Municipiul Roman beneficiază de conexiuni de viteză mare atât prin cablu cât și prin rețelele mobile (după cum poate fi observat în figurile următoare), toți marii operatori de servicii de telecomunicații din țară fiind prezenți la nivel local.

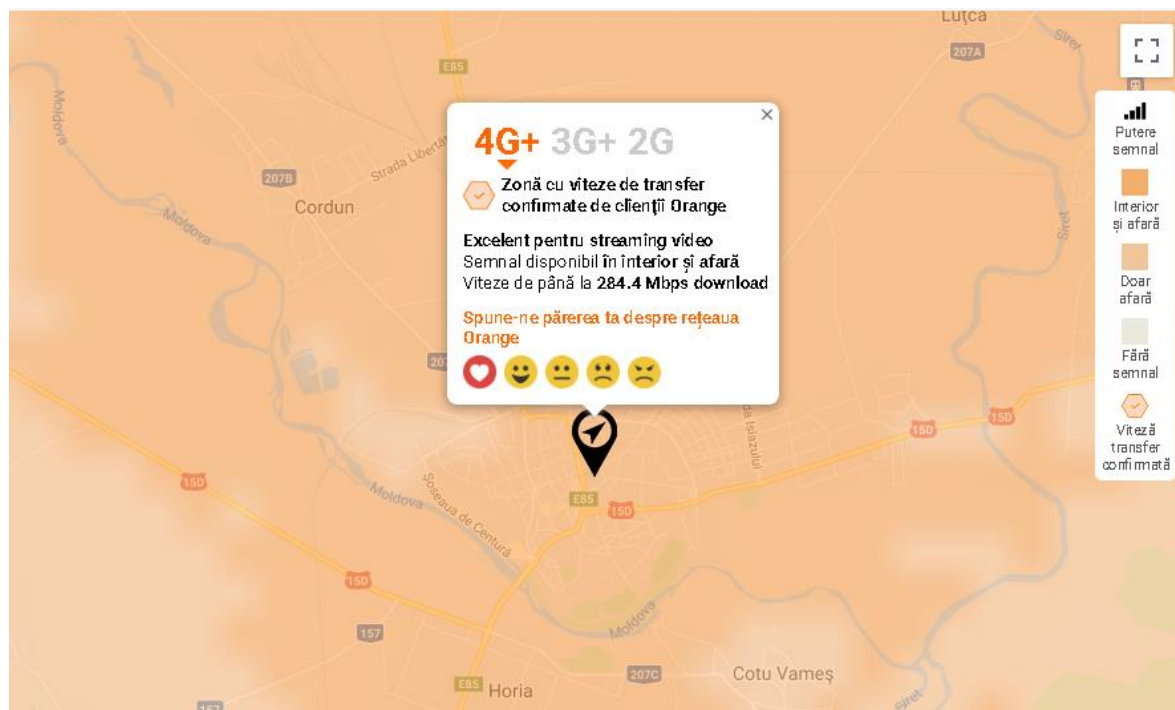

Figura 47 - Harta acoperirii cu servicii de internet de mare viteza - Vodafone

Sursa: www.vodafone.ro

Figura 48 - Harta acoperirii cu servicii de internet de mare viteza - Orange

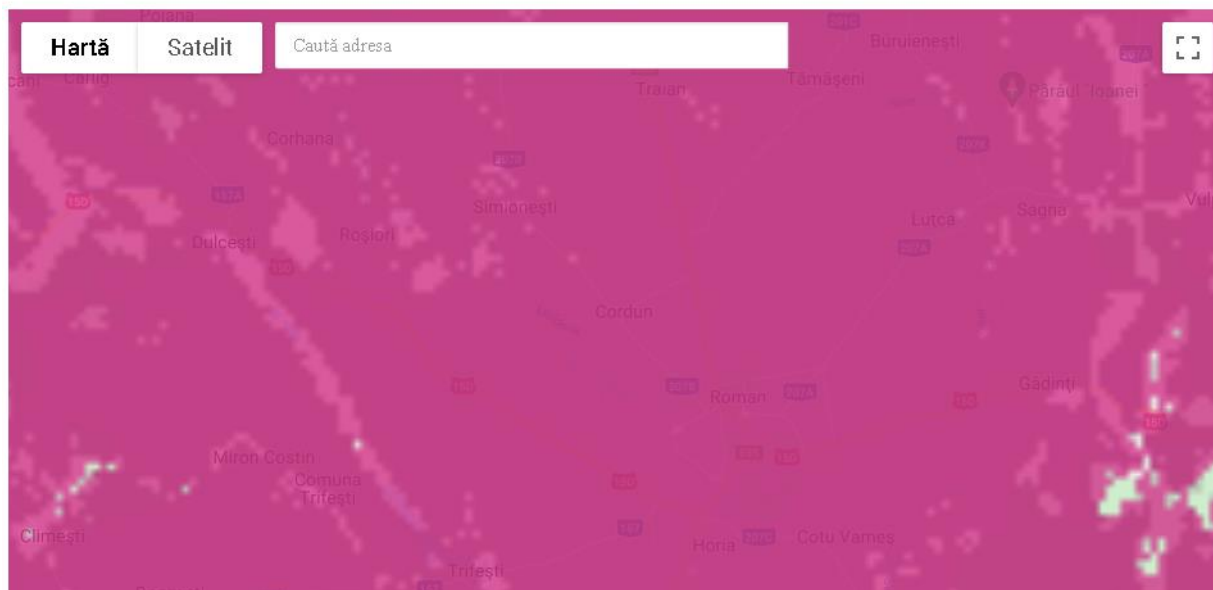

Sursa: www.orange.ro

Figura 49 - Harta acoperirii cu servicii de internet de mare viteză - Telekom

Acoperire 2G Acoperire 3G Acoperire 4G

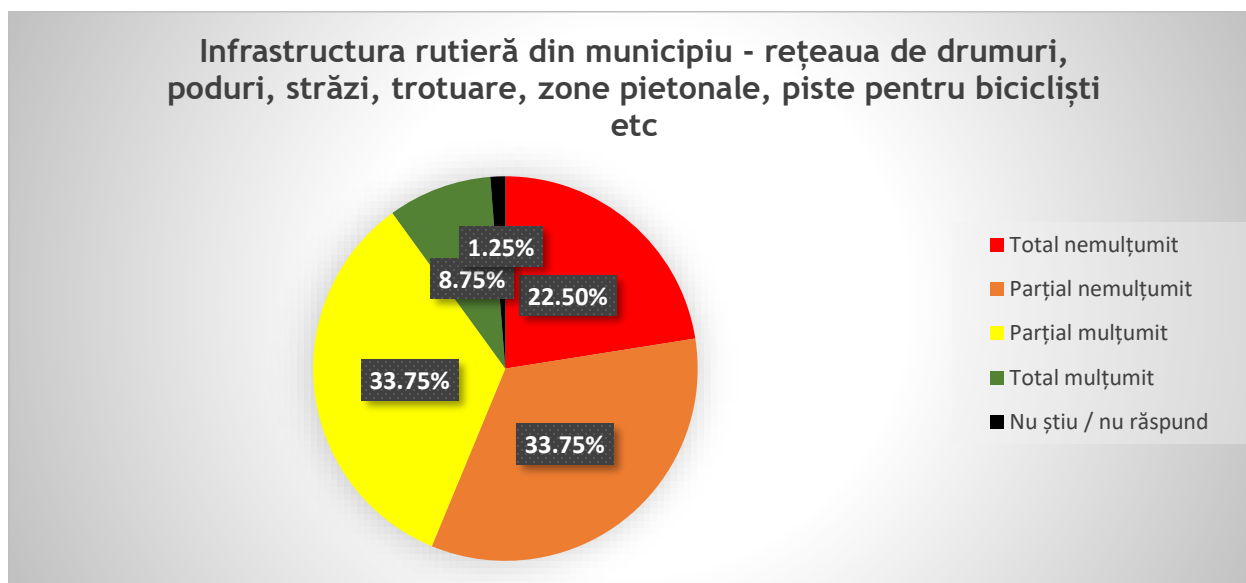

Sursa: www.telekom.ro

7.4. Percepția cetățenilor privind infrastructura generală din municipiu

În privința infrastructurii rutiere din municipiu, precum rețeaua de drumuri, poduri, străzi, trotuare, zone pietonale, piste pentru bicicliști etc., se constată o nemulțumire parțială sau totală de 56,15% și un grad de mulțumire parțială sau totală de 41,50%.

Figura 50 - Percepția cetățenilor cu privire la infrastructura rutiera din municipiu

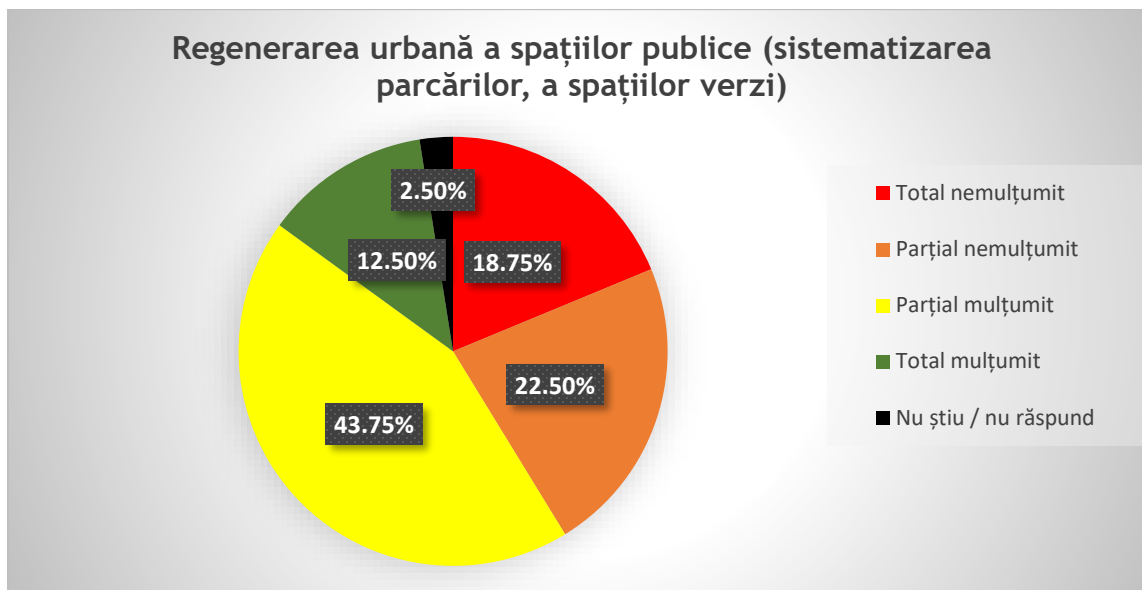

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

În privința regenerării urbane și a sistematizării parcarilor și a spațiilor verzi, putem observa un grad de nemulțumire parțială sau totală cota la 41,25% dintre cetățenii respondenți, și un grad 56,25% de mulțumire parțială sau totală.

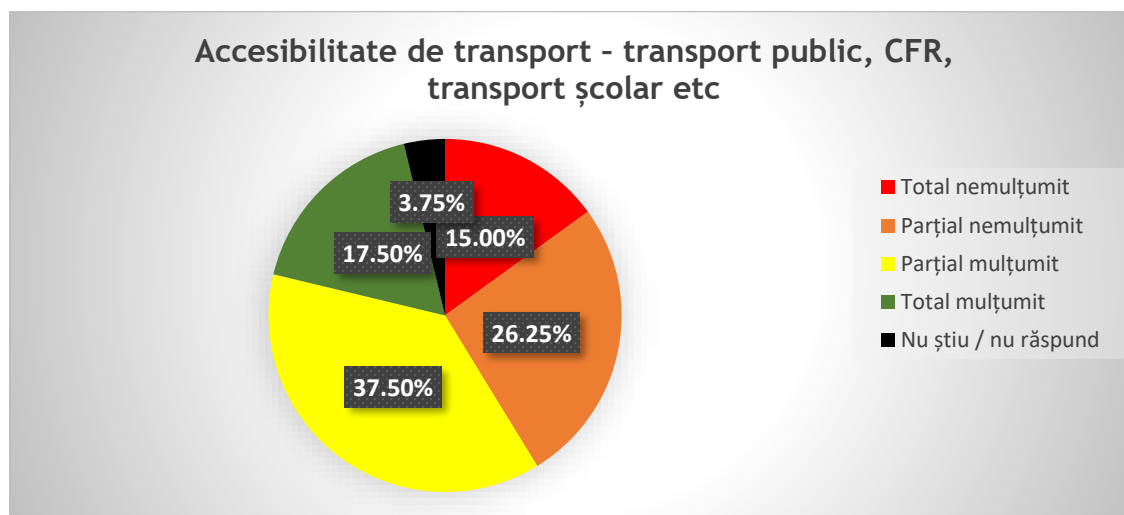
Figura 51 - Percepția cetățenilor cu privire la regenerare urbană

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Datele arată o situație mulțumitoare pentru majoritatea respondenților în ceea ce privește accesibilitatea transportului (transport public, CFR, transport școlar etc) în municipiu. 55% dintre respondenți se declară parțial sau total mulțumiți, 41,25% parțial sau total nemulțumiți, iar 3,75% nu știu sau nu răspund.

Figura 52 - Percepția cetățenilor cu privire la accesibilitatea de transport

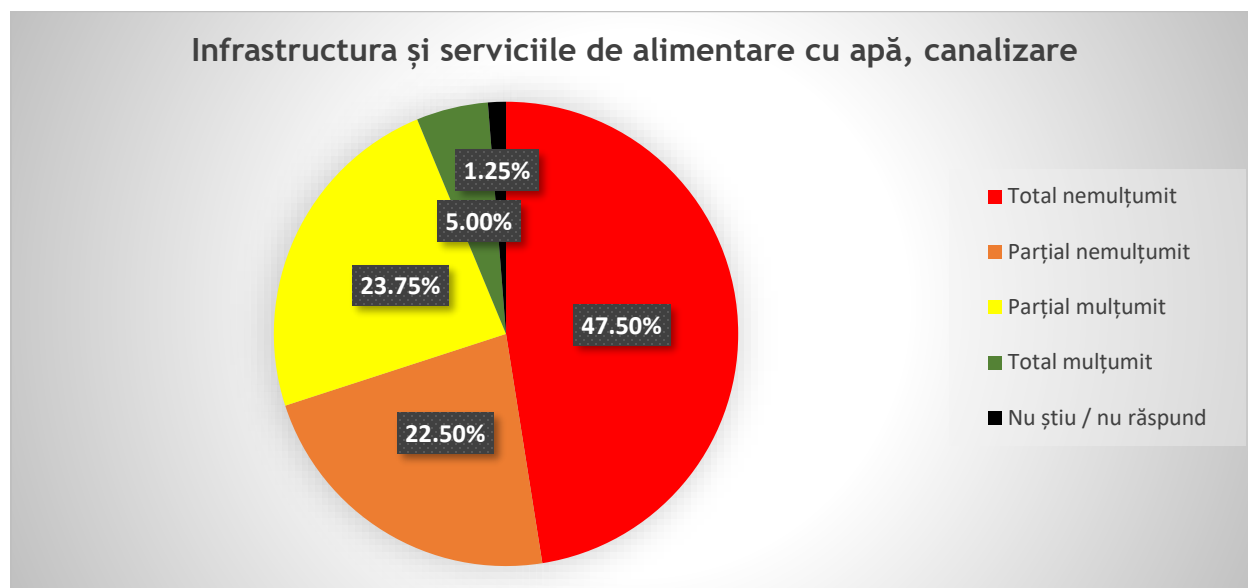

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Un grad semnificativ de nemulțumire a comunității se poate observa în ceea ce privește infrastructura și serviciile de alimentare cu apă, canalizare. La acest capitol, 70% dintre cetățenii respondenți se declară parțial sau total (47,50%) nemulțumiți. Gradul de mulțumire parțială sau totală atinge doar 28,75%.

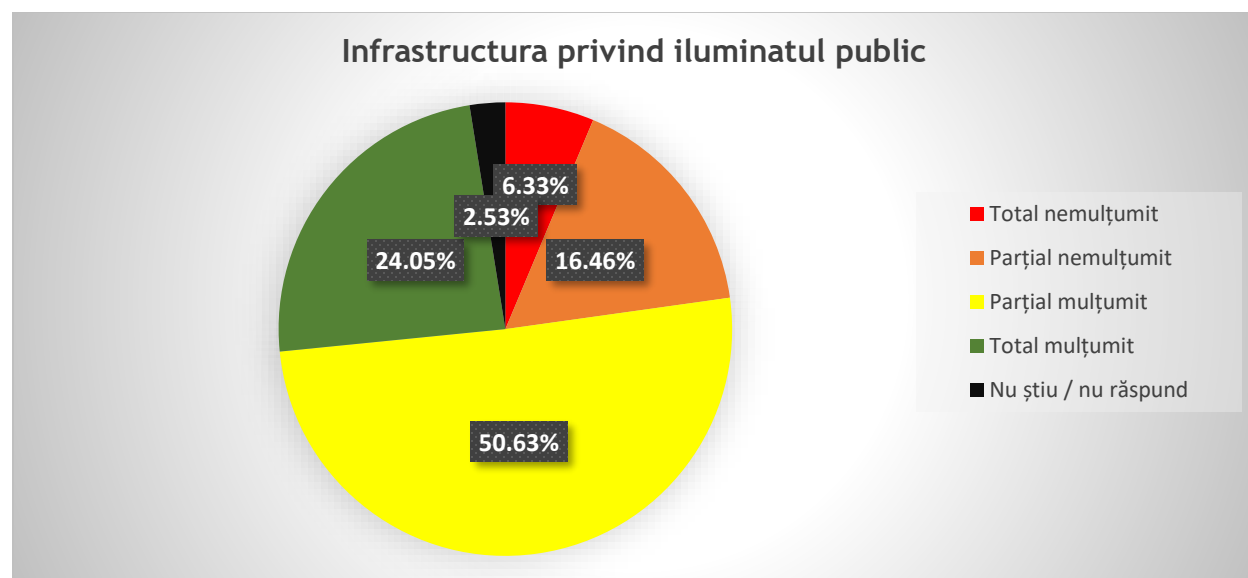
Figura 53 - Percepția cetățenilor cu privire la infrastructura de alimentare cu apă, canalizare

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Este de remarcat gradul mare de mulțumire parțială sau totală al cetățenilor respondenți, respectiv 74,68% privind infrastructura privind iluminatul public. Doar 22,79% sunt parțial sau total nemulțumiți, iar 2,53% nu răspund.

Figura 54 - Percepția cetățenilor cu privire la infrastructura privind iluminatul public

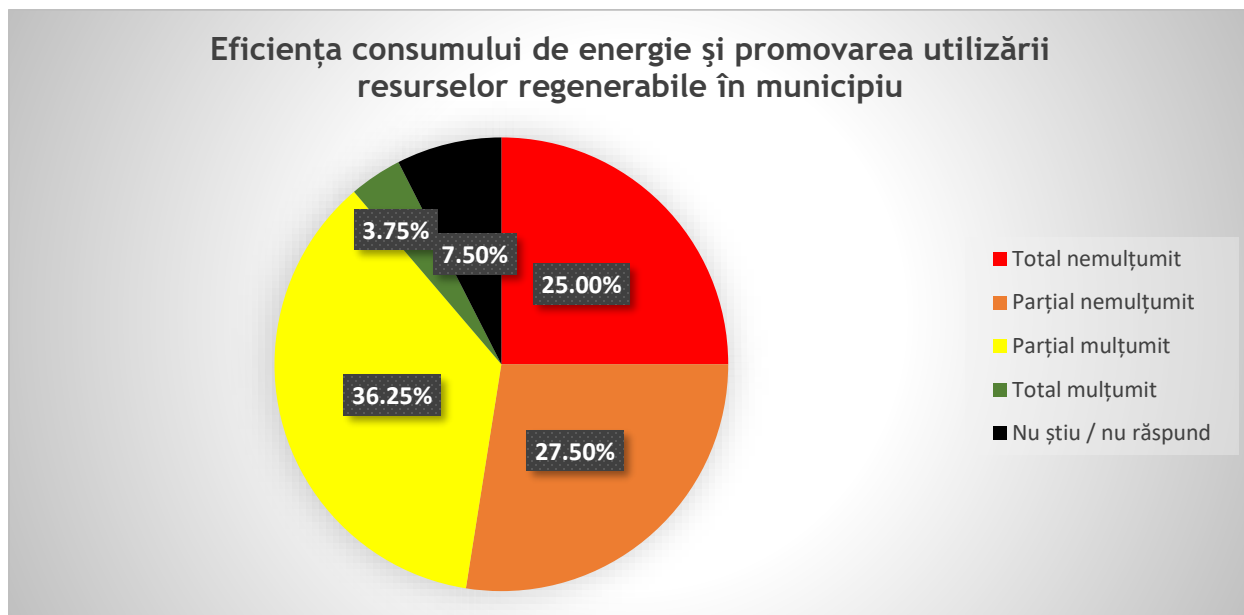

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Cu privire la eficiența consumului de energie și promovarea utilizării resurselor regenerabile în municipiu, 52,50% din cetățenii respondenți sunt parțial sau total nemulțumiți de eforturile de până acum ale autorităților, dar 40% se declară parțial sau total mulțumiți. Cu toate acestea, 7,50% dintre cetățeni nu au suficiente cunoștințe despre subiect sau nu doresc să răspundă.

Figura 55 - Percepția cetățenilor cu privire la eficiența energetică și la promovarea resurselor regenerabile

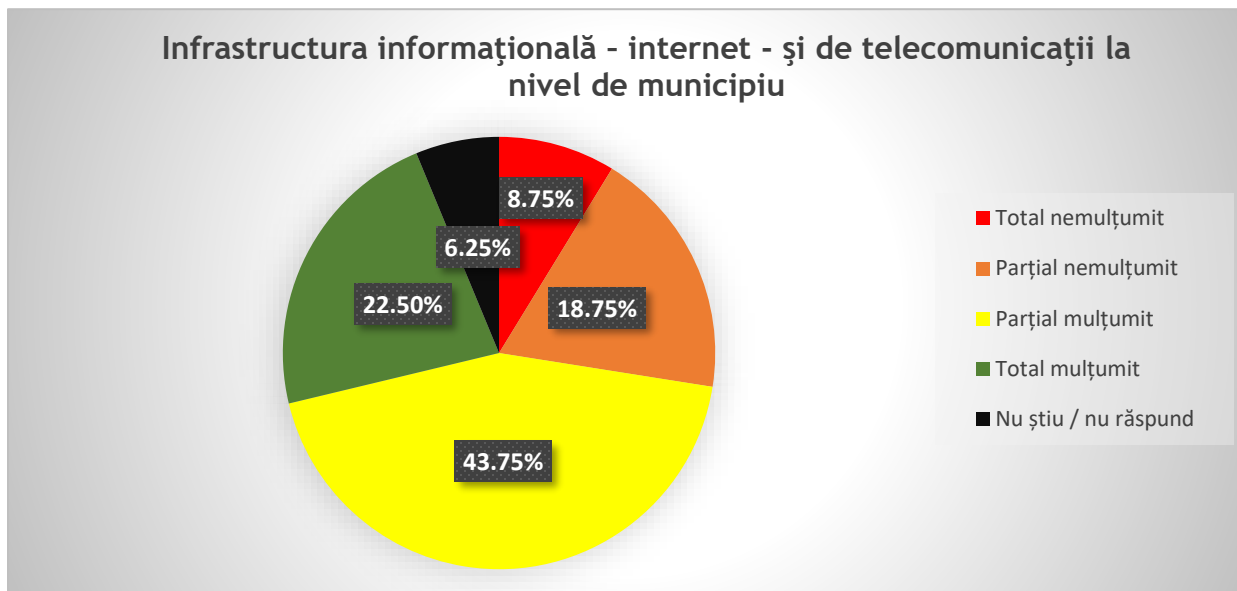

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

La capitolul ce ține de infrastructura informațională - internet - și de telecomunicații la nivel de municipiu, putem observa de asemenea o mulțumire sporită în rândul cetățenilor respondenți, 66,25% fiind parțial sau total mulțumiți, doar 27,50% parțial sau total nemulțumiți, iar 6,25% ce nu știu sau nu răspund.

Figura 56 - Percepția cetățenilor cu privire la infrastructura informațională

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

7.5. Analiza SWOT infrastructură generală

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Existența unei infrastructuri bune atât în ceea ce privește conectarea la rețeaua națională pentru energie electrică, cât și rețeaua națională pentru gazele naturale;</p> <p>Existența capacităților locale de producere a energiei electrice și a experienței de exploatare a lor;</p> <p>Posibilitatea acoperirii unei bune părți a energiei consumate din energie regenerabilă produsă local;</p> <p>Existența serviciilor de transport public și interconectarea cu zona de influență, dar și cu alte orașe mari din regiune sau din afara acesteia;</p> <p>Existența infrastructurii de alimentare cu apă potabilă;</p> <p>Existența unor suprafețe de teren pe care se practică agricultura;</p> <p>Buna acoperire cu servicii de telecomunicații și acces la internet mobil;</p> <p>Potențial turistic de scurtă durată, fiind oraș de tranzit, potențial care permite dezvoltarea sectorului de servicii, inclusiv restaurante.</p>	<p>Absența unor centuri rutiere ocolitoare veritabile, pe direcțiile N-S, E-V;</p> <p>Rețeaua de canalizare insuficient dezvoltată;</p> <p>Percepția populației cu privire la infrastructura rutieră;</p> <p>Percepția populației cu privire la infrastructura de apă-canal.</p>

Oportunități	Amenințări
<p>Amplasarea pe culoare de transport europene (și naționale) importante, atât rutier cât și feroviar;</p> <p>Disponibilitatea fondurilor pentru dezvoltarea infrastructurii CF/transport modal;</p> <p>Disponibilitatea fondurilor pentru proiecte de eficiență energetică;</p> <p>Disponibilitatea fondurilor pentru dezvoltarea de rețele de transport nemotorizat;</p> <p>Disponibilitatea fondurilor pentru dezvoltarea infrastructurii de încărcare a bateriilor vehiculelor electrice;</p> <p>Disponibilitatea fondurilor pentru proiecte de producere a energiei din surse regenerabile;</p> <p>Disponibilitatea fondurilor pentru proiecte de digitalizare;</p> <p>Fiind oraș de tranzit, municipiul Roman poate organiza diverse evenimente culturale, gastronomice etc, prin care să atragă potențiali turiști care să înnopteze în oraș.</p>	<p>Potențiala lipsă a capacității instituționale pentru a gestiona multe proiecte finanțate din fonduri europene simultan;</p> <p>Distanța redusă față de alte orașe mai mari, care pot atrage forța de muncă din zonă.</p>

7.6. Concluzii

Municipiul Roman dispune de majoritatea infrastructurilor pentru utilități oferind acces populației și entităților economice. Singurul tip de rețea la care accesul nu este apropiat de 100% este cel al colectării apelor uzate.

Totuși, percepția populației cu privire la tipurile de infrastructură menționate nu este una favorabilă administrației municipiului.

Amplasarea pe rute de transport importante reprezintă un avantaj competitiv, la fel cum și asigurarea unui serviciu public de transport în comun aduce beneficii majore municipiului.

Romanul beneficiază de un potențial ridicat de producere a energiei (electrice) din surse regenerabile, în special din energie solară și biomasă.

8. Educația și accesul la servicii de educație, formare, tineret și sport

8.1. Populația școlară și unitățile școlare

Autoritățile administrației publice locale joacă un rol important în educație și formarea profesională, prin suplimentarea finanțării către școli, și funcționează ca parteneri valoroși ai Inspectoratelor Școlare Județene, responsabili pentru facilitățile școlare și înlăturarea obstacolelor în calea accesului la educație.

Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) stabilește țintele la nivelul UE pentru performanțele medii europene în educație și formare:

1. Proporția tinerilor în vârstă de 15 ani cu competențe scăzute la citire, matematică și științe ar trebui să fie sub 15 % până în 2030.
2. Proporția elevilor de clasa a opta cu competențe scăzute în domeniul informatic ar trebui să fie sub 15 % până în 2030.
3. Cel puțin 96 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să participe la educație și îngrijire timpurie până în 2030.
4. Până în 2030, proporția persoanelor care părăsesc timpuriu sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub 9 %.
5. Proporția persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani care au absolvit învățământul terțiar ar trebui să fie de cel puțin 45 % până în 2030.
6. Proporția absolvenților recenți de EFP care beneficiază de o expunere la învățarea la locul de muncă în cursul educației și formării lor profesionale ar trebui să fie de cel puțin 60 % până în 2025.
7. Cel puțin 47 % dintre adulții cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani ar trebui să fi participat la activități de învățare în ultimele 12 luni, până în 2025.

După numărul de elevi navetiști din localitățile limitrofe, municipiul Roman exercită un nivel ridicat de atractivitate, datorită gradului scăzut de urbanizare a regiunii. Acesta are o arie de influență generoasă atrăgând un număr mare de elevi. Numărul total de elevi navetiști este de 2.539, reprezentând un procent de 7,5% din numărul elevilor din ciclul gimnazial și liceal al municipiului Roman. Principalele UAT-uri polarizate din punct de vedere al elevilor navetiști, sunt Sagna, Cordun aflate în prima coroană, și Ion Creangă, Doljești, Tamașeni, Bira, Icușești, Trifești din a doua coroană.⁹

⁹ Sursa Plan de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Roman Versiune preliminară pentru consultare publică - FIP CONSULTING SRL Primăria Municipiului Roman 11/11/2021

Municipiul Roman dispune de o rețea de unități școlare care a fost restructurată în ultimii ani pentru o mai mare eficiență organizatorică și managerială.

Tabel 6 - Unitatile de invatamant din municipiul Roman pe niveluri de educatie 2010-2020

Niveluri de educatie	Număr unități / Ani										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	20	18	17	17	17	17	18	17	17	16	17
Preșcolar	1	1	:	:	:	:	:	:	:	:	1
<i>Primar și gimnazial total</i>	8	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Primar și gimnazial	:	:	:	5	5	5	5	5	5	5	5
Primar și gimnazial special	:	:	:	1	1	1	1	1	1	1	1
Liceal	8	8	8	8	8	8	9	8	8	8	8
Profesional	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Postliceal	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Universitar de licența invatamant privat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Sursa: Institutul Național de Statistică - Baza de date Tempo online

Aceasta include 17 unități de învățământ, dintre care un centru de învățământ special Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă - Municipiul Roman și două unități de activități extrașcolare (Clubul Copiilor, Municipiul Roman, Clubul Sportiv Școlar, Municipiul Roman).

Rețeaua este formată din:

- Două școli postliceale Școala Postliceală Feg Education și Școala Postliceală Sanitară "Moldova";
- Un colegiu național - Colegiul Național "Roman Vodă; trei colegii tehnice - "Colegiul Tehnic "Danubiana", Colegiul Tehnic "Miron Costin", Colegiul Tehnic "Petru Poni", și 4 licee - Liceul cu Program Sportiv, Liceul Tehnologic "Vasile Sav", Liceul Teologic "Episcop Melchisedec", Liceul Teologic Romano-Catolic "Sfântul Francisc De Assisi";

- 9 școli gimnaziale din care 5 cu personalitate juridică - Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza", Școala Gimnazială "Calistrat Hogaș" cu școlile gimnaziale arondate "Carol I", și "Costache Negri", Școala Gimnazială "Mihai Eminescu" cu Școala Gimnazială afiliată "Roman Mușat", Școala Gimnazială "Vasile Alecsandri" și Școala de Artă "Sergiu Celibidache";
- O școală primară - Școala Primară "Mușatinii";
- 8 grădinițe - Grădinița "Anton Durcovici", Grădinița cu Program Normal Nr. 5, Grădinița cu Program Prelungit "Episcop Melchisedec", Grădinița cu Program Prelungit "Muguri De Lumină" și Grădinițele cu Program Prelungit Nr. 1, 3, 5 și 6.

Se constată lipsa unor unități școlare dedicate învățământului profesional și lipsa creșelor.

Tabel 7 - Rețeaua școlară din Municipiul Roman - proiect pentru anul școlar 2022-2023

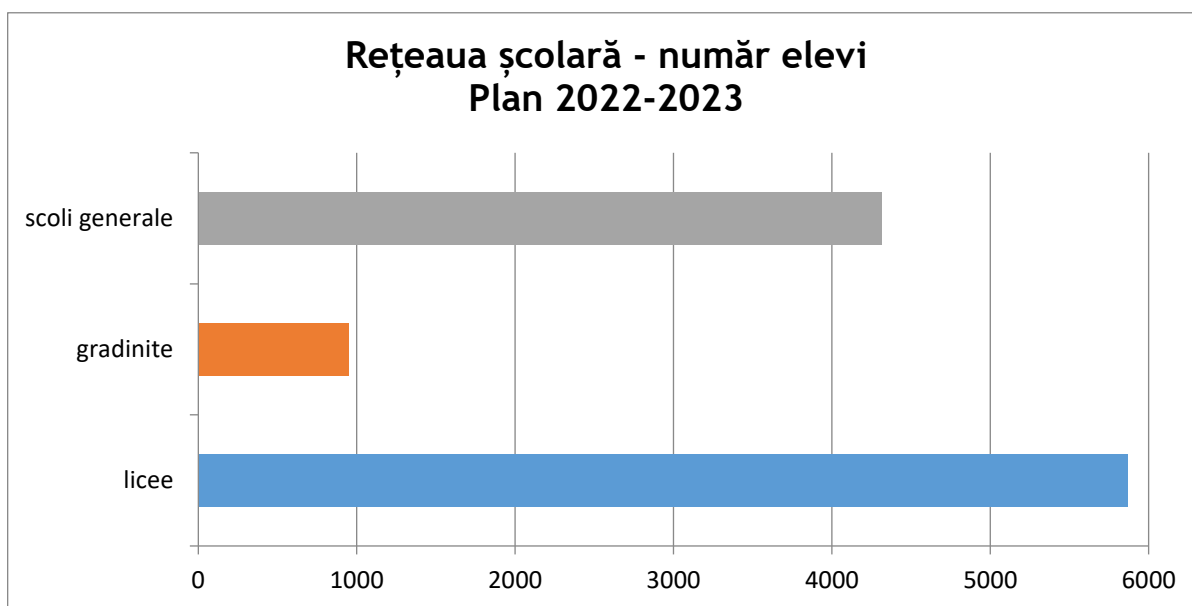
Nr crt	Denumire unitate	Numar clase	Numar elevi
1	COLEGIUL NAȚIONAL "ROMAN VODĂ"	54	1490
2	COLEGIUL TEHNIC "DANUBIANA"	41	1078
3	GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR. 5	3	72
4	COLEGIUL TEHNIC "MIRON COSTIN"	30	765
5	COLEGIUL TEHNIC "PETRU PONI"	28	721
6	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 6	4	88
7	GRĂDINIȚA "ANTON DURCOVICI"	3	60
8	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "EPISCOPI MELCHISEDEC"	4	111
9	LICEUL CU PROGRAM SPORTIV	20	523
10	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ROMAN MUȘAT"	16	338
11	LICEUL TEHNOLOGIC "VASILE SAV"	25	655
12	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CAROL I"	11	210
13	LICEUL TEOLOGIC "EPISCOPI MELCHISEDEC"	14	365
14	LICEUL TEOLOGIC ROMANO-CATOLIC "SFÂNTUL FRANCISC DE ASSISI"	8	162
15	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "COSTACHE NEGRI"	12	263
16	ȘCOALA DE ARTĂ "SERGIU CELIBIDACHE"	16	330
17	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT "MUGURI DE LUMINĂ"	7	190
18	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ALEXANDRU IOAN CUZA"	34	978
19	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 3	6	141
20	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CALISTRAT HOGAȘ"	21	431

21	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "MIHAI EMINESCU"	28	658
22	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1	6	156
23	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "VASILE ALECSANDRI"	45	1108
24	GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 5	6	130
25	ȘCOALA POSTLICEALĂ FEG EDUCATION		
26	ȘCOALA POSTLICEALĂ SANITARĂ "MOLDOVA"	7	234
27	ȘCOALA PRIMARĂ "MUȘATINII"	3	60
28	CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ	18	110
	Total	470	11,427

Sursa Inspectoratul Școlar Neamț <http://www.isjneamt.ro/site/category/management/retea-scolara/reteaua-scolara-judeteana/>

Figura 57 - Rețeaua școlară - număr elevi Plan 2022-2023

Populația școlară - reprezintă totalitatea copiilor din grădinițe și creșe, a elevilor și studenților cuprinși în procesul de instruire și educare dintr-un an școlar / universitar din cadrul educației formale, indiferent de formele de învățământ pe care le frecventează (de zi, seral, cu frecvență redusă și la distanță), programul de studii și de vârstă.

Învățământul antepreșcolar cuprinde copiii în vârstă de 0-2 ani. Datele sunt disponibile începând cu anul școlar 2014 / 2015. Învățământul preșcolar cuprinde copiii în vârstă de 3-6 ani și peste și, începând cu anul 2013, copiii în vârstă de 3-5 ani și peste din

grădinițe de copii cu program prelungit; cu program săptămânal; cu program normal și grădinițe speciale.

Învățământul primar cuprinde, de regulă, copiii în vârstă de 7-10 ani și peste (6-10 ani și peste începând cu anul școlar 2012 / 2013).

Învățământul gimnazial - învățământ secundar inferior de nivel 2 cuprinde, de regulă, elevi în vârstă de 11-14 ani și peste; face parte din tipul de învățământ obligatoriu; funcționează cu formele de învățământ de zi și frecvență redusă.

Învățământul secundar superior - liceal are durata de școlarizare de 4-5 ani (clasele IX-XII / XIII) și asigură, de regulă, educația specializată a tinerilor în vârstă de 15-18 ani și peste. Înscrierea în clasa a IX-a se face numai dintre absolvenții învățământului gimnazial cu certificat de test național (capacitate).

Învățământul secundar superior - profesional are durata de școlarizare de 1-4 ani și cuprinde tineri în vârstă de 15-18 ani. Funcționează cu formele de învățământ: zi, seral și frecvență redusă. Înscrierea în primul an de învățământ se face numai dintre absolvenții învățământului gimnazial cu sau fără examen de absolvire (test național). Funcționează cu următoarele tipuri de unități: școli profesionale (școli de arte și meserii); învățământ de ucenici; școli profesionale (școli de arte și meserii) speciale; școli speciale de reeducare.

Învățământul postliceal are durata de școlarizare de 2-3 ani și, de regulă, cuprinde tineri în vârstă de 19-21 de ani și peste. Înscrierea în primul an de învățământ se face dintre absolvenții învățământului liceal cu sau fără diplomă de bacalaureat. Formele de învățământ existente sunt: de zi, seral, frecvență redusă și deschis la distanță. Acest nivel de educație funcționează cu următoarele tipuri de unități: școli postliceale; școli de maiștri; școli postliceale speciale.

După cum se poate vedea, populația școlară a scăzut constant în perioada analizată. La nivelul municipiului Roman în perioada 2010-2020 populația școlară a scăzut cu 15%. Scăderea a fost mai mare, de 20,6% la copiii înscriși în grădinițe.

Și învățământul liceal cunoaște o reducere a numărului de elevi cu 1.860 - o parte din această scădere se datorează unei orientări mai mari a copiilor către învățământul profesional, numărul elevilor din învățământul profesional crescând cu 572. Astfel scăderea de 31,7% la numărul de elevi înscriși în învățământul liceal se regăsește într-o oarecare măsură în numărul de elevi înscriși în învățământul profesional care a crescut cu 143%.

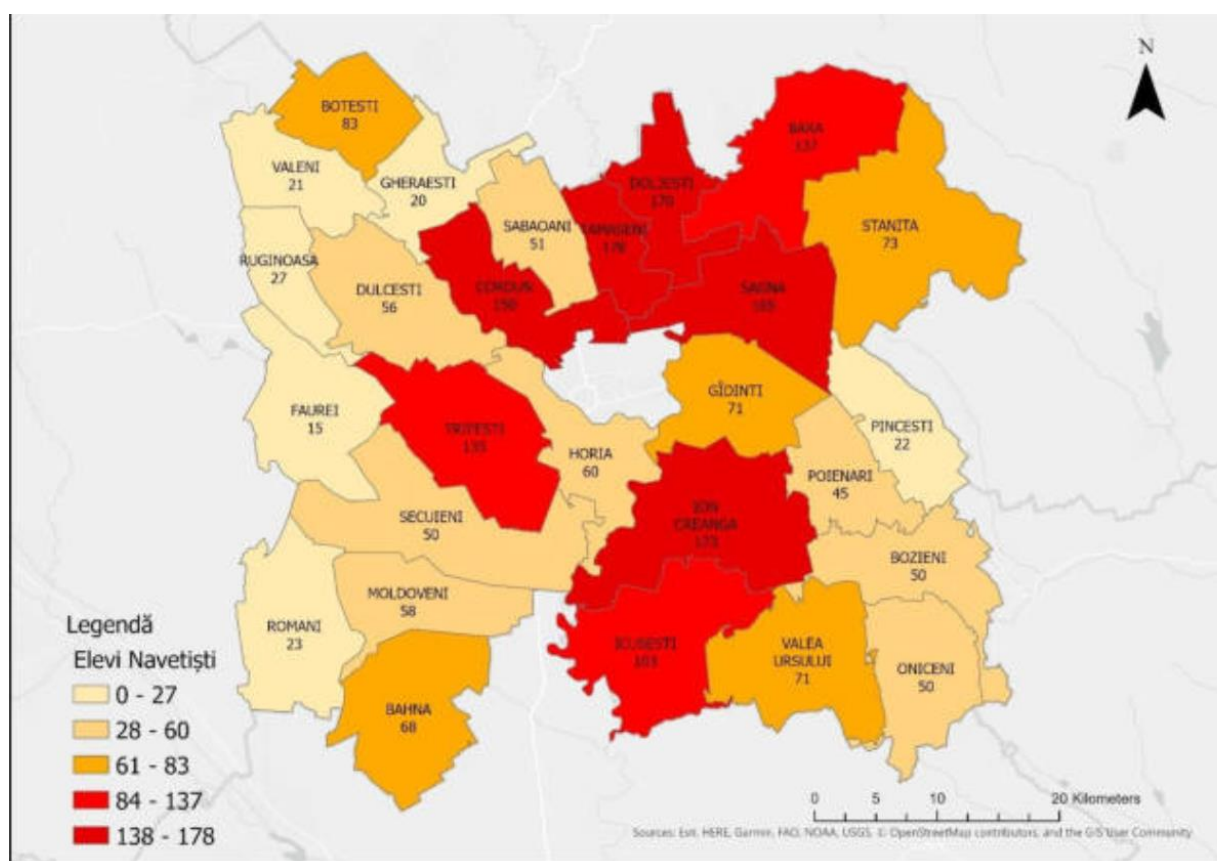
Table 8 - Populatia scolara, pe niveluri de educatie municipiul Roman 2010-2020

Niveluri de educatie	Ani										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	13588	13654	13239	12914	12642	11938	11777	11590	11585	11571	11545
Copii inscrisi in crese	:	:	:	:	123	70	28	:	:	:	:
Copii inscrisi in gradinite	1813	1838	1513	1525	1555	1386	1341	1354	1470	1490	1440
Elevi inscrisi in invatamantul primar	:	:	:	2397	2415	2380	2375	2466	2480	2499	2480
Elevi inscrisi in invatamantul gimnazial	:	:	:	2001	1950	1931	1999	1969	1998	2010	1978
Elevi inscrisi in invatamantul special primar si gimnazial	:	:	:	104	117	119	113	111	116	109	97
Elevi inscrisi in invatamantul liceal	5869	6345	5946	5640	5088	4707	4549	4301	4118	4018	4009
Elevi inscrisi in invatamantul profesional	400	66	152	225	486	619	689	734	728	876	972
Elevi inscrisi in invatamantul postliceal (inclusiv invatamantul special)	1075	1104	1036	947	766	581	538	525	532	544	538
Studenti inscrisi invatamantul universitar privat de licenta	76	71	66	75	142	145	145	130	143	25	31

O parte din pierderea de populație școlară este compensată de elevii navetiști din localitățile limitrofe. Municipiul Roman exercită un nivel ridicat de atractivitate, datorită gradului scăzut de urbanizare a regiunii. Acesta are o arie de influență generoasă atrăgând un număr mare de elevi. Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Roman, numărul total de elevi navetiști este de 2.539, reprezentând un procent de 7,5%¹⁰ din numărul elevilor din ciclul gimnazial și liceal al municipiului Roman. Principalele UAT-uri polarizate din punct de vedere al elevilor navetiști, sunt Sagna, Cordun aflate în prima coroană, și Ion Creangă, Doljești, Tamașeni, Bira, Icușești, Trifești din a doua coroană.

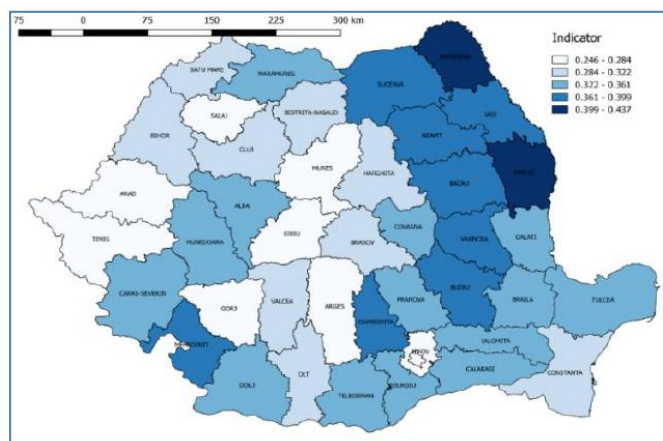
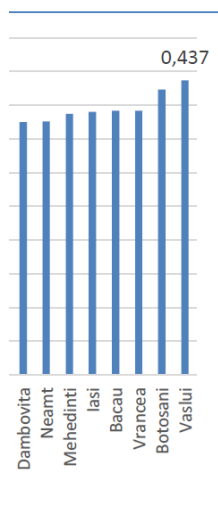
Figura 58 - Numărul de elevi navetiști din vecinătatea municipiului Roman

Sursa: Plan de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Roman Versiune preliminară pentru consultare publică - FIP CONSULTING SRL Primăria Municipiului Roman 11/11/2021

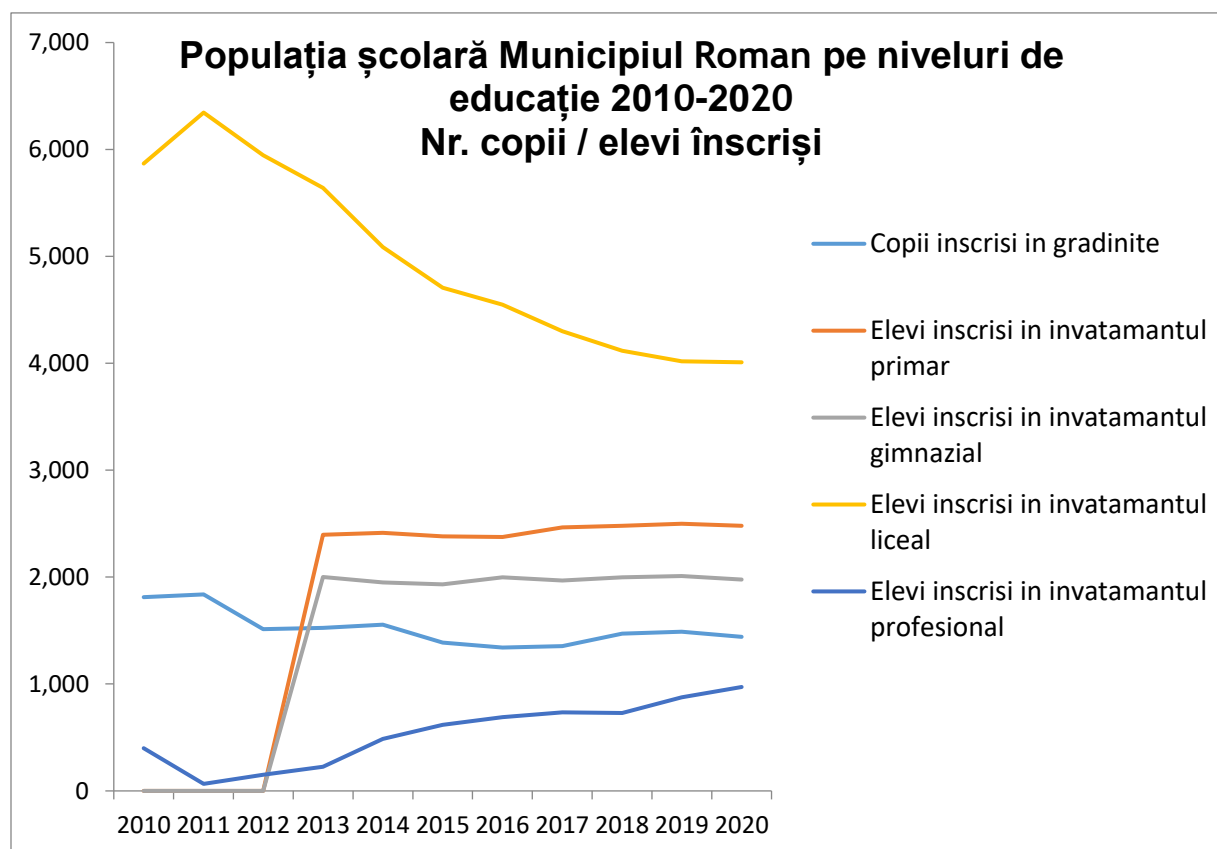
Pe de altă parte județul Neamț este într-o poziție foarte slabă din punct de vedere al accesibilității transportului școlar. Inaccesibilitatea transportului pentru elevi înseamnă că elevii care merg la școală în acest județ au probleme în accesarea opțiunilor de transport școlar.

¹⁰ Dupa calculele autorilor acest număr reprezinta o pondere de 27% din totalul elevivilor din ciclurile primar, gimnazial si liceal

Sursa: Indicele de Inaccesibilitate la Transport (IT), Banca Mondială

Figura 59 - Populația școlară Municipiul Roman pe niveluri de educație 2010-2020

Sursa: INS Tempo online

Corespunzător scăderii populației școlare se înregistrează și o scădere a numărului de cadre didactice pe toate nivelele, cu excepția celui gimnazial.

Pe de altă parte calitatea educației postliceale și universitare private din localitate poate fi destul de redusă dat fiind numărul extrem de mic de cadre didactice la aceste nivele de educație.

Tabel 9 - Personalul didactic pe niveluri de educație Mun. Roman 2012-2020

Niveluri de educație	An							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	830	805	779	793	749	743	726	741
Invatamant prescolar	105	105	96	97	96	98	97	103
Invatamant primar	113	110	105	105	107	112	110	114
Invatamant gimnazial	158	138	143	156	140	133	130	133
Invatamant special primar si gimnazial	57	58	58	58	56	60	60	56
Invatamant liceal	377	379	360	361	335	323	316	322
Invatamant postliceal	6	6	8	7	6	8	4	4
Invatamant universitar privat	14	9	9	9	9	9	9	9

Sursa:INS Tempo online

8.2. Dotarea materială și accesibilitatea unităților de învățământ
Numărul sălilor de clasă din unitățile școlare din Municipiul Roman a fluctuat în perioada analizată 2013-2020, după o creștere semnificativă în 2014, urmată de o scădere în 2017 și o altă creștere ușoară în intervalul 2018-2019.

Chiar dacă numărul elevilor a scăzut - conform datelor disponibile la nivelul Județului Neamț (la nivelul municipiului aceste date nu au fost disponibile) există numeroase unități de învățământ supraaglomerate.

Tabel 10 - Sali de clasa (cabinele școlare/amfiteatre) pe niveluri de educație Municipiul Roman 2013-2020

Niveluri de educație	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Numar							
Total	499	557	557	560	549	562	570	564
Invatamant anteprescolar	:	4	4	4	:	:	:	:
Invatamant prescolar	:	76	67	64	62	67	66	69
Invatamant primar si gimnazial	204	208	197	200	205	186	205	209
Invatamant special primar si gimnazial	21	16	28	15	16	17	17	17
Invatamant liceal	258	252	242	258	247	273	267	254
Invatamant postliceal si de maistri	1	1	4	4	4	4	:	:
Invatamant universitar-privat	15	:	15	15	15	15	15	15

Sursa: INS Tempo online

Se remarcă apariția și dispariția a 4 săli pentru învățământ anteprescolar - creșe.

Pe de altă parte calitatea educației postliceale și universitare private din localitate rămâne modestă și din perspectiva numărului extrem de mic de săli de clasă la aceste nivele de educație.

Dotarea școlilor cu laboratoare - nivelul de dotare materială a școlilor rămâne relativ redus deși Municipiul Roman are, după Piatra Neamț, cel mai mare număr de laboratoare școlare la toate nivelele de educație.

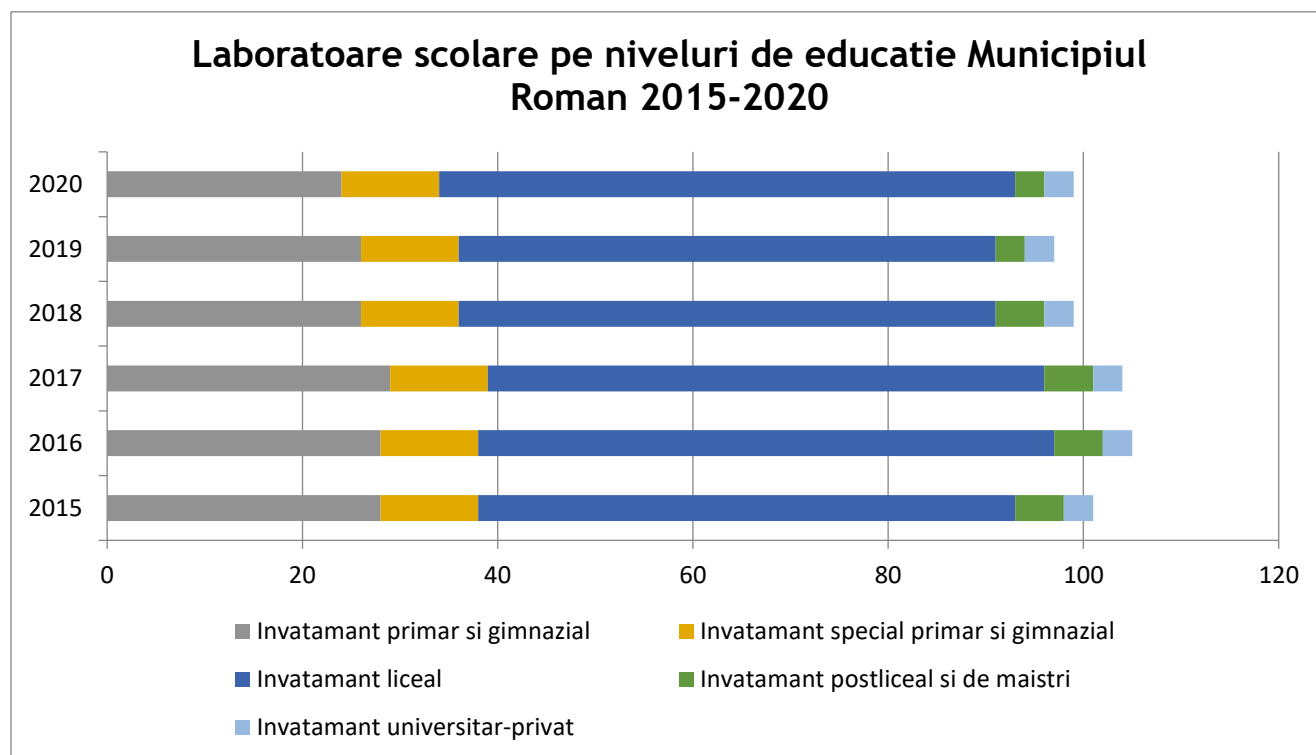
Tabel 11 - Laboratoare școlare pe niveluri de educație orașe jud. Neamț 2019

Localitati	Total	Niveluri de educatie			
		primar si gimnazial	special primar si gimnazial	liceal	postliceal
MUNICIPIUL PIATRA-NEAMT	135	26	11	89	9
MUNICIPIUL ROMAN	99	24	10	59	3
ORAS BICAZ	9	6		3	
ORAS ROZNOV	11			11	
ORAS TARGU NEAMT	29	2	3	23	1

Sursa Institutul Național de Statistică - Baza de date Tempo online

Numărul laboratoarelor școlare nu a avut însă o dinamică pozitivă la nivelul localității pe nici unul dintre nivelele de educație. Existența facilităților este un indicator - este necesar să se aibe în vedere și calitatea acestora.

Figura 60 - Laboratoare școlare pe niveluri de educație Municipiul Roman 2015-2020

Sursa Institutul Național de Statistică - Baza de date Tempo online

Dotarea cu săli de sport a scăzut în învățământul primar și gimnazial și, după o creștere ușoară, s-a redus și în învățământul liceal.

Tabel 12 - Săli de gimnastică pe niveluri de educație Municipiul Roman 2013-2019

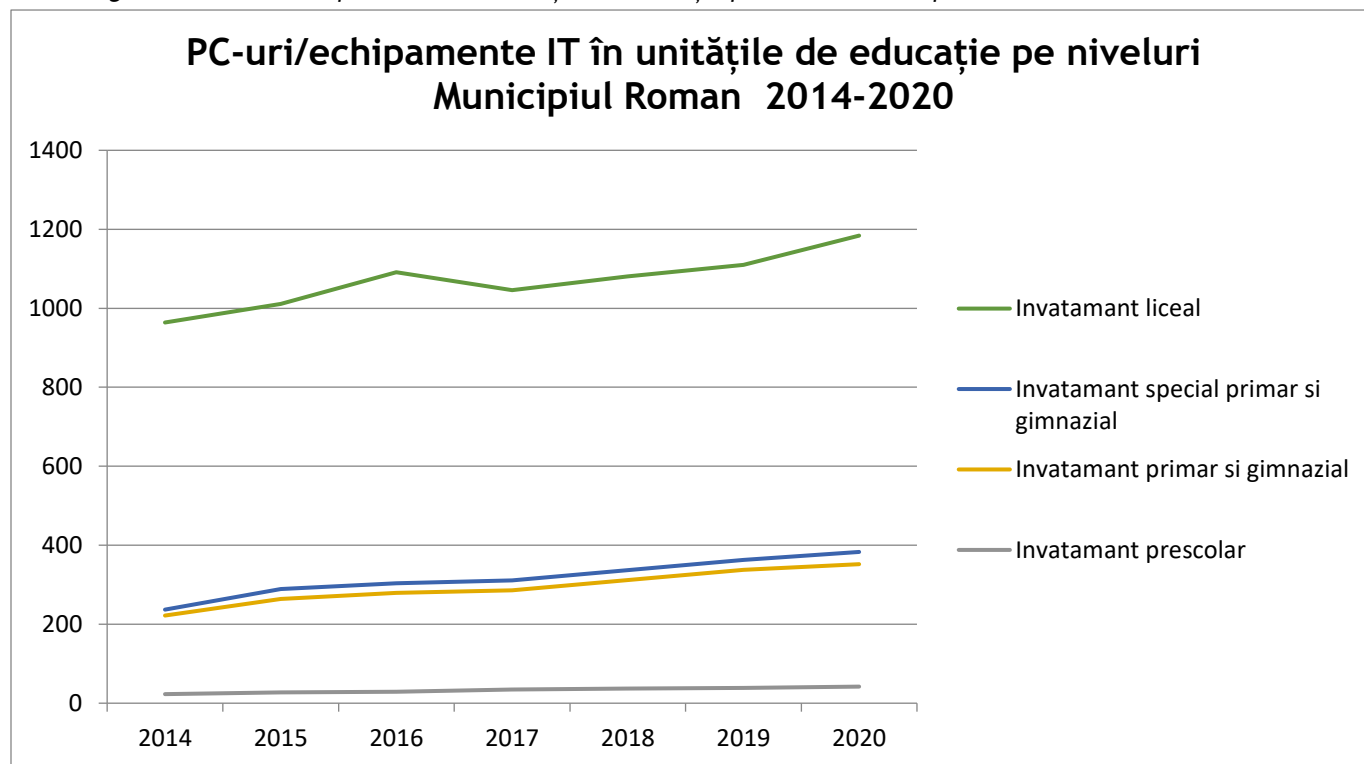
Niveluri de educatie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Invatamant primar si gimnazial	7	6	6	6	6	6	6	5
Invatamant special primar si gimnazial	2	2	2	2	2	2	2	2
Invatamant liceal	9	11	11	12	10	10	11	10
Invatamant universitar-privat	1	:	1	1	1	1	1	1

Sursa: Institutul Național de Statistică - Baza de date Tempo online

O situație similară se poate întâlni și la atelierele școlare.

Numărul de calculatoare a crescut în perioada 2014-2020 atât în învățământul preșcolar (de la 23 la 42 calculatoare), învățământul primar și gimnazial (de la 199 la 310 calculatoare) și a crescut ușor în învățământul liceal.

Figura 61 - PC-uri/echipamente IT în unitățile de educație pe niveluri Municipiul Roman 2014-2020

Se pune și problema accesibilității infrastructurii școlare, o dimensiune extinsă pentru a cuprinde toate dimensiunile infrastructurii fizice (mobiliu specific, toalete adecvate nevoilor elevilor cu dizabilități fizice, rampe de acces, etc) necesare accesului elevilor cu nevoi speciale. Investițiile în infrastructura educațională ar trebui să aibă o componentă obligatorie privind adaptarea/construirea cel puțin a elementelor esențiale (rampă de acces) care permit accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de educație

În județul Neamț accesibilizarea școlilor era rămasă în urmă (sub 40% dintre școli fiind accesibilizate).

8.3. Învățământ gimnazial - rezultate

La nivelul municipiului în anul 2020 au fost înscriși la evaluarea națională 494 dintre cei 520 care au frecventat clasa a VIII-a în anul școlar 2019-2020

Tabel 13 - Numărul de elevi înscriși la evaluarea națională sesiunea 2020 Municipiul Roman

DENUMIRE	NUMĂR ELEVI ÎNSCRIȘI LA EVALUAREA NAȚIONALĂ
Colegiul Național "Roman Vodă	60
Liceul Cu Program Sportiv	46
Școala De Artă "Sergiu Celibidache	28
Școala Gimnazială "Alexandru Ioan Cuza	106
Școala Gimnazială "Calistrat Hogaș",	48
Școala Gimnazială "Carol I",	20
Școala Gimnazială "Costache Negri",	14
Școala Gimnazială "Mihai Eminescu	52
Școala Gimnazială "Roman Mușat"	42
Școala Gimnazială "Vasile Alecsandri	104

Sursa: Site evaluare.edu.ro

Rezultatele acestora la evaluarea națională au fost următoarele:

- 6 elevi au fost absenți - toți de la Școala Gimnazială "Costache Negri";
- 440 elevi au avut media 5 și peste 5 la limba română, 15 dintre ei obținând chiar nota 10 - 7 elevi de la Colegiul National Roman Vodă, 5 elevi de la Școala

Gimnazială "Vasile Alecsandri, câte un elev de la Școala Gimnazială Calistrat Hogaș, respectiv Școala Gimnazială Mihai Eminescu;

- Doar 361 dintre elevi au avut media 5 și peste 5 la matematică, cu 12 note maxime de 10 - 7 elevi de la Colegiul Național "Roman - Vodă", 4 elevi de la Școala Gimnazială "Vasile Alecsandri", un elev de la Școala Gimnazială "Mihai Eminescu".

Astfel, prin comparație cu situația la nivel național:¹¹

- Rata de participare a elevilor de clasa a VIII-a din Municipiul Roman la examenul de evaluare națională a fost de 98,7% - 488 de candidați prezenți dintr-un total de 494 de elevi înscriși, mult peste media națională de 93.10%; dacă însă avem în vedere totalul elevilor care frecventau școlile, respectiv de 520 rata de participare este de doar 93,8 foarte puțin peste media națională;
- După rezultatele la proba de Limba și literatura română, ponderea candidaților care au obținut note peste sau egale cu 5 (cinci) a fost de 90,1% dintre prezenți, mult peste media națională de 84%, ponderea candidaților care au fost notați cu 10 (zece) fiind de 3% peste media națională de 2,9%. Această pondere scade la 84% dacă ne referim la numărul total al elevilor care au frecventat școala;
- După rezultatele la proba de Matematică, ponderea candidaților care au obținut note peste sau egale cu 5 (cinci) a fost de 73,4%, peste media națională de 70.2%.

¹¹ <https://www.edu.ro/rezultatele-finale-%C3%AEnregistrate-de-absolven%C8%9Bii-clasei-viii-care-au-sus%C8%9Binut-evaluarea-na%C8%9Bional%C4%83-2020>

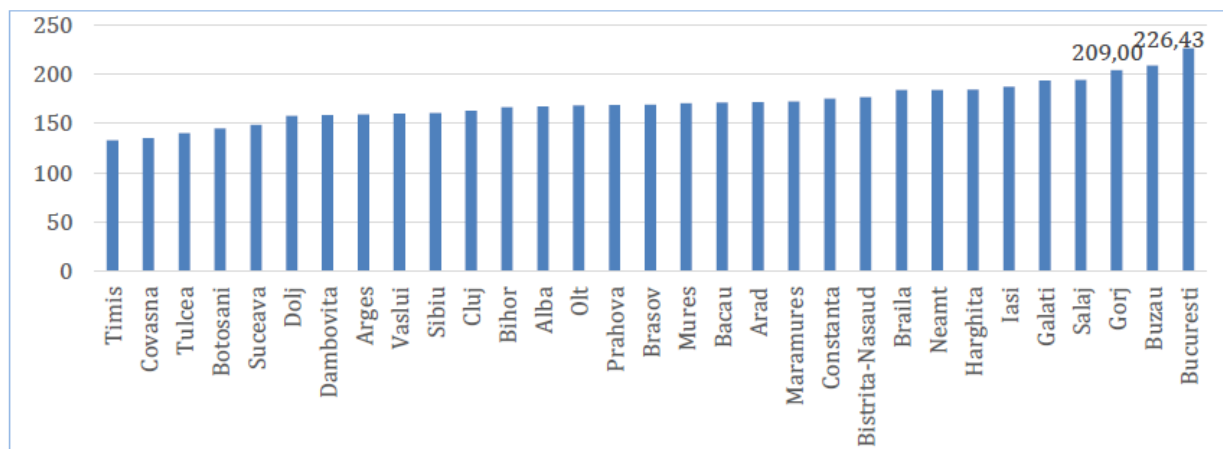
Tabel 14 - Ierarhizarea unităților școlare în funcție de nivelul de defavorizare

	CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CALISTRAT HOGAȘ"	LICEUL TEHNOLOGIC "VASILE SAV"	LICEUL CU PROGRAM SPORTIV	COLEGIUL TEHNIC "DANUBIANA"	ȘCOALA GIMNAZIALĂ "MIHAI EMINESCU"	ȘCOALA DE ARTĂ "SERGIU CELIBIDACHE"
Elevi 2014-2015 cu situația școlară neîncheiată / repetenți	2%	7%	4%	3%	7%	6%	4%
Profesori fără pregătire (% total profesori)	0	0	0	0	3%	0	2%
Elevi de a VIII-a care nu au dat evaluarea națională (%) 2016	0	15%	14%	2%		3%	10%
Media notelor la evaluarea națională		6,27	6,06	5,38		6,87	7,41
Gradul de Marginalizare al UAT	2	2	2	2	2	2	2
Clasa de defavorizare	2	3	3	3	3	3	3

Sursa: Ierarhizarea unităților școlare în funcție de nivelul de defavorizare ȘCOLI POCU 2016

Figura 62 - Rezultate medii ale elevilor din învățământul profesional și tehnic la testarea competențelor cognitive pe județe

Sursa: Testarea competențelor cognitive 2017.

Sursa: Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018 - 2023

Considerând rezultatele elevilor la nivel de unitate de învățământ, 97,5% dintre unități se situează la cel mai scăzut nivel de competențe cognitive. Deși învățământul profesional și tehnic din județul Neamț, la nivel național, s-a situat relativ bine, aproape de unitățile de învățământ din București, cele mai bine clasate la nivel național, totuși cu scoruri puțin peste nivelul de competențe de bază, scorul mediu total al unităților de învățământ testate este semnificativ sub nivelul 2 de competențe. Pentru a reduce acest decalaj ar fi necesare mai multe luni de pregătire teoretică la clasă.¹²

8.4. Participarea la educație și rata abandonului școlar

La nivel național fenomenul de neparticipare la educație s-a accentuat în mod evident în perioada recentă, rata netă de cuprindere în învățământ înregistrând o tendință descrescătoare, de la 92,3% în anul școlar 2000/2001, la 82,8% în anul școlar 2018/2019.

Tabel 15 - Populația de vârstă preșcolară din Municipiul Roman cu vârste între 3-5 ani 2019-2020

	2020
Populația de vârstă preșcolară 3-5 ani	1806
Copii înscriși în grădinițe	1440
Gradul de cuprindere în învățământul preșcolar %	79.7

Sursa INS Tempo on-line calculele consultantului

¹² Sursa Strategia pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018 – 2023

Gradul de cuprindere în învățământul preșcolar în Municipiul Roman era în 2020 de 79,7% - dintr-un total de 1806 copii cu vârste cuprinse între 3 și 5 ani cu domiciliul în Roman, 1440 erau înscriși la grădiniță sub media națională. Media la nivel național era de 89,6% conform Education and Training Monitor 2019 - Country analysis September 2019 Romania al Comisiei Europene.

Primăria Municipiului Roman are în subordine Creșa Smirodava, centru care oferă îngrijire timpurie copiilor mici.

Conform Strategiei Naționale de Dezvoltare a Teritoriului Național adoptată în 2016 la Măsura - Asigurarea accesului populației urbane la servicii de interes general - se prevede *Construcția, reabilitarea, modernizarea și echiparea creșelor, cu precădere în orașele cu mai puțin de 50.000 de locuitori care nu dispun de astfel de unități inclusiv inclusiv cel din Municipiul Roman.*¹³

Strategia Europa 2030 subliniază creșterea ratelor de participare a copiilor mici în vederea pregătirii pentru începerea învățământului obligatoriu. Unul dintre obiectivele sale principale este cel puțin 96 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să participe la educație și îngrijire timpurie până în 2030. Se poate constata că Municipiul Roman se află departe de atingerea acestei ținte.

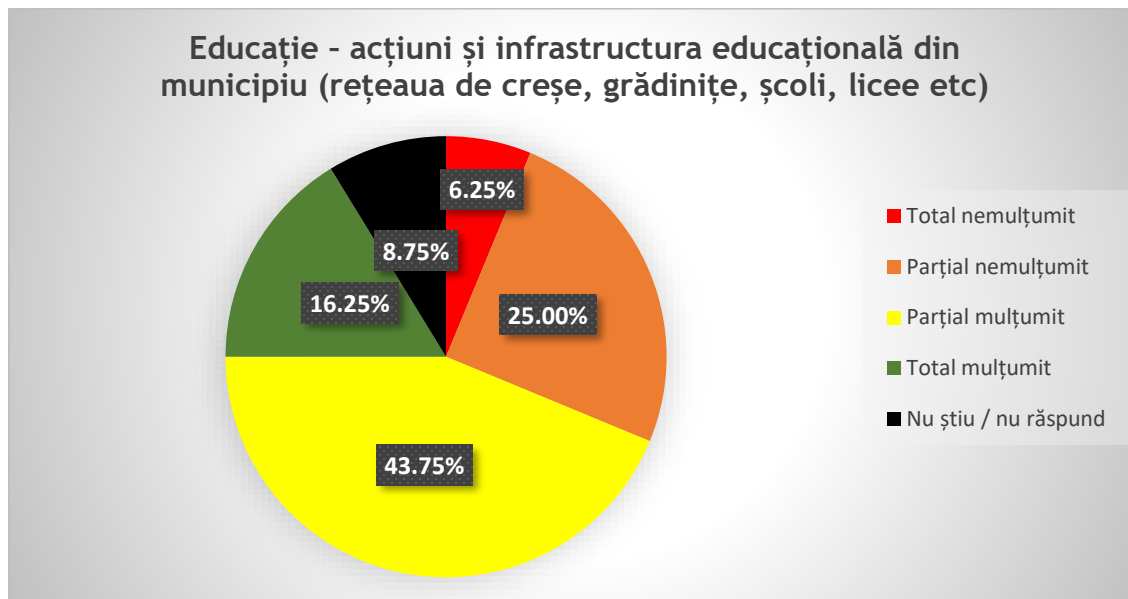
8.5. Percepția cetățenilor privind educația

Percepția pozitivă predomină cu privire la acțiuni și infrastructura educațională din municipiu, 60% dintre cetățenii respondenți fiind parțial sau total mulțumiți de serviciile primite, 31,25% parțial sau total nemulțumiți, cu un procent de 8,75% ce nu știu sau nu răspund.

¹³ STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI România policentrică 2035 Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni

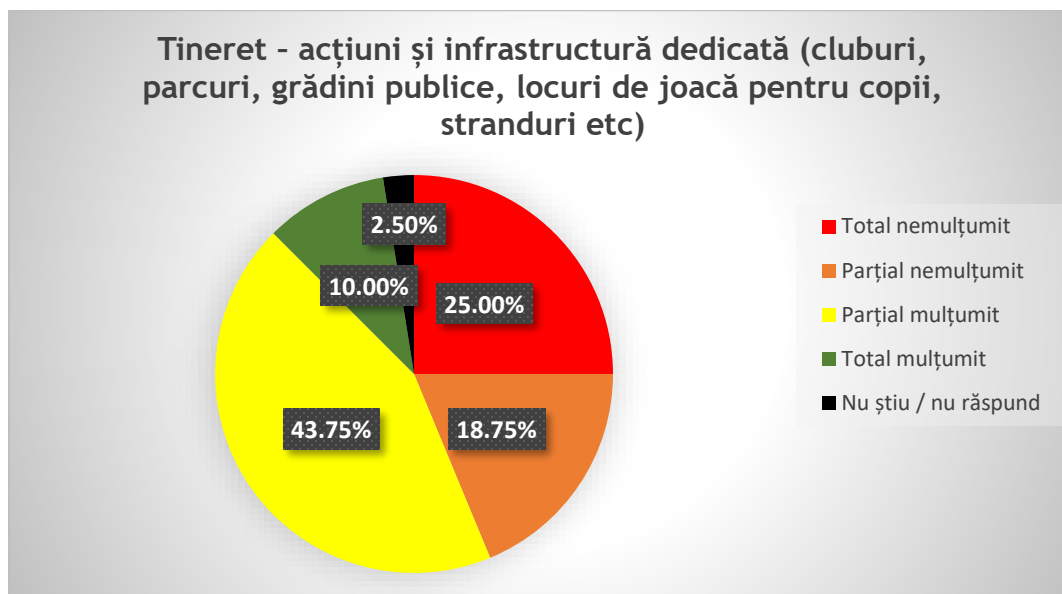
Figura 63 - Percepția cetățenilor cu privire la Educație - acțiuni și infrastructura educațională din municipiu

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Din perspectiva politicilor privitoare la tineret, acțiuni și infrastructură dedicată (cluburi, parcuri, grădini publice, locuri de joacă pentru copii, stranduri etc) opinia respondenților este: 53,75% dintre respondenți sunt parțial sau total mulțumiți, iar 43,75% nemulțumiți parțial sau total.

Figura 64 - Percepția cetățenilor cu privire la acțiunile și infrastructura dedicată tineretului

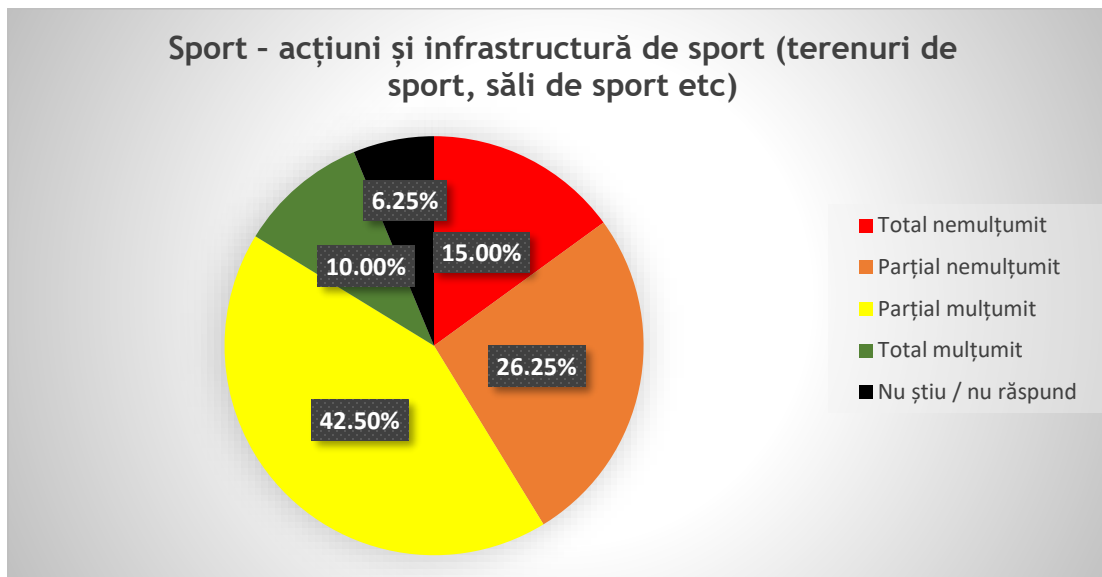

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

În ceea ce privește infrastructura sportivă, 52,5% dintre respondenți sunt parțial sau total mulțumiți, 41,25% sunt nemulțumiți parțial sau total, iar 6,25% nu răspund.

Figura 65 - Percepția cetățenilor cu privire la acțiunile și infrastructura dedicată sportului

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

8.6. Analiza SWOT educație, formare, tineret și sport

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Rata de participare a elevilor de clasa a VIII-a din Municipiul Roman la examenul de evaluare națională bună - 98,7% peste media națională de 93.10%;</p> <p>Rezultate școlare în general bune la gimaziu - la evaluarea națională rezultatele la proba de Limba și literatura română, ponderea candidaților care au obținut note peste sau egale cu 5 (cinci) a fost de 90,1% dintre prezenți, mult peste media națională de 84%, ponderea candidaților care au fost notați cu 10 (zece) fiind de 3% peste media națională de 2,9%;</p> <p>După rezultatele la proba de Matematică, ponderea candidaților care au obținut note peste sau egale cu 5 (cinci) a fost de 73,4%, peste media națională de 70.2%;</p> <p>O parte din pierderea de populație școlară este compensată de elevi navetiști din</p>	<p>Gradul de cuprindere în învățământul preșcolar în Municipiul Roman era în 2019 de 79,7% - sub media la nivel național de 89,6% conform Education and Training Monitor 2019 și mult sub ținta europeană de cel puțin 96 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să participe la educație și îngrijire timpurie până în 2030.</p> <p>În Municipiul Roman nu există îngrijire timpurie a copiilor neexistând nicio creșă cuprinsă în sistemul public.</p> <p>Nivel scăzut de accesibilizare a școlilor și liceelor.</p> <p>Corespunzător scăderii populației școlare se înregistrează și o scădere a numărului de cadre didactice pe toate nivelele, cu excepția celui gimnazial.</p>

<p>localitățile limitrofe. Municipiul Roman exercită un nivel ridicat de atractivitate, datorită gradului scăzut de urbanizare a regiunii. Acesta are o arie de influență generoasă atrăgând un număr mare de elevi.</p>	<p>Calitatea educației postliceale și universitare private din localitate redusă dat fiind numărul extrem de mic de cadre didactice, laboratoare și săli de clase la aceste nivele de educație.</p> <p>Dotarea școlilor cu laboratoare - nivelul de dotare materială a școlilor rămâne relativ redus - acestea fiind foarte importante mai ales în învățământul profesional și tehnic dar și în învățământul general.</p> <p>Municipiul este afectat de poziția foarte slabă a județului Neamț din punctul de vedere al accesibilității transportului școlar - instituțiile din învățământ din localitate nu pot atrage suficienți elevi din localitățile limitrofe aceștia având opțiuni reduse de transport școlar.</p>
Oportunități	Amenințări
<p>Învățământul dual - în cooperare între instituții de învățământ profesional și angajatori;</p> <p>Programe de ucenicie subvenționate care pot completa pregătirea practică a elevilor din învățământul profesional;</p> <p>Existența unor programe publice și private care sprijină digitalizarea învățământului;</p> <p>Programe de finanțare pentru îngrijirea timpurie a copiilor creșe;</p> <p>Programe de finanțare pentru educație și formare profesională.</p>	<p>Scăderea populației școlare inclusiv în localitățile aflate în zona de influență a municipiului duce la diminuarea populației școlare la nivelul de studii liceale și, pe termen mediu, la o scădere a forței de muncă disponibile a zonei;</p> <p>Extinderea educației on-line ridică probleme privind gradul de digitalizare al școlilor și accesul copiilor defavorizați la echipamente digitale;</p> <p>Participare redusă la educație liceală și formare profesională și formare continuă.</p>

8.7. Concluzii

Localitatea are o rețea școlară care asigură o pregătire școlară relativ bună. Rata de participare a elevilor de clasa a VIII-a din Municipiul Roman la examenul de evaluare națională a fost peste media națională dacă avem în vedere elevii înscriși la evaluare. Rezultatele școlare la gimaziu sunt în general bune, confirmate de rezultatele la evaluarea națională. Este necesară o atenție sporită pentru accesibilizarea școlilor. Dotarea școlilor cu laboratoare - nivelul de dotare materială a școlilor rămâne relativ redus - acestea fiind foarte importante mai ales în învățământul profesional și tehnic dar și în învățământul general.

O parte din pierderea de populație școlară este compensată de elevi navetiști din localitățile limitrofe. Municipiul Roman exercită un nivel ridicat de atractivitate, datorită gradului scăzut de urbanizare a regiunii. Acesta are o arie de influență generoasă atrăgând un număr mare de elevi. Municipiul este afectat de poziția foarte slabă a județului Neamț din punctul de vedere al accesibilității transportului școlar - instituțiile din învățământ din localitate nu pot atrage suficienți elevi din localitățile limitrofe aceștia având opțiuni reduse de transport școlar.

Gradul de cuprindere în învățământul preșcolar în Municipiul Roman era în anul 2019 de 79,7% - sub media care la nivel național era 89,6% conform Education and Training Monitor 2019 și mult sub ținta europeană de cel puțin 96 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară.

Calitatea educației postliceale și universitare private din localitate este redusă, motivată de numărul extrem de mic de cadre didactice, laboratoare și săli de clase la aceste nivelele de educație.

9. Dezvoltarea socială - piața muncii, ocupare, sărăcie

9.1. Piața muncii - resursele de forță de muncă, ocupare, șomaj

Vârsta medie a populației din Municipiul Roman este de 43,3 ani, în 2021. Putem spune că în ceea ce privește gradul de îmbătrânire a populației, municipiul se situează peste media regiunii și a județului în care este localizat.

Vârstele de muncă sunt:

- pentru perioada 2016-2019: 16-60 ani pentru femei, respectiv 16-65 ani pentru bărbați.
- 2020: 16-61 ani pentru femei, respectiv 16-65 ani pentru bărbați.

Resursele de muncă reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale și includ populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra, precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

Resursele de muncă ale municipiului Roman scad constant și în perioada analizată 2016-2021, de la 53.762 persoane de vârstă activă, la 49.392.

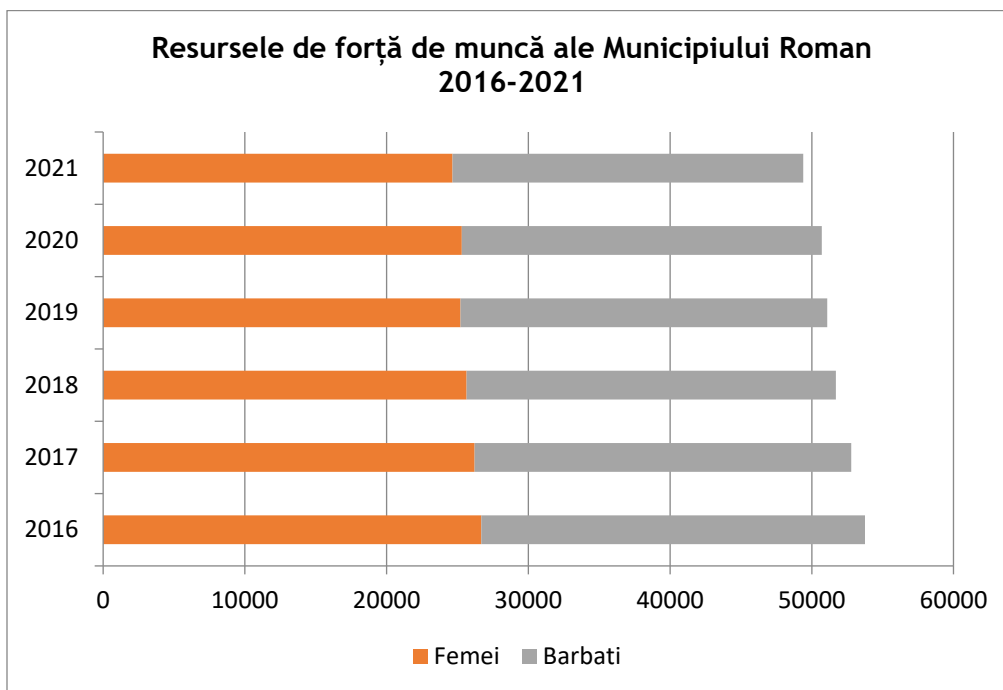
Tabel 16 - Resursele de muncă ale mun. Roman în perioada 2016-2021

Anul	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Femei	26693	26204	25641	25209	25306	24652
Barbati	27069	26582	26061	25876	25404	24740
Total	53762	52786	51702	51085	50710	49392

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo - Calculele consultantului

Figura 66 - Resursele de forță de muncă ale Municipiului Roman 2016-2021

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

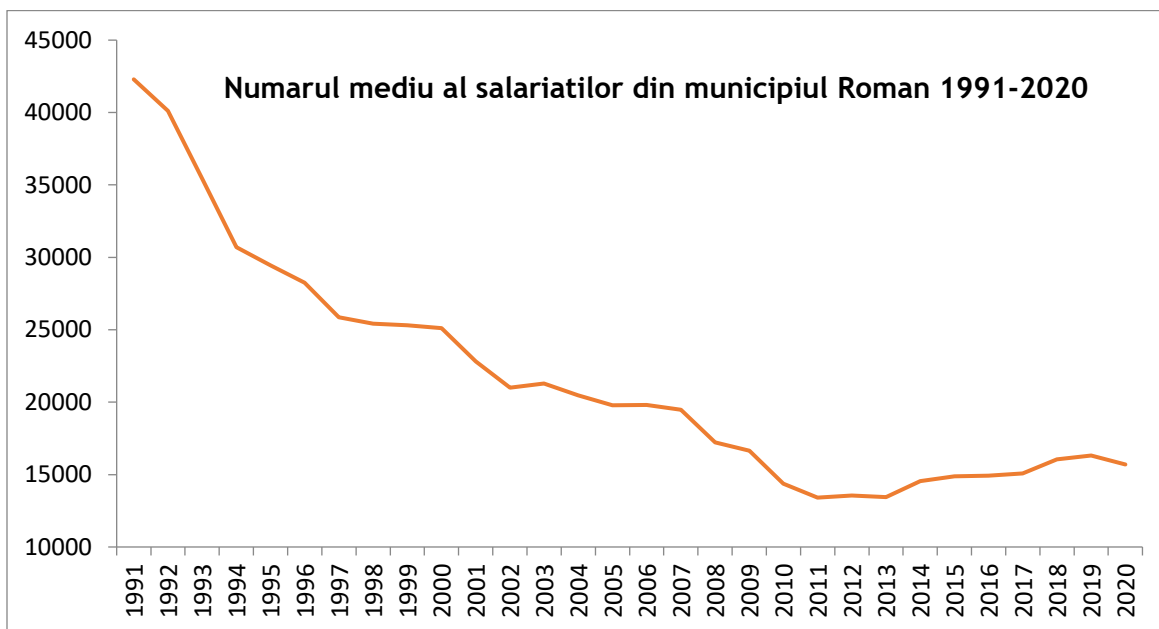
Populația activă (persoanele active) - din punct de vedere economic - cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii; include populația ocupată și șomerii. Rata de activitate reprezintă raportul dintre populația activă și populația în vârstă de 15-64 ani și peste, exprimat procentual. Rata de ocupare reprezintă raportul dintre populația ocupată și populația în vârstă de 15-64 ani și peste, exprimat procentual.

Numărul mediu al salariaților reprezintă o medie aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice ale salariaților, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare împărțită la numărul total al zilelor calendaristice (365 zile).

Municipiul Roman cunoaște o scădere semnificativă a numărului de locuri de muncă, acesta reducându-se la aproape jumătate în perioada 1990-2005. Declinul a continuat până în 2011 când s-a înregistrat un prim reviriment.

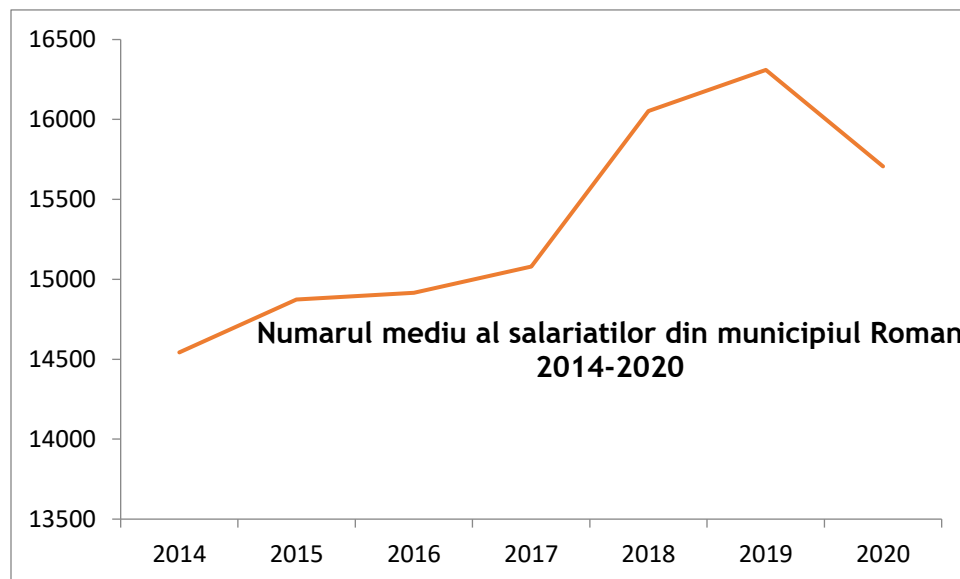
Figura 67 - Numarul mediu al salariaților din municipiul Roman 1991-2020

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

În intervalul de analiză, 2014-2019, locurile de muncă au avut o evoluție bună.

Figura 68 - Numarul mediu al salariaților din municipiul Roman 2014-2020

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

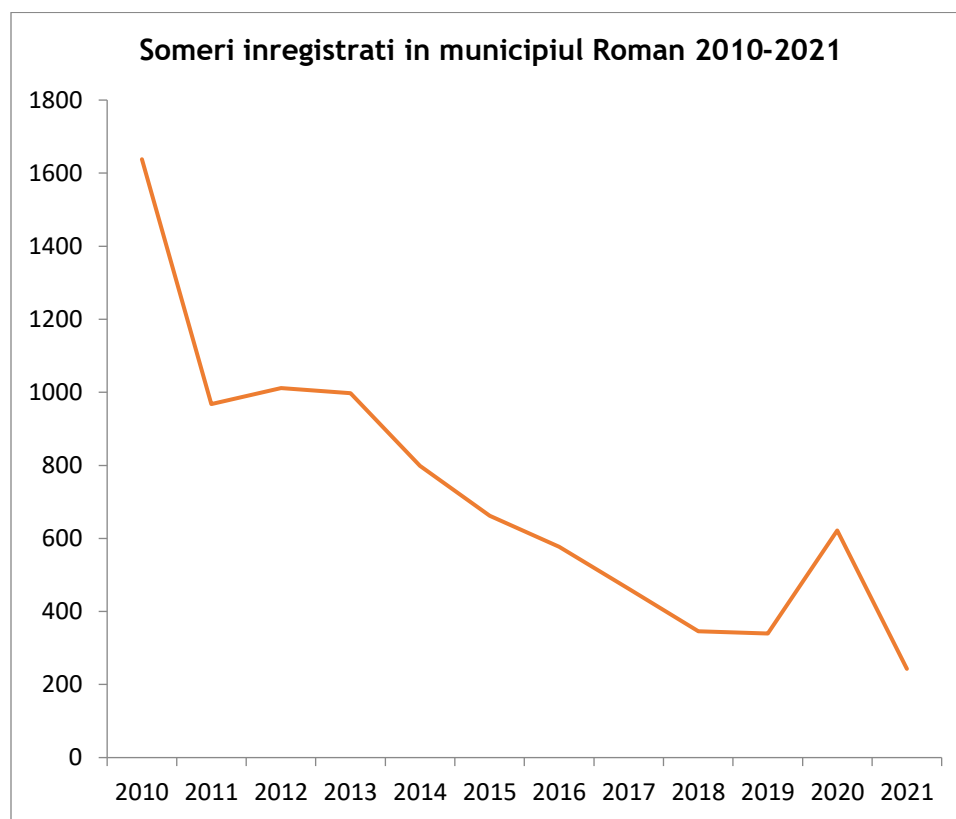

Tabel 17 - Salariați pe tipuri de angajatori Municipiul Roman 2020

Salariați total ¹	15.707
Salariați sector public și angajatori cu sediul în alte localități ²	5,175
Salariați în societăți comerciale cu sediul în Municipiul Roman - Listafirme.ro ³	10,532

Sursa datelor: 1 INS Tempo 2 calculele consultantului 3 Listafirme.ro

Figura 69 - Someri înregistrați în municipiul Roman 2010-2021

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

9.2. Sărăcie, excluziune și asistență socială

Sărăcia este situația în care se află cei ale căror venituri sunt atât de scăzute încât le este imposibilă atingerea unui standard de viață considerat acceptabil în societatea în care trăiesc, care se confruntă cu dezavantaje multiple legate de șomaj, venituri mici, condiții de locuit precare, îngrijirea inadecvată a sănătății și bariere în accesul la învățământ, cultură, sport și petrecerea timpului liber.

Excluziunea socială afectează indivizi și comunități în moduri foarte diverse, care nu pornesc doar de la sărăcie - așa cum se consideră de obicei - ci și de la neintegrarea socială cauzată de neparticiparea la relațiile sociale în care se implică majoritatea, de

la lipsa unui loc de muncă, de la posibile disfuncționalități familiale, de la discriminare sau intoleranță etc. Excluziunea socială a unor persoane sau categorii de persoane are cauze numeroase și ia forme multiple, transmițându-se adeseori de la o generație la următoarea.

Aproximativ unul din patru locuitori ai României trăiește într-o gospodărie ale cărei venituri sunt mai mici decât pragul stabilit la nivelul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent. În perioada 2015-2018, rata sărăciei a scăzut de la 25,3% în 2016 la 23,5% în 2018. Pe întreaga perioadă analizată, cea mai înaltă incidență a sărăciei s-a înregistrat în rândul copiilor și tinerilor în vârstă de până la 18 ani, circa o treime dintre aceștia s-au aflat sub pragul de sărăciei, mult peste nivelurile corespunzătoare adulților.

Din punct de vedere al factorilor de influență, adesea determinanți, ai apariției și creșterii riscului de sărăcie, statutul ocupațional și numărul de copii din gospodărie joacă un rol foarte important.

Existența unei ocupații și, în general, statutul ocupațional, poate crea un cadru de viață care să asigure bunăstarea sau sărăcia, existând totodată și diferențieri importante în ratele de sărăcie ale diferitelor categorii socio-ocupaționale. Existența unei ocupații oferă posibilitatea realizării unor venituri, pe ansamblu, în mod normal persoanele ocupate fiind mai ferite de pericolul sărăciei decât cele neocupate sau inactive. Dar chiar și o parte semnificativă din totalul persoanelor ocupate se aflau sub pragul de sărăcie - la nivel național în anul 2018, 15,3%, cu 13,1 puncte procentuale mai puțin decât în cazul persoanelor care nu au desfășurat nicio activitate economico-socială.

Referitor la persoanele neocupate, trebuie evidențiată situația șomerilor a căror rată de sărăcie este foarte mare. Practic, aproape un șomer din doi, este sărac, bărbații șomeri având situația cea mai grea, comparativ cu femeile aflate în șomaj (mai mult de jumătate din bărbați sunt în această situație, față de aproape două din cinci dintre femeile aflate în situație similară).

Cu cât intensitatea muncii într-o gospodărie este mai mare cu atât se diminuează riscul de sărăcie.

Existența și numărul copiilor aflați în întreținerea gospodăriei reprezintă un factor important în apariția și intensificarea stării de sărăcie. La nivel național sărăcia este mai frecventă în rândul persoanelor care trăiesc în gospodăriile cu copii dependenți (în anul 2018 a atins 27,0%), decât în cazul celor care trăiesc în gospodăriile fără copii (19,2% în ultimul an).

Vârșnicii și mai ales vârșnicii singuri sunt o categorie vulnerabilă semnificativă care are nevoie de servicii sociale diverse - îngrijiri la domiciliu, centre de zi, locuire asistată sau cămine - centre rezidențiale.

Atlasul zonelor urbane marginalizate din România publicat în anul 2014 identifica zonele urbane care necesită intervenții pentru combaterea fenomenului de

marginalizare în toate orașele din țară, acesta nefiind un fenomen restrâns la anumite unități administrativ-teritoriale urbane.

După cum se poate vedea, Municipiul Roman se confruntă cu un grad de marginalizare de 4,42%. Cea mai mare provocare înregistrată o reprezintă ocuparea. Nivelul de ocupare în sectorul formal este considerat scăzut dacă prezintă o concentrare de șomeri și / sau persoane neîncadrate pe piața formală a muncii, unde „concentrare” înseamnă o pondere a respectivei categorii în totalul populației active din zona ce se încadrează în cele mai mari 20% valori din toate sectoarele de recensământ din urban. Astfel procentul populației dezavantajată din punctul de vedere al ocupării în Municipiul Roman este de 16,38%.

Tabel 18 -Grad de marginalizare % în zone urbane Jud. Neamț și Municipiul Roman

Oraș /judet	Neamț - urban	MUNICIPIUL ROMAN
Populația stabilă	169.599	50.713
% populație în zone nedezavantajate	66,32	59,91
% populație în zone dezavantajate pe locuire	2,15	4,51
% populație în zone dezavantajate pe ocupare	15,17	16,38
% populație în zone dezavantajate pe capital uman	12,10	13,90
% populație în zone marginalizate	3,15	4,42
% populație în zone cu instituții sau sub 50 de locuitori	1,11	0,88

Sursa: Atlasul zonelor urbane marginalizate din România publicat în 2014

Cele mai vizibile forme de sărăcie urbană sunt cele care sunt concentrate teritorial, spre interiorul orașului, complexul de locuințe sau zonele periferice. Sărăcia este, totuși, exacerbată de problemele asupra cărora putem avea impact, inclusiv accesibilitatea locuințelor, locurile de muncă și politicile locale - sociale, economice. Această nouă sărăcie este sărăcia profundă, multidimensională, cronică, care nu „trece de la sine”, odată cu creșterea economică și pentru diminuarea căreia atât statul cât și autoritățile publice locale, serviciile sociale și de ocupare sunt chemate să ia măsuri. Studiile privind „noua sărăcie” arată că, în România, ca și în țările dezvoltate, „noua sărăcie” este asociată cu fragilizarea relațiilor de familie și slăbirea coeziunii sociale, neparticipare și marginalizare socială, „cultura de cartier”, tendințe de etnicizare și de concentrare a săracilor în zone segregate teritorial. Spre deosebire de sărăcia de

consum, „noua sărăcie” reprezintă o stare de deprivări multiple, de derivă, care nu poate fi depășită doar prin intervenție din exterior¹⁴. Sărăcia extremă este concentrată la nivelul tinerilor, copiilor și mediului de rezidență urban și este în strânsă relație cu transformările sociale de după 1990, cu fenomenul persoanelor fără locuință, cu schimbările de pe piața muncii (șomaj) și cu forme de dezorganizare socială.

Ocuparea și educația reprezintă factorii determinanți ai sărăciei, indiferent de mediul de rezidență sau de tipul de sărăcie. Ca atare, orice strategie antisărăcie trebuie să se concentreze pe dezvoltarea și diversificarea pieței forței de muncă, pe facilitarea accesului pe piața muncii a grupurilor defavorizate, precum și pe îmbunătățirea situației învățământului în România.¹⁵

9.3. Situația economiei sociale

Termenul „economie socială” este utilizat pentru a defini o anumită parte a economiei, de obicei grupată în patru categorii majore: cooperative, societăți mutuale de asigurări, asociații non-profit și organizații caritabile, fundații cu scop public și, mai recent, întreprinderi sociale, care urmăresc în primul rând obiective sociale și sunt caracterizate de sisteme de guvernare democratică, adesea fiind organizații cu structură bazată pe membri.

În Europa există 2 milioane de întreprinderi de economie socială, reprezentând 10 % din totalul întreprinderilor din UE. Peste 14,5 milioane de persoane - aproximativ 6,5 % din angajații UE - lucrează pentru întreprinderile din economia socială.

Acestea au diferite forme juridice și diverse obiective, de la agricultură și sectorul bancar, până la furnizarea de locuri de muncă și ateliere protejate. Întreprinderile sociale au devenit grupul cu cea mai rapidă creștere de întreprinderi din economia socială. Și România a recunoscut existența acestui sector prin adoptarea Legii nr. 219/2015 privind economia socială. Conform acesteia economia socială reprezintă ansamblul activităților organizate independent de sectorul public, al căror scop este să servească interesul general, interesele unei colectivități și/sau interesele personale nepatrimoniale, prin creșterea gradului de ocupare a persoanelor aparținând grupului vulnerabil și/sau producerea și furnizarea de bunuri, prestarea de servicii și/sau execuția de lucrări. În sensul prezentei legi, întreprinderile sociale pot fi cooperativele de credit, asociațiile și fundațiile, casele de ajutor reciproc, societățile agricole, alte categorii de persoane juridice care respectă, conform actelor legale de înființare și organizare, cumulativ, definiția și principiile economiei sociale.

¹⁴ Stănculescu și Berevoescu, coord., 2004 Sărac lipit, caut altă viață! Fenomenul sărăciei extreme și al zonelor sărace în România, București, Ed. Nemira, 2004. citat în Problema sărăciei în comunitățile urbane și rurale din România Elisa Paraschiv* „Revista Română de Sociologie”, serie nouă, anul XIX, nr. 3–4, p. 423–451, București, 2008

¹⁵ Idem

Planul European de Acțiune pentru Economia Socială adoptat de Comisia Europeană¹⁶ în decembrie 2021 consideră că anumite părți din cadrul economiei sociale contribuie la dubla tranziție verde și digitală prin furnizarea de bunuri și de servicii durabile și prin reducerea decalajului digital. Modelele lor de afaceri participative, care iau în considerare nevoile cetățenilor, ale angajaților și ale altor părți interesate, contribuie la asigurarea echității tranzițiilor. În plus, economia socială contribuie la diversitatea formelor de întreprinderi promovând o gamă mai largă de opțiuni pentru consumatori și o calitate mai bună a produselor/serviciilor. Economia socială poate contribui la creșterea ratei de ocupare a forței de muncă și reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială.

Conform Registrului Unic de Evidență al Întreprinderilor Sociale, în Județul Neamț erau atestate 50 de întreprinderi sociale, iar în municipiul Roman nu există nici o întreprindere socială atestată.

Cooperativele sunt la nivel european principalii actori ai economiei sociale. La nivel european, bancile cooperatiste concurează cu succes bancile comerciale de pe piețele financiare nu doar la nivel local, ci și la nivel regional sau național. Unele grupuri cooperatiste (Credit Agricole, Raiffeisen Bank, Rabobank Nederland, DZ Bank) s-au transformat în instituții financiare internaționale și se poziționează sus în topul instituțiilor bancare din întreaga lume. Din păcate, la nivelul municipiului Roman nu activează nicio bancă cooperatistă. Banca Cooperatistă Roman s-a lichidat din 2006.

În ceea ce privește situația cooperativelor în sectoarele comerț și meșteșuguri, la nivelul municipiului Roman regăsim în lista *firmе.ro* doar două cooperative Familia Cooperativă de Credit Roman și Consumcoop Coral Roman Societate Cooperativă.

Alți actori de importanță și de tradiție ai economiei sociale sunt Casele de Ajutor Reciproc - instituții financiară nebancaară, fără scop patrimonial, organizate în vederea sprijinirii și întrajutorării financiare a membrilor asociați. Conform definițiilor utilizate la nivel european, entitățile de tip Case de Ajutor Reciproc se încadrează în domeniul sprijinului mutual financiar, al caror rol este de a preveni excluziunea financiară. În România, Casele de Ajutor Reciproc funcționează în baza a două legi distincte, una pentru salariați și alta pentru pensionari, respectiv Legea 122/1996 privind regimul juridic al caselor de ajutor reciproc ale salariaților și al uniunilor acestora, republicată în Monitorul Oficial 261 din 22.04.2009, și Legea nr. 540/2002 privind casele de ajutor reciproc ale pensionarilor.

În ceea ce privește casele de ajutor reciproc la nivelul municipiului Roman regăsim CAR Gaz Metan, CAR Învățământ și CAR Sanitar ROMAN.

Case de ajutor reciproc ale pensionarilor și asistaților social (CARP) reprezintă o categorie aparte de organizații nonprofit cu caracter civic, cu scop de caritate, de întrajutorare mutuală și de asistență socială. Scopul principal al acestora este acordarea de împrumuturi rambursabile cu dobândă modică și ajutoare nerambursabile.

¹⁶ Planul European de Acțiune pentru Economia Socială adoptat de Comisia Europeană 2021

CARP-urile prestează, de asemenea, diverse servicii membrilor săi (magazine la preț redus, activități culturale, turistice și de agrement, centre de zi, cantine sociale, servicii de îngrijiri la domiciliu etc). La prețuri reduse folosind munca unor pensionari membri ai casei, contribuind astfel în mod eficient la îmbătrânirea activă și la îmbunătățirea accesului la servicii a unor categorii defavorizate. Beneficiarii CARP sunt atât persoanele pensionare, beneficiarii de ajutor social cât și membrii familiilor acestora. CARP Roman are probleme organizaționale majore și riscă să intre în lichidare lăsând un număr important de pensionari săraci fără acces la servicii de economisire și împrumut.

9.4. Asistență și servicii sociale

Sărăcia este un fenomen complex și de cele mai multe ori prestațiile nu sunt suficiente pentru ca persoanele să se extragă din această stare. Ocuparea - accesul la un loc de muncă sigur și stabil este pe termen mediu și lung strategia viabilă. Prestațiile ca venitul minim garantat aduc doar o contrabalansare parțială a sărăciei materiale. Dar sărăcia este un fenomen cu multiple fațete. Numărul de beneficiari de VMG a scăzut în 2022 față de 2021, de la 121 la 109.

Tabel 19 - Număr beneficiari Venit Minim Garantat Municipiul Roman 2021-2022

Luna anul	Beneficiari plățiți	Suma totală platită pentru drepturile curente (lei)
Februarie 2021	121	29058
Februarie 2022	109	26909

Sursa: Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Neamț Raport privind ajutorul social (venitul minim garantat)

Rețeaua de servicii sociale se bazează pe câteva servicii sociale publice.

Tabel 20 - Servicii sociale licențiate în baza legii 197/2012 2022 Municipiul Roman

Denumire Furnizor	Denumire serviciu social	Tip serviciu social	Capacitate/ nr. benef.
Public			
Direcția de Asistență Socială Roman	Centrul Rezidențial pentru Persoane Vârstnice - Casa Bunicilor	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice	38
	Centrul pentru servicii sociale Casa pâinii	Centre de preparare și distribuire a hranei	16

		pentru persoane în risc de sărăcie	
	Adăpost de noapte Casa Speranței	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoanele fără adăpost	13
	Serviciul de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice	Servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane aflate în situație de dependență	15/ zi
	Centrul de îngrijire de zi pentru copiii aflați în situații de risc „Casa Copiiiilor”	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți	50
Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț	Centrul maternal din cadrul Complexului de servicii Romanița	Centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru mamă și copil	6
	Centrul de protecție a copilului cu dizabilități din cadrul Complexului de servicii Romanița	Centre rezidențiale pentru copii în sistemul de protecție specială	36
	Centrul de primire a copilului în regim de urgență din cadrul Complexului de servicii Romanița	Centre rezidențiale pentru copii în sistemul de protecție specială	6
	10 Apartamente de tip familial de 6 locuri fiecare din cadrul Complexului de servicii „Familia Mea” Roman	Centre rezidențiale pentru copii din sistemul de protecție specială	60
Privat			
Fundația Episcop Melchisedec	Centrul de zi pentru copii aflați în situație de risc Episcop Melchisedec	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți	50
	Cantina socială Episcop Melchisedec	Centre de preparare și distribuire a hranei pentru persoane în risc de sărăcie	90
	Centrul socializare Episcop Melchisedec	Centre de zi pentru persoane vârstnice	10

Fundația Umanitară Pacea	Centrul de zi pentru copii aflați în risc de separare de părinți	Centre de zi pentru copii: copii în familie, copii separați sau în risc de separare de părinți	80
--------------------------	--	--	----

Sursa: SERVICII SOCIALE LICENȚIATE ÎN BAZA LEGII 197/2012 - Ministerul Muncii și Protecției Sociale 08 aprilie 2022

9.5. Locuire

Institutul Național de Statistică definește locuința ca și construcția formată din una sau mai multe camere de locuit situate la același nivel al clădirii sau la niveluri diferite, prevăzută, în general, cu dependențe (bucătărie, baie etc.) sau cu alte spații de deservire, independentă din punct de vedere funcțional, având intrarea separată din casa scării, curte sau stradă și care a fost construită, transformată sau amenajată în scopul de a fi folosită, în principiu, de o singură gospodărie. Locuința terminată în cursul unui an este acea construcție care nu a existat anterior și ale cărei elemente, inclusiv fundația, s-au construit pentru prima dată, la care s-au realizat toate categoriile de lucrări prevăzute în documentația de execuție și care au fost recepționate de beneficiar.

INS determină fondul de locuințe pe baza datelor obținute la recensămintele populației și locuințelor și a modificărilor intervenite în cursul fiecărui an, respectiv:

- intrările, reprezentând locuințele date în folosință (locuințe noi și spații cu altă destinație transformate în locuințe);
- ieșirile, reprezentând demolările și schimbarea locuințelor în spații cu altă destinație.

Tabel 21 - Fondul de locuințe, în mediul urban din județul Neamț în anul 2019

Localitate din Județul Neamț	Total locuințe (nr)	Total suprafață locuibilă (m2 arie desfășurată)	din care: locuințe proprietate majoritar privată (nr)	Suprafața locuibilă (m2)
Municipiul Piatra Neamț	44443	2144652	43428	2115627
Municipiul Roman	26634	1786716	25932	1050573
Oraș Biczaz	3533	165068	3445	161589
Oraș Roznov	3614	193763	3609	193588
Oraș Târgu Neamț	7978	432529	7867	428259

Sursa: Anuarul statistic 2020, DJS Neamț

România stă, în general, mai prost decât țările europene în ceea ce privește calitatea locuirii. Accesul la apă potabilă, apă caldă curentă, canalizare, prezența dependențelor

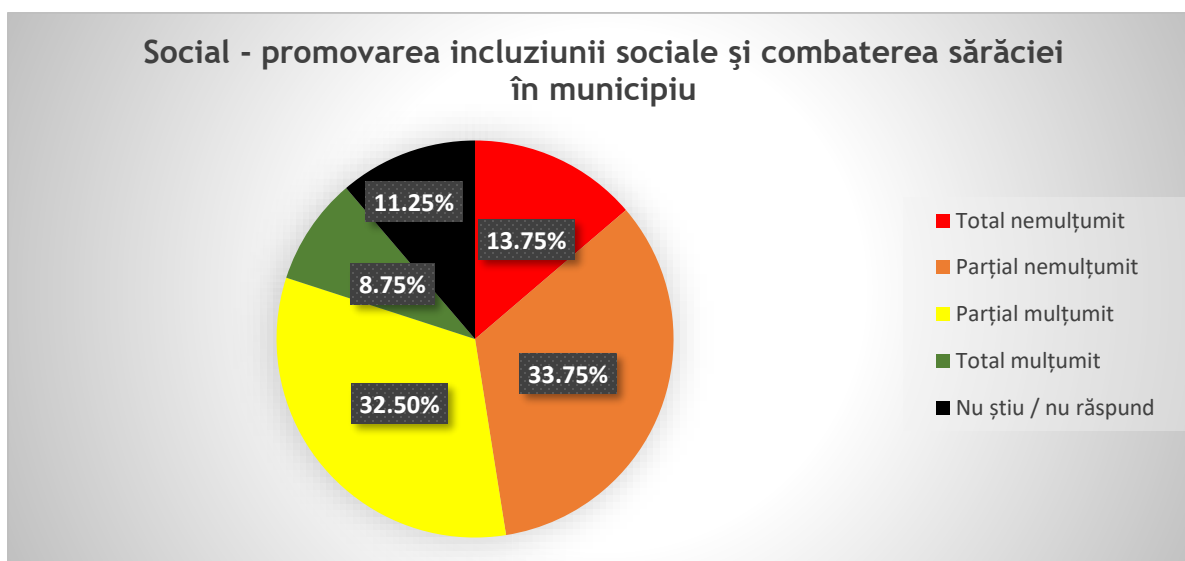

etc., toate înregistrează niveluri medii mai reduse decât standardele europene, dar și față de așteptările populației. Sunt de explorat inegalitățile din interiorul populației urbane, unde se concentrează principalele decalaje, care sunt oamenii care trăiesc în condiții de maximă precaritate. De asemenea, se înregistrează inegalități semnificative și chiar precaritate a locuirii.

9.6. Percepția privind dezvoltarea socială la nivelul municipiului

Cu privire la promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în municipiu, 47,5% sunt parțial sau total nemulțumiti de eforturile actuale, 41,25% sunt parțial sau total mulțumiti, iar 11,25% nu știu/ nu răspund.

Figura 70 - Percepția cetățenilor cu privire la promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în municipiu

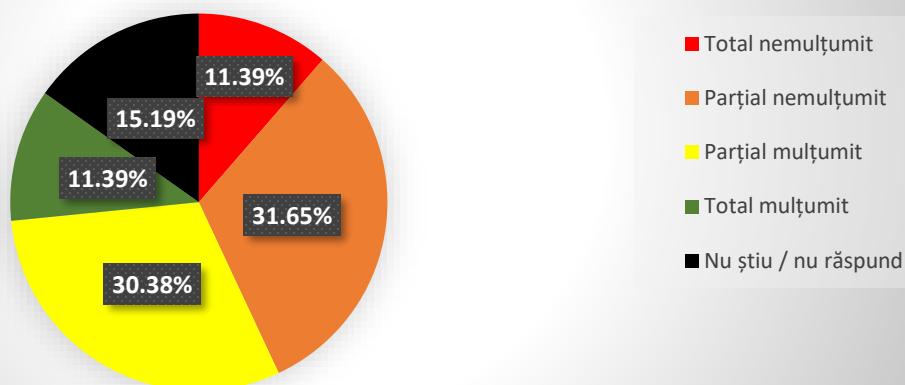
Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Ambivalența percepției celor 80 de cetățeni respondenți se evidențiază când este vorba de servicii sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu dizabilități, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială. 43,04% dintre respondenți sunt parțial sau total nemulțumiți de acestea, cu 41,77% parțial sau total mulțumiți iar 15,19% nu știu sau nu răspund.

Figura 71 - Percepția cetățenilor cu privire la serviciile sociale din municipiul Roman

Social - servicii sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu dizabilități, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

9.7. Analiza SWOT Dezvoltarea socială - piața muncii, ocupare, sărăcie

Puncte tari	Puncte slabe
Rețeaua de servicii sociale este destul de bine dezvoltată cu o slabă prezentă a furnizorilor privați; Piața muncii a cunoscut un reviriment în perioada 2015 -2018; Rata șomajului rămâne scăzută semn al unei solidități a agenților economici angajatori din zonă.	Sector slab dezvoltat al întreprinderilor sociale, case de ajutor reciproc și ale pensionarilor, lipsă cooperative; Capacitatea unora dintre serviciile sociale - îngrijire vârstnici rămâne redusă față de necesar; Piața muncii începând cu 2019 a intrat din nou în declin, numărul de locuri de muncă fiind oricum mult sub cel din anii '90.
Oportunități	Amenințări
Programele de finanțare cu fonduri europene - educație, formare, servicii sociale, sănătate, ocupare, întreprinderi sociale; Planul Național de Redresare și Reziliență.	Declinul și îmbătrânirea populației; Marginalizarea extremă a grupelor la risc major - cu deficite de educație și formare, rată mare de inactivitate - în lipsa unor programe de inserție socio-profesională.

9.8. Concluzii

Rețeaua de servicii sociale este destul de bine dezvoltată cu o slabă prezență a furnizorilor privați și cu capacitate redusă a unora dintre servicii.

Localitatea are un sector slab dezvoltat al economiei sociale.

Piața muncii a cunoscut un reviriment în perioada 2015 -2018 dar din 2019 a intrat din nou în declin. Rata șomajului rămâne scăzută semn al unei solidități a agenților economici angajatori din zonă.

10. Starea de sănătate a populației și accesul la servicii medicale

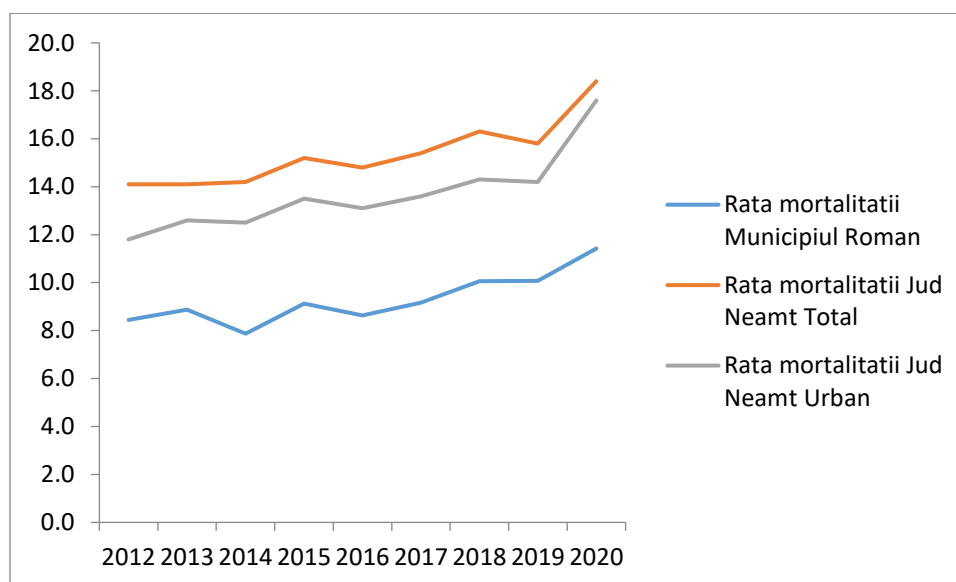
10.1. Starea de sănătate

Mortalitatea

Mortalitatea măsoară totalitatea deceselor în cadrul unei populații pe parcursul unei perioade definite de timp. Variația ratelor de mortalitate, în mare măsură, determină nivelul sporului natural și al speranței de viață. Mortalitatea este indicatorul cel mai sensibil influențat de factorii socio-economici și biologici (mediul ambiant, stilul de viață), precum și de serviciile de sănătate.

Rata mortalității este constant mai mică la nivelul municipiului Roman față de mediile județene generale și pentru mediul urban.

Figura 72 - Rata mortalității pe medii de rezidență județul Neamț

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Rata de mortalitate conform Institutului Național de Statistică reprezintă numărul persoanelor decedate dintr-un an raportat la populația de la 1 iulie din statistica curentă și se exprimă în număr de decese la 1000 locuitori.

Tabel 22 - Indicatori mortalitate Municipiul Roman 2012-2020 și județul Neamț pe medii

	Ani								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 iulie	72784	72142	71400	71022	70358	69927	69388	69294	68795
Decedati muncipiul Roman	615	640	562	648	607	641	698	698	786
Rata mortalitatii Municipiul Roman	8.4	8.9	7.9	9.1	8.6	9.2	10.1	10.1	11.4
Rata mortalitatii Jud Neamt Total	14,1	14,1	14,2	15,2	14,8	15,4	16,3	15,8	18,4
Rata mortalitatii Jud Neamt Urban	11,8	12,6	12,5	13,5	13,1	13,6	14,3	14,2	17,6

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Rata mortalității a fost în creștere în Municipiul Roman în perioada 2016-2020 posibil și pe fondul îmbătrânirii accentuate a populației, încadrându-se în tendințele județene.

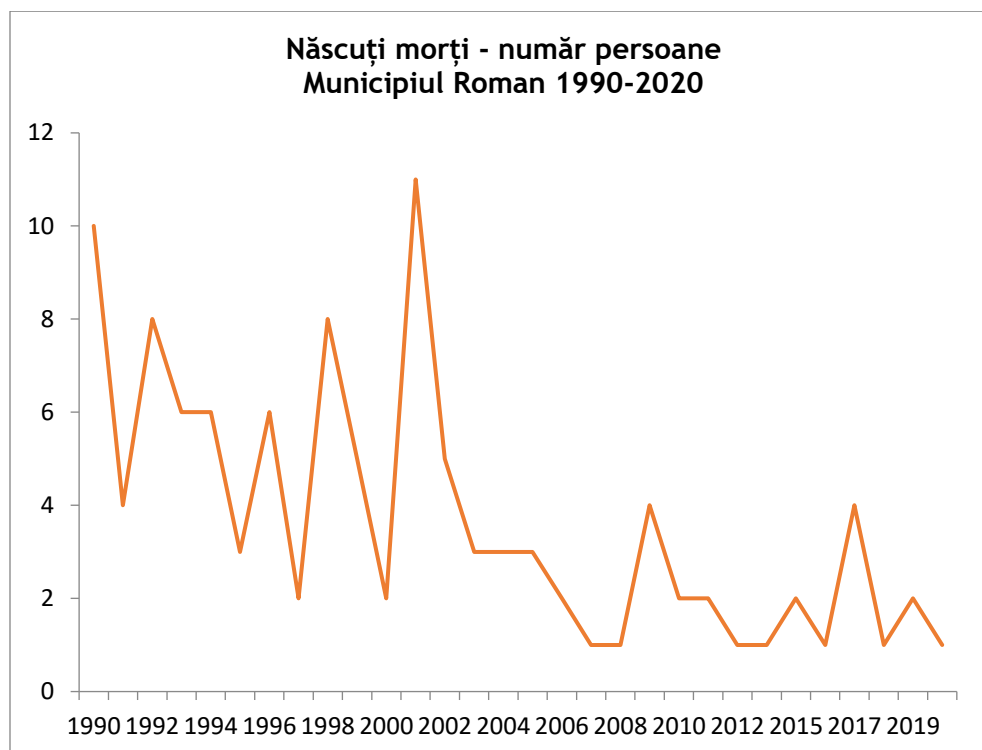
Mortalitatea infantilă

Mortalitatea infantilă este un indicator de bază al stării economico-sociale și de mediu al unei comunități umane, care ia în calcul decesele 0-1 an (de la naștere la 364 de zile). Într-o mare măsură, șansele de a supraviețui ale nou-născutului în primul an de viață determină speranța de viață la naștere a unei populații. Împreună, mortalitatea infantilă și speranța de viață la naștere sunt cei mai sensibili și mai frecvenți utilizați indicatori care caracterizează nivelul de dezvoltare socio-economică și starea de sănătate a populației. Nivelul mortalității infantile este fundamental controlat de către factori sociali, politici și economici, calitatea serviciilor medicale având un impact secundar. Rata mortalității infantile în România (6,4‰ născuți vii) a ocupat primul loc în EU-28, cu o valoare mai mare decât media UE (3.6 ‰ născuți vii). Rata mortalității infantile în județul Neamț, de 2.8 ‰ născuți vii în 2018, a fost cea mai mică rată în acel an.

Moartea unui nou-născut poate avea loc antepartum sau intrapartum. În multe cazuri, acest fenomen reflectă insuficiențe în acoperirea îngrijirii prenatale. Numărul născuților morți a scăzut la nivelul municipiului Roman.

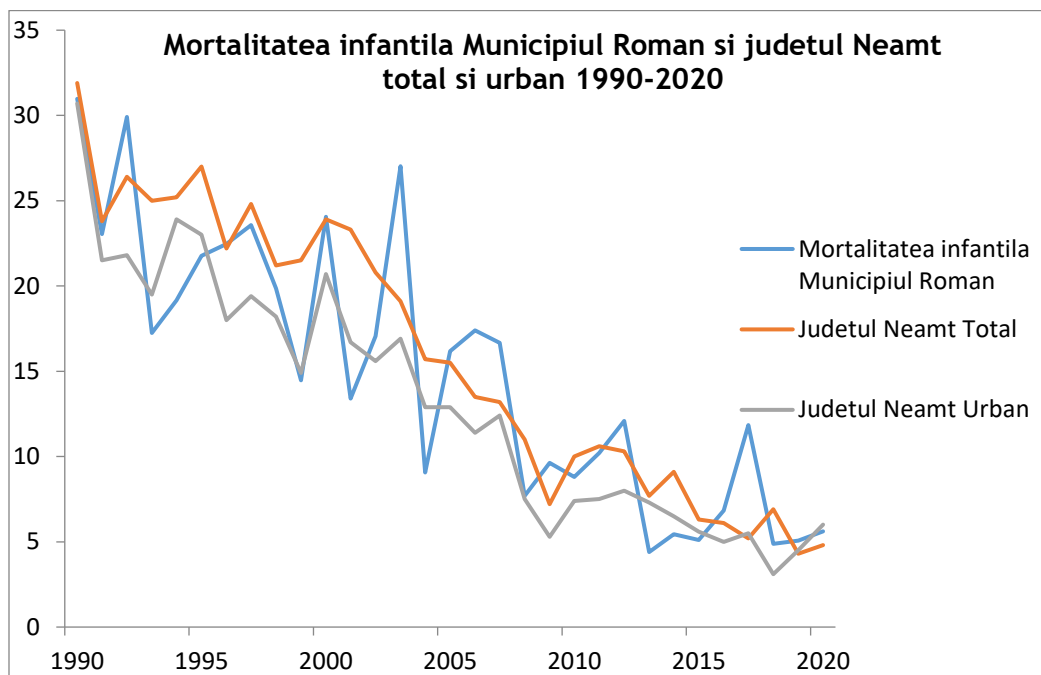
Figura 73 - Mortalitatea infantilă Roman

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Figura 74 - Mortalitatea infantilă Roman și județul Neamț

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Mortalitatea infantilă a avut o evoluție fluctuantă în Municipiul Roman, în perioada analizată, cu valori cuprinse între 4,4, cea mai mică valoare înregistrată în 2013 pornind de la valori foarte mari, 31 în anul 1990 și 11,4 ‰ născuți vii, media pe intervalul de referință analizat fiind mult peste media județului. În mare parte a intervalului studiat s-a situat peste media județeană pentru mediul de rezidență urban.

Tabel 23 - Rata mortalității infantile Municipiul Roman și jud. Neamț pe medii de rezidență 2014-2020

Medii de rezidență	Ani						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	UM: Decedați sub 1 an la 1000 născuți vii						
Municipiul Roman	5.43	5.11	6.83	11.8	4.89	5.07	5.61
Total	9.1	6.3	6.1	5.2	6.9	4.3	4.8
Urban	6.5	5.6	5	5.5	3.1	4.5	6

Sursa: INS Tempo online calculele consultantului

Factori de risc pentru mortalitatea infantilă

Factori endogeni:

- care țin de mamă: vârsta (sub 20 ani și peste 35 de ani), rangul nașterii (risc crescut la prima naștere, scade la a doua naștere și crește la următoarele), caracteristicile fizice ale mamei (talie < 150 cm și greutatea < 45 kg),

antecedente personale patologice (boli cardiovasculare și diabet sau hemopatii ori boli infecțioase - tuberculoză, sifilis, infecții virale din primul semestru de sarcină), medicamente luate în cursul sarcinii, toxicod dependența - fumatul, consumul de alcool, drogurile, alimentația necorespunzătoare, traumatismele psihice și fizice suferite de gravidă, afecțiunile obstetricale de pe parcursul sarcinii și al nașterii - toxemia gravidică, placenta praevia, accidentele din timpul nașterii).

- care țin de copil: prematuritatea și greutatea mică la naștere, sexul masculin, rangul nou-născutului, vârsta mică, handicapuri biologice (malnutriție, rahitism, anemie, malformații, infecții recurente).

Factori exogeni:

- de mediu natural: clima, sezonul, caracteristicile geografice ce pot suprasolicita organismul copilului - încă inadaptat;
- asistența medicală a gravidei și ulterioară a copilului;
- planificarea familială - astfel încât copiii să fie doriți și să nu aibă risc de abandon;
- socio-economici: nivelul scăzut de educație al mamei, starea civilă (mama necăsătorită), venitul familiei, domiciliul instabil sau condițiile de locuit inadecvate, alimentația incorectă (ritm, calitate, cantitate).

10.2. Sistemul de sănătate

Infrastructura sanitară a Municipiului Roman este formată din: 2 spitale și un ambulatoriu public.

Tot sistemul public asigură asistența medicală pentru sănătatea mintală. Numeroase servicii medicale sunt disponibile în rețele private.

Se constată o creștere / dezvoltare a rețelei de cabinete medicale de familie, cabinete stomatologice și cabinete medicale școlare.

Tabel 24 - Unități sanitare din Municipiul Roman pe categorii, forme de proprietate 2012-2020

Categoriile de unități sanitare	Forme de proprietate	An								
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Numar								
Spitale	publică	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Ambulatorii integrate spitalului	publică	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dispensare medicale	publică	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Centre de sănătate mintală	publică	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Centre medicale de specialitate cu paturi de spital	publică	:	:	:	:	:	:	1	1	1
Puncte de lucru ale centrelor de dializă	publică	:	:	:	:	:	:	1	1	1
Cabinete medicale de medicină generală	publică	9	9	9	9	9	9	10	7	6
Cabinete medicale școlare	publică	4	4	4	4	4	4	4	22	22
Cabinete medicale de familie	privată	28	25	25	25	25	25	22	35	36
Cabinete stomatologice	privată	60	64	68	73	54	54	55	82	88
Cabinete medicale de specialitate	privată	65	68	65	76	90	90	87	147	158
Farmacii	privată	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Farmacii	privată	48	40	40	35	28	27	23	34	33
Puncte farmaceutice	privată	8	6	6	15	1	1	1	6	3
Depozite farmaceutice	Private	1	2	2	2	1	1	1	:	:
Creșe	Publică	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Laboratoare medicale	Publică	6	6	6	6	6	6	5	4	5
Laboratoare medicale	privată	5	7	7	9	9	10	7	14	14
Laboratoare de tehnică dentară	privată	31	23	23	23	23	23	22	26	27
Alte tipuri de cabinete medicale	privată	2	3	4	7	4	4	4	6	10

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Spitalul Municipal de Urgență Roman asigură servicii medicale unei populații zonale estimate la 200.000 de locuitori - conform Planului strategic al unității sanitare - din

municipiul Roman și din 28 de comune. Spitalul dispune de 666 paturi destinate spitalizării continue și 20 de paturi destinate spitalizării de zi. Spitalul este situat la 48 km distanță de Spitalul Județean Neamț.

Servicii medicale oferite de Spitalul Municipal de Urgență Roman

Servicii de urgență:

- urgențe medico-chirurgicale și tromboliză;
- intervenții de urgență;
- investigații (explorări radiologice, ecografii, EKG, analize de laborator, CT);
- tratament medical și chirurgical;
- consultații de specialitate (linii de garda).

Secții

- Chirurgie;
- Secția ATI;
- Secția cardiologie;
- Secția chirurgie pediatrică;
- Secția endocrine;
- Secția dermato- venerice;
- Secția neonatologie;
- Secția neurologie;
- Secția obstetrică - ginecologie;
- Oftalmologie, oncologie, ortopedie.

Servicii curative - cabinetele de ambulatoriu:

- laborator analize (hemoleucogramă, imunologie, biochimie, biologie moleculară-PCR, hemoculturi);
- investigații radiologice imagistice (CT, mamograf, radiografii, ecografie);
- investigații endoscopice;
- investigații cardiologice (EKG, echocord, test de efort, holter TA, holter puls);
- investigații oftalmologice (câmp vizual);
- investigații ORL (laringoscopie, audiograma);
- investigații gastroenterologice (endoscopie);
- investigații pulmonare (bronhoscopii, monitorizare post covid, spirometrii);
- investigații urologice (ecografii, citoscopie, endoscopii);
- investigații obstetrico-ginecologice (monitorizarea sarcinii, ecografii vaginale, prelevare Test Babes Papanicolaou, colposcopie);
- investigații ale bolilor infecțioase (meningita).

Conform analizei SWOT din Planul strategic al spitalului:

- Puncte forte
 - o acreditarea ANMCS grad III - care permite asigurarea diagnosticului, tratamentului și monitorizării pacienților zonali;
 - o adresabilitate ridicată - nu se oferă date

- Puncte slabe

- o lipsa personalului medical pentru specialități importante: oncologie, radiologie, cardiologie, chirurgie;
- o lipsa secțiilor medicale de neurochirurgie și hematologie;
- o Infrastructura deficitară în secțiile de ORL, endocrinologie;
- o Dotare deficitară și investigații imagologice Radiologie CT, RMN, Mamograf și Blocul Operator unic.

10.3. Personalul medico-sanitar

Numărul total al cadrelor medico-sanitare din Municipiul Roman, în perioada 2012-2020, a rămas relativ stabil, cu o ușoară scădere în anul 2020 datorată unei scăderi în sectorul privat - posibil pe fondul pandemiei.

Numărul total al medicilor a crescut de la 155 în 2012, la 191 în 2020, creșteri mai mari înregistrându-se în sectorul privat.

Numărul medicilor de familie a rămas relativ constant. Creșteri importante s-au înregistrat și în rândul medicilor stomatologi de la 63 în 2012 la 83 în 2020 cu o singură excepție aceștia activând în sectorul privat.

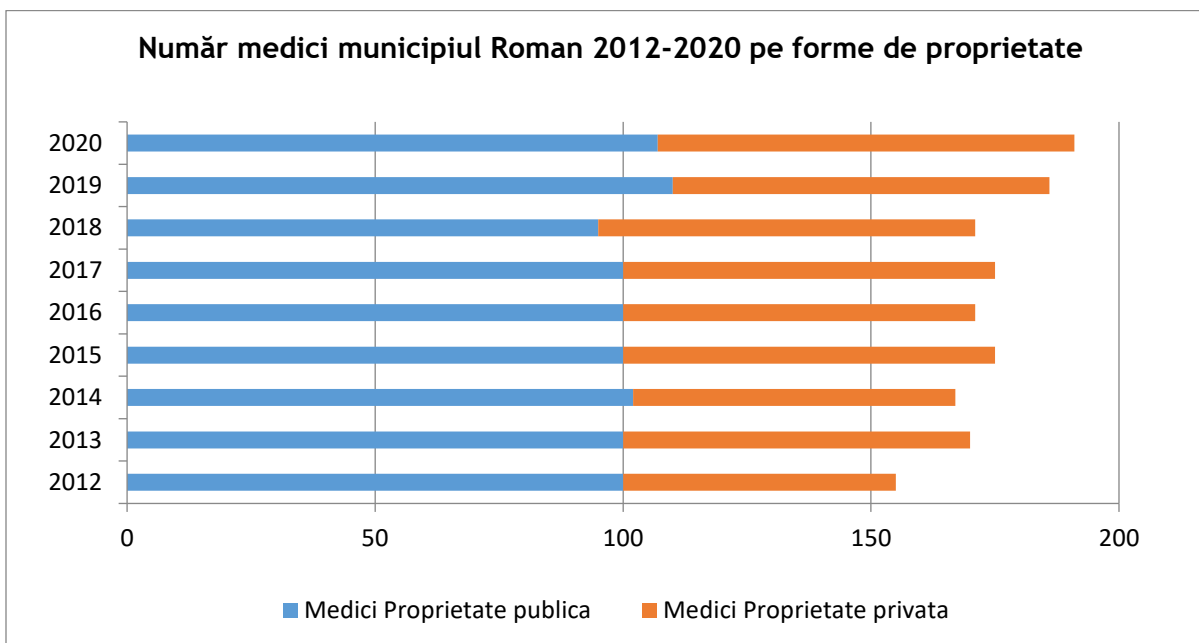
Tabel 25 - Personalul medico-sanitar din Municipiul Roman pe categorii, forme de proprietate 2012-2020

Categoriile de cadre medico-sanitare	Forme de proprietate	Ani								
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Medici	Proprietate publică	100	100	102	100	100	100	95	110	107
	Proprietate privată	55	70	65	75	71	75	76	76	84
din total medici: medici de familie	Proprietate privată	30	34	34	36	34	36	32	32	33
Stomatologi	Proprietate publică	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Proprietate privată	63	63	68	74	74	74	73	77	83
Farmaciști	Proprietate publică	1	1	2	1	1	1	1	2	2
	Proprietate privată	70	52	66	70	62	62	60	75	75
Personal sanitar mediu	Proprietate publică	594	594	601	620	620	620	608	495	561
	Proprietate privată	307	340	320	340	341	341	329	15	274

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Figura 75 - Număr medici municipiul Roman 2012-2020 pe forme de proprietate

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

România are mai puțini medici și asistenți medicali pe cap de locuitor decât majoritatea țărilor UE. În pofida creșterii forței de muncă în domeniul sănătății, din decursul ultimului deceniu, sistemul de sănătate din România este afectat în continuare de deficit de medici și de asistenți medicali. Emigrarea personalului medical în căutarea unor perspective mai bune de carieră și remunerație în străinătate a contribuit la crearea unui deficit intern de profesioniști în domeniul sănătății, cu consecințe negative asupra accesului la serviciile de îngrijire.

În ce privește numărul de medici ce revin la 10000 locuitori, Municipiul Roman înregistrează o creștere constantă în intervalul de referință, cu valori cuprinse între 21 în anul 2012 până la 27, cu 26,8 situându-se aproape de media pe țară de 31,1 la 10 000 locuitori în anul 2020.

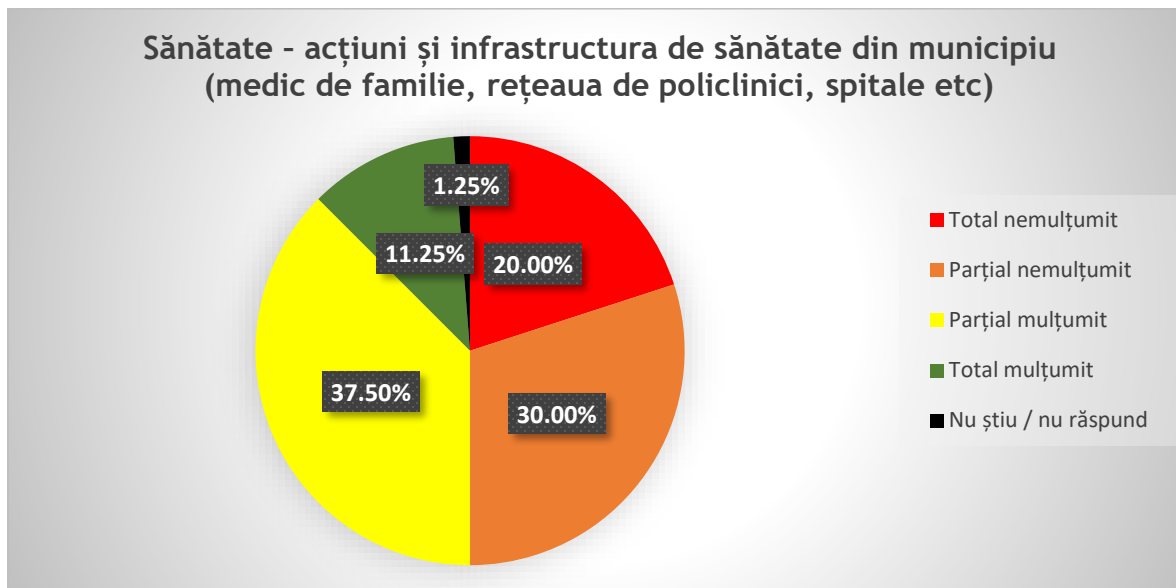
Rata de asigurare a populației cu asistenți medicali în Municipiul Roman a înregistrat o evoluție fluctuantă în intervalul de referință, cu valori cuprinse între 73,6 în anul 2019 de la un maxim de 137,4 în 2017 mult peste valoarea medie pe țară de 74,9 asistenți medicali la ‰ locuitori.

10.4. Percepția cetățenilor privind accesul la servicii medicale

La capitolul sănătate (acțiuni și infrastructura de sănătate) constatăm un echilibru între procentul de cetățeni respondenți parțial sau total nemulțumiți (50%) și cei parțial sau total mulțumiți (48,75%).

Figura 76 - Percepția cetățenilor cu privire la acțiuni și infrastructura de sănătate în municipiul Roman

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

10.5. Analiza SWOT accesul la servicii medicale

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Spitalul Municipal de Urgență Roman asigură servicii medicale unei populații zonale estimate la 200.000 de locuitori.</p> <p>Punctele forte ale spitalului sunt acreditarea ANMCS grad III - care permite asigurarea diagnosticului, tratamentului și monitorizării pacienților zonali, adresabilitatea ridicată;</p> <p>La nivelul localității - Număr mare de cadre medicale medii;</p> <p>Se constată o creștere / dezvoltare a rețelei de cabinete medicale de familie, cabinete stomatologice și cabinete medicale școlare.</p>	<p>Rata mortalității a fost în creștere în Municipiul Roman în perioada 2016-2020 posibil și pe fondul îmbătrânirii accentuate a populației, încadrându-se în tendințele județene.</p> <p>Punctele slabe ale Spitalului sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">-lipsa personalului medical pentru specialități importante - oncologie, radiologie, cardiologi, chirurgie;-lipsa secțiilor medicale de neurochirurgie și hematologie;- infrastructura deficitară în secțiile de ORL, endocrinologie;-dotare deficitară investigații Radiologie CT, RMN, Mamograf și Blocul Operator unic; <p>Capacitatea unora dintre serviciile sociale - îngrijire vârstnici rămâne redusă față de necesar.</p>

Oportunități	Amenințări
Atragerea unor investiții private în servicii medicale; Programele de finanțare cu fonduri europene - educație, formare, servicii sociale, sănătate, ocupare, întreprinderi sociale; Planul Național de Redresare și Reziliență.	Declinul și îmbătrânirea populației; Lipsa / insuficiența dotărilor spitalicești / acces la și pentru proceduri medicale de specialitate .

10.6. Concluzii

Localitatea dispune de o rețea de servicii medicale destul de puternică al cărui element de bază este Spitalul Municipal de Urgență Roman, spital cu grad larg de adresabilitate care asigură servicii medicale unei populații zonale estimate la 200.000 de locuitori cu acreditare ANMCS dar care are o serie de lipsuri (lipsa personalului medical pentru specialități importante - oncologie, radiologie, cardiologie, chirurgie, lipsa unor secții, infrastructura deficitară a unor secții existente, dotare deficitară investigații imagologice).

Cu toate acestea, rata mortalității a fost în creștere în Municipiul Roman, în perioada 2016-2020, posibil și pe fondul îmbătrânirii accentuate a populației, încadrându-se în tendințele județene. De asemenea mortalitatea infantilă a avut o evoluție fluctuantă în Municipiul Roman în perioada analizată, media pe intervalul de referință analizat fiind mult peste media județeană pentru mediul de rezidență urban.

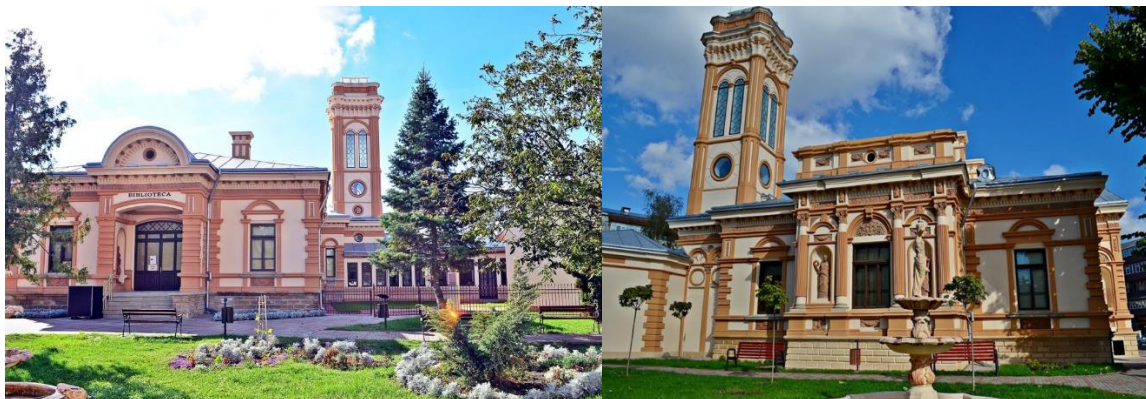
11. Cultură și patrimoniu

11.1. Cultură

Cea de a doua jumătate a sec. al XIX-lea a lăsat Romanului numeroase clădiri cu o arhitectură aparte, care au dat un farmec deosebit orașului de la confluența Moldovei cu Siretul. Majoritatea acestor clădiri au transmis o notă dominantă străzilor principale ale orașului prin elementele de arhitectură ce împletesc neoclasicul european cu cele ale stilurilor romanice, baroce sau chiar clasice, care au dat acel eclectism ce caracteriza arhitectura și artele decorative ale epocii. Una din cele mai frumoase și mai interesante clădiri care au apărut la sfârșitul secolului al XIX-lea o reprezintă Casa Vasile Ioachim. Denumirea vine de la numele boierului, primul proprietar, care a adus meșteri francezi pentru a construi în stilul specific arhitecturii clasice franceze. Adăugarea unui frumos turn, specific arhitecturii romantice, de unde priveștea ce și se oferă este aproape tot atât de frumoasă ca cea din turnul Episcopiei, constituie aportul meșterilor amintiți, care au încercat să câștige admirația locuitorilor din această frumoasă urbe moldoveană. La toate acestea, menționăm elementele decorative foarte variate și bine executate, specifice stilurilor dominante ale epocii, elemente ce dau clădirii un farmec deosebit, constituind o adevărată lucrare de artă.

Arhitectura academizantă de sorginte franceză domină marile construcții românești de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Planimetria construcției vizează un perimetru cu suprafață de câteva sute de metri pătrați, situată la intersecția a două mari artere stradale - Cuza Vodă și bulevardul Roman Mușat, compusă din trei clădiri, două dreptunghiulare și una pătrată, dispuse în forma literei U, care formează o curte interioară cu deschidere spre est, unde se află un gard metalic din fier forjat, ce închide acest frumos complex arhitectonic. Trebuie să notăm faptul că la data construcției, clădirea ocupa un loc important al Pieții Primăriei și al locului în care s-a dansat Hora Unirii, la 24 Ianuarie 1859.

Înainte de anul 1909, proprietarul vinde clădirea Primăriei, când apare în planul orașului cu funcția de Casierie (Administrație Financiară), funcție pe care a păstrat-o până în anul 1946. Clădirea, înscrisă în Lista Monumentelor Istorice din județul Neamț (NT-II-m-B-10694), a fost utilizată apoi ca Primărie a orașului, Procuratură, Școală de surori medicale și începând cu anul 1974 ca sediu al Bibliotecii Municipale.

Numele Bibliotecii i-a fost dat în onoarea profesorului și publicistului român George Radu Melidon, întemeietorului primei Biblioteci publice la Roman, cel care, în ziua de 2 aprilie 1885, a dăruit Primăriei Roman 228 de volume menite, cum spunea în actul de donație, să formeze *începutul unei biblioteci publice în orașul natal*.

Biblioteca Municipală George Radu Melidon oferă utilizatorilor săi, prin fondul de documente cu caracter enciclopedic, noutăți editoriale, organizează expoziții și lansări de carte, întâlniri cu scriitorii, conferințe, simpozioane, mese rotunde, concursuri, dezbateri, audiții muzicale, concerte. În acest mod se asigură pentru comunitatea locală sprijinul informațional - fundament pentru toate persoanele care studiază, citesc, se informează sau petrec timpul liber la bibliotecă.

Municipiul Roman găzduiește pe teritoriul său un număr de 4 muzee, dintre care:

Muzeul de Istorie Roman

Înființat la 1 septembrie 1957, muzeul expune obiecte arheologice, din care se remarcă: neolitic (Aldești), tezaur neolitic Cucuteni A, bronz, inventarul necropolei dacice de la Văleni, o bogată colecție dacică din perioada clasică (cetatea de la Brad), o valoroasă colecție de obiecte ale dacilor liberi, obiecte medievale din cetatea Roman și satele din împrejurimi (secolele XIV - XVI). S-a pornit de la trei piese ajungându-se azi la mai bine de 170.000 obiecte.

Fotografie 1 - Muzeul de Istorie Roman

Clădirea muzeului, cunoscută în trecut cu numele Casa Nevruzzi, este declarată monument istoric, având codul NT-II-m-B-10660. Clădirea este monument de arhitectură barocă de la jumătatea secolului al XIX-lea. A fost casă de locuit, cabinet de partid, liceu comercial, casă de copii. Clădirea este remarcabilă nu doar prin arhitectura sa ci și prin pictura și decorația murală a plafonului, realizate de Ludwig Branner (1884).

Fotografie 1 - Interior Palatul Nevruzzi Roman

Fotografie 2 - Interior Palatul Nevruzzi Roman

Clădirea Corpului B a Muzeului de Istorie, (Casa Fălcoianu), este declarată de asemenea monument istoric, având codul NT-II-m-B-10659.

Fotografie 3 - Muzeului de Istorie - Casa Fălcoianu

Muzeul de Artă Roman

Inițial unitatea muzeală s-a dezvoltat ca o secție în cadrul Muzeului de Istorie din Roman, unde s-a deschis și prima expoziție de bază a Colecției de Artă, în anul 1960.

Fotografie 4 - Muzeul de Artă Roman

Clădirea actuală a muzeului este monument de arhitectură, în stil neoclasic și are codul NT-II-m-B-10663. A fost construită la sfârșitul secolului al XIX-lea și a avut mai multe funcționalități: casă de locuit, birouri de instituții, notariat de stat. În prezent expune lucrări de artă semnate de Oscar Han, Nicu Enea, Ștefan Hatnag, A. Nedel, Theodor Pallady, Nicolae Tonitza, Nicolae Dărăscu, Ștefan Dimitrescu, Camil Ressu, Iosif Iser, Lucian Grigorescu, Ștefan Constantinescu, Alexandru Ciucurencu.

Muzeul de Științele Naturii

Muzeul de Științele Naturii a fost înființat în anul 1962. Pe parcursul timpului, muzeu a ocupat diverse clădiri, însă începând cu 2011 se află amplasat în Parcul Municipal, într-o clădire modernă, dar care se încadrează armonios în spațiul înconjurător. Muzeul se prezintă, atât prin expoziția permanentă, cât și prin cele temporare, ca o importantă și plăcută posibilitate de a cunoaște natura. Expoziția de bază cuprinde specii de plante și animale specifice ecosistemelor pădurilor, pajiștilor și luncilor din arealul Romanului. Exponatele au fost colectate ca urmare a activității de cercetare a zonei de confluență a râurilor Moldova cu Siret.

Fotografie 5 - Muzeul de Științele Naturii Roman

Casa Sergiu Celibidache

Casa vornicului Done, fostă Liceul de Artă, azi Casa Sergiu Celibidache, este un monument istoric aflat pe teritoriul municipiului Roman, casă în care s-a născut în anul 1912 dirijorul și compozitorul Sergiu Celibidache.

Fotografie 6 - Casa vornicului Done - Casa Sergiu Celibidache

Conform Institutului Național de Statistică, evoluția numărului de vizitatori în perioada 2016 - 2020, în cele 4 muzee ale Municipiului Roman are o tendință descrescătoare. Valoarea minimă fiind atinsă în anul 2020, caracterizat de situația pandemică SARS-COV19.

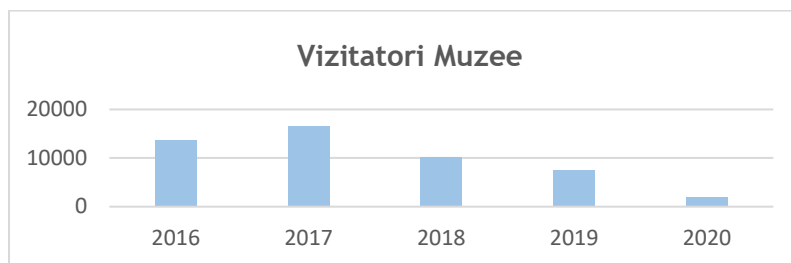
Tabel 26 - Numărul vizitatorilor în muzee (Nr. vizitatori/an)

Anul	2016	2017	2018	2019	2020
Nr. vizitatori	13630	16655	10226	7541	1896

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Figura 77 - Evoluția numărului de vizitatori în muzeele din Municipiul Roman

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Biblioteci

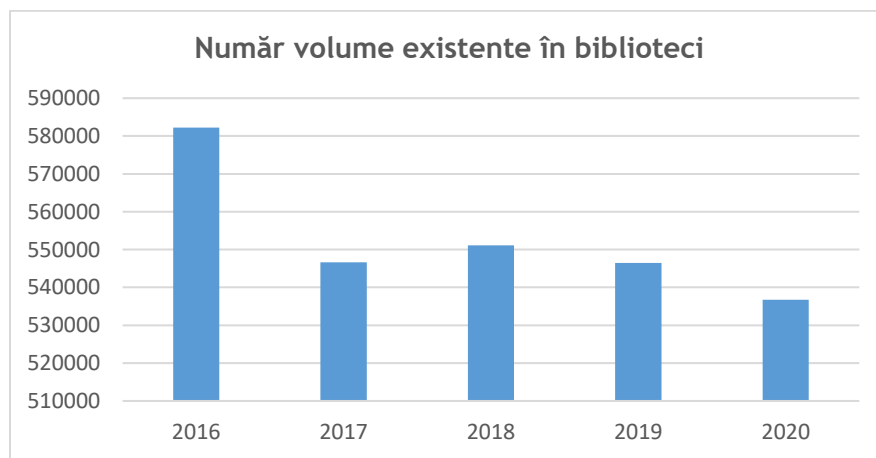
În municipiul Roman sunt înregistrate un număr de 23 de biblioteci dintre care una singură fiind publică - Biblioteca Municipală George Radu Melidon.

Tabel 27 - Numărul de volume deținute de bibliotecile din Roman

Anul	2016	2017	2018	2019	2020
Nr volume	582237	546605	551135	546430	536699

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

Figura 78 - Număr de volume existente în biblioteci

Sursa: Institutul Național de Statistică Baza de date Tempo

11.2. Patrimoniul cultural

Patrimoniul cultural și identitatea locală reprezintă acele elemente importante, lăsate ca moștenire de generațiile anterioare și pe care comunitatea locală are obligația de a le păstra, nealterate, pentru viitor.

Prima mențiune a așezării Roman se găsește în Letopisețul Novgorodului, datat în jurul anului 1387. Primul document scris este un hrisov de danie - Uricul din 30 martie 1392 și este unul din cele mai frumoase documente, cu pecete atârnată, din secolul al XIV-lea, document aflat la Arhivele Statului București.

Numele orașului a fost preluat de la Roman I Mușat, considerat întemeietorul orașului. Între secolele XV - XVI, orașul era cunoscut sub numele de „Târgul de Jos”, el fiind și reședința „Țării de Jos”. În a doua jumătate a secolului al XVI-lea, Romanul ocupă primele locuri în ceea ce privește numărul de negustori. În 1834 orașul devine capitala județului Roman, iar în anul 1845, Romanul figura printre primele 5 orașe importante ale Moldovei.

Patrimoniul cultural, la nivelul Municipiului Roman, este reprezentat printr-o serie de monumente istorice și arhitecturale de valoare istorică inestimabilă, precum:

Cetatea Veche a Romanului este prima cetate a orașului Roman, construită în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, pe platoul înalt de pe malul stâng al râului Moldova. Se crede a fi fost construită în timpul lui Petru I Mușat (1375-1391) spre sfârșitul domniei sale.

Cetatea este înscrisă în Repertoriul Arheologic Național cu codul RAN 120879.01. și este declarată monument istoric, cu cod LMI NT-I-s-A-10534, sub denumirea Cetatea Mușatină a Romanului.

Cetatea este legată de numele domnitorului Roman Vodă (1391-1394), care a avut reședința în această cetate și în timpul când a condus Țara de Jos a Moldovei ca domnitor asociat la domnie.

Cetatea și-a încetat existența în prima parte a secolului XV, se pare că în jurul anului 1410, deci la începutul domniei lui Alexandru cel Bun, când cetatea de la Roman a fost abandonată, deoarece măsurile adoptate de Alexandru cel Bun, pentru consolidarea și centralizarea statului feudal în frontierele sale maxime au făcut inutilă prezența acestei fortificații în zona respectivă.

Rolul său a fost preluat mai târziu de Cetatea Nouă a Romanului, construită integral de către Ștefan cel Mare pe malul stâng al râului Siret.

Cetatea Nouă a Romanului este situată la 5 km de orașul Roman pe malul stâng al râului Siret în comuna Gâdinți din județul Neamț. Este o ctitorie a lui Ștefan cel Mare și a fost ridicată în 1466. Ea a fost una dintre cetățile care alcătuiau planul de apărare al Moldovei. Cetatea nouă a Romanului a fost o fortificație realizată exclusiv din piatră, comparativ cu prima cetate a Romanului care a fost construită din lemn și pământ.

Lista monumentelor istorice din Roman cuprinde 71 de monumentele istorice înscrise în Patrimoniul cultural național al României (versiunea 2015). Dintre acestea foarte multe clădiri sunt biserici sau construcții ecumenice de o deosebită frumusețe.

11.3. Culte

În Municipiul Roman conviețuiesc bisericile ortodoxe, cu cele catolice și armenesti. Princiialele lăcașuri de cult sălășuiesc în clădiri de patrimoniu de o inestimabilă valoare.

Arhiepiscopia Romanului și Bacăului

Neavând documente certe care să ateste cu precizie data întemeierii acestui locaș de cult, istoricii consideră că acest așezământ a fost cel mai probabil înființat în perioada 1408 - 1413, în timpul domniei lui Alexandru cel Bun, cel care e considerat organizatorul ierarhiei bisericești moldovene. Lucrările ulterioare au durat timp de 8 ani, încheindu-se în 1550 prin grija soției lui Petru Rareș, Elena Doamna și a fiilor săi Iliăș, Ștefan și Constantin, după cum rezultă din textul inscripției originare, în care numele fiului cel mare (Iliăș) a fost șters ulterior, în urma trecerii sale la islamism. În perioada 1990 - 2005 s-au finalizat lucrările de restaurare și refacere a picturilor și clopotniței conform planurilor originale.

Ansamblul Arhiepiscopia Romanului și Bacăului , cuprinde:

- Catedrala episcopală „Sf. Paraschiva”;
- Casa Veniamin Costachi;
- Palat episcopal;
- Turn clopotniță;
- Zid de incintă.

Fotografie 7 - Catedrala episcopală „Sf. Paraschiva”

Sursa: <http://monumenteneamt.ro/catedrala-episcopala-sf-paraschiva-episcopia-romanului>

Biserica „Precista Mare” Roman

Un alt monument important, situat în vecinătatea Arhiepiscopiei, este Biserica „Precista Mare”. Ea face parte din categoria marilor ctitorii voievodale, fiind rodul evlaviei și strădaniilor Doamnei Ruxandra, văduva lui Alexandru Lăpușeanu, care a ridicat acest lăcaș de închinăciune în anul 1569, pe locul altuia mai vechi. Lucrările de construcție s-au desfășurat în prima parte a scurtei domnii a lui Bogdan Lăpușeanu (1568 - 1572). Biserica a fost restaurată succesiv în 1753 de către episcopul Ionichie în timpul domniei lui Constantin Racoviță, în 1784 de către egumenul Gherasim Putneanu, în 1944 și 1977 a fost restaurată datorită deteriorărilor produse de cutremure.

Fotografie 8 - Biserica "Precista Mare" Roman

Biserica „Precista Mică”

Roman

Biserica "Precista Mică" a fost ridicată pe locul unui vechi lăcaș de lemn ridicat la începutul secolului al XVIII-lea sau chiar mai înainte. Construcția actualului edificiu a început în 1791 prin grija preotului Constantin (fiul preotului Ioniță), iar biserica a funcționat - cu un acoperământ provizoriu - până în 1826, când se termină zidăria.

Monumentul are un plan simplu, cruciform, cu sâmurile laterale ușor pronunțate, care îl încadrează stilului moldovenesc, în varianta specifică secolului al XVIII-lea. Nu are turlă, turnul-clopotniță s-a zidit separat, iar pridvorul a fost adăugat în 1855. Având de suferit în urma cutremurului din noiembrie 1940 și mai apoi a războiului, monumentul a fost restaurat în 1946, cele mai recente lucrări de reparație încheindu-se la începutul anilor 2000.

Fotografie 9 - Biserica "Precista Mică"

Biserica Albă Roman

Fotografie 10 - Biserica Albă Roman

Actul de atestare a monumentului este hrisovul datat 2 mai 1753 care face din "Ștefan Vodă cel Bun" (adică Ștefan cel Mare), ctitorul bisericii cu hramul "Sfinții Voievozi". După 1695, Biserica Albă a mai suferit - fără nici o îndoială - mai multe lucrări de reparații și restaurări, care nu au dus însă la modificări structurale. În veacul trecut, cele mai ample lucrări s-au desfășurat în 1928 (când s-a adăugat și un

pridvor aflat în totală contradicție cu linia constructivă a monumentului), în 1971, 1979 și, mai recent, în 1985, când s-a realizat restaurarea și consolidarea temeinică a acestui valoros monument.

Biserica „Sfântul Nicolae” Roman

Fotografie 11 - Biserica "Sfântul Nicolae" Roman

Acest lăcaș a fost ridicat pe la 1600 și atestat documentar în "mărturisirea hotarnică" din 3 septembrie 1752 cerută voievodului Constantin Cehan Racoviță de către episcopul Ioanichie al Romanului. Vechea biserică de lemn a fost înlocuită cu actuala biserică de zid între anii 1747 - 1769. Inscripția cu litere latine care s-a păstrat deasupra icoanelor împărătești precizează că iconostasul a fost dăruit de către episcopul Gherasim al Romanului în anul 1816. Mai rețin atenția două icoane pictate pe lemn, din secolul al XVIII-lea și o uriașă lumânare de ceară donată în anul 1707 pentru biserica veche de către breasla romilor.

Biserica Armenească Roman

Fotografie 12 - Biserica Armenească Roman

Comunitatea armeană din Roman a impus ridicarea unei încăpătoare biserici de piatră, realizată în 1609, după cum rezultă din pisania originală. Peretele nordic ne informează că edificiul actual este rezultatul unor lucrări mai recente, executate între anii 1863 - 1868 sub conducerea arhitectului bavarez Johan Brandel de Daggendorf. Deoarece comunitatea armeană din Roman nu mai

număra decât câteva familii, iar biserica ce fusese părăsită începuse a intra în ruină, Episcopia a obținut în martie 1981 din partea Arhiepiscopiei Armene din București, cedarea edificiului "în folosință provizorie pe termen nelimitat". Astăzi poartă denumirea de biserică Adormirea Maicii Domnului.

11.4. Personalități ale Romanului

Municipiul Roman a dat culturii, artei și științei naționale și universale numeroase valori, ale căror nume vor rămâne înscrise în istorie cu majuscule.

Multe personalități ale evului mediu românesc sau ale epocii moderne s-au născut, au trăit sau doar au poposit pentru o vreme la Roman. Primul dintre numele ilustre pe care istoria ni l-a păstrat a fost episcopul Macarie, care a trăit la Roman între anii 1531 și 1558. Între anii 1606 și 1612 a trăit la Roman ctitorul mănăstirii Dragomirna, Anastasie Crimca, un neîntrecut miniaturist. Între anii 1665 și 1671 episcopul Dosoftei a tradus și versificat la Roman „Psaltirea în versuri”, tipărită apoi la Kiev în 1673.

Marele cronicar Miron Costin, care avea o moșie în apropierea orașului, a trăit și a sfârșit tragic în Roman.

Un alt reprezentant al culturii secolului XVIII, care a trăit și creat la Roman, a fost episcopul Leon Gheuca, posesorul uneia din cele mai bogate biblioteci ale vremii. El a tradus cărți din operele lui Seneca și Platon.

Veniamin Costachi, cunoscut ierarh cărturar, a fost episcop de Roman între anii 1796 și 1803. Cel mai de seamă cărturar și ierarh al Romanului medieval a fost Melchisedec Ștefănescu, episcop al Romanului și Hușilor între anii 1879 și 1892. Melchisedec Ștefănescu a fost membru al Academiei Române și a publicat numeroase lucrări și studii, între care se remarcă „Chronica Romanului și Episcopiei de Roman”. În epoca modernă Romanul a dat culturii naționale și universale nume mari în mai toate domeniile. În literatură s-au afirmat V. Gh. Morțun, Petru Th. Missir, Al. Epure, Otilia Cazimir, Ioan Luca, Ion Sofia Manolescu, Marcel Blecher, Filip Brunea-Fox (deopotrivă prozator și gazetar, „părintele reportajului românesc”), Eugeniu Speranția, Cezar Petrescu, Haralamb Zincă și mulți alții.

Vremelnic, dar pentru mai lungi perioade, la Roman au poposit Calistrat Hogaș, Nicolae Iorga și George Topârceanu.

Romanul a dat artelor plastice nume cunoscute: Maria Ciurdea Steurer, Constantin Isachie, Marcel Locar, Gh. Iliescu, Crina Lecca, Aurel Vlad și Neculai Păduraru de la Sagna.

În muzică s-au făcut cunoscuți romașcanii: Mihai Burada, Paul Ciuntu, Alexandru Zirra și Mihail Jora, care stau alături în istoria muzicii românești și universale de Sergiu Celibidache.

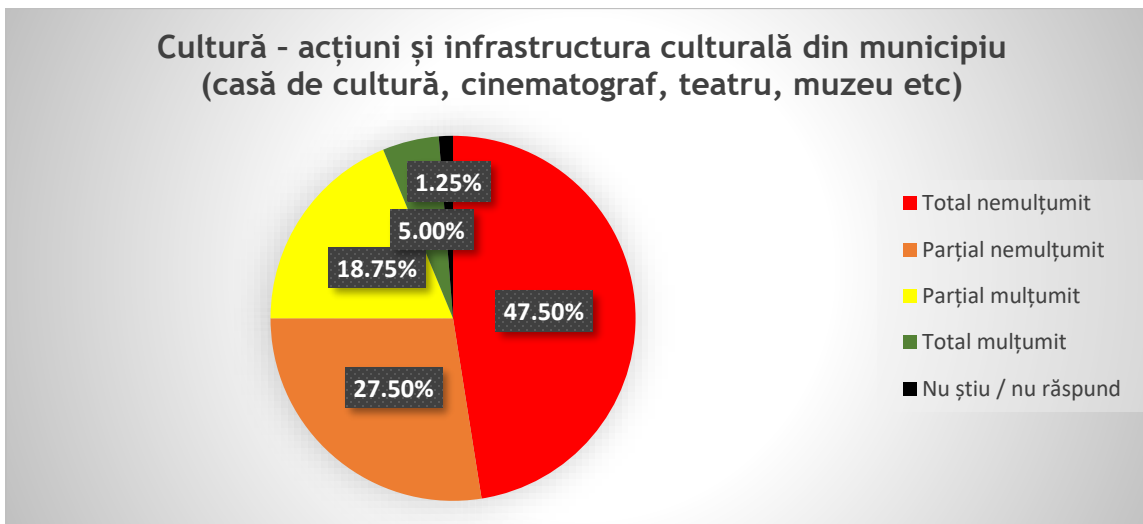
Teatrul și filmul din România s-au bucurat de prezența unor mari artiști din Roman: Nae Roman, Sandu Sticlaru, Ludovic Antal, Jean Petrovici, Virgil Petrovici și marele regizor Jean Mihail.

11.5. Percepția cetățenilor privind accesul la cultură și patrimoniul cultural

În ceea ce privește infrastructura culturală și acțiunile de a o promova în municipiul Roman, întâlnim o percepție negativă puternică, 75% dintre respondenți fiind parțial sau total nemulțumiți în legătură cu aceasta, 23,75% parțial sau total mulțumiți.

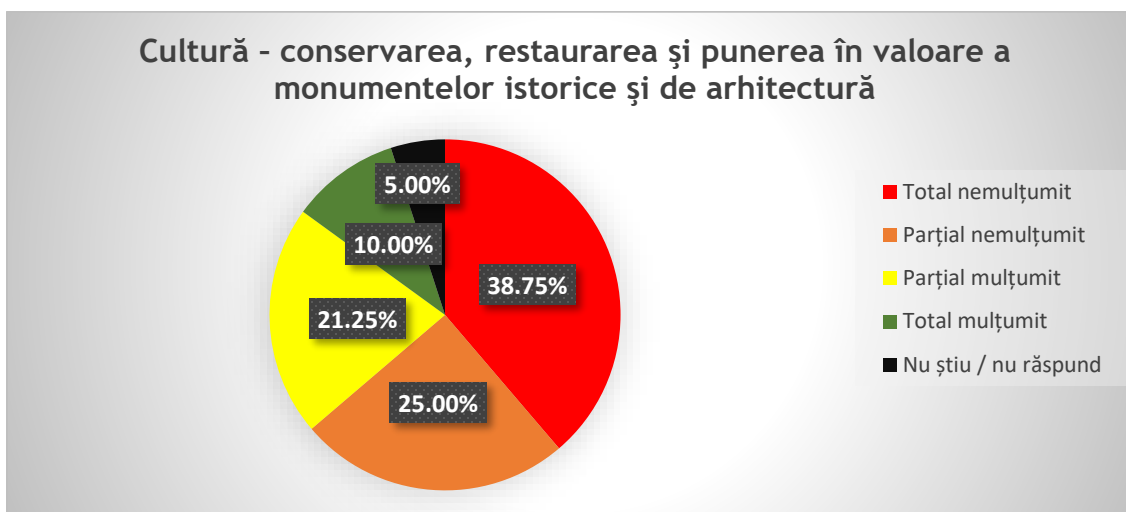
Figura 79 - Percepția cetățenilor cu privire la acțiunile și infrastructura culturală din municipiul Roman

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

Cat despre eforturile de conservare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură în municipiul Roman, cei 80 de cetățeni respodnți se declară după cum urmează: 63,75% sunt parțial sau total nemulțumiți, 31,25% sunt parțial sau total mulțumiți, iar 5% nu știu/nu răspund.

Figura 80 - Percepția cetățenilor cu privire la conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură

11.6. Analiza SWOT Accesul la cultură și patrimoniul cultural

Puncte tari	Puncte slabe
<p>O localitate cu o puternică amprentă istorică; Patrimoniul cultural vast; Biserici și școli cu valoare istorică deosebită; Existența muzeelor și a colecțiilor muzeale; Spații adevărate puse la dispoziția muzeelor pentru păstrarea și expunerea colecțiilor; Personalități culturale marcante ce provin din municipiul Roman; Majoritatea monumentelor și clădirilor de patrimoniu sunt reabilite sau conservate; O bibliotecă publică foarte bine dotată; ONG-uri cu preocupări în domeniul cultural.</p>	<p>Lipsa cinematografelor și sălilor de spectacole; Număr redus de evenimente culturale; Lipsa promovării patrimoniului cultural; Lipsa atracțiilor locale; Slaba punere în valoare a tradițiilor și meșteșugurilor locale; Slaba promovare a clădirilor de patrimoniu; Insuficiența datelor sintetice, utile și relevante în domeniul culturii și patrimoniului.</p>
Oportunități	Amenințări
<p>Interesul vizitatorilor români și străini în domeniu; Potențialul de marketing online pentru promovarea culturii și patrimoniului; Resurse financiare pentru implementarea de proiecte din fonduri europene; Surse pentru dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri sau companii în vederea dezvoltării de proiecte culturale și turistice; Conștientizarea locuitorilor cu privire la patrimoniul natural și cultural existent; Revigorarea tradițiilor și meșteșugurilor locale; Dezvoltarea unor evenimente integrate de punere în valoare a tradițiilor și meșteșugurilor locale; Creșterea numărului de consumatori/beneficiari; Dezvoltarea turismului cultural; Punerea în valoare a evenimentelor care au marcat istoria orașului.</p>	<p>Competiție sporită în atragerea turiștilor cu localitățile învecinate; Dificultăți în întreținerea/modernizării infrastructurii existente la standarde ridicate; Oferirea de servicii de calitate superioară în alte localități; Dificultatea atragerii de sponsorizări în domeniu; Constrângeri din perspectiva resurselor de promovare externă a patrimoniului natural și cultural existent.</p>

11.7. Concluzii

Cultura Municipiului Roman este puternic marcată de încărcătura istorică a orașului, care deține un vast patrimoniu. Numeroasele sale clădiri și monumente istorice sunt frumos puse în valoare și funcționale. Romanul dispune de 4 muzee amplasate pe teritoriul său, deținând valoroase colecții. De asemenea, biblioteca publică adăpostește un număr mare de volume, atrăgând încă cititorii.

Principala problemă a municipiului din punct de vedere cultural, o reprezintă lipsa sălilor de spectacole și cinematografelor, singura sală funcțională, adecvată pentru astfel de activități, aflându-se în incinta primăriei.

12. Protecția Mediului

12.1. Generalități

Mediul reprezintă ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei, precum: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, atmosfera cu toate straturile sale, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele mai sus enumerate, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului.

Principiile și elementele strategice ce stau la baza actelor normative în vigoare, având principal scop protecția mediului, sunt:

- a) principiul integrării cerințelor de mediu în celelalte politici sectoriale;
- b) principiul precauției în luarea deciziei;
- c) principiul acțiunii preventive;
- d) principiul reținerii poluanților la sursă;
- e) principiul „poluatorul plătește”;
- f) principiul conservării biodiversității și a ecosistemelor specifice cadrului biogeografic natural;
- g) utilizarea durabilă a resurselor naturale;
- h) informarea și participarea publicului la luarea deciziilor, precum și accesul la justiție în probleme de mediu;
- i) dezvoltarea colaborării internaționale pentru protecția mediului.

Protecția mediului constituie obligația și responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice.

Analiza de mediu prezentată este realizată prin coroborarea informațiilor de mediu existente în portofoliul Agenției pentru Protecția Mediului Neamț, Sistemului de Gospodărire a Apelor Neamț, Administrației Bazinale de Apă Siret Bacău, Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Est și a Municipiului Roman.

12.2. Aerul

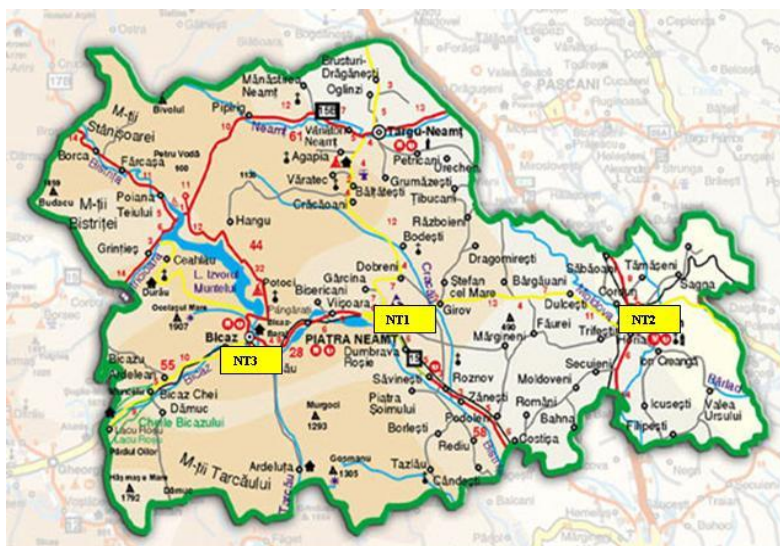
Aerul se numără printre factorii esențiali ai vieții pe Terra, modificarea compoziției amestecului gazos din care este constituit poate avea efecte semnificative asupra vieții. Modificările compoziției atmosferei se pot produce ca urmare a poluării naturale sau antropice cu efecte negative asupra stării de sănătate a populației. Poluanții atmosferici, după natura lor, se clasifică în suspensii sau aerosoli, gaze și vapori toxici. Sursele de poluare naturală pot fi: erupțiile vulcanice, praful aeropurtat, dispersia sării marine, emisiile de compuși organici volatili din plante. Dintre sursele de poluare de natură antropică se citează: arderea combustibililor fosili pentru producerea energiei electrice, transport, industrie și rezidențial; procesele industriale și utilizarea solvenților; agricultură; tratarea deșeurilor etc.

Calitatea aerului este puternic influențată și de regimul climatic. Principalele elemente climatice care influențează calitatea aerului sunt: radiația solară și circulația atmosferică.

Calitatea aerului în județul Neamț este monitorizată prin măsurători continue în trei stații automate ce fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului care cuprinde 142 de stații. Stația Neamț 1 (NT1) - stație de tip urban este amplasată în municipiul Piatra Neamț, Stația Neamț 2 (NT2) - stație de tip industrial este amplasată în municipiul Roman, iar Stația Neamț 3 (NT3) - stație de tip industrial este amplasată în comuna Tașca.

NT2 - stație de tip industrial este amplasată în municipiul Roman, str. Ștefan cel Mare, nr. 274, în curtea fostului Grup Școlar Industrial Construcții de Mașini Roman și evaluează influența activității industriale dezvoltate în municipiul Roman asupra calității aerului. Aceasta are raza ariei de reprezentativitate de 100 m - 1 km.

Figura 81 - Stații de măsurare a calității aerului

Sursa: APM Neamț

Poluanții monitorizați la stația NT2 sunt¹⁷: dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO/NO_x/NO₂), monoxid de carbon (CO), compuși organici volatili din clasa hidrocarburilor aromate (benzen, toluen, o-xilen, m-xilen, p-xilen și etil benzen), ozon (O₃), pulberi în suspensie (PM₁₀) și parametrii meteo (direcția și viteza vântului, presiune, temperatură, radiația solară, umiditate relativă, precipitații).

În urma măsurărilor efectuate în perioada 2016-2020, la stația NT2, nu s-au înregistrat valori ale concentrațiilor poluanților monitorizați care să depășească valorile limită anuale prevăzute în Legea nr.104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Indicatorul care ridică probleme pe raza de competență a Municipiului Roman este reprezentat de pulberile în suspensie PM₁₀. În anul 2016 nu au fost înregistrate depășiri, în anul 2017 au fost înregistrate 21 depășiri, în anul 2018 au fost înregistrate 7 depășiri, în anul 2019 au fost înregistrate 8 depășiri, iar în anul 2020 au fost înregistrate 12 depășiri. Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător permite maxim 35 depășiri/an.

Tabel 28 Pulberi în suspensie PM₁₀

Anul analizat	PM ₁₀ media anuală (μg/mc)	PM ₁₀ valoarea maximă (μg/mc)	Data înregistrării valorii maxime
2017	29,06	90,80	18.11.2017
2018	20,91	97,18	02.12.2018
2019	19,79	91,21	19.12.2019
2020	15,17	96,76	09.01.2020

Sursa: APM Neamț

Depășirile înregistrate la măsurarea pulberilor în suspensie PM₁₀ sunt datorate proceselor de ardere pentru încălzirea rezidențială și industrială pe combustibil solid, calm atmosferic și ceață.

Ozonul, deși este încadrat în categoria poluanților secundari datorită producerii lui prin reacțiile fotochimice ale unor substanțe cu conținut de azot (oxizii de azot), cu conținut de carbon (îndeosebi hidrocarburile denumite generic COV), unele hidrocarburi halogenate, a devenit poluant prioritar alături de particulele în suspensie PM₁₀ și PM_{2,5}, oxizii de azot, ca urmare a efectelor asupra sănătății populației.

¹⁷ Sursa: Raport privind calitatea aerului în județul Neamț – APM NEAMȚ

12.3. Apa

Cursurile de apă existente pe raza municipiului Roman (râurile Siret și Moldova) fac parte din bazinul hidrografic al râului Siret. Debitele medii multianuale pentru cele două râuri sunt:

- râul Siret, are la intrarea în țară în secțiunea Siret un debit mediu multianual de 13,0 mc/s. Spre aval debitele cresc mai ales după principalele confluente. Astfel, la Lespezi (aval de confluența cu Suceava) este de 36,5 mc/s, la Drăgești (în aval de confluența cu Moldova) de 75,1 mc/s, la Răcățău (în aval de confluența cu Bistrița) 140 mc/s;
- râul Moldova, pe care scurgerea apei și a aluviunilor cresc în lungul său, astfel încât debitele medii anuale (valori multianuale) sunt: 3,75 mc/s la Fundu Moldovei, 7,56 mc/s la Prisaca Dornei, 18,1 mc/s la Gura Humorului, 35,5 mc/s la Tupilați și Roman.

În conformitate cu Directiva Cadru Apă, starea apelor de suprafață este definită prin starea ecologică și starea chimică. Starea ecologică este o expresie a calității structurii și funcționării ecosistemelor acvatice asociate corpurilor de apă.

În cadrul bazinului hidrografic Siret au fost evaluate un număr de 58 corpuri de apă¹⁸ prin monitorizarea elementelor biologice cât și a elementelor suport, pe o lungime de 5105,034 km. Pentru cei 5105,034 km, repartiția pe lungimi în raport cu starea ecologică este următoarea: 3966,708 km (65,95%) în stare ecologică bună, 1138,326 km (34,05%) în stare ecologică moderată.

Conform sintezei multianuale privind protecția calității apelor în spațiul hidrografic Siret, în perioada 2018-2020, putem identifica următoarele:

- Corpul de apă Siret (confluență Moldova) este evaluat prin intermediul unei singure secțiuni de control, Siret - Drăgești. Altitudinea medie este de 525m, substratul este format din nisip și pietriș, cursul apei este sinuos, lățimea medie a albiei este de 20m, panta de scurgere are o valoare medie de 1‰. Evaluarea biologică a acestui corp de apă s-a făcut conform cerințelor Directivei Cadru a Apei 2000/60/CEE de integrare a elementelor biologice monitorizate, fitoplacton și macronevertebrate, acest corp de apă are o stare ecologică bună.
- Corpul de apă Moldova (cfl. Vier - cfl. Siret) este evaluat prin intermediul unei singure secțiuni de control, Moldova - Roman. Altitudinea medie este de 678m, substratul este nisipos, cursul apei este sinuos, lățimea medie a albiei este de 18m, panta de scurgere are o valoare medie de 4‰. Evaluarea biologică a acestui corp de apă s-a făcut conform cerințelor Directivei Cadru a Apei 2000/60/CEE de integrare a elementelor biologice monitorizate, fitobentos și macronevertebrate, corpul de apă a înregistrat o stare bună după elementele biologice monitorizate. La nivelul bazinului hidrografic Siret, resursele de apă subterane freatice și de adâncime sunt localizate în luncile râurilor Siret,

¹⁸ Sursa: APM Neamț

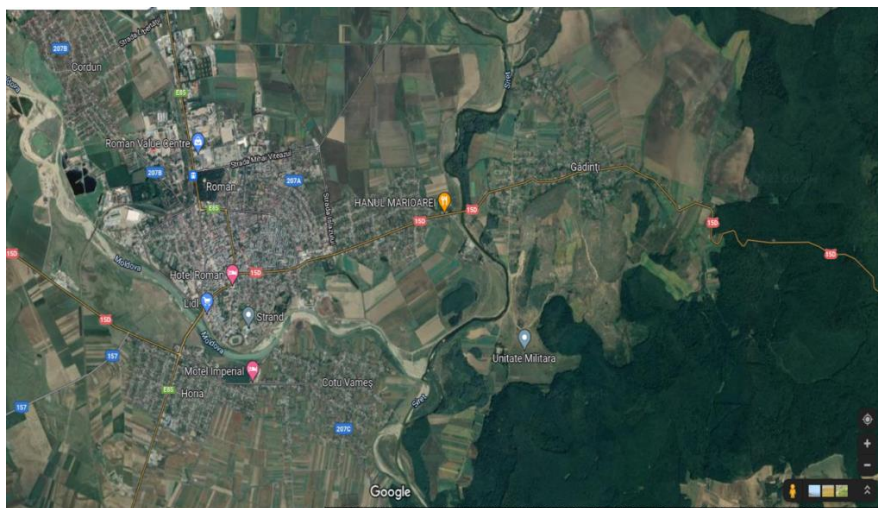
Suceava, Moldova și Bistrița, apa freatică estimându-se la un debit mediu de cca. 28 mc/s din care 16,7 mc/s sunt resurse de bilanț.

Acviferul freatic ROSI03 - Lunca Siretului și afluenții săi - este un corp de tip poros permeabil ce se dezvoltă în depozitele din lunca și terasele râului Siret și a afluenților acestuia, este de vârstă cuaternară și este cantonat cu nisipuri și pietrișuri cu bolovănișuri, acoperite de depozite alcătuite din argile, argile siltice sau nisipoase.

Începând din aval de Pașcani și până la Bacău, terasele Siretului au o dezvoltare continuă mare, stratul acvifer cantonat în aceste depozite are debite importante. Amonte de Roman, lunca de pe partea dreaptă a Siretului este constituită din pietrișuri și bolovănișuri până la adâncimea de 10 m, iar debitele obținute sunt cuprinse între 8-15 l/s pentru denivelări de 2 m. Debitetele punctuale obținute din lunca râului Moldova și din terasa inferioară sunt cuprinse între 3-17 l/s.

Evaluarea stării chimice a apelor subterane din corpul de apă ROSI03, s-a realizat pe baza rezultatelor analizelor fizico-chimice din forajele hidrogeologice din Rețeaua Națională de Foraje Hidrogeologice a României (foraj F8 Roman). Indicatorii care au determinat starea corpului de apă subterană au fost următorii: Amoniu (NH₄⁺), Azotiți (NO₂⁻), Azotați (NO₃⁻), Ortofosfați solubili (PO₄³⁻), Cloruri (Cl⁻), Sulfati (SO₄²⁻), Cadmiu dizolvat (Cd²⁺), Mercur dizolvat (Hg²⁺), Nichel dizolvat (Ni²⁺), Plumb dizolvat (Pb²⁺), Cupru dizolvat (Cu²⁺), Zinc dizolvat (Zn²⁺), Crom dizolvat (Cr²⁺), Arseniu dizolvat (As²⁺). De asemenea s-au determinat și grupele: BTX (benzen) și solvenți organoclorurați (tricloretilenă, tetracloretilenă). Valorile medii ale determinărilor nu au înregistrat depășiri ale standardelor de calitate și ale valorilor de prag și prin urmare, conform metodologiei de evaluare a stării chimice, se consideră că în perioada 2018-2020 acest corp de apă subterană s-a încadrat în stare chimică bună¹⁹.

Figura 82 - Confluența râului Moldova cu râul Siret

Sursa: Captură Google Maps

¹⁹ Idem.

Poluarea freaticului este un fenomen aproape ireversibil având consecințe importante asupra folosirii rezervei subterane la alimentarea cu apă în scop potabil. Depoluarea surselor de apă din pânza freatică este un proces foarte extrem de complex. Factorii poluatori majori cu un impact negativ asupra calității apei subterane pot fi: substanțe chimice periculoase (îngrășăminte chimice, pesticide, metale grele), deșeuri zootehnice, deșeuri municipale și asimilabile.

Calitatea apei subterane este afectată și prin poluarea produsă ca urmare a necorelării creșterii capacităților de producție în agricultură și a dezvoltării urbane, cu modernizarea lucrărilor de canalizare și realizarea stațiilor de epurare, exploatarea necorespunzătoare a stațiilor de epurare existente, lipsa unui sistem organizat de colectare, depozitare și gestionare a deșeurilor și nămolurilor rezultate din epurarea apelor uzate urbane.

Calitatea apelor de suprafață și subterane este influențată în mod direct de evacuările de ape uzate neepurate sau insuficient epurate, provenite din surse punctiforme, industriale și agricole. Impactul acestor surse de poluare asupra receptorilor naturali depinde de debitul apei și de încărcarea acesteia cu substanțe poluante.

Pe raza municipiului Roman există bălți naturale și iazuri artificiale care îmbogățesc microclimatul local. Din punct de vedere biologic, s-a observat menținerea formațiunilor de macrofite acvatice fixate care au un rol important în ecosistemul lacustru, contribuind la purificarea biologică a apei prin asimilarea unor noxe și determinând o mai bună oxigenare a apei. Există condiții de mediu care au favorizat instalarea unor populații mai abundente de nevertebrate acvatice bentonice, importante ca resurse de hrană pentru pești. Luciul de apă cu suprafață mare a favorizat prezența activă și a unor specii de păsări acvatice: pescăruși, rațe sălbatice, lebede, berze, dar și a unei specii de mustelidae *Lutra lutra*.

Sistemul local de aprovizionare cu apă potabilă operat de SC APAESRV SA Neamț a furnizat apa la parametrii de potabilitate impuși de Legea 458/2002. Este menționat faptul că rețeaua de distribuție a apei potabile în municipiul Roman, pe multe dintre sectoare, este învechită.

12.4. Solul

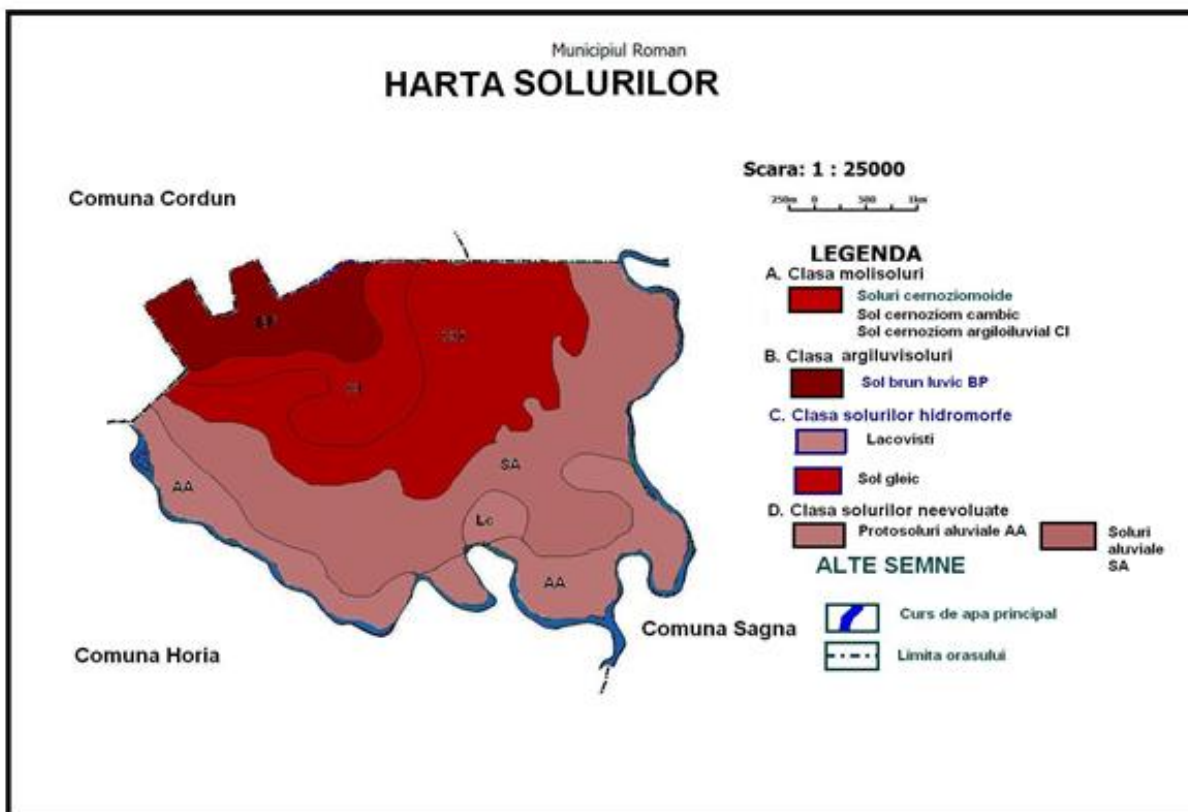
Învelișul pedogeografic este influențat de condițiile geomorfologice, climatice și de substratul geologic. În zona municipiului Roman solurile predominante sunt argiloiluviale, cenușii și cernoziomice. Solurile condiționează învelișul vegetal reglând scurgerea lichidă și solidă în bazinele hidrografice și acționează ca o geomembrană pentru diminuarea poluării aerului și a apei, prin reținerea, reciclarea și neutralizarea poluanților. Solurile, prin proprietățile lor de a întreține și a dezvolta viața, de a se regenera, filtrează poluanții, îi absorb și îi transformă.

S-au întâlnit în toate forajele la adâncimi cuprinse între 5 - 15 m de la suprafața terenului, argile mărnose de vârstă sarmațiană peste care s-au depus stratele

aluvionare sau eoliene de vârstă cuaternară constituite din pietrișuri, nisipuri, prafuri, luturi și loesuri de culoare galbenă sau cafenie.

Figura 83 - Harta solurilor

Sursa APM Neamt

Ațiunile recomandate pentru reconstrucția ecologică a terenurilor degradate și pentru ameliorarea stării de calitate a solurilor sunt următoarele: inventarierea terenurilor degradate și stabilirea cauzei degradării, constituirea perimetrelor de ameliorare în zonele cu soluri care necesită reconstrucția ecologică, stabilirea sistemelor de lucrări ale solurilor, lucrări specifice procesului de conservare și ameliorare a fertilității solurilor și lucrări de îmbunătățiri funciare.

12.5. Păduri

La nivelul municipiului Roman zona de spații verzi tip forestier este reprezentată de parcul municipal Roman, cu o suprafață de peste 17 ha, acesta funcționând ca zonă de agrement din secolul al XIX-lea și provine din fosta pădure Teiuș, fiind un brand al municipiului. Aici se găsesc peste 30 de specii de arbori și arbuști de proveniență diferită (Europa, Eurasia, America de Nord, Asia).

Municipiul Roman este privilegiat datorită faptului că își completează cadrul natural cu o suprafață de peste 10.000 ha pădure întinsă în jurul vetrei, pe suprafața a 20 de comune limitrofe, administrată prin intermediul personalului silvic de specialitate a Ocolului silvic Roman. Pădurea cuprinde specii valoroase precum gorunul, stejarul, fagul, cireșul, frasinul, paltinul, completate cu specii de amestec precum teiul, jugastrul, carpenul, salcâmul.

Pe albiile majore ale Siretului și Moldovei întâlnim zăvoaie de plop și salcie, biotop ideal pentru fauna specifică.

12.6. Natură și biodiversitate

Singurul monument al naturii prezent în Roman este stejarul secular (*Quercus robur*) care are o vârstă de aproximativ 300 de ani, înălțimea de 25 m, diametrul trunghiului de 1,4 m, iar diametrul coroanei este de 20 m. Este cunoscut ca „Stejarul Unirii”, fiind situat în curtea clădirii, fostă proprietate a învățătorului Ion Ștefănescu Românuț, luptător pentru unire.

Teritoriul municipiului Roman este parțial traversat de 3 arii naturale protejate care sunt incluse în rețeaua europeană Natura 2000, 2 situri de importanță comunitară și unul de protecție avifaunistică.

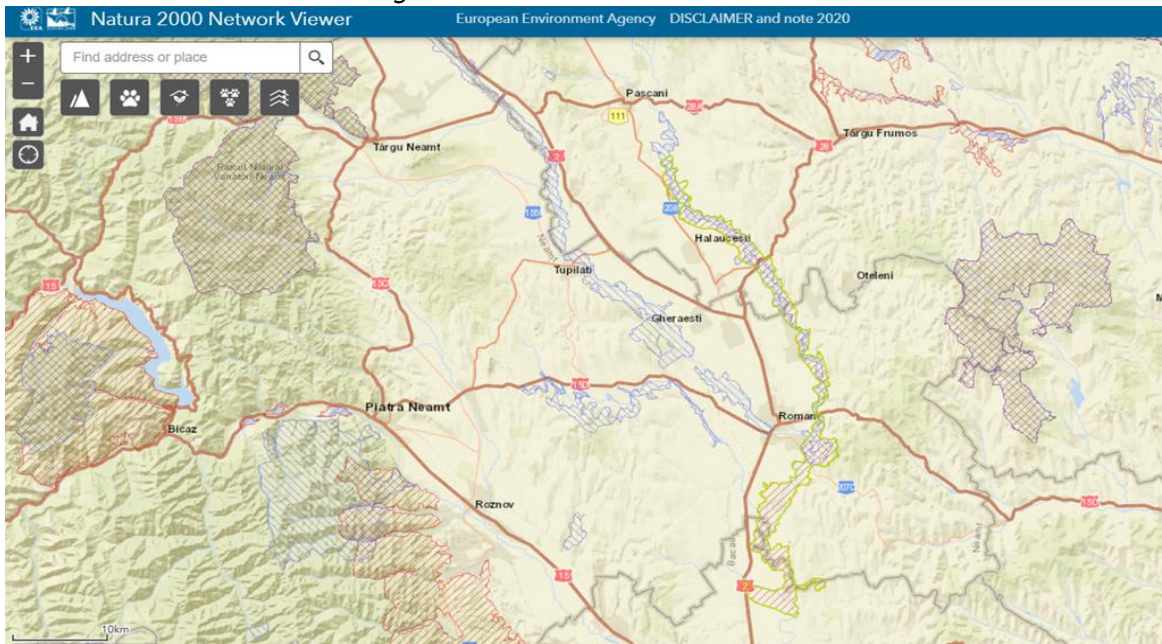
Tabel 29 - Situri Natura 2000

Nr. crt.	Sit Natura 2000	Localizare
Situri de importanță comunitară incluse în rețeaua Natura 2000 - SCI		
1.	ROSCI0364 - Râul Moldova între Tupilați și Roman	Județul Neamț
2.	ROSCI0378 Râul Siret între Pașcani și Roman	Județul Iași, Neamț
Arie de protecție specială avifaunistică inclusă în rețeaua Natura 2000 - SPA		
1.	ROSPA0072 Lunca Siretului Mijlociu	Județele Neamț, Iași, Bacău

Sursa: APM Neamț

Figura 84 - Hartă situri Natura 2000

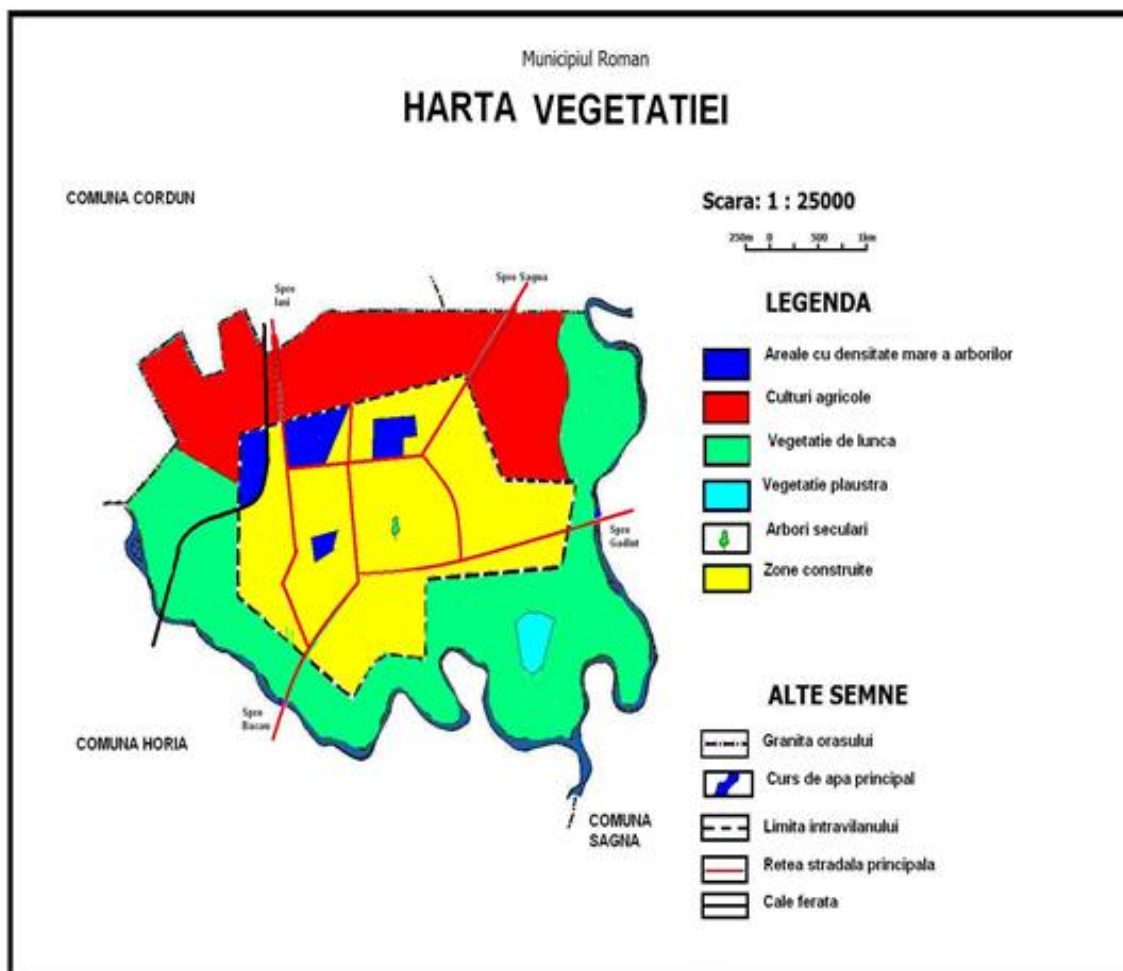
Sursa: Captură site: <https://natura2000.eea.europa.eu/>, situri Natura 2000

Spațiile verzi din intravilanul municipiului Roman ocupă o suprafață de peste 126 ha, fiind reprezentate de:

- a) spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri, fâșii plantate;
- b) spații verzi publice de folosință specializată:
 1. grădina zoologică și zone ambientale și de agrement pentru animalele de companie;
 2. cele aferente dotărilor publice: creșă, grădinițe, școli, unități sanitare și de protecție socială, instituții, edificii de cult, cimitire;
 3. baze sportive pentru practicarea sportului;
- c) spații verzi pentru agrement: complex sportiv și de agrement Moldova;
- d) spații verzi pentru protecția cursurilor de apă;
- e) culoare de protecție față de infrastructura tehnică;
- f) pădurea de agrement: parc municipal;
- g) pepinieră și sere.

Figura 85 - Harta vegetației

Sursa: APM Neamț

Prin H.C.L. nr. 163 din 19.08.2016 a fost aprobat Registrul local al spațiilor verzi aparținând domeniului public al Municipiului Roman și ulterior completat prin H.C.L. nr. 241 din 24.11.2016, fiind respectate astfel prevederile Legii nr. 24 din anul 2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților, cu modificările și completările ulterioare.

12.7. Deșeuri

Deșeul este orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă ori are intenția sau obligația să îl arunce. Din categoria vastă a deșeurilor putem menționa: deșeurile municipale, deșeurile similare celor municipale, deșeuri menajere, deșeuri reziduale, deșeuri reciclabile, deșeuri de ambalaje, deșeuri periculoase, deșeuri alimentare, deșeuri biodegradabile, deșeuri inerte, deșeuri de baterii și acumulatori, deșeuri de

echipamente electrice și electronice, deșeuri medicale, deșeuri din construcții și demolări etc.

Principalele obiective ale procesului de planificare a gestiunii deșeurilor sunt: caracterizarea situației actuale; identificarea problemelor care cauzează un management ineficient a deșeurilor și a soluțiilor aplicabile și identificarea necesităților investiționale în acest sector.

Tabel 30 - Cantitățile de deșeuri generate în județul Neamț pentru perioada 2016-2019

Deșeuri:	Cantități (tone)			
	2016	2017	2018	2019
1.Deșeuri menajere și asimilabile - Total, din care:	56443,81	64235,9	75207.33	73578.87
1.1 - deșeuri menajere de la populație, în amestec	33203,47	37191,35	38617.64	27352.81
1.2 - deșeuri menajere și similare de la unități economice, unități comerciale, birouri, instituții, unități sanitare (nu include voluminoase)	10351,3	12036,4	14469.38	11233.89
1.3- deșeuri menajere colectate separat de la populație (fără cele din construcții, demolări) - (nu include voluminoase)	10787,26	11891,9	20532,5	34992.17
1.4- deșeuri voluminoase colectate separat	2101,78	3109,25	1587,81	2629.31
2.Deșeuri din servicii municipale	4826,67	3891,538	6353,581	6845.06
3.Deșeuri din construcții și desființări	2522,49	1230,52	1223,86	359.62
TOTAL DEȘEURI MUNICIPALE COLECTATE (1+2+3)	63792,97	69357,95	82784.77	80783.55
4.Deșeuri generate de populație și necolectate	12674,70	8330,3	10700	200
TOTAL DEȘEURI MUNICIPALE GENERATE (1+2+3+4)	76467,67	77688,25	93484,771	80983.55
Indicele de generare calculat [Kg/loc./an] valori rotunjite la întreg	109,09	119,06	162,01	116

Sursa: A.N.P.M., segment Neamț, Baze de date MEDIUS 2015-2019 și SIM-SD 2015-2019

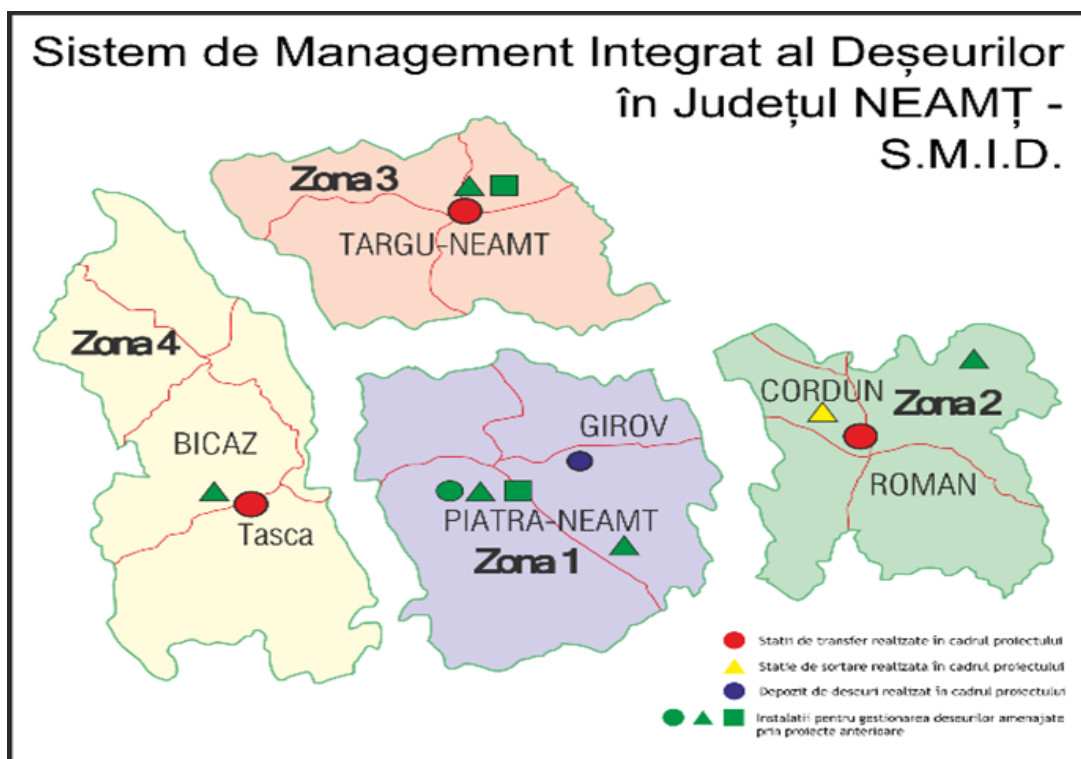
Când vorbim de gestionarea deșeurilor ne referim la colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor, inclusiv supervizarea acestor operațiuni și

întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker.

Colectarea și transportul deșeurilor menajere și similare este realizată, în ZONA 2 a județului Neamț care are pol principal municipiul Roman (SMID Neamț), de operatorul SC Rossal SRL Roman în baza contractului de delegare a serviciului public de salubritate încheiat cu Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECONEAMȚ nr. 159/1035/04.04.2018 (durata contractual - 96 luni).

Figura 86 - SMID Neamț

Tabel 31 - Gradul de deservire urban-rural pentru anul 2019

Județul Neamț								
Locuitori deserviți Urban	Locuitori deserviți Rural	Total locuitori deserviți	Populație Urban	Populație Rural	Total populație	% Urban	% Rural deservit	% TOTAL
156005	285624	441629	156005	285806	441811	100	99,93	99,96

Sursa: Raport privind starea mediului în județul Neamț 2020 - APM NEAMȚ

Municipiul Roman are acoperire de 100% pentru prestarea serviciului public de colectare și transport deșeurilor municipale.

Tratarea deșeurilor municipale în ZONA 2 se realizează în următoarele instalații: stația de sortare manuală Cordon, stația de transfer Cordon și depozitul conform de deșeurilor Girov.

În cadrul proiectului Sistem de Management Integrat al Deșeurilor, în Județul Neamț au fost realizate 70 de platforme pentru colectarea selectivă a deșeurilor menajere echipate cu 210 eurocontainere de 1,1 mc, la acestea se adaugă 62 puncte de colectare a deșeurilor reziduale, toate deservind populația care domiciliază la bloc, ridicarea deșeurilor realizându-se zilnic. Populația de la case deține eurocontainere de 120 litri, iar ridicarea deșeurilor se face din poartă în poartă după un program stabilit prin contractual încheiat între operatorul delegat și beneficiari.

Complementar Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor în Județul Neamț, în vederea optimizării ratei de colectare selectivă a deșeurilor municipale și asimilabile pe raza municipiului Roman, din buget local s-au achiziționat un număr de 16 platforme supraterane casetate pentru colectarea deșeurilor menajere și similar.

Pe raza municipiului Roman își desfășoară activitatea de achiziție deșeurii reciclabile și alți operatori autorizați (autorizație de mediu).

Tabel 32 - Principalele tipuri de deșeurii generate

Tip de deșeu	Cod clasă deșeu
Deșeurii municipale (deșeurii menajere și deșeurii asimilabile provenite din comerț, industrie și instituții), inclusiv fracțiuni colectate separat: <ul style="list-style-type: none">- fracții colectate separat (cu excepția 15 01)- deșeurii din grădini și parcuri (inclusiv deșeurii din cimitire)- alte deșeurii municipale (deșeurii municipale amestecate, deșeurii din piețe, deșeurii stradale, deșeurii voluminoase etc.)	20 20 01 20 02 20 03
Ambalaje și deșeurii de ambalaje (inclusiv deșeurii municipale de ambalaje colectate separat)	15 01
Deșeurii de echipamente electrice și electronice	20 01 21* 20 01 23* 20 01 35*
Deșeurii din construcții și desființări	17 01 17 02 17 04
Nămoluri de la epurarea apelor uzate orășenești	19 08 05

La nivelul municipiului Roman, pentru perioada analizată, putem observa creșterea anuală a cantității de deșeurii eliminate prin depozitare finală. Creșterea exponențială a fost înregistrată în anul debutului pandemiei SARS-COV 2 datorată creșterii numărului rezidenților reveniți la domiciliu și achiziției de bunuri și alimente în cantități excesive care ulterior au devenit deșeurii.

Tabel 33 - Cantitatea de deșeuri municipale eliminate

Anul analizat	Cantitatea de deșeuri municipale eliminate (to)
2016	12.346,740
2017	13.050,923
2018	14.080,535
2019	13.149,100
2020	20.882,139

În ceea ce privește cantitățile de deșeuri reciclabile din deșeurile municipale colectate prin intermediul operatorului de salubritate în vederea valorificării, putem observa evoluția cantitativă care prezintă un vârf în anul 2017.

Tabel 34 - Cantitatea de deșeuri reciclabile colectată de operatorul delegat

Anul analizat	Cantitatea de deșeuri reciclabile colectată de operatorul delegat (to)
2016	321,439
2017	1596,000
2018	680,145
2019	1335,705
2020	1354,840

Tabel 35 - Cantitățile de deșeuri reciclabile colectate în vederea valorificării prin intermediul operatorilor economici autorizați pentru achiziția deșeurilor reciclabile

Anul analizat	Hârtie&carton 15 01 01	Mase plastice 15 01 02	Aluminiu 15 01 04	Sticlă 15 01 07	TOTAL
2018	285,582	145,329	3,655	256,120	690,686
2019	83,169	39,769	47,285	73,455	243,678
2020	416,486	437,124	72,363	22,204	948,177

Putem observa faptul că, prin implicarea concurențială a operatorilor economici autorizați pentru achiziționarea/recuperarea deșeurilor reciclabile, cantitățile de deșeuri deviate de la depozitare și direcționate spre valorificare sunt semnificative, dar insuficiente pentru atingerea obiectivului anual de reducere a cantităților de deșeuri municipale eliminate prin depozitare 60% (minim 50% reciclare și minim 10% alte forme de valorificare). Neîndeplinirea acestui obiectiv impactează asupra bugetului local prin obligativitatea de a achita valoarea contribuției de 50 lei/tonă, datorată în cazul neîndeplinirii obiectivului anual de reducere a cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare din deșeurile municipale, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitatea corespunzătoare obiectivului anual și cantitatea efectiv încredințată spre reciclare și alte forme de valorificare. Contribuția se constituie ca venit la Fondul pentru mediu.

Pentru conștientizarea obligațiilor de reducere a cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare finală s-a introdus și contribuția pentru economia circulară pentru deșeurile municipale, deșeurile din construcții și desființări, destinate a fi eliminate prin depozitare. Începând cu anul 2020 valoarea contribuției pentru economia circulară este de 80 lei/tonă.

Cele mai recente modificări legislative aduc obligații noi pentru autoritățile administrației publice locale. Cele mai importante obligații sunt cele cu privire la creșterea țintelor de reciclare, limitarea cantităților de deșeuri permise la depozitare, impunerea colectării separate pentru anumite fluxuri de deșeuri din deșeurile municipale, tarifarea distinctă și implementarea instrumentului economic „plătește pentru cât arunci”. Deșeurile municipale au o compoziție variabilă în funcție de zona în care acestea sunt generate, dar depind și de alți factori, cum sunt cei economici, respectiv puterea de cumpărare a populației, iar într-o mare măsură și de educația ecologică și grija cetățenilor față de mediu. Calitatea deșeurilor municipale depinde de o serie de factori cum sunt: numărul populației care locuiește în arealul respectiv, tipul sursei de generare (zona rezidențială, comercială, turistică, industrială), numărul și dimensiunea parcurilor sau a grădinilor publice, nivelul de trai al populației, sezonabilitatea (influența anotimpurilor), aspecte culturale, etc. Cunoașterea compoziției deșeurilor este importantă pentru a decide modul de precollectare, colectare, tratare a deșeurilor și sistemul optim de aplicat. Pentru a proiecta un sistem eficient, trebuie ținut cont de patru caracteristici principale ale deșeurilor: densitatea deșeurilor, umiditatea, valoarea calorică a deșeurilor și raportul azot/carbon în biodeșeuri. Există anumiți factori care influențează modul de generare a deșeurilor, iar principalul factor de influență este nivelul de trai și obiceiul de consum al populației. Cantitatea și structura deșeurilor depind de tipul de gospodărie astfel că, în zonele dens populate, așa cum sunt blocurile, vom avea o structură diferită de zonele rezidențiale cu case individuale unde identificăm și deșeuri de grădină în cantitate semnificativă. În cazul gospodăriilor ocupate de familii cu copii, structura deșeurilor diferă de cea a gospodăriilor ocupate de o singură persoană. Vârsta locuitorilor este un

alt factor de influență, ținând cont de nevoile diferite în funcție de vârstă (mod de hrănire diferit, utilizarea scutecelor etc).

Un management eficient al deșeurilor precum și caracteristicile zonei și condițiile structurale trebuie văzute și analizate în context. În afară de circumstanțele economice și de infrastructură (ex: numărul de locuitori, accesibilitatea, rutele de transport, diversitatea economică) cadrul social și cultural sunt factori de influență foarte importanți. Acești factori au un impact determinant nu numai asupra evoluției calitative și cantitative a deșeurilor, dar pot să determine, de asemenea, eficiența măsurilor și tehnicilor de gestionare a deșeurilor.

Analizând compoziția deșeurilor generate putem identifica oportunități care ar trebui exploatate de decidenții Municipiului Roman.

Tabel 36 - Compoziția deșeurilor generate

Compoziția deșeurilor	%
Deșeuri biodegradabile	57,50
Hârtie	8,40
Carton	3,60
Lemn	2,50
Textile	1,00
LDPE	4,60
PET	4,03
PEID	1,38
PP/PS	0,23
PVC	0,12
Plastice _altele	1,15
Sticlă	5,00
Metale neferoase	0,36
Metale feroase	1,44
Voluminoase	2,00
Textile sanitare/pampers	0,67
Compozite (Tetra)	0,34
Deșeuri periculoase	0,13
Deșeuri de construcție	1,01
Deșeuri nespecificate	4.03
Deșeuri fine (sub 20 mm)	0,54

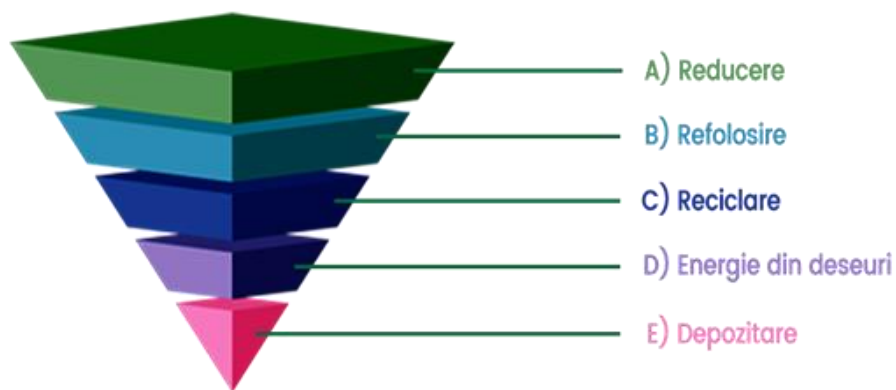

Legea nr. 181/19.08.2020 privind gestionarea deșeurilor nepericuloase compostabile are ca obiect stabilirea cadrului legal pentru desfășurarea activităților de gestionare a deșeurilor nepericuloase compostabile, prin reciclarea/valorificarea acestora folosind opțiunea de compostare/digestie anaerobă, în vederea protejării sănătății umane și a mediului.

Ierarhia următoare se aplică cu prioritate în cadrul programului de prevenire a generării și de gestionare a deșeurilor în general și a celor biodegradabile în special:

- a) prevenirea;
- b) pregătirea pentru reutilizare;
- c) reciclarea;
- d) alte operațiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică;
- e) eliminarea.

Figura 87 - Piramida deșeurilor

Deșeurile biodegradabile municipale se regăsesc în toate categoriile de deșeuri municipale, și anume: deșeuri menajere și similare celor menajere - deșeuri alimentare, deșeuri de hârtie și carton, deșeuri de lemn, partea biodegradabilă a deșeurilor textile și voluminoase; deșeuri din grădini și parcuri; deșeuri din piețe; deșeuri provenite din complexe alimentare; deșeuri biodegradabile generate în industria alimentară; nămolul rezultat în stația de epurare ape uzate.

Plecând de la analiza sintetică a compoziției deșeurilor generată în mediul urban pentru anul 2019, așa cum reiese din studiul ce stă la baza elaborării Planului județean de gestionare a deșeurilor în județul Neamț, observăm faptul că deșeurile biodegradabile reprezintă 57,50 %.

În ceea ce privește tratarea deșeurilor municipale biodegradabile, principala metodă utilizată este compostarea. Alte metode de tratare a deșeurilor municipale biodegradabile sunt reprezentate de valorificarea prin coincinerare și tratarea mecano-biologică. Valorificarea prin coincinerare este o metodă utilizată în prezent, cantitatea totală a deșeurilor municipale coincinerate crescând în fiecare an în perioada de analiză, dar cu un impact semnificativ asupra mediului.

Compostarea aerobă este procesul de descompunere într-o atmosferă oxigenată. Compusul începe atunci când sunt combinate ingrediente organice adecvate. Materiile prime sunt amestecate mai întâi și aerul este furnizat în cantitate suficientă pentru a începe procesul. Microorganismele dezintegrează rapid oxigenul și materialele precipitate evacuează aerul din spațiile porilor. Degradarea aerobă încetinește pe măsură ce oxigenul în mediu scade și procesul se oprește dacă nu este furnizat oxigen. Compusul aerobic accelerează descompunerea materiei și determină o creștere a temperaturii mai mare decât temperatura necesară pentru distrugerea agenților patogeni. În același timp, compostarea aerobă reduce și mirosurile nedorite.

Compostarea anaerobă este biodegradarea substanțelor organice într-un mediu anaerob. Produsele finale metabolice ale digestiei anaerobe sunt numeroși intermediari cum ar fi metanul, dioxidul de carbon și acizii organici cu greutate moleculară mică. În compostarea aerobă, humusul se găsește în produsul final, în timp ce în compostarea anaerobă este sub formă de noroi. Ratele de compostare ale metodelor de compost aerob și anaerob sunt de 42%, respectiv 33%. În metoda compostului anaerob, aproximativ 12% din apele reziduale solide organice prelevate ca reactant pe baza greutateii umede sunt transformate în biogaz. Se pot produce 130-160 m³ biogaz pe tonă de deșuri solide organice.

Scopul compostării este reducerea fluxurilor de deșuri spre depozitare și obținerea unui material valorificabil, în funcție de caracteristici, în agricultură sau lucrări de îmbunătățiri funciare (ameliorarea solului), coroborat cu respectarea legislației în domeniul reciclării-valorificării.

Hotărâre nr. 349 din 21 aprilie 2005 privind depozitarea deșeurilor prevede obiective de reducere a cantității de deșuri municipale biodegradabile depozitate.

Obiectivele ce trebuie să stea la baza proiectării sistemului de management integrat al deșeurilor, țintele și termenele de îndeplinire sunt proiectate în Planul Județean de Gestionare a Deșeurilor 2019-2025.

Table 37 - Obiective managementul integrat al deșeurilor

Obiectiv	Țintă	Termen
1. Creșterea etapizată a gradului de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale	Minim 50% din cantitatea totală de deșuri reciclabile generată	începând din 2020
	50% din cantitatea totală de deșuri municipale generate	2025
	60% din cantitatea totală de deșuri municipale generate	2030
	65% din cantitatea totală de deșuri municipale generate	2035

2. Creșterea etapizată a gradului de colectare separată a deșeurilor reciclabile din deșeuri menajere, similare și din piețe*	Rata de capturare ²⁰ de minim 60% a deșeurilor reciclabile	începând din 2020
	Rata de capturare de minim 75% a deșeurilor reciclabile	2025
	Rata de capturare de minim 80% a deșeurilor reciclabile	2030
	Rata de capturare de minim 85% a deșeurilor reciclabile	2035
3. Creșterea etapizată a gradului de colectare separată a biodeșeurilor din deșeuri menajere, similare și din piețe*	Rata de capturare de minim 33% a biodeșeurilor	2020
	Rata de capturare de minim 45% a biodeșeurilor	2025
	Rata de capturare de minim 65% a deșeurilor reciclabile	2030
4. Creșterea gradului de colectare a deșeurilor verzi din parcuri și grădini**	Rata de capturare de minim 90% a deșeurilor verzi	începând cu anul 2020
5. Creșterea gradului de valorificare energetică a deșeurilor municipale	15 % din cantitatea totală de deșeuri municipale valorificată energetic	2023
6. Reducerea cantității depozitate de deșeuri biodegradabile municipale	La 35% din cantitatea totală, exprimată gravimetric, produsă în anul 1995	2020
7. Depozitarea numai a deșeurilor supuse în prealabil unor operații de tratare	Depozitarea deșeurilor municipale este permisă numai dacă acestea sunt supuse în prealabil unor operații de tratare fezabile tehnic	2023
8. Asigurarea capacității de depozitare a întregii cantități de deșeuri care nu pot fi valorificate		Permanent

*- nu sunt prevăzute de legislația în vigoare sau de documentele de planificare aprobate. Au fost stabilite pentru asigurarea atingerii obiectivului 1.

** - România a obținut derogare pentru îndeplinirea acestui obiectiv în anul 2020. În conformitate cu prevederile legale în vigoare, acest obiectiv este unul național, neexistând responsabilități specifice la nivel județean. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv este necesară construirea de instalații noi a căror realizare necesită timp,

²⁰ Rata de capturare este reprezentată de cantitatea unui anumit tip de deșeuri colectată separat raportat la cantitatea totală generată

termenul stabilit este corelat cu estimarea privind anul în care aceste instalații ar putea fi date în operare (2023).

12.8. Zgomotul

Zgomotul este un factor de disconfort tot mai accentuat, pe măsură ce mediul urban se dezvoltă tot mai mult, fiind asociat cu creșterea parcului de autovehicule, aglomerarea și creșterea populației din zonele de locuit și dezvoltarea activităților economice locale. Disconfortul acustic este accentuat în principal în zonele adiacente arterelor de circulație rutieră cu trafic intens și în vecinătatea unor activități economico-sociale reprezentând surse de zgomot.

Pentru aprecierea nivelului de zgomot în zonele locuite din municipiul Roman, s-a stabilit o rețea de măsurare pentru zgomotul generat în special de traficul rutier ce cuprinde 4 dintre intersecțiile principalelor artere rutiere: intersecție zonă centru, intersecție din zona Spitalului Municipal de Urgență Roman, intersecție din zona sensului giratoriu Ștefan cel Mare, intersecție din zona Primăriei Municipiului Roman. Nivelul de zgomot pentru fiecare intersecție s-a comparat cu nivelul de zgomot echivalent admis pentru fiecare tip de stradă, conform SR 10009/2017- Limite admisibile ale nivelului de zgomot din mediul ambiant. Nivelul de zgomot s-a expertizat în puncte reprezentative și s-a determinat în perioada diurnă, în orele cu maxim de trafic și de activități economice. Măsurătorile s-au efectuat pe străzi de categoria I, II, și III, la bordura trotuarului ce mărginește carosabilul. Conform SR 10009/2017 se permite depășirea valorii de 75dB, fără a se depăși valoarea de 85dB.

În intervalul analizat pragul de 85dB nu a fost înregistrat pe raza municipiului Roman.

12.9. Utilizarea terenurilor

Municipiul Roman are o suprafață totală de 2.983 ha, din care 1.617 ha intravilan.

Destinația terenurilor reprezintă, în sensul Regulamentului local de urbanism al Municipiului Roman, modul de utilizare a acestora conform funcțiunii prevăzute în reglementările cuprinse în planurile de urbanism și amenajarea teritoriului, aprobate conform legii.

Funcțiunile urbane reprezintă activități specifice care se desfășoară într-o localitate, într-o anumită perioadă de timp, localizate teritorial și definite de indicatori speciali și indicatori de funcționare.

Țesutul urban reprezintă structura unei zone, teritoriu sau localitate constituită în timp, cu particularități ce țin de funcțiunea specifică dominantă, tradiția culturală, condițiile de mediu, și care e definită de configurația parcelelor și a tramei stradale, distribuția spațiilor publice și a spațiilor private, volumetrie și modalități de ocupare a parcelelor de construcții, etc.

Autorizarea executării construcțiilor se face cu respectarea indicilor maximi admisibili P.O.T. și C.U.T. stabiliți prin documentațiile de urbanism, conform Regulamentului local de urbanism - PUG Roman.

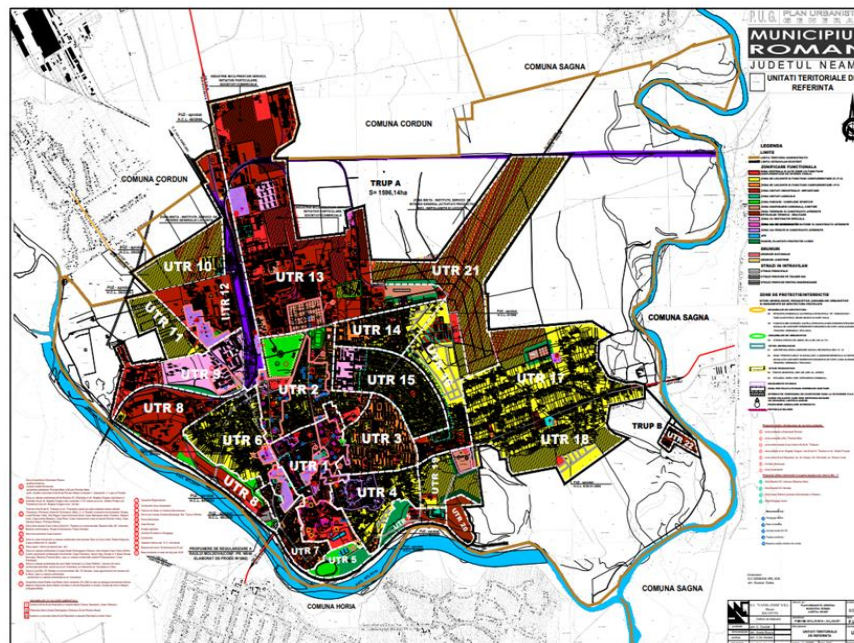
Procentul de ocupare a terenului (P.O.T.) exprimă raportul dintre suprafața construită la sol a clădirilor și suprafața terenului considerat. Suprafața construită la sol este aria secțiunii orizontale a clădirii la cota $\pm 0,00$ a parterului, măsurată pe conturul exterior al pereților, exclusiv rezalidurile cu aria mai mică de $0,4 \text{ m}^2$, nișele cu aria mai mare de $0,4 \text{ m}^2$, treptele exterioare și terasele neacoperite. Suprafața terenului considerat este suprafața parcelei înscrisă în Cartea funciară, cu datele sale definitorii (dimensiune, destinație, categorie de folosință, numele deținătorului).

Procentul de ocupare al terenului (P.O.T.) trebuie să exprime limita maximă de suprafață permisă a fi ocupată la sol cu construcții (inclusiv anexe și căi de acces/staționare). P.O.T. stabilit pentru o zonă este valabil și obligatoriu pe fiecare parcelă (teren) aparținătoare zonei. Practic P.O.T. arată cât din suprafață se ocupă cu construcții și cât reprezintă spații libere și plantate. Prin utilizarea judicioasă a P.O.T. se poate menține sau corecta situația sub aspectul spațiilor libere și plantate.

Valorile coeficientului de utilizare a terenului, definit ca raportul dintre totalul ariei construite desfășurate și suprafața terenului considerat (C.U.T.) menționate în documentațiile de urbanism sunt maxime. Ele se stabilesc în mod diferențiat în funcție de parcelă, P.O.T., regim de înălțime, echipare tehnico-edilitară etc.

Prin asocierea P.O.T. - C.U.T. rezultă și se poate controla densitatea în diviziunea teritorială respectivă, exprimată în locuitori, apartamente, etc.

Figura 88 - Unități teritoriale de referință

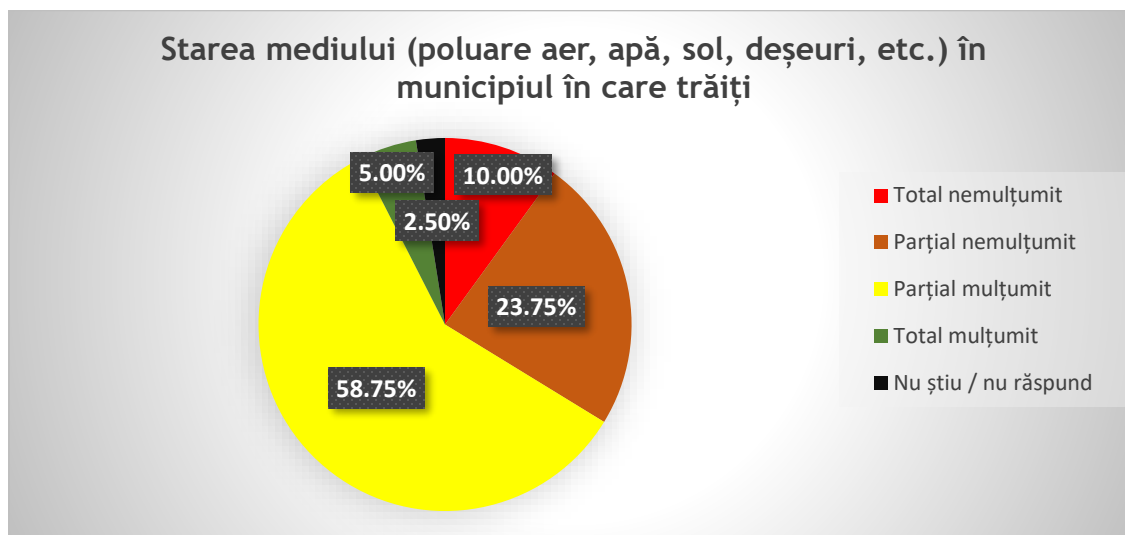
Sursa: Plan Urbanistic General Roman

12.10. Percepția cetățenilor privind protecția mediului

Din perspectiva mediului (poluare aer, apă, sol, deșeuri, etc.), cei 80 de cetățeni respondenți ai municipiului Roman privesc lucrurile după cum urmează: 63,75% manifesta o mulțumire parțială sau totală, 33,75% au însă o percepție de nemulțumire (parțială sau totală), iar 2,5% nu răspund.

Figura 89 - Percepția cetățenilor cu privire la starea mediului din municipiul în care trăiesc

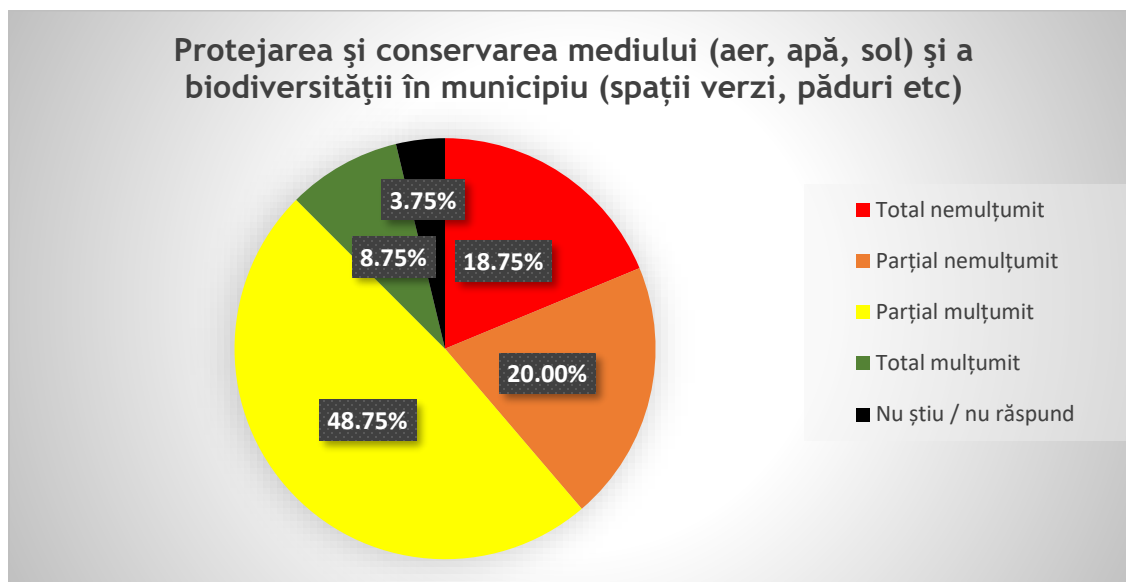

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

În ceea ce ține de protejarea și conservarea mediului (aer, apă, sol) și a biodiversității (spații verzi, păduri etc) în municipiu, din cei 80 de cetățeni respondenți, 48,75% sunt parțial sau total nemulțumiți de activitatea autorităților, 57,50% sunt parțial sau total mulțumiți, iar 3,25% nu știu/nu răspund.

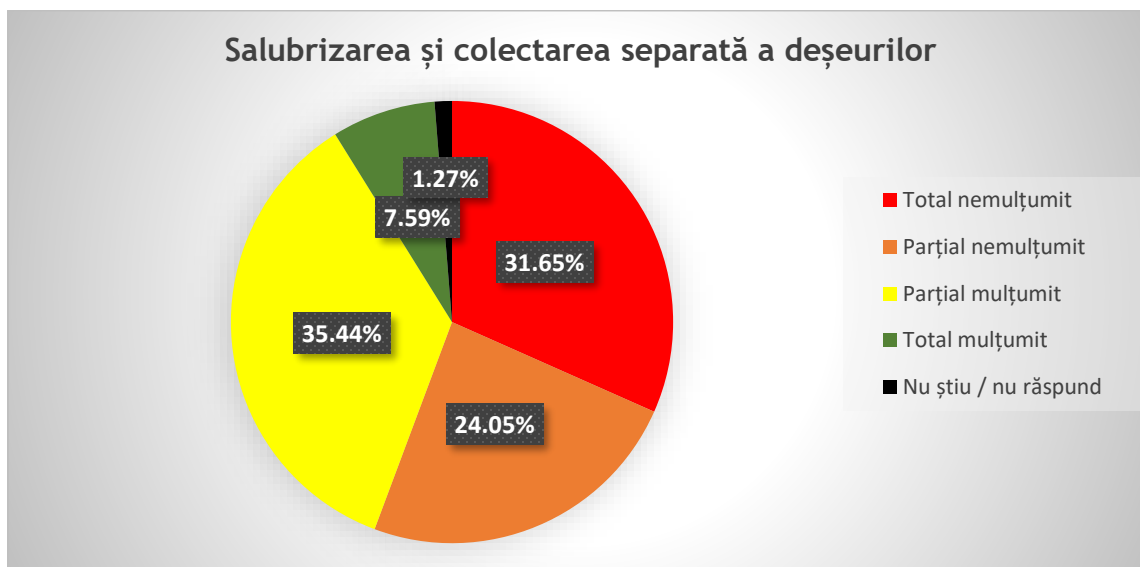
Figura 90 - Percepția cetățenilor cu privire la protejarea și conservarea mediului

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

În ceea ce privește salubritatea și colectarea separată a deșeurilor în municipiul Roman, 55,70% dintre cetățenii respondenți sunt parțial sau total nemulțumiți, iar 43,03% sunt parțial sau total mulțumiți.

Figura 91 - Percepția cetățenilor cu privire la salubritate și colectarea de deșeurii

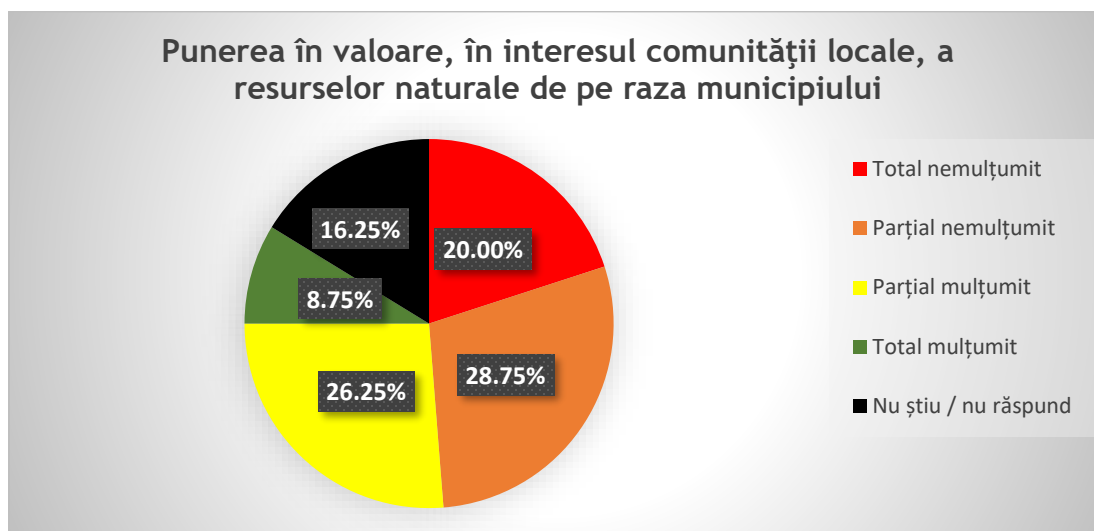

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

O situație aparte are loc în privința percepției despre punerea în valoare, în interesul comunității locale, a resurselor naturale de pe raza municipiului. În timp ce 48,75% dintre respondenți sunt parțial sau total nemulțumiți, 35% sunt parțial sau total mulțumiți, un număr semnificativ, 16,25% dintre aceștia, nu știu/nu răspund.

Figura 92 - Percepția cetățenilor cu privire la punerea în valoare, în interesul comunității locale, a resurselor naturale de pe raza municipiului

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

12.11. Analiza SWOT Protecția mediului

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Patrimoniul natural valoros: arii naturale protejate incluse în rețeaua europeană Natura 2000, rețeaua hidrografică reprezentativă;</p> <p>Resurse naturale (peisaj, potențial hidrologic, agregate minerale, terenuri agricole, resurse piscicole, etc.);</p> <p>Potențial major de punere în valoare a patrimoniului natural;</p> <p>Acces la diverse surse de finanțare (locale, naționale și europene) destinate protecției mediului;</p> <p>Municipiul Roman este membru activ al convenției europene „Pactul Primarilor”, având aprobat prin hotărâre a Consiliului Local Roman "Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă" (HCL nr. 114 din 13.05.2016),</p> <p>Municipiul Roman a aderat la asociația Zero Waste Europe_Zero Waste Romania</p>	<p>Lipsa unui inel rutier de centură a municipiului care să degreveze traficul rutier;</p> <p>Rețele de alimentare cu apă și canalizare uzate moral;</p> <p>Lipsa managementului eficient al transportului generând creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră;</p> <p>Poluarea aerului (PM10), în mod special în zona de nord a municipiului - zonă industrială și servicii;</p> <p>Lipsa facilităților locale cu privire la încurajarea populației/operatorilor economici pentru realizarea investițiilor în eficiența energetică a locuințelor, spațiilor comerciale, spațiilor dedicate serviciilor;</p> <p>Infrastructură insuficientă pentru colectarea separată a deșeurilor în vederea reciclării;</p>

<p>prin aprobarea Acordului de parteneriat pentru implementarea proiectului „Orașe Zero Deșeuri” (HCL nr. 295 din 27.11.2019),</p> <p>Municipiul Roman este orașul pilot pentru implementarea proiectului „Romanul prețuiește mâncarea” - proiect de combatere a risipei alimentare;</p> <p>Municipiul Roman deține Plan de Mobilitate Urbană Durabilă aprobat prin HCL nr. 34 din 24.02.2022;</p> <p>Municipiul Roman și-a prezentat Politica de mediu și susține mișcările locale, regionale, naționale și internaționale de promovare, educare și conștientizare cu privire la protecția mediului;</p> <p>Resurse umane bine pregătite în domeniul protecției mediului, conservării biodiversității și implementării tehnologiilor verzi;</p> <p>ONG-uri cu activitate în domeniul protecției mediului, conservării biodiversității și educației ecologice.</p>	<p>Insuficiența numărului de campanii de educare și conștientizare cu privire la colectarea la sursă diferențiată a deșeurilor generate, dublat de lipsa aplicării sancțiunilor în cazul nerespectării prevederilor legale în domeniu;</p> <p>Lipsa instalațiilor și echipamentelor pentru valorificarea deșeurilor (biodeșeuri, deșeuri generate în construcții și demolări);</p> <p>Lipsa controlului și a acțiunilor punitive la nivel local în caz de încălcare a legislației de mediu;</p> <p>Insuficiența datelor sintetice, utile și relevante în domeniul serviciilor publice locale la nivelul instituției abilitate, servicii ce impactează direct asupra stării mediului local.</p> <p>Lipsa achizițiilor verzi de bunuri și servicii/ criteriilor verzi în cadrul achizițiilor publice.</p>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>Economie dezvoltată, infrastructură și know-how ce permit trecerea către digitalizare și inovare;</p> <p>Fonduri europene destinate dezvoltării durabile, digitalizării și inovării pentru exercițiul financiar 2021 - 2027;</p> <p>Absorbția fondurilor europene destinate dezvoltării durabile, inovării și reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră pentru exercițiul financiar 2021 - 2027, Programul Operational Regional (POR) Nord-Est 2021-2027;</p> <p>Implementarea noului program de dezvoltare - Pactul Ecologic European (European Green Deal);</p> <p>Instrumente de previzionare: Planul de Dezvoltare Regională (PDR) Nord-Est</p>	<p>Legislație dinamică, complexă și nearmonizată în domeniu;</p> <p>Mecanisme ineficiente de implementare a legislației în domeniu;</p> <p>Cooperarea inter-instituțională ineficientă în vederea monitorizării și controlului factorilor de mediu;</p> <p>Sanționarea necorespunzătoare a celor ce încalcă legislația de mediu;</p> <p>Posibile sancțiuni la nivel Municipiului Roman pentru neîndeplinirea obligațiilor de mediu (gestionarea ineficientă a deșeurilor, abandonarea deșeurilor în afara spațiilor special amenajate, administrarea defectuoasă a spațiilor verzi din intravilanul localității, poluarea fonică, poluarea pe șantiere, etc.);</p>

2021-2027, Planul Național de Redresare și Reziliență.

Perioade lipsite de predictibilitate generate de apariția unor pandemii, instabilitate geo-politică.

12.12. Concluzii

Analizând elementele și factorii constitutivi ai municipiului Roman, putem afirma că are capacitatea și oportunitățile necesare unei dezvoltări armonioase din punct de vedere social, economic, în concordanță cu principiile protecție mediului.

Municipiul Roman a făcut progrese importante în ultimii ani, în conformarea cu standardele europene. Principalele probleme de mediu ce necesită atenție sporită în continuare sunt problemele legate de managementul deșeurilor și poluarea aerului, datorată în principal traficului sporit, atât industrial cât și rezidențial.

13. Atenuarea și adaptarea la schimbări climatice

13.1. Context general - atenuarea și adaptarea la schimbări climatice

Schimbările climatice fac parte din viața noastră fiind o componentă a căror efecte negative sunt resimțite pregnant pe plan socio-economic. Planeta se încălzește, clima se modifică, fenomenele meteorologice extreme sunt tot mai frecvente și constau în inundații, secetă, creșterea temperaturilor, creșterea nivelului mării, micșorarea calotei glaciare. Schimbările climatice afectează regiuni extinse ale unui continent, dar pot determina și fenomene excesive izolate cu impact asupra diversității biologice și societății umane.

Conform raportului Scenarii de schimbare a regimului climatic în România în perioada 2001-2030, realizat de Administrația Națională de Meteorologie, tendințele observate sunt:

- pentru perioada 1950-2010 au fost observate următoarele schimbări ale factorilor climatici: încălzire semnificativă de circa 2 °C în toată țara în timpul verii, în regiunile extracarpatică în timpul iernii și primăverii, cu valori mai mari în Moldova depășind 2 °C (iarna) și 1 °C (primăvara);
- în perioada iernii și primăverii au fost identificate tendințe de scădere ale cantităților de precipitații. Tendințe semnificative de creștere ale cantităților de precipitații pe arii mai extinse se remarcă în anotimpul de toamnă. Vara, deși arii extinse prezintă o tendință de creștere, aceasta nu este semnificativă din punct de vedere statistic;
- iarna și primăvara, viteza medie a vântului prezintă tendințe semnificative de scădere în toate regiunile extracarpatică;

- creșterea semnificativă a duratei maxime a intervalului cu zile consecutive fără ploaie;
- creșterea semnificativă a frecvenței cantităților excepționale de precipitații pe areale extinse.

Pentru perioada 2000-2030 au fost proiectate următoarele schimbări ale factorilor climatici:

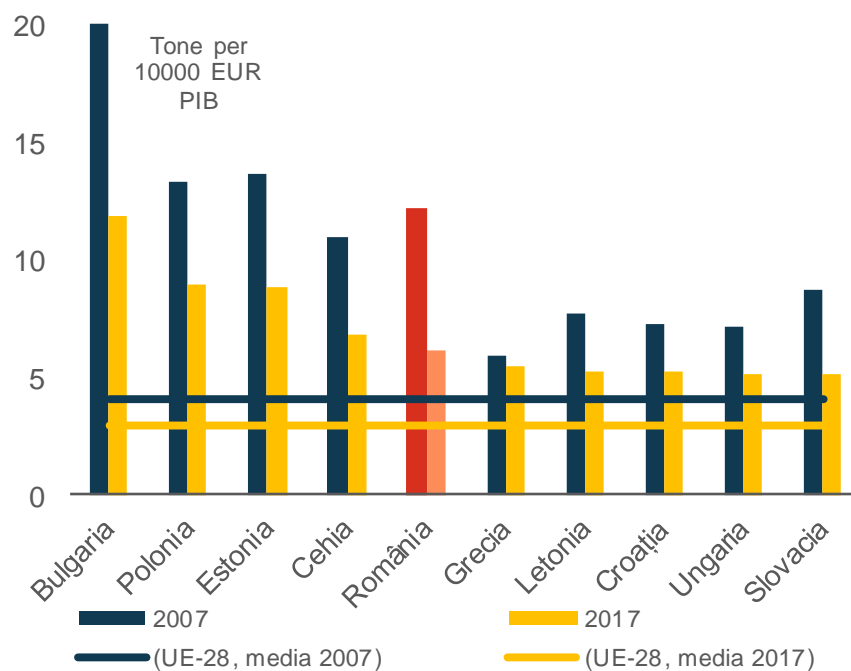
- creșterea temperaturii medii lunare a aerului mai mare în lunile noiembrie-decembrie și în perioada caldă a anului (mai-septembrie), de aproximativ 1°C;
- încălzirea medie anuală, la nivelul întregii țări, este cuprinsă între 0,7°C și 1,1°C;
- scăderea cantităților lunare de precipitații față de perioada actuală 1961-1990, îndeosebi în lunile de iarnă (decembrie, februarie), o creștere în luna octombrie, iar în luna iunie se proiectează scăderi la stațiile de deal și câmpie.

În conformitate cu Semestrul european 2020 - evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, precum și rezultatele bilanțurilor aprofundate efectuate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul de țară privind România prezintă următoarele concluzii privind schimbările climatice:

- **Corelarea prosperității economice cu durabilitatea mediului este o provocare majoră pentru România.** De la aderarea la UE, România a înregistrat progrese importante în ceea ce privește creșterea nivelului de trai. Cu toate acestea, un nivel mai mare al creșterii economice ar trebui să contribuie la reducerea decalajului încă semnificativ față de media UE. În același timp, România, ca și întreaga UE, se confruntă cu problema schimbărilor climatice și a degradării mediului. Aceste provocări duale necesită politici coerente pentru a asigura o dezvoltare durabilă.
- **Frecvența mai mare a fenomenelor meteorologice extreme a provocat deja daune materiale în ultima perioadă.** În ultimele două decenii, România a fost afectată de inundații ale bazinelor hidrografice și ale zonei costiere, precum și de secete severe care ar putea fi urmarea schimbărilor climatice. România se numără printre țările UE care sunt cele mai expuse inundațiilor de amploare, iar aproximativ 13% din suprafața țării reprezintă zone inundabile. În perioada 2002 - 2012, România s-a numărat printre țările din UE cu cel mai mare număr de decese cauzate de inundații și cu cele mai multe locuințe deteriorate, costurile directe totale fiind estimate la 3,6 miliarde EUR. Investițiile pentru gestionarea inundațiilor viitoare identificate în planurile de management al riscului de inundații se ridică la aproximativ 3,7 miliarde EUR. În absența unor politici privind schimbările climatice, clima se va schimba în mod considerabil în următorii 50-100 de ani, ceea ce va duce la o pierdere de aproximativ 8-10% din PIB-ul pe cap de locuitor în România până în 2100.

Figura 93 - Cele mai mari emisii de GES din UE pe PIB în 2017

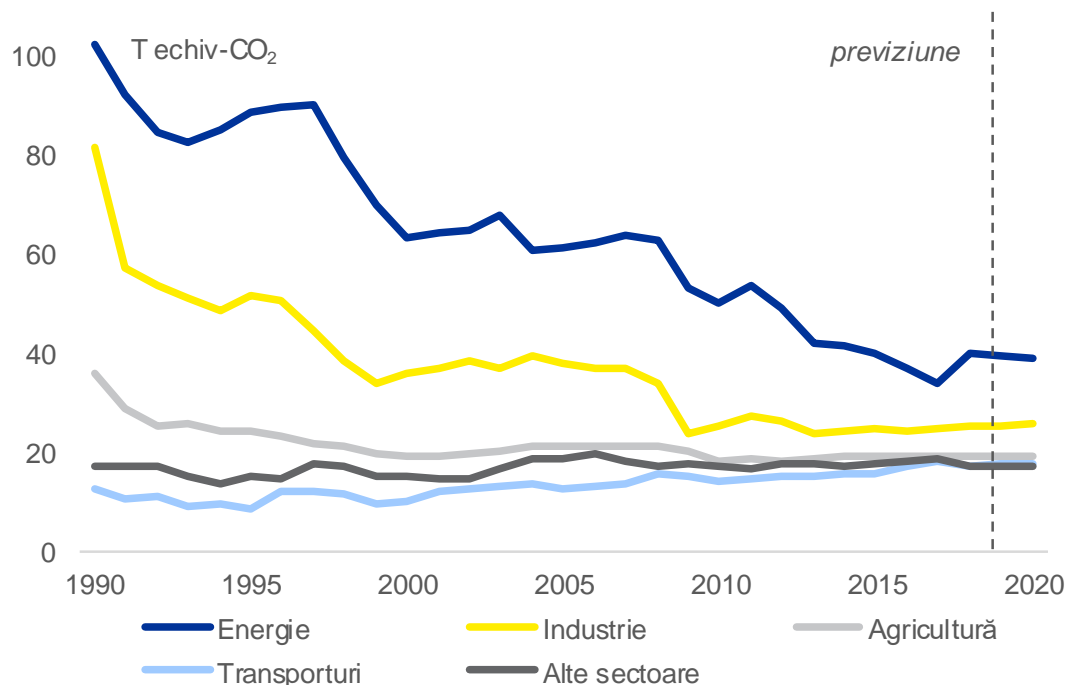

Sursa: Comisia Europeană

- În același timp, producția de bunuri și servicii implică un consum mare de carbon și de energie. Deși România se numără printre țările cu cele mai scăzute emisii de gaze cu efect de seră (GES) pe cap de locuitor din UE, țara are unele dintre cele mai ridicate rate ale intensității carbonului. Dacă nu se modifică modelele de producție, creșterea economică ar putea să ducă la menținerea sau chiar la creșterea nivelului de emisii de GES.
- În pofida ponderii ridicate a energiei din surse regenerabile, aprovizionarea cu energie rămâne sursa cea mai importantă de emisii de GES. Capacitatea instalată pentru sursele regenerabile de energie (SRE) a crescut semnificativ în ultimii zece ani. În 2017, ponderea SRE în consumul total de energie a fost de 24,5%, peste media UE. Deși acest lucru a dus la scăderea emisiilor provenite din aprovizionarea cu energie, sectorul a reprezentat în continuare 30% din totalul emisiilor de GES în 2017.
- De asemenea, mai multe sectoare industriale contribuie în mod semnificativ la emisii. Transporturile, agricultura și industria prelucrătoare prezintă o tendință ușor crescătoare (Fig. 15.1.2). Sectorul agricol reprezintă 17% din totalul emisiilor. Sectorul transporturilor din România a produs 24,7% din emisiile totale de CO₂ și 16,6% din emisiile de GES în 2017 (Comisia Europeană, 2019), cu mult sub media UE. În special, transportul rutier a reprezentat peste 90% din totalul emisiilor de CO₂ și de GES din sectorul transportului la nivelul întregii țări. Sectorul industrial contribuie, pe lângă emisiile de GES și la emisiile de ape uzate și la producția de deșeuri.

Figura 94 - Emisiile de GES în România, pe sectoare

1) T echiv-CO₂ = tone de echivalent CO₂

Sursa: Comisia Europeană

- **Exploatarea ilegală intensivă a pădurilor românești este o problemă recurentă, care duce la reducerea capacității naturale de captare a dioxidului de carbon a pădurilor, la pierderea semnificativă a biodiversității, la creșterea riscurilor de dezastre și la o pierdere economică de aproximativ 6 miliarde EUR/an.** Zonele forestiere și suprafețele împădurite din România au o importantă capacitate de absorbție a CO₂, estimată la 25444000 de tone (pe baza inventarului LULUCF), ceea ce reprezintă 6% din capacitatea de absorbție a CO₂ a tuturor zonelor forestiere și suprafețelor împădurite din UE (JRC, 2019). Exploatarea forestieră ilegală a reprezentat aproximativ 20 de milioane m³/an în perioada 2013 - 2018, aproape același volum de lemn care s-a tăiat oficial în România. Aceste activități nu pun în pericol numai biodiversitatea și locurile de muncă, ci elimină, de asemenea, un mijloc natural de protecție împotriva inundațiilor și de captare a CO₂. Trebuie să se realizeze o reformă a sectorului forestier cât mai curând posibil, începând cu actualizarea SUMAL, revizuirea Codului Silvic, pentru a se asigura conformitatea deplină cu dispozițiile actelor legislative ale UE privind natura, consolidarea capacității administrative a Romsilva, în special în ceea ce privește organismele sale de control, precum și transparența în ceea ce privește activitățile forestiere.
- **România poate atinge obiectivele pentru 2020, însă nu va putea atinge obiectivele pentru 2030.** România poate să crească nivelul emisiilor de GES care

nu fac obiectul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (ETS) cu cel mult 19% până în 2020, comparativ cu nivelurile din 2005. Conform estimărilor preliminare, emisiile de GES au scăzut cu 2% între 2005 și 2018 și se preconizează că vor crește cu 1% între 2005 și 2020. Se estimează, prin urmare, că obiectivul va fi atins cu o marjă de 18 puncte procentuale. Obiectivul pentru 2030 - o scădere de 2% în comparație cu nivelurile din 2005 - nu va fi probabil atins, cu o marjă de 12%. Se preconizează o creștere a emisiilor peste nivelul anului de referință: cu 10% în temeiul măsurilor actuale și cu 6% în cazul punerii în aplicare doar a măsurilor suplimentare anunțate.

- **Pentru ca România să poată să își atingă obiectivele prevăzute pentru 2030, nivelul de ambiție al obiectivelor prevăzute în Proiectul planului național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice trebuie să fie mai mare.** La sfârșitul anului 2018, România a transmis Comisiei Europene Proiectul planului național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice. Documentul prezintă un rezumat cuprinzător privind sistemele energetice și stabilește obiective naționale pentru 2030 în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și sursele regenerabile de energie. Se dorește reducerea emisiilor de GES din sectorul agricol, în principal prin transferul de cunoștințe și servicii de consiliere, precum și prin sprijin pentru investiții pentru modernizarea fermelor. Obiectivul propus pentru 2030 în ceea ce privește SRE este de numai 27,9%. Acest obiectiv este cu mult sub potențialul țării de dezvoltare eficientă din punctul de vedere al costurilor a SRE și, de asemenea, cu mult sub obiectivul colectiv al UE de 32% (Proiectul de plan național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice, 2018).
- Cel mai pronunțat impact al schimbărilor climatice în Europa este probabil să fie cauzat de fenomene meteorologice extreme, cum ar fi valurile de căldură și precipitațiile puternice, care ar putea duce la creșterea inundațiilor, a secetei, a incendiilor sălbatice și a bolilor transmise de vectori. **Adaptarea orașelor și orașelor europene la schimbările climatice inevitabile este crucială pentru reziliența generală a societății europene**, deoarece oamenii (inclusiv grupurile vulnerabile), activele și activitățile economice sunt concentrate în zonele urbane. Numărul orașelor angajate în adaptarea la schimbările climatice a crescut substanțial în Europa, susținut de accentul pus pe adaptarea urbană în strategiile naționale de adaptare, politica UE și cadrele internaționale cheie. Cu toate acestea, punerea în aplicare a acțiunilor de adaptare locală este încă în stadiile incipiente, orașele și orașele mai mici, în special, rămânând în urmă.
- **Municipalități din întreaga Europă realizează evaluări ale vulnerabilității și riscurilor climatice**, ca bază pentru identificarea acțiunilor pe care ar trebui să le întreprindă pentru a-și dezvolta reziliența la efectele schimbărilor climatice. Acest lucru necesită atât un angajament politic puternic cât și leadership pentru aplicarea acțiunilor propuse, la toate nivelurile guvernamentale și în parteneriat

și dialog cu toate părțile interesate, cetățeni, sectorul privat și sectorul public. Din 2014, a existat o creștere semnificativă a cunoașterii despre modul de efectuare a evaluării vulnerabilităților climatice și a riscurilor, care a fost susținută de mai multe proiecte de cercetare finanțate de UE. Cu toate acestea, natura și calitatea evaluărilor variază semnificativ și, astfel, la fel și nivelul de înțelegere a necesității acțiunilor de adaptare aferente.

- **Există o nevoie urgentă de a schimba modul în care ne planificăm și construim orașele pentru a face față schimbărilor climatice; dezvoltarea urbană actuală este nesustenabilă.** Este necesară o acțiune concertată din partea UE la nivel regional și local pentru a sprijini adaptarea urbană prin: acces îmbunătățit la cunoștințe și finanțare; angajamentul politic și angajamentul comunității; integrarea adaptării în toate domeniile politice; și monitorizarea succesivă și raportarea planurilor și acțiunilor locale de adaptare pentru a induce în mod eficient sprijinul UE pentru adaptarea locală.
- **La nivel european, Strategia pe termen lung a UE, Legea europeană a climei și Pactul ecologic european încearcă să încurajeze realizarea ambițiilor climatice ale UE pentru 2030 și 2050** prin îmbunătățirea cunoștințelor, consolidarea planificării și accelerarea acțiunilor și recunoașterea necesității de adaptare la nivel local.
- Anterior, în 2008, Comisia Europeană a lansat inițiativa UE CoM axată pe atenuarea schimbărilor climatice, la care Centrul Comun de Cercetare (CCR) a oferit sprijin științific, metodologic și tehnic. CoM a evoluat ulterior în 2015 în Pactul primarilor pentru climă și energie durabilă și a integrat încă doi piloni privind adaptarea și accesul la energie. În 2016, inițiativa a fuzionat cu Pactul Primarilor și a devenit **Pactul Global al Primarilor**. În plus, câteva sute de orașe au beneficiat de finanțare pentru cercetare, implementare și schimb de cunoștințe prin programele Orizont 2020, LIFE și Interreg. Cu toate acestea, deși CoM este considerat ca fiind o inițiativă reușită, o proporție considerabilă a comunităților locale din întreaga UE nu sunt încă conectate la program și acoperă 42,5% din populația UE. Belgia este un lider, cu mai mult de 94% din populație acoperită de CoM, urmată de Italia (72%) și Spania (70%). Cu toate acestea, numărul de semnături nu reflectă neapărat starea reală a adaptării locale. De exemplu, Olanda, clasată pe locul 22, este relativ bine pregătită la nivel local prin Planul său național de adaptare și Programul său de Adaptare spațială. Acesta din urmă, prin intermediul acordurilor între municipalități, a stabilit obligația evaluării riscurilor climatice pentru toate municipalitățile, în anul 2019. Există aranjamente similare în Suedia, unde evaluările riscurilor climatice sunt obligatorii la nivelul județului. Rezultatele indicate nu reprezintă exclusiv meritul indirect al punerii în aplicare a reglementărilor europene (Regulamentul pentru Guvernanța Energetică, Mecanismul de Monitorizare și Raportare). Aceste

eforturi sunt legate intrinsec de tradițiile și practicile locale sau naționale, ca răspuns la mediile în schimbare care amenință comunitățile locale.

13.2. Atenuarea și adaptarea la schimbări climatice la nivel de municipiu

Ținerea sub control a încălzirii globale reprezintă o dublă provocare: o obligație de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră și nevoia de adaptare la clima în schimbare.

Atenuarea reprezintă procesul de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, în vreme ce adaptarea reprezintă abilitatea sistemelor naturale și antropice, de a răspunde efectelor schimbărilor climatice, inclusiv variabilitatea climatică și fenomenele meteorologice extreme.

Municipiul Roman este semnatar al Pactului Primarilor încă din anul 2014. Aderarea la Convenția primarilor a impus adoptarea Angajamentului primarilor care prevede următoarele obiective principale:

- Depășirea obiectivelor UE pentru anul 2020, de reducere cu cel puțin 20 % a emisiilor de CO₂ pe teritoriile administrate, prin punerea în aplicare a planurilor de acțiune privind energia durabilă în domeniile proprii de competență;
- Elaborarea unui Inventar privind emisiile de gaze cu efect de seră, care să stea la baza Planului de acțiune privind energia durabilă;
- Elaborarea și aprobarea în decurs de un an de la aderare, a Planului de acțiune privind energia durabilă;
- Adaptarea structurilor autorității locale, prin asigurarea de resurse umane și financiare suficiente, în vederea îndeplinirii acțiunilor necesare;
- Mobilizarea societății civile pentru dezvoltarea Planului de acțiune, prezentând în linii generale politicile și măsurile necesare pentru realizarea obiectivelor acestui plan;
- Diseminarea experienței acumulate și know-how-ul cu alte unități teritoriale;
- Organizarea de „Zile ale energiei” sau „Zile ale Pactului primarilor”, în cooperare cu Comisia Europeană și cu alte părți interesate, pentru a prezenta cetățenilor în mod direct posibilitățile și avantajele utilizării eficiente a energiei, precum și informarea mass-media locală cu privire la evoluția planului de acțiune.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă al Municipiului Roman până în 2020 s-a concentrat pe următoarele domenii de intervenție: clădiri municipale; clădiri din sectorul terțiar (respectiv clădiri aparținând spitalului municipal); clădiri rezidențiale; iluminat public; producția locală de electricitate și utilizarea surselor regenerabile de energie; planificare urbană (planificare urbană strategică, dezvoltarea de reglementări locale în sprijinul construcțiilor durabile); comunicare (servicii de asistență tehnică și consultare, suport financiar și subvenții, campanii de informare și conștientizare,

sesiuni de instruire, organizarea Zilelor Municipale ale Energiei). Anul 2012 a fost stabilit ca an de referință pentru inventarul emisiilor de gaze cu efect de seră.

Obiectivele strategice vizate de Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă Roman au fost următoarele:

- Formularea și aplicarea de măsuri de eficiență energetică, proiecte privind energia regenerabilă și alte acțiuni în materie de energie, în diverse domenii de activitate aflate sub autoritatea de intervenție a autorității locale;
- Elaborarea și aplicarea de programe și acțiuni destinate să economisească energia în clădiri;
- Aplicarea unor măsuri de reducere a consumurilor de energie în sfera serviciilor comunitare de utilități publice; Informarea și motivarea cetățenilor și altor actori locali cu privire la posibilitățile de utilizare a energiei în mod eficient;
- Existența unui plan energetic local coerent, susținut politic și financiar de comunitatea locală.

Țintele locale stabilite au fost:

- Reducerea cu cel puțin 20% a emisiilor de CO₂ în anul 2020;
- Reducerea consumului de energie cu 20%;
- Creșterea cantității de energie obținută din surse regenerabile cu cel puțin 20% față de anul 2012.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă al municipiului Roman s-a concentrat pe măsuri menite să reducă emisiile de CO₂ și consumul final de energie în următoarele sectoare:

- clădiri municipale;
- clădiri din sectorul terțiar;
- clădiri rezidențiale;
- iluminat public;
- producția locală de electricitate și utilizarea surselor regenerabile de energie;
- planificare urbană (planificare urbană strategică, dezvoltarea de reglementări locale în sprijinul construcțiilor durabile);
- comunicare (servicii de asistență tehnică și consultare, suport financiar și subvenții, campanii de informare și conștientizare, sesiuni de instruire, organizarea Zilelor Municipale ale Energiei).

Din lipsa resurselor financiare, Municipiul Roman nu a continuat acțiunea de monitorizare și evaluare a implementării planului și nici nu și-a luat un nou angajament post 2020, deși multe dintre acțiunile propuse au fost deja implementate.

Din punct de vedere al adaptării la schimbările climatice, Municipiul Roman nu a întreprins niciun demers în vederea identificării vulnerabilităților la schimbările climatice.

Impactul schimbărilor climatice depinde de vulnerabilitatea diferitelor sectoare economice, sociale și de mediu. Sectoarele afectate de creșterea temperaturii și

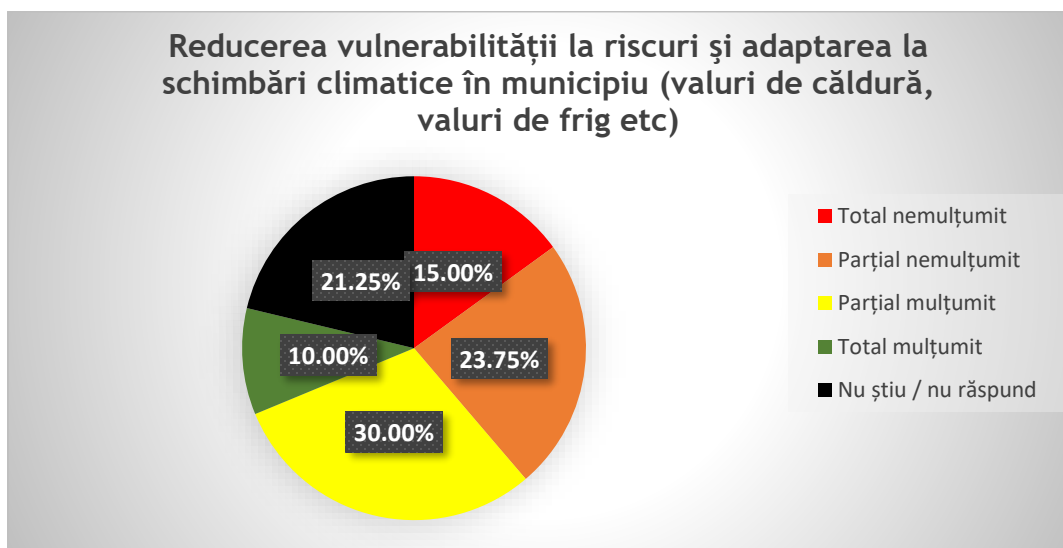
modificarea regimului de precipitații, precum și de manifestarea fenomenelor meteorologice extreme sunt: biodiversitatea, agricultura, resursele de apă, silvicultura, infrastructura reprezentată prin clădiri și construcții, turismul, energia, industria, transportul, sănătatea și activitățile recreative. De asemenea, sunt afectate în mod indirect sectoare economice precum: industria alimentară, prelucrarea lemnului, industria textilă, producția de biomasă și de energie regenerabilă. De exemplu, conform studiilor efectuate, în sectorul energetic ar putea apărea probleme mai ales la producerea de energie în hidrocentrale, ținând cont de faptul că România este mult mai expusă riscului de apariție a secetei. Creșterea temperaturilor de iarnă va duce la o scădere cu 6%-8% a cererii de energie pentru încălzire, în perioada 2021-2050. În schimb, până în 2030, consumul de energie pe perioada verii ar putea crește cu 28%, din cauza temperaturilor ridicate.

Observăm faptul că municipiul Roman, prin poziționarea sa geografică și a specificului său din punct de vedere economic, prezintă un ridicat grad de expunere la schimbările climatice, ceea ce face necesară dezvoltarea unei strategii locale de atenuare și adaptare la schimbările climatice.

13.3. Percepția cetățenilor privind atenuarea și adaptarea la schimbări climatice

Datele arată o situație interesantă privind reducerii vulnerabilității la riscuri și adaptarea la schimbări climatice. 40% dintre respondenți sunt parțial sau total mulțumiți de eforturile făcute până acum, 38,75% sunt parțial sau total nemulțumiți, iar un procent însemnat - 21,25% nu știu/nu răspund.

Figura 95 - Percepția cetățenilor cu privire la adaptarea la schimbările climatice

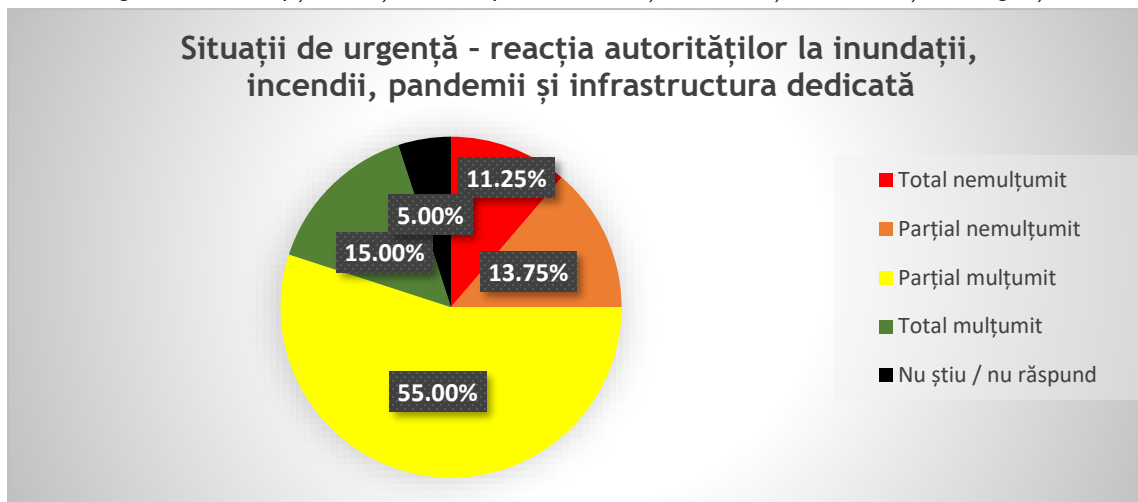

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

70% dintre cetățenii respondenți sunt parțial sau total mulțumiți cu privire la reacția autorităților locale la situații de urgență, iar 25% dintre aceștia sunt parțial sau total nemulțumiți.

Figura 96 - Percepția cetățenilor cu privire la reacția autorităților în situații de urgență

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

13.4. Analiza SWOT Atenuarea și adaptarea la schimbări climatice

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Resurse naturale alternative (potențial hidrologic și solar, terenuri agricole); Acces la o paletă largă de surse de finanțare; Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă aprobat la nivelul Consiliului Local Roman; Plan de Mobilitate Urbană Durabilă asumat de Consiliul Local Roman; Echipă tehnică aptă pentru implementarea programelor de adaptare la schimbările climatice.</p>	<p>Lipsa unei strategii actualizate de atenuare și adaptare la schimbările climatice; Depășirea duratei de viață a rețelelor de distribuție apă și canal; Ineficiența sistemului de management al apei; Lipsa managementului transportului generând creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră; Întârzieri în programul de reabilitare a structurii stradale și pietonale; Întârzieri în programul de termo-anelopare a clădirilor mari consumatoare de energie; Spații neautorizate pentru stocarea temporară a deșeurilor municipale.</p>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>Politicile la nivel european - Pactul Ecologic European;</p>	<p>Grad redus de conștientizare privind schimbările climatice;</p>

Economie și know-how ce permit trecerea către re tehnologizare, digitalizare și inovare; Fonduri europene destinate dezvoltării durabile pentru exercițiul financiar 2021-2027.	Mecanisme ineficiente de implementare a tehnologiei în domeniu; Perioade lipsite de predictibilitate generate de apariția unor pandemii, instabilitate geo-politică.
--	---

13.5. Concluzii

Pentru a reduce vulnerabilitatea la impactul schimbărilor climatice este necesară creșterea conștientizării publice și antrenarea întregii comunități pentru îndeplinirea eforturilor de asigurare a rezilienței necesare la efectele negative pe care le va genera fenomenul schimbărilor climatice în viitor, prin mobilizarea tuturor resurselor în aplicarea măsurilor de adaptare. Implementarea Pactului Ecologic European la nivel local este un element important pentru transformarea localității într-o localitate rezilientă la schimbările climatice și cu o economie sustenabilă.

Deși municipiul Roman a făcut primii pași spre dezvoltarea unei strategii locale pentru climă, prin aderarea la Pactul Primarilor și realizarea Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă, eforturile de implementare s-au diminuat, astfel încât nu se pot face estimări privind gradul de reducere al emisiilor de gaze cu efect de seră. Iar în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice nu au fost făcute evaluări privind gradul de vulnerabilitate, astfel încât să se pună bazele unui plan de măsuri.

14. Capacitate administrativă și parteneriate

14.1. Cooperare inter-instituțională

Cooperarea inter-instituțională reprezintă un element vital în administrația publică, analiza experiențelor altor comunități precum și a soluțiilor identificate pentru diverse situații, precum și încercarea de a adapta aceste soluții la condițiile locale particulare pot reprezenta elemente importante ale procesului de dezvoltare durabilă.

În ceea ce privește Municipiul Roman, în general, și Consiliul Local Roman, în special, menționăm câteva metode de cooperare inter-instituțională.

Este de menționat importanța Zilelor Municipiului Roman, stabilite prin Statutul municipiului Roman în perioada 15 - 21 mai (prima ediție desfășurându-se în anul 2010) ca evenimente de promovare a cooperării și parteneriatului.

Înfrățiri ale Municipiului Roman - Orașe înfrățite²¹

- Orașul Cortona - Republica Italiană (2009)
 - o a fost semnat un Pact de Amiciție - preambul al unei Înțelegeri de Cooperare

²¹ Sursa: <https://primariaroman.ro/category/infratiri/>

- s-a încheiat o Înțelegere de Cooperare
- Orașul Grugliasco - Italia (2010)
 - s-a semnat un Pact de Amiciție ca angajament solemn de înfrățire a celor două localități
- Orașul Tielt - Belgia (2010)
 - la data de 16 februarie 2010 s-a semnat un Protocol de Înfrățire în vederea realizării unei „punți de legătură” productive și de lungă durată între orașele Roman și Tielt
- Orașul Gedera - Israel (2010)
 - S-a semnat Pactul de Amiciție între comunitatea romașcană și cea din Gedera
- Orașul Edineț - Republica Moldova (2011)
 - s-a semnat parteneriat cu autoritățile locale din orașul Edineț în domeniul educațional și cel economic
- Orașul Kamenet-Podilskiy - Ucraina (2011)
 - s-a semnat un Preambul Protocol Înțelegere de Cooperare între cele două localități
- Orașul Dilijan - Armenia (2012)
 - s-a semnat un Pact de amiciție
- Orașul Ștefan Vodă - Republica Moldova (2013)
 - s-a semnat Pactul de amiciție, un protocol preambul al unui Acord de înțelegere de Cooperare
- Orașul Sunchang - Republica Coreea (2013)
 - s-a semnat o înțelegere de Cooperare.

Deși sunt menționate ca înfrățiri, ceea ce presupune o activitate de cooperare constantă, pentru perioada analizată nu se mai regăsesc referiri la activități implementate în sistem de înfrățire.

Asocieri ale Municipiului Roman

Municipiul Roman este parte a următoarelor asocieri:

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „AQUA NEAMT”²² (2007)
 - s-a constituit în scopul reglementării, înființării, organizării, finanțării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de alimentare cu apăși de canalizare (denumit în continuare Serviciul) pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și pentru realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional, destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente Serviciului;
 - cuprinde 54 unități administrativ teritoriale, la 1 ianuarie 2022*

²² Sursa: <https://www.adiaquaneamt.ro/>

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECONEAMȚ²³ (2008)
 - Cuprinde 84 de unități administrativ-teritoriale din județului Neamț.
 - Principalul obiectiv al Asociației este implementarea proiectului S.M.I.D. în județul Neamț. Conform acestui acord, Consiliul Județean Neamț este solicitantul finanțării (beneficiarul Proiectului), iar Consiliile Locale ale municipiilor, orașelor și comunelor implicate sunt beneficiarii efectivi ai investițiilor realizate prin proiect.
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „ROMAN METROPOLITAN”²⁴ (2009)
 - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Roman Metropolitan” a fost constituită în scopul dezvoltării infrastructurilor și realizării obiectivelor de interes comun, creării și sprijinirii unor parteneriate durabile între autoritățile administrative autonome din județul Neamț și instituțiilor publice cu societatea civilă, angajarea în acțiuni de implementare a strategiilor de dezvoltare, construcție instituțională, etc.
 - Membri fondatori: Municipiul Roman, Județul Neamț, Comuna Gherăești, Comuna Ruginoasa, Comuna Botești, Comuna Ion Creangă, Comuna Văleni, Comuna Poienari, Comuna Icușești, Comuna Moldoveni, Comuna Bahna, Comuna Dulcești, Comuna Horia, Comuna Sagna, Comuna Făurei, Comuna Pâncești, Comuna Boghicea, Comuna Bozieni, Comuna Doljești, Comuna Gâdiniți, Comuna Oniceni, Comuna Secuieni, Comuna Valea Ursului, Comuna Tămășeni, Comuna Bîra, Comuna Stănița.
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ”ASOCIAȚIA MOLDOVA SE DEZVOLTĂ”²⁵ (2019)
 - asocierea municipiului Roman cu alte unități administrativ teritoriale - municipiile Suceava, Botoșani, Iași, Piatra Neamț, Câmpulung Moldovenesc și Vatra Dornei;
 - asocierea vizează:
 - Dezvoltarea infrastructurii de transport de importanță regională și națională;
 - Îmbunătățirea mediului economic de importanță regională și locală;
 - Promovarea ocupării și sprijinirea mobilității forței de muncă;
 - Descentralizare și o administrație publică eficientă;
 - Reducerea sărăciei, prin dezvoltarea infrastructurii în vederea promovării incluziunii sociale;

²³ Sursa: <https://www.econeamt.ro/>

²⁴ Sursa: <https://primariaroman.ro/asociatia-de-dezvoltare-intercomunitara-roman-metropolitan/>

²⁵ Sursa: https://primariaroman.ro/wp-content/uploads/2019/03/2019-03-01-045-ANX-2-2019-02-asociatia-Moldova_compressed.pdf

Municipiul Roman este membru al Asociației Municipiilor din România (AMR) din 1992, iar în prezent Primarul Municipiului Roman este Membru supleant în Comitetul Director al AMR și membru Sucursala AMR Nord - Est a AMR, înființată în 2016

Municipiul Roman nu a inițiat un Grup de Acțiune Locală (GAL) pentru dezvoltarea unei Strategii de Dezvoltare Locală la nivelul comunității marginalizate, nici nu a făcut demersuri de integrare în unul dintre cele două GAL-uri care acoperă zonele limitrofe: Asociația ”GAL Podișul de Nord al Bârladului”, sau Asociația Grupul de Acțiune Locală Elisabeta Doamna.

Realizarea de acorduri de parteneriate între Municipiul Roman și actorii relevanți (precum mediul de afaceri) de la nivel local, județean și național pentru realizarea proiectelor din portofoliul de proiecte prioritare a fost una din prioritățile UAT Roman în Strategia de Dezvoltare Durabilă 2014-2020, cu toate acestea, documentele publice nu relevă o listă de astfel de parteneriate în prezent.

14.2. Zona Urbană Funcțională/Zona Metropolitană Roman

Zonele urbane funcționale (ZUF) reprezintă un instrument esențial pentru a înțelege și gestiona dezvoltarea urbană în context modern, incluzând atât orașele principale, cât și zonele periurbane adiacente care contribuie la dinamica economică și socială a acestora.

ZUF-urile joacă un rol crucial în:

- consolidarea dezvoltării economice și sociale: zonele urbane funcționale permit coordonarea mai eficientă între centrele urbane și zonele înconjurătoare, asigurând o distribuție echilibrată a resurselor și oportunităților de dezvoltare;
- planificarea integrată și sustenabilă: într-o țară cu provocări diverse legate de infrastructură, urbanizare și disparități regionale, ZUF-urile facilitează abordări integrate în planificarea transportului, locuirii, educației și serviciilor publice;
- crearea de politici publice adaptate: analiza ZUF-urilor oferă informații valoroase pentru crearea unor politici publice care să răspundă nevoilor locale, inclusiv mobilitatea forței de muncă, accesul la servicii și reducerea poluării.

Zona Urbană Funcțională este acea zonă care funcționează ca un sistem unitar din punct de vedere social și/sau economic. Zona Urbană Funcțională este definită prin sistemul intern de interacțiuni și relații și acoperă, în întregime sau parțial, teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale ce cooperează și sunt legate/unite prin intermediul activităților economice, de comunicații, de transport.

O zonă funcțională presupune existența unor mecanisme de guvernare, a unui sistem de relații de cooperare ce rezultă dintr-un scop comun (rezolvarea unor probleme

comune și valorificarea potențialului local) și a unor relații funcționale, în cadrul cărora mobilitatea și comunicațiile joacă un rol deosebit de important.

Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Roman Metropolitan s-a constituit în anul 2009 în baza legislației care atestă înființarea organizațiilor asociative de dezvoltare comunitară ale unităților administrativ teritoriale din România, cu scopul dezvoltării infrastructurilor și realizării obiectivelor de interes comun, creării și sprijinirii unor parteneriate durabile între autoritățile administrative autonome din județul Neamț și instituțiilor publice cu societatea civilă, angajarea în acțiuni de implementare a strategiilor de dezvoltare, construcție instituțională, etc.

Membri fondatori sunt: Municipiul Roman, Județul Neamț, Comuna Gherăești, Comuna Ruginoasa, Comuna Botești, Comuna Ion Creangă, Comuna Văleni, Comuna Poienari, Comuna Icușești, Comuna Moldoveni, Comuna Bahna, Comuna Dulcești, Comuna Horia, Comuna Sagna, Comuna Făurei, Comuna Pâncești, Comuna Boghicea, Comuna Bozieni, Comuna Doljești, Comuna Gâdinți, Comuna Oniceni, Comuna Secuieni, Comuna Valea Ursului, Comuna Tămășeni, Comuna Bîra, Comuna Stănița.

Obiectivele principale ale asocierii Romanului cu localitățile arondate, în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Roman Metropolitan, vizează:

- apărarea și respectarea intereselor unităților administrativ-teritoriale asociate, precum și promovarea intereselor Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Roman Metropolitan;
- atragerea, în cadrul unor proiecte, a fondurilor europene mult mai consistente față de cele pe care le-ar putea obține doar municipiul Roman;
- alinierea Zonei Metroplitană Roman la standardele economice și sociale europene, în consens cu cele naționale;
- instaurarea în Zona Metropolitană Roman a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale;
- creșterea coeziunii economico-sociale din Zona Metropolitană Roman;
- diminuarea dezechilibrelor create între centru și zona limitrofă, promovate de dispersarea în planul structurii demografice, sociale și economice;
- ameliorarea condițiilor de mediu;
- creșterea atractivității zonei pentru investitori și crearea de noi locuri de muncă;
- reabilitarea/modernizarea/dezvoltarea infrastructurii serviciilor de sănătate, educaționale, sociale și de siguranță publică;
- restaurarea și valorificarea patrimoniului istoric și cultural, precum și a resurselor turistice naturale în contextul unei dezvoltări durabile;
- elaborarea unor programe de reconversie profesională, pe baza prognozelor privind modificările structurale ce au și vor avea loc în economia națională.

Viziunea de dezvoltare identifică Municipiul Roman drept o comunitate dinamică și inovativă, în continuă dezvoltare, rezilientă la schimbările climatice și care oferă oportunități de ocupare și servicii publice de calitate, inclusiv localităților învecinate cu care are stabilite relații teritoriale strategice.

Zona Urbană Funcțională ce include municipiul Roman și comunele adiacente, reprezintă o oportunitate de a sprijini creșterea economică, de a atrage investiții și de a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor, pe baza apropierii geografice și accesibilității, rețelei de infrastructură existente, legăturilor economice și sociale puternice, potențialului de dezvoltare urbană și rurală.

Realizarea de proiecte, precum “Extinderea și modernizarea Complexului de Agrement Ștrand „Moldova” prin amenajarea unei structuri integrate de agrement AQUA - ROMAN PARK și reamenajarea zonei pentru sporirea atractivității”, au ca beneficiari locuitorii din Zona Urbană Funcțională și nu numai.

Zona Urbană Funcțională se dorește a fi un instrument administrativ eficient în scopul promovării unor proiecte comune de dezvoltare a zonei și de atenuare a discrepanțelor de dezvoltare, o platformă de colaborare între unitățile administrativ-teritoriale și un nucleu de dezvoltare a serviciilor publice, deziderate care necesită colaborare interinstituțională, implicarea actorilor locali și acces la fonduri europene pentru a asigura sustenabilitatea pe termen lung.

14.3. Integritate și bună guvernare

Un oraș inteligent sau smart city este un concept de dezvoltare urbană care integrează tehnologii și sisteme pentru a administra în mod etic, eficient și securizat resursele unui oraș, în vederea îmbunătățirii calității vieții cetățenilor, dezvoltării comunității și protejării mediului.

Analiza performanței unei autorități publice locale presupune stabilirea unei relații între rezultate, mijloace și obiective, mai precis este necesară o abordare din punct de vedere al eficacității, eficienței și al bugetării.

În cadrul sondajului²⁶ destinat angajaților primăriei Municipiului Roman (122 respondenți) realizat în 2021 pentru elaborarea “Planului Strategic Instituțional 2021-2023”, raportat la întrebarea “*Aveți cunoștință la ce obiective stabilite prin documente strategice (strategii, planuri de dezvoltare etc.) contribuie activitatea dumneavoastră în cadrul instituției?*” mai mult de jumătate din respondenți (circa 51%) au răspuns că au cunoștință la ce obiective strategice contribuie activitatea desfășurată în cadrul

²⁶ Sursa: Planul Strategic Instituțional 2021-2023, https://primariaroman.ro/wp-content/uploads/2021/07/PLAN-STRATEGIC-INSTITUTIONAL_compressed.pdf

instituției, în timp ce 35% au declarat că nu cunosc aceste detalii. Restul de 14% au optat pentru răspunsul ”altele”.

Respondenții au fost invitați să menționeze care, după părerea lor, ar fi principalele soluții în vederea eficientizării interacțiunii/cooperării cu instituțiile publice aflate în subordinea/coordonarea Municipiului Roman. Aproximativ 65% dintre cei ce au răspuns consideră digitalizarea ca principala soluție, urmată de comunicarea eficientă, în special cea electronică (prin e-mail) - 23%. Circa 12% dintre persoanele chestionate sunt de părere că simplificarea procedurilor administrative ar trebui să reprezinte principala soluție în eficientizarea interacțiunii/cooperării cu instituțiile aflate în subordine.²⁷

Autoritatea publică locală din Municipiul Roman a implementat și implementează proiecte cu obiective ce vizează buna guvernare - management strategic, excelență în asigurarea serviciilor publice, transparență, managementul schimbării, integritate, e-guvernare, etc.

Din perspectiva **transparenței**, portalul web al primăriei are informații actualizate. Pagina de facebook²⁸ a primăriei conține informații actualizate, are 3.600 urmăritori, 12.955 aprecieri și 68 recenzii. Sunt multe proiecte care contribuie la dezvoltarea unei culturi a transparenței și la îmbunătățirea accesului la informații de interes public, ca:

- Agenda primarului;
- calendar actualizat privind consultările publice;
- ședințele Consiliului Local Roman accesibile online;
- conferințe de presă organizate săptămânal conferințe de presă în cadrul cărora conducerea administrației locale a prezentat informații cu privire la lucrările curente, investițiile, activitățile și evenimentele desfășurate cu implicarea municipalității în toate planurile, de la activitățile/proiectele administrative, până la cele de natură socială și culturală.

Pe website-ul instituțional se promovează proiectul de bugetare participativă, existent deja de 4 ani, „Pentru Roman!”, unde cetățenii pot vota (în limita unor fonduri alocate) ce idei de proiecte să fie transpuse în realitate de către autoritățile locale.

Autoritatea locală face eforturi pentru a oferi româșcanilor și un nivel ridicat de transparență și de implicare a edilului în rapoarte, prin date precum: cu ocazia tuturor acestor ieșiri publice, primarul municipiului Roman a prezentat realitățile administrative, social economice și culturale, precum și activitățile punctuale cu referire la contextul special generat de situația privind pandemia. Media prezențelor în mass media în anul 2021 este de 2,6 pe săptămână, foarte adesea, cu aceste ocazii, edilul interacționând direct cu telespectatorii care i-au adresat întrebări și sugestii, asigurând, astfel, transparența decizională a actului administrativ.

²⁷ Sursa: Planul Strategic Instituțional 2021-2023, https://primariaroman.ro/wp-content/uploads/2021/07/PLAN-STRATEGIC-INSTIUTIONAL_compressed.pdf

²⁸ Sursa:

<https://www.facebook.com/Prim%C4%83ria-Municipiului-Roman-315191282016847/>

Un aspect profund pozitiv, ce ține tot de transparentă, este transmiterea în direct pe website-ul instituțional a ședințelor de Consiliu Local. De asemenea, tot pe platforma web găsim și o arhivă a hotărârilor de Consiliul Local, actualizată la zi.

Nu în ultimul rând, website-ul oficial centralizează evenimentele ce au loc în oraș și include și o sub-sectiune de „Servicii Publice” prin care cetățenii pot obține detalii în legătură cu unele din instituțiile subordonate Primăriei Municipiului Roman, împreună cu date de contact.

Sunt de menționat și câteva campanii de conștientizare lansate de către Primăria Municipiului Roman, în decursul anului 2021 Biroul de mediu a inițiat și implementat o serie de programe și măsuri de conștientizare a populației, printre care:

- Programul Național „VINEREA VERDE - Stop! Azi, mașina stă pe loc!” - campanie de încurajare a angajaților să folosească bicicletă, trotineta sau orice alt mijloc de transport nepoluant și să renunțe astfel, pentru o zi, la autoturismul personal;
- "Mediul ne privește!" - activitate care urmărește implicarea româșcanilor într-o echipă vigilentă și dinamică de protejare a mediului. Pe parcursul anului au fost organizate trei întâlniri cu cei înscriși, fiind rezolvate o parte din aspectele semnalate de cetățeni, reprezentanților municipalității.

Primăria Municipiului Roman și-a asumat implementarea Strategiilor Naționale Anticorupție la nivel local încă din 2012. Odată cu intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului privind aprobarea SNA 2021-2025, Primăria Municipiului Roman a afișat-o pe site împreună cu **Declarația²⁹ privind asumarea agendei de integritate organizațională în coordonatele Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025.**

Codul de conduită etică și integritate al funcționarilor publici și personalului contractual din cadrul Municipiului Roman este actualizat la nivelul anului 2021. Ultimul raport public de implementare a Planului de integritate pentru Primăria Municipiului Roman datează din 2018.

Principiul de bază al **e-guvernării**, susținut de un cadru instituțional eficient de e-guvernare, este îmbunătățirea funcționării interne a sectorului public prin reducerea costurilor financiare și a timpilor de tranzacționare, astfel încât să se integreze mai bine fluxurile și procesele de lucru și să permită utilizarea eficientă a resurselor în diferitele entități din sectorul public care vizează soluții durabile. Referitor la instrumente de e-guvernare utilizate în Primăria Municipiului Roman, menționăm:

- platformă integrată (portal web, aplicație pentru dispozitive mobile) pentru servicii electronice complete;
- terminal interactiv self-service;
- soluție pentru managementul integrat al documentelor;
- platformă integrată pentru arhivare electronică;
- aplicație mobilă pentru sesizări;

²⁹ Sursa: https://primariaroman.ro/wp-content/uploads/2022/04/DECLARATIE-privind-asumarea-agendei-de-integritate-organizationala-in-coordonatele-Strategiei-Nationale-Aticoruptie-2021-2025_compressed.pdf

- formulare online și informații referitoare la serviciile din cadrul instituției;
- sistem informatic de programare online pentru obținerea actelor de identitate și programare pentru căsătorie la starea civilă
- sistem de monitorizare video
- sistem de plăți on-line a taxelor și impozitelor locale;
- sondaj folosind un chestionar de evaluare a satisfacției cetățenilor Municipiului Roman;
- aplicația de sesizări „Pentru Roman”, etc.

Motoarele de căutare relevă existența unei hărți a responsabililor de procesele **Sistemului de Management al Calității (SCM)** și a **Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM)** în cadrul UAT Roman, măsură adoptată în 2020.

În anul 2019 Municipiul Roman a obținut Certificarea ISO 9001:2015 și dreptul de utilizare a mărcilor SRAC ISO 9001:2015 și IQNet, o garanție pentru modul eficient și eficace de desfășurare a activității la nivelul instituției. La nivelul aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Roman a fost introdus și instrumentul de management al calității CAF - Cadrul comun de autoevaluare a modului de funcționare a instituțiilor publice.

Primăria Municipiului Roman creează condițiile necesare de aplicare și derulare a programelor sociale prin Direcția de Asistență Socială și Protecție Socială care asigură, la nivel local, servicii de consultanță, sprijin și îndrumare pentru persoanele defavorizate sau aflate în situație de risc social.

Serviciile sociale în municipiul Roman sunt asigurate prin următoarele structuri specializate:

- Casa Pâinii - cantina de ajutor social;
- Casa Speranței - adăpost în regim de urgență pentru persoanele aflate în situație de dificultate, victime ale violenței familiale;
- Casa Vârstnicului - centru de zi, activitate de loisir pentru pensionari;
- Centrul Municipal de Acțiune Socială pentru Bătrâni - activități de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice aflate în situație de criză;
- Casa Copilului - centrul de zi pentru copiii aflați în situații de risc social;
- Casa Bunicilor - activități de îngrijire a persoanelor vârstnice.

Nu sunt multe date publice referitoare la demersurile administrației publice locale din Municipiul Roman pentru crearea/îmbunătățirea unui sistem de dezvoltare economică favorabil care să permită întreprinderilor să aibă succes prin valorificarea propriilor puncte forte prin acțiuni ca: stabilirea unei culturi antreprenoriale în municipiu prin furnizarea de competențe antreprenoriale, premii care promovează planuri de afaceri inovatoare, precum și inițiative în mediul educațional; crearea de clustere și organizații de rețea care să conecteze părțile interesate relevante din regiune și/sau crearea unor structuri transparente și în care comunicarea este fluentă, permițând astfel sprijinirea afacerilor.

Raportul de activitate al Primarului din 2021 relevă importante acțiuni destinate beneficiarilor și comunității întreprinse de autorități, din care vom exemplifica chestiuni precum: program de consiliere psihologică de calitate, în raport cu vârsta și nivelul de dezvoltare al copiilor româșani, hrănirea a 80 de persoane vulnerabile prin Casa Pâinii, un centru de servicii sociale, consilierea cetățenilor în vederea constituirii și depunerii dosarelor pentru locuințe construite din fonduri ANL, etc.

Raportul de activitate pe anul 2021 susține ca angajații Primăriei Municipiului Roman, au participat în anul 2021 la diverse cursuri de perfecționare/calificare/instruire, organizate online sau la sediul angajatorului, cu următoarele tematici:

- Planificare strategică și digitalizare urbană pentru municipiul Roman, 56 angajați;
- Curs pentru specialiști în stare civilă și evidența persoanelor, 1 angajat;
- Etică și transparența, conflicte de interese și incompatibilități în administrația publică locală, 1 angajat;
- Clarificări privind impozite și taxe locale, 5 angajați;
- Inițiere salvamar, 3 angajați;
- Programul de perfecționare etică, integritate și regimul incompatibilităților, 1 angajat

De menționat că Rapoartele anuale de activitate a primarului Municipiului Roman se concentrează pe rezultate (inclusiv la nivelul departamentelor) și mai puțin în corelare cu obiectivele asumate în documente strategice.

14.4. Relația cu societatea civilă

Un punct de referință în colaborarea UAT Municipiul Roman cu reprezentanți ai societății civile (ONG-uri) din municipiu este înscrierea în programul **”Capitala Tineretului din România”**. La nivelul anului 2018, municipiul Roman a reușit să se califice în finala competiției alături de municipiile Brașov și Iași.

Inițiativa de a candida la titlul de Capitala Tineretului din România s-a născut din dorința unui grup de tineri româșani, care printr-o abordare incluzivă cu o perspectivă globală, își doresc să transforme Romanul într-un hub de energie tinerească. Acest demers a fost concretizat prin colaborarea dintre Primăria municipiului Roman și reprezentanții a 13 ONG-uri locale³⁰, active în special pe plan socio-cultural-educational: Asociația KULT Generation, Asociația Tineretul ONU din România, Asociația People to People România, Fundația Leonardo Murialdo, filiala Roman, Asociația Tinerilor Ortodocși „Sfinții Voievozi” Roman, Asociația Cultural Artistică Gong, Asociația Anima Intelligentia, Asociația Romii Româșani, Asociația Mușatinii Roman, Asociația culturală „Pro-Loco”, Asociația Wall of Art, Fundația Umanitară Pacea și Comunitatea evreiască din Roman.

³⁰ Sursa: <https://www.ziarulderoman.ro/municipiul-roman-finalist-in-programul-capitala-tineretului-din-romania/>

La nivelul anului 2021 se pot menționa câteva **acțiuni comune administrație publică locală - societate civilă**, ca:

- Dezbateri publice pe tema bugetului local pe anul 2021, cu reprezentanții Asociațiilor și ONG-urilor din municipiul Roman;
- „Ziua de Curățenie Națională” - cu implicarea a peste 200 voluntari persoane fizice, ONG-urilor din Roman, instituțiilor și agenților economici de pe raza municipiului;
- încheierea acordului de parteneriat între Direcția de Asistență Socială și Fundația „Episcop Melchisedec” Roman, în vederea sprijinirii Centrului de zi de Socializare persoane vârstnice din cadrul Fundației „Episcop Melchisedec” Roman;
- „MTB Roman Maraton, ediția a III-a”, prin colaborarea Municipiului Roman cu Asociația Club Sportiv MTB Roman. - un Tur ciclist prin municipiul Roman;
- „Ziua fără automobil”, la care au participat elevi de la instituțiile de învățământ românești, însoțiți de cadre didactice, părinți, tutori, în colaborare cu MTB Roman.

Anual se desfășoară Program anual al finanțărilor nerambursabile alocate de la bugetul local al Municipiului Roman pentru activitățile nonprofit de interes local. În 2021 s-au alocat din bugetul local 100.000 lei și în 2022 s-au alocat 200.000 lei pentru ONG-uri locale pe baza unui concurs pentru:

- Proiecte cultură, religie, învățământ;
- Proiecte sociale;
- Proiecte activități sportive;
- Proiecte activități de tineret.

La nivel de **parteneriate** pentru implementarea în comun de proiecte cu finanțare europeană, la nivelul anului 2018, Primăria Municipiului Roman a implementat în comun cu Fundația TERRA Mileniul III proiectul „Creșterea capacității administrative a Municipiului Roman prin re-proiectarea SMC și introducerea CAF” privind aprobarea acordului de parteneriat pentru dezvoltare locală, iar în 2021 a depus împreună cu Institutul pentru Politici Publice cererea de finanțare “Implicarea civică în dezvoltarea locală românească”, în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA).

14.5. Atragerea de resurse

”În 2021 Romanul a continuat să se schimbe în bine, să urmeze calea dezvoltării, prezentându-se în fața tuturor ca un oraș modern, aflat în plină ascensiune. Alături de întreaga echipă din Primăria Municipiului Roman, am urmărit continuarea și începerea de noi investiții, regenerarea urbană a spațiilor publice, reducerea birocrăției în administrația publică locală și grija față de comunitate.

În pofida Pandemiei de COVID-19, Romanul a făcut pași semnificativi spre atragerea de fonduri nerambursabile, la acest moment valoarea proiectelor europene fiind de aproximativ 30 milioane de euro.”³¹

La nivelul anului 2021, bugetul UAT Municipiul Roman cuprinde:

- Total venituri 151.750.860 lei;
- Venituri proprii 79.462.980 lei;
- Finanțare externă nerambursabilă - 43.844.030 lei;
- Subvenții de la bugetul de stat 5.258.000 lei.

Principalele proiecte implementate în ultimii ani sunt:

Nr. crt	Titlu proiect	Valoare	Sursa de finanțare
1	Creșterea capacității de gestionare a crizei sanitare COVID-19 prin dotarea SPITALULUI MUNICIPAL DE URGENȚĂ ROMAN cu echipamente și aparatură medicală, dispozitive medicale și de protecție medicală	8,642,713.80 lei	POR 2014-2021
2	CARE - Comunitate pentru Alternative familiale, Recuperare și Egalitate	3.541.457,21 lei	POR 2014-2021
3	Creșterea eficienței energetice și extinderea sistemului de iluminat public din Municipiul Roman	18.298.770,13 lei	POR 2014-2021
4	Creșterea eficienței energetice în sectorul locuințelor din municipiul Roman	1.161.331,57 lei	POR 2014-2021
5	Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea Ambulatoriului Spitalului Municipal de Urgență Roman	16.268.206,25 lei	POR 2014-2021
6	Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului Multicultural "Unirea", reabilitarea și modernizarea străzilor și căilor de acces în Municipiul Roman	15.683.681,28 lei	POR 2014-2021
7	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu Școala de Artă "Sergiu Celibidache" din Municipiul Roman	6.492.423,94 lei	POR 2014-2021
8	Reabilitarea, modernizarea și echiparea Liceului Tehnologic "Vasile Sav" (corp b, sală de sport și corp ateliere) din Municipiul Roman	7.722.005,14 lei	POR 2014-2021
9	Proiect integrat de reabilitare, modernizare, extindere și dotare a Școlii Carol I, construire și dotare Sală de Sport - pentru învățământul general obligatoriu, reabilitarea și dotarea Grădiniței și reabilitarea și modernizarea drumurilor publice în cartierul Nicolae Bălcescu din Municipiul Roman	18.494.297,37 lei	POR 2014-2021

³¹ Sursa: Raport de activitate al primarului Municipiului Roman, 2021, pg. 1 <https://romantv.ro/2022/03/04/raport-de-activitate-al-primarului-municipiului-roman-pentru-anul-2021/>

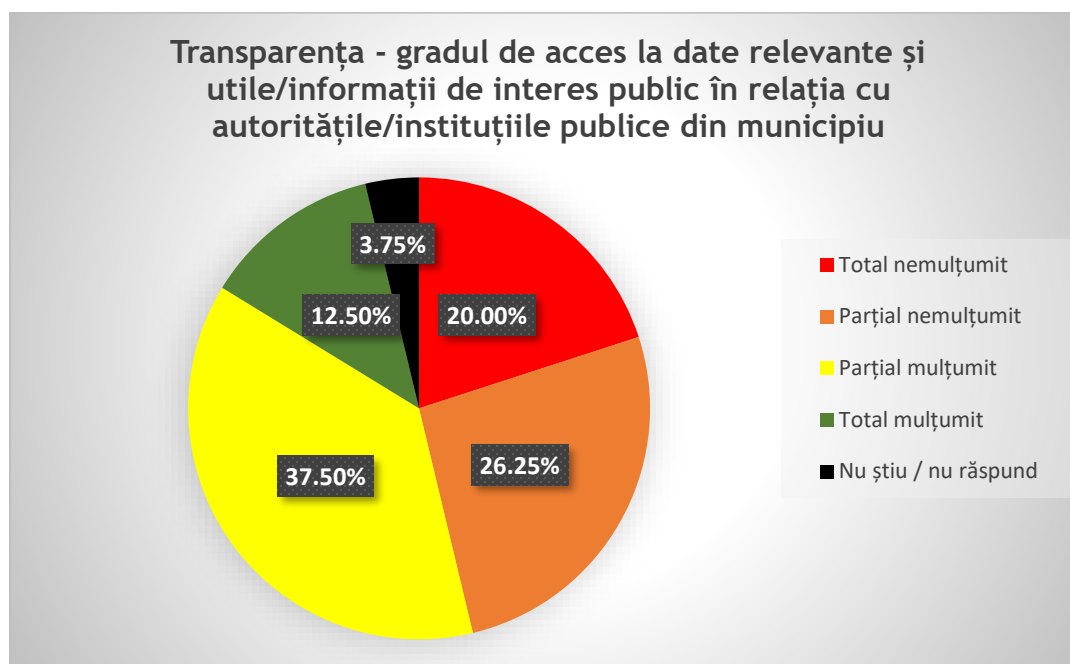

10	Proiect integrat de construire și dotare a Corpului B și a Sălii de Sport - Școala Costache Negri pentru învățământul general obligatoriu și reabilitarea și modernizarea drumurilor publice în cartierul Petru Rareș din Municipiul Roman	24.276.634,34 lei	POR 2014-2021
----	--	-------------------	---------------

14.6. Percepția cetățenilor cu privire la capacitatea administrativă

50% dintre respondenți sunt parțial sau total mulțumiți de transparența autorităților, 46,25% sunt parțial sau total nemulțumiți, iar 3,75% nu știu/nu răspund.

Figura 97 - Percepția cetățenilor cu privire la transparență și acces la informații de interes public

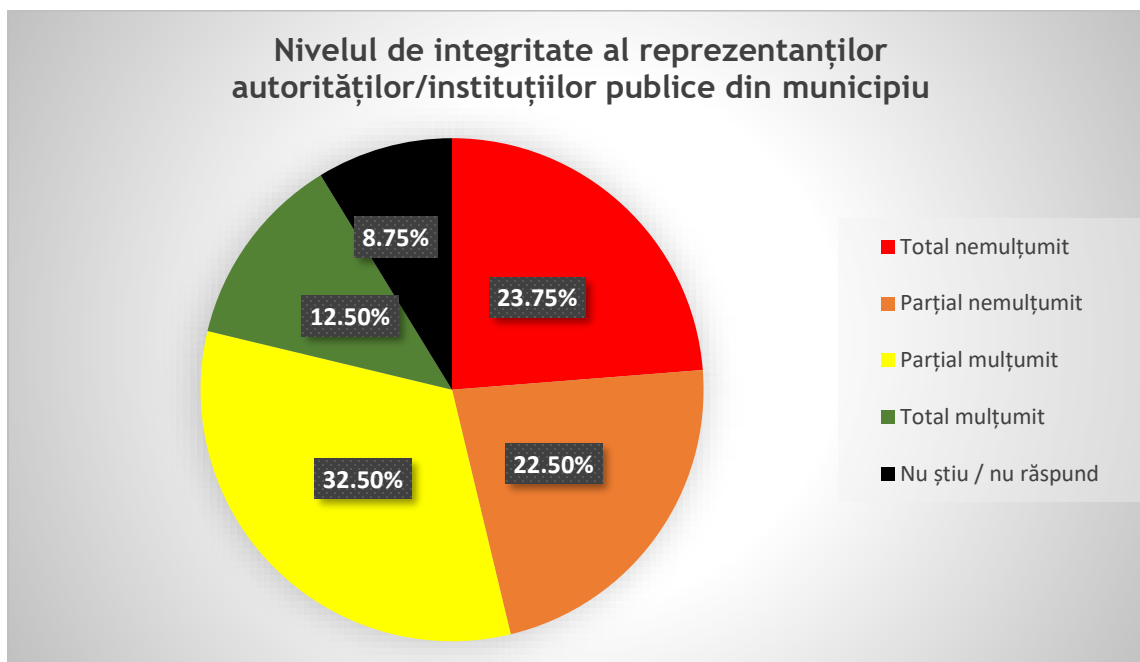

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

În ceea ce privește nivelul de integritate al reprezentanților autorităților/instituțiilor publice din municipiu, percepțiile respondenților sunt împărțite. 46,25% sunt parțial sau total mulțumiți de gradul de integritate, 45% sunt parțial sau total nemulțumiți, iar 8,75% nu știu/nu răspund.

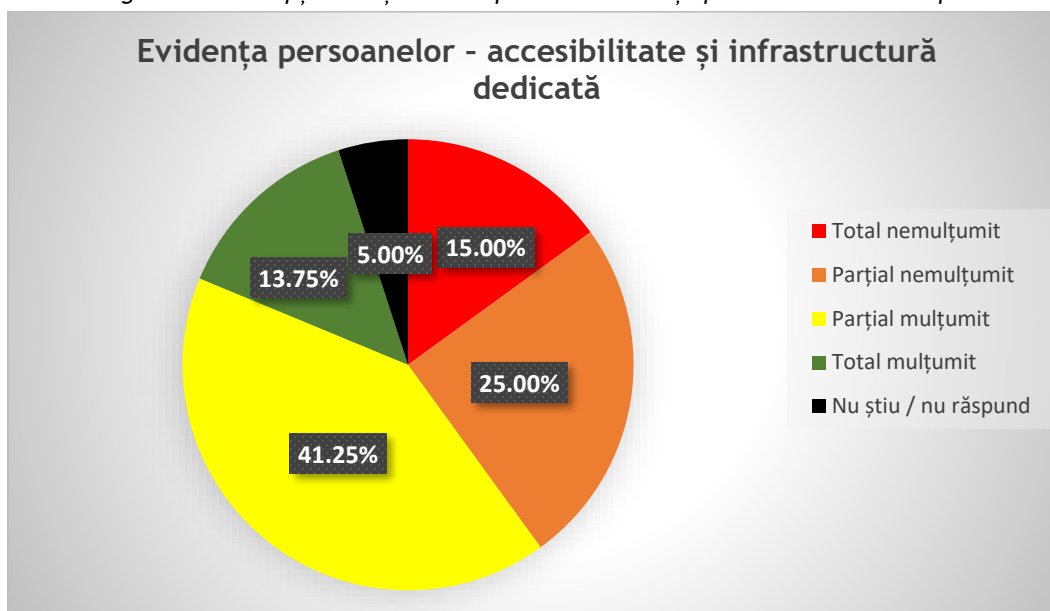

Figura 98 - Percepția cetățenilor cu privire la nivelul de integritate al autorităților

Din perspectiva atribuțiilor pe care autoritățile le au privind evidenței persoanelor, a accesibilității acesteia și a infrastructurii dedicate, 40% dintre cetățenii respondenți sunt parțial sau total nemulțumiți, dar 55% sunt parțial sau total mulțumiți.

Figura 99 - Percepția cetățenilor cu privire la evidența persoanelor în municipiu

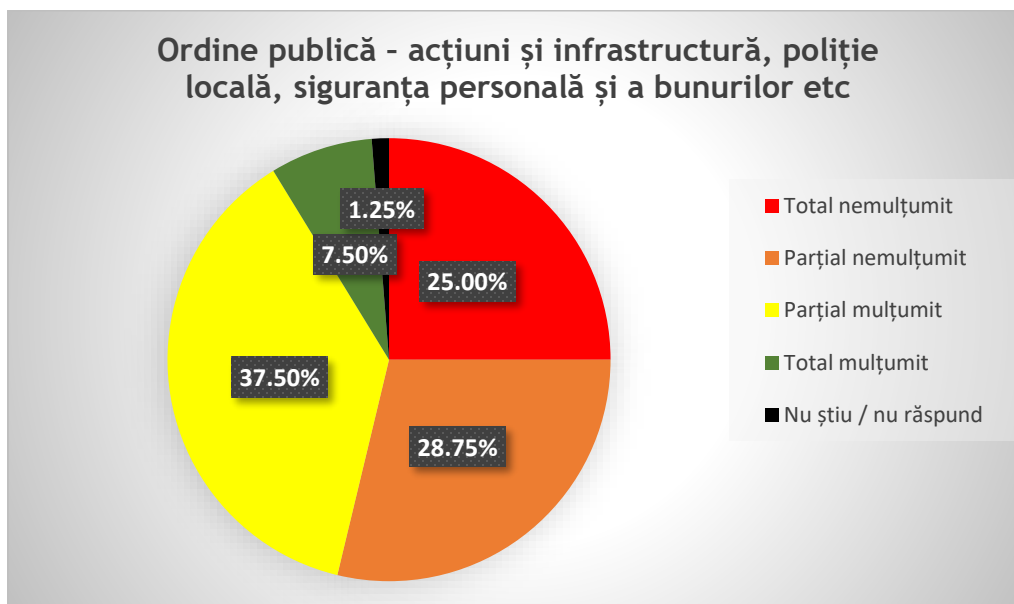

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

În ceea ce privește ordinea publică, 55,75% dintre cetățenii respondenți sunt parțial sau total nemulțumiți de situația din oraș, 45% sunt parțial sau total mulțumiți.

Figura 100 - Percepția cetățenilor cu privire la ordinea publică

Sursa: prelucrarea consultantului a datelor din chestionare cetățeni

14.7. Analiza SWOT Capacitate administrativă și parteneriate

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Cadru strategic dezvoltat privind dezvoltarea durabilă/sectorial la nivel de municipiu;</p> <p>Capacitate crescută de atragere și gestionare de finanțări externe pentru proiecte;</p> <p>Utilizarea fondurilor europene pentru eficientizarea activității - implementarea de soluții de tip e-guvernare;</p> <p>Resurse umane specializate;</p> <p>Dezvoltarea resurselor umane prin formare continua;</p> <p>Departamente specializate funcționale la nivelul UAT Municipiul Roman;</p> <p>Site funcțional cu impact în diseminarea informațiilor;</p> <p>Grad crescut de utilizare a instrumentelor de management al calității (ISO, CAF);</p>	<p>ADI „Roman Metropolitan” insuficient valorificată;</p> <p>PUG neactualizat;</p> <p>Lipsa unei culturi a monitorizării / evaluării implementării integrate a documentelor strategice;</p> <p>Lipsă studii de impact ale implementării documentelor strategice în UAT;</p> <p>Parteneriate/înfrățiri/colaborări insuficient valorificate în timp, cu părți interesate (sector public, mediul de afaceri, ONG-uri, parteneri sociali, etc.);</p> <p>Inexistența la nivelul UAT-ului a unei zone de cooperare de tip Grup de Acțiune Locală (GAL) constituit în interiorul municipiului/ județului;</p> <p>Lipsă de baze integrate de date pentru colectarea, raportarea, analizarea și</p>

Actualizare a procedurilor SCIM la nivel de UAT; Preocupare pentru dezvoltarea de servicii online; Grad relativ scăzut de nemulțuire privind activitatea Consiliului Local.	publicarea de date relevante la nivelul UAT-ului.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Cadru strategic dezvoltat la nivel național/regional/județean privind consolidarea administrației publice; Dezvoltarea de noi tehnologii; Fonduri guvernamentale/europene disponibile; Roman - poziție geografică cu avantaje competitive din perspectivă dezvoltării durabile.	Criza economică / sanitară globală; Grad scăzut de încredere a cetățenilor în autoritățile / instituțiile publice; Instabilitate și incoerență legislativă, supra-reglementare la nivel național; Competiție crescută pentru accesarea fondurilor dedicate; Grad deficitar de coeziune / comunicare între autoritățile publice de la nivel central și local; Lipsa fonduri dedicate expres creșterii capacității administrației în Programele operaționale 2021 - 2027.

14.8. Concluzii

Deși UAT Municipiul Roman are în implementare/actualizare/revizuire documente strategice generale/sectoriale, nu sunt susținute procese de evaluare și de valorificare a rezultatelor (rapoarte de progres, studii de impact, etc.). Este nevoie de asigurarea de suport logistică, date, etc. pentru Grupul Strategic de Monitorizare/Comisia de monitorizare constituită la nivelul Primăriei Municipiului Roman, pentru că un proces de monitorizare a implementării unui document de politică publică integrată presupune o abordare complexă, permanentă și progresivă, care utilizează atât metode de măsurare funcționale, cât și statistice.

Promovarea de parteneriate pentru consumul responsabil de resurse este o prioritate. Este nevoie de încurajarea cooperării inter-instituționale, a dezvoltării sectorului neguvernamental în municipiu și de valorificarea mai eficientă a parteneriatelor cu societatea civilă / mediul de afaceri și mediul educațional.

Este nevoie de dezvoltarea de acțiuni care să valorifice principiile de bună guvernare locală - valorificarea publică a rezultatelor obținute, campanii de informare/conștientizare/implicare părți interesate, implicarea personalului în procesul decizional, etc.

Este nevoie de dezvoltarea unui sistem de management al riscurilor pentru ca eficiența viitoarelor intervenții/proiecte să se îmbunătățească - managementul riscurilor și creșterea capacității de adaptabilitate la situații de urgență.

SECȚIUNEA II - CADRUL STRATEGIC GENERAL

15. Context general

15.1. Dezvoltarea durabilă

Conceptul de dezvoltare durabilă aparține teoriei noi a dezvoltării economice, ea însăși ramură relativ nouă a teoriei economice generale de care s-a desprins și individualizat în perioada anilor '50-'60.

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun”, cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland (1987): „dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Inițial, dezvoltarea durabilă a fost privită ca o soluție la criza ecologică determinată de exploatarea industrială intensă a resurselor și degradarea continuă a mediului, fiind concentrată în primul rând pe conservarea calității mediului înconjurător. În prezent, conceptul s-a extins asupra calității vieții în complexitatea sa, sub aspect economic și social, iar obiect al dezvoltării durabile este acum și preocuparea pentru dreptate și echitate între state, nu numai între generații.

Principalele aspecte ale dezvoltării durabile vizează:

- Abordarea integrativă;
- Principiul „Gândește global - acționează local”;
- Viziunea de lungă durată asupra dezvoltării.

Principalii piloni ai dezvoltării durabile sunt:

- Dezvoltarea economică (vizează dezvoltarea socio-economică/prosperitate economică și transportul durabil);
- Dezvoltarea socială (vizează incluziunea socială, schimbările demografice și sănătatea publică și cultura);
- Dezvoltarea ecologică (vizează protecția mediului, consumul și producția durabilă, conservarea și managementul resurselor naturale, schimbările climatice și energia curată).

Această abordare a fost posibilă prin punerea în evidență a conceptului de „depășire a limitelor”. S-a conștientizat că resursele naturale de care societatea are nevoie și care sunt limitate, au fost depășite, creând în același timp un dezechilibru ecologic la nivel planetar prin creșterea economică iresponsabilă. Astfel, s-a constatat că numai prin susținerea simultană a celor trei piloni - social, economic și de mediu - se poate ajunge la o dezvoltare durabilă și la un viitor comun la nivel global.

Din perspectiva cadrului strategic, la nivel național este Hotărârea Nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România și, prin urmare Agenda 2030, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, această strategie este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare.

Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regionale și naționale, inclusiv scăderea demografică.

Grija statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

15.2. Egalitatea de șanse și tratament

Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală.

Dezvoltarea unei culturi a oportunităților egale presupune implicarea directă a tuturor actorilor sociali din sectorul public și privat, inclusiv societatea civilă.

Deși există încă inegalități, UE a făcut progrese semnificative în ultimele decenii în realizarea egalității între femei și bărbați, prin legislația tratamentului egal și integrarea dimensiunii egalității de gen și măsurile specifice pentru avansarea femeilor. Egalitatea între femei și bărbați pe piața muncii este de importanță crucială în spațiul comunitar, plasând problematica egalității de șanse în centrul Strategiei Europene pentru Ocupare.

În plus, față de dispozițiile legale referitoare la egalitatea de tratament dintre bărbați și femei, legislația UE anti-discriminare a fost completată de asigurarea unui nivel minim de protecție și a unui tratament egal pentru toată lumea de viață și de muncă în Europa. Aceste legi sunt proiectate pentru a asigura un tratament egal, indiferent de:

- rasă sau origine etnică;
- religie și credință;
- dizabilități;
- orientare sexuală;
- vârstă.

Discriminare este „*orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect*

restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”³².

Discriminarea pe criterii de dizabilitate - în vederea garantării conformării cu principiul egalității de tratament în legătură cu persoanele cu dizabilități, art. 5 din Directiva Consiliului privind relațiile de muncă 2000/78/CE prevede că, în cazurile particulare în care se impune, angajatorii trebuie să ia măsurile necesare pentru a permite unei persoane cu dizabilități să aibă acces, să participe sau să promoveze la locul de muncă sau să beneficieze de instruire, cu excepția cazului în care astfel de măsuri ar presupune un efort disproporționat din partea angajatorului.

15.3. Oportunități și constrângeri 2022 - 2030

Legislația UE incidentă *Obiectivelor de politică (OP) UE* facilitează atragerea de fonduri europene necesare implementării politicilor de transport, mediu, sănătate, energetică, educație ș.a. ale Municipiului Roman.

Oportunitatea accesării fondurilor europene nerambursabile (în contextul planului pentru bugetul multianual 2021-2027 și al planului național de relansare subsecvent mecanismului de relansare economică "Next Generation EU" NGEU) facilitează consolidarea capacității UAT Municipiul Roman pentru a susține dezvoltarea durabilă la nivelul Municipiului Roman prin derularea de investiții cu impact major asupra creșterii calității vieții romașcanilor.

Dezvoltarea rapidă a noilor tehnologii IT generată și de transferul serviciilor publice în mediul online, conduce la necesitatea adaptării de către UAT Municipiul Roman a strategiilor/ programelor în funcție de potențialul noilor tehnologii IT, dar și la necesitatea ca autoritatea locală să asigure instruirea personalului cu noile tehnologii IT și să reprojecțeze structural și procesual serviciile pe care le furnizează cu scopul adaptării și modernizării acestora, precum și al îmbunătățirii comunicării și apropierii sale de cetățeni.

Promovarea și co-finanțarea producerii energiei verzi la nivelul Uniunii Europene și la nivel național, generează posibilitatea atragerii de fonduri nerambursabile și, implicit, creșterea capacității instituționale de derulare de investiții de eficientizare energetică și de reducere a emisiilor de CO₂.

Din perspectiva constrângerilor, scăderea populației și tendințele migraționiste determină UAT Municipiul Roman să modifice și să adapteze în timp util strategiile și programele în funcție de structura socială și de dinamica demografică.

Creșterea șomajului și sărăciei, precum și securitatea socială scăzută în România (implicit în Municipiul Roman) în actualul context generat de criza economică,

³² Sursa: Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

gestionarea fluxurilor de refugiați, efectele pandemiei SARS-CoV-2, reclamă din partea autorității publice locale identificarea de soluții locale (surse bugetare, creare de locuri de muncă, investiții, dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale etc.), acțiune îngreunată de constrângerile bugetare ce afectează bugetul local.

Implicarea scăzută a cetățenilor, societății civile, mediului de afaceri și a partenerilor sociali în identificarea nevoilor reale și evaluarea serviciilor oferite acestora conduce la o fundamentare defectuoasă a actelor normative adoptate, în special a documentelor programatice și, prin urmare, insuficienta corelare a acestora cu nevoile și interesele beneficiarilor/cetățenilor.

Instabilitatea legislativă afectează procesul de planificare strategică și managementul operațional, precum și implementarea deficitară a unor proiecte gestionate de autoritate.

Necesitatea respectării normelor UE și a obligațiilor asumate la nivel internațional de România în domeniul mediului impune actualizarea permanentă a documentelor programatice promovate de UAT Municipiul Roman pentru respectarea prevederilor și obligațiilor existente la nivel internațional în domeniu.

Birocrația legislativă excesivă în domeniul achizițiilor publice și al contractării fondurilor nerambursabile generează dificultăți în derularea proceselor de achiziții publice.

16. Cadrul strategic ce stă la baza SID Roman

16.1. Cadrul strategic global și European

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Națiunilor Unite

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a fost adoptată de Adunarea Generală ONU în septembrie 2015. Esența Agendei 2030 o reprezintă 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)³³. Scopul celor 17 ODD este de a asigura o viață sustenabilă, pașnică, prosperă și echitabilă pe pământ pentru toată lumea, în prezent și în viitor. Obiectivele acoperă provocările globale care sunt cruciale pentru supraviețuirea umanității. Ele stabilesc limite de mediu și praguri critice pentru utilizarea resurselor naturale. Obiectivele recunosc că eradicarea sărăciei trebuie să meargă mână în mână cu strategiile care clădesc dezvoltarea economică. Ele abordează o gamă de nevoi sociale incluzând educația, sănătatea, protecția socială și oportunitățile de locuri de muncă, tratând în același timp schimbările climatice și protecția mediului.

³³ <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/>

Figura 101 - Obiectivele de Dezvoltare Durabilă - Agenda 2030

Pactul Ecologic European³⁴ (European Green Deal)

Pactul ecologic european este răspunsul Uniunii Europene la provocările legate de climă și de mediu. El prezintă o nouă strategie de creștere, care are drept scop transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050, în care mediul și sănătatea cetățenilor să fie protejate, iar creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor.

Pactul urmărește, de asemenea, să protejeze, să conserve și să consolideze capitalul natural al UE, precum și să protejeze sănătatea și bunăstarea cetățenilor împotriva riscurilor legate de mediu și a impacturilor aferente. În același timp, tranziția trebuie să fie echitabilă și favorabilă incluziunii, trebuie să pună oamenii pe primul plan și să acorde atenție regiunilor, industriilor și lucrătorilor care se vor confrunta cu cele mai mari dificultăți.

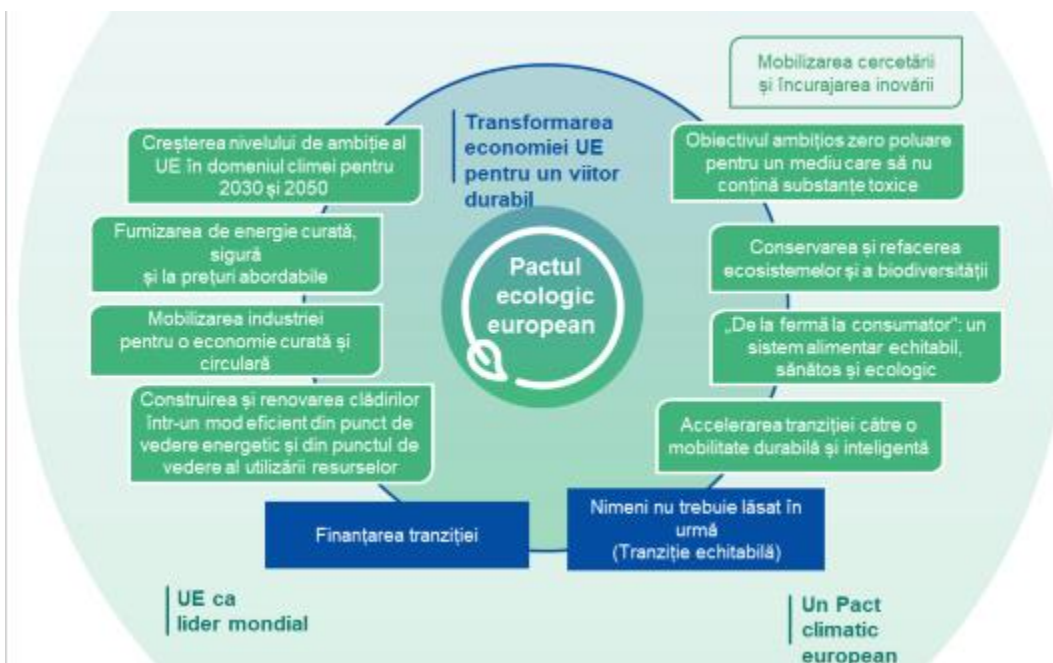
Pactul ecologic european este o parte integrantă a strategiei Comisiei Europene de punere în aplicare a Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă³⁵.

³⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro

³⁵ Sursa: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

Figura 102 - Obiectivele Pactului Ecologic European

Obiectivele Pactului Ecologic European:

- **Sporirea nivelului de ambiție a UE în materie de climă pentru 2030 și 2050**
Asumarea unui obiectiv mai ambițios de a reduce, în mod responsabil, emisiile de gaze cu efect de seră, respectiv o reducere care să fie, în 2030, în comparație cu nivelurile din 1990, de cel puțin 50% și care să tindă spre 55%.
- **Furnizarea de energie curată, sigură și la prețuri accesibile**
Decarbonizarea susținută a sistemului energetic este crucială pentru atingerea obiectivelor climatice în 2030 și 2050. Producția și utilizarea energiei în diversele sectoare economice reprezintă peste 75% din emisiile de gaze cu efect de seră din UE. Eficiența energetică trebuie să constituie o prioritate. Trebuie dezvoltat un sector al energiei electrice bazat în mare măsură pe surse regenerabile, urmând ca acest demers să fie completat de eliminarea rapidă a cărbunelui și de decarbonizarea gazelor.
Trebuie să fie abordat riscul de sărăcie energetică la care sunt expuse gospodăriile care nu își pot permite să plătească pentru serviciile energetice esențiale menite să le asigure un nivel de trai de bază. Implementarea unor programe eficiente, cum ar fi mecanismele de finanțare a gospodăriilor pentru renovarea locuințelor, pot reduce facturile la energie și pot contribui la protecția mediului.

- **Mobilizarea sectorului industrial pentru o economie curată și circulară**
Realizarea unei economii circulare și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei necesită mobilizarea deplină a industriei.
Europa trebuie să valorifice potențialul transformării digitale care este un factor esențial în atingerea obiectivelor Pactului ecologic. Alături de strategia industrială, un nou plan de acțiune privind economia circulară va contribui la modernizarea economiei UE și va valorifica oportunitățile oferite de economia circulară la nivel național și mondial.
- **Construirea și renovarea clădirilor într-un mod eficient din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor**
Construirea, utilizarea și renovarea clădirilor necesită cantități semnificative de energie și de resurse minerale (de exemplu nisip, pietriș, ciment). Clădirile reprezintă, de asemenea, 40% din consumul de energie. În prezent, rata anuală de renovare a parcului imobiliar variază între 0,4 și 1,2% în statele membre. Această rată va trebui cel puțin să se dubleze pentru ca obiectivele UE în materie de eficiență energetică și climă să fie atinse.
- **Accelerarea tranziției către o mobilitate durabilă și inteligentă**
Sectorul transporturilor este responsabil pentru un sfert din emisiile de gaze cu efect de seră din Uniune și acest procent este în continuă creștere. Pentru a se asigura neutralitatea climatică este necesară o reducere cu 90% a emisiilor generate de transporturi până în 2050.
Transportul multimodal trebuie stimulat puternic în vederea asigurării unei eficiențe sporite a sistemului de transport. În mod prioritar, o parte substanțială din transportul intern de mărfuri efectuat în prezent în proporție de 75% pe cale rutieră, ar trebui să se efectueze în viitor pe calea ferată și pe căile navigabile interioare.
UE va trebui să intensifice producția și utilizarea combustibililor alternativi durabili în domeniul transporturilor. Până în 2025, vor fi necesare aproximativ 1 milion de stații publice de reîncărcare și de realimentare pentru cele 13 milioane de vehicule cu emisii zero și cu emisii scăzute care se preconizează că vor circula pe drumurile europene.
Transporturile ar trebui să devină mult mai puțin poluante, în special în orașe.
- **„De la fermă la consumator”: conceperea unui sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic**
Fermierii și pescarii europeni au un rol esențial în gestionarea tranziției. Strategia „De la fermă la consumator” va consolida eforturile depuse de aceștia

în vederea combaterii schimbărilor climatice, a protejării mediului și a conservării biodiversității.

Planurile strategice vor trebui să reflecte un nivel ridicat de ambiție pentru a reduce în mod semnificativ utilizarea pesticidelor chimice și riscul reprezentat de acestea, precum și utilizarea îngrășămintelor și a antibioticelor.

Strategia „De la fermă la consumator” va contribui, de asemenea, la realizarea unei economii circulare. Aceasta va avea drept scop reducerea impactului asupra mediului, al sectoarelor prelucrării alimentelor și comerțului cu amănuntul prin adoptarea de măsuri referitoare la transportul, depozitarea, ambalarea alimentelor și la risipa alimentară.

În sfârșit, strategia „De la fermă la consumator” va viza stimularea consumului de alimente durabile și promovarea unor alimente sănătoase și accesibile ca preț pentru toți.

- **Conservarea și refacerea ecosistemelor și a biodiversității**

Ecosistemele oferă servicii esențiale, cum ar fi hrană, apă dulce și aer curat, precum și adăpost. Ele atenuează efectele dezastrelor naturale, ale dăunătorilor și ale bolilor și contribuie la reglarea condițiilor climatice.

Ecosistemele forestiere sunt supuse unei presiuni din ce în ce mai mari ca urmare a schimbărilor climatice. Suprafața împădurită a UE trebuie ameliorată, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ, pentru ca UE să atingă obiectivul neutralității climatice și al unui mediu înconjurător sănătos. Reîmpădurirea și împădurirea durabile, precum și refacerea pădurilor degradate pot crește absorbția de CO₂, îmbunătățind, în același timp, reziliența pădurilor și promovând bioeconomia circulară.

- **Reducerea poluării la zero pentru un mediu fără substanțe toxice**

Pentru a avea un mediu înconjurător fără substanțe toxice este nevoie de mai multe acțiuni de prevenire a poluării, precum și de măsuri de curățare a mediului și de remediere a poluării.

Pentru a proteja cetățenii și ecosistemele Europei, UE trebuie să monitorizeze, să notifice, să prevină și să remedieze mai bine poluarea aerului, a apei, a solului și cea cauzată de produsele de consum. Pentru a realiza acest obiectiv, UE și statele membre vor trebui să examineze într-un mod mai sistematic toate politicile și reglementările.

Inițiativele Pactului Ecologic European

Pregătiți pentru 55

Pachetul este un set de propuneri de revizuire a legislației privind clima, energia și transporturile și de punere în aplicare a unor noi inițiative legislative pentru a **alinia legislația UE la obiectivele UE în materie de climă**. Acesta include:

- o revizuire a sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS), inclusiv extinderea acestuia la transportul maritim și o revizuire a normelor privind emisiile generate de aviație, precum și instituirea unui sistem separat de comercializare a certificatelor de emisii pentru transportul rutier și clădiri;
- o revizuire a Regulamentului privind partajarea eforturilor în ceea ce privește obiectivele de reducere ale statelor membre în sectoarele din afara EU ETS;
- o revizuire a Regulamentului LULUCF privind includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură;
- o modificare a Regulamentului de stabilire a standardelor privind emisiile de CO₂ pentru autoturisme și camionete;
- o revizuire a Directivei privind energia din surse regenerabile;
- o reformare a Directivei privind eficiența energetică;
- o revizuire a Directivei privind impozitarea energiei;
- un mecanism de ajustare la frontieră în funcție de carbon;
- o revizuire a Directivei privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternative;
- inițiativa ReFuelEU în domeniul aviației pentru combustibili de aviație derivați din surse regenerabile;
- inițiativa FuelEU în domeniul maritim pentru un spațiu maritim european verde
- un fond social pentru climă;
- o revizuire a Directivei privind performanța energetică a clădirilor;
- reducerea emisiilor de metan în sectorul energetic;
- o revizuire a celui de al treilea pachet privind energia pentru gaze.

Legea europeană a climei

Regulamentul privind Legea europeană a climei transformă ambiția politică de a atinge neutralitatea climatică până în 2050 într-o **obligatie juridică** pentru UE.

Prin adoptarea acestuia, UE și statele sale membre s-au angajat să reducă emisiile nete de gaze cu efect de seră în UE cu **cel puțin 55% până în 2030**, comparativ cu nivelurile din 1990. Acest obiectiv este obligatoriu din punct de vedere juridic și se bazează pe o evaluare a impactului efectuată de Comisie.

Principalele acțiuni incluse în regulament sunt:

- cartografierea ritmului de reducere a emisiilor până în 2050 pentru a oferi previzibilitate întreprinderilor, părților interesate și cetățenilor;
- dezvoltarea unui sistem de monitorizare și raportare a progreselor înregistrate în vederea atingerii obiectivului;
- asigurarea unei tranziții verzi eficiente din punctul de vedere al costurilor și echitabile din punct de vedere social.

Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice

Strategia prezintă o viziune pe termen lung pentru ca UE să devină o **societate rezilientă la schimbările climatice** și pe deplin adaptată la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice până în 2050.

Printre măsurile prevăzute în strategie se numără:

- o mai bună colectare și partajare a datelor pentru a îmbunătăți accesul la cunoștințe și schimbul de cunoștințe privind impactul schimbărilor climatice;
- soluții bazate pe natură, pentru a contribui la consolidarea rezilienței la schimbările climatice și la protejarea ecosistemelor;
- integrarea adaptării în politicile macrobugetare.

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030

Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030 urmărește să contribuie la **refacerea biodiversității Europei până în 2030**.

Printre acțiunile prevăzute în strategie se numără:

- extinderea zonelor maritime și terestre protejate în Europa;
- refacerea ecosistemelor degradate prin reducerea utilizării pesticidelor și a nocivității acestora;
- creșterea finanțării acțiunilor și o mai bună monitorizare a progreselor

Strategia „de la fermă la consumator”

Strategia „De la fermă la consumator” urmărește să contribuie la realizarea de către UE a neutralității climatice până în 2050, prin reorientarea actualului sistem alimentar al UE către un **model durabil**.

În plus, față de securitatea și siguranța alimentară, strategia are următoarele obiective principale:

- asigurarea unei oferte de produse alimentare suficiente, accesibile ca preț și nutritive în limitele planetare;
- sprijinirea unei producții alimentare durabile;
- promovarea unui consum alimentar și a unor diete sănătoase mai durabile.

Strategia industrială pentru Europa

UE se bazează pe industria Europei pentru a conduce tranzițiile către neutralitatea climatică.

Obiectivul strategiei industriale a UE este de a sprijini industria în rolul său de **accelerator și catalizator al schimbării**, inovării și creșterii economice.

O actualizare a strategiei industriale vizează consolidarea rezilienței și promovarea competitivității Europei. Aceasta urmărește să permită industriei europene să conducă transformarea verde și digitală și să devină forța motrice la nivel mondial în tranziția către neutralitatea climatică și digitalizare.

Planul de acțiune pentru economia circulară

Decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor și trecerea la sisteme circulare privind producția și consumul, esențiale pentru realizarea neutralității climatice a UE până în 2050.

Planul de acțiune prevede peste 30 de puncte de acțiune privind proiectarea de produse sustenabile, circularitatea în procesele de producție și capacitarea consumatorilor și a achizitorilor publici. Acesta vizează sectoare precum produsele electronice și TIC, bateriile, ambalajele, materialele plastice, produsele textile, construcțiile, clădirile și produsele alimentare.

O tranziție justă

Realizarea neutralității climatice până în 2050 va constitui o provocare mai mare pentru unele state membre și regiuni decât pentru altele. De exemplu, unele se bazează mai mult pe combustibilii fosili sau au industrii cu emisii ridicate de dioxid de carbon care asigură locuri de muncă pentru un număr semnificativ de persoane.

UE a introdus **Mecanismul pentru o tranziție justă** pentru a oferi sprijin financiar și tehnic regiunilor care sunt cel mai mult afectate de trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Energie curate accesibilă ca preț și sigură

Întrucât 75% din emisiile de gaze cu efect de seră din UE provin din utilizarea și producția de energie, decarbonizarea sectorului energetic este un pas crucial către o UE neutră din punct de vedere climatic.

UE lucrează la mai multe niveluri pentru atingerea acestor obiective:

- sprijinirea dezvoltării și a adoptării unor **surse de energie mai curate**, cum ar fi energia din surse regenerabile offshore și hidrogenul;
- promovarea integrării sistemelor energetice în întreaga UE;

- dezvoltarea infrastructurii energetice interconectate prin coridoarele energetice ale UE;
- revizuirea legislației actuale privind **eficiența energetică și energia din surse regenerabile**, inclusiv a obiectivelor acestora pentru 2030;
- sectorul construcțiilor reprezintă unul dintre cei mai mari consumatori de energie din Europa și este responsabil pentru mai mult de o treime din emisiile de gaze cu efect de seră din UE.

Strategia UE pentru promovarea sustenabilității în domeniul substanțelor chimice

Substanțele chimice sunt esențiale pentru standardele de viață moderne și pentru economie. Cu toate acestea, substanțele chimice pot fi dăunătoare pentru oameni și mediu.

Strategia stabilește o viziune pe termen lung pentru politica UE în domeniul substanțelor chimice, în cadrul căreia UE și statele membre urmăresc:

- să asigure o mai bună protecție a sănătății umane;
- să consolideze competitivitatea industriei;
- să susțină un mediu fără substanțe toxice;

Inițiative pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă

O societate și o economie cu zero emisii nete necesită ca sectorul mobilității să devină mai durabil și mai inteligent. Se estimează că emisiile din sectorul transporturilor vor trebui să scadă cu 90% până în 2050 pentru ca UE să atingă neutralitatea climatică, prin măsuri de:

- revizuirea normelor privind limitele emisiilor de CO₂ generate de autoturisme și camioane
- creșterea gradului de utilizare a combustibililor durabili în sectoarele aviației, transportului rutier și maritime

Strategia UE pentru păduri și importurile care nu implică defrișări

Strategia UE pentru păduri pentru 2030 se bazează pe Strategia UE privind biodiversitatea și constituie o parte esențială a eforturilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030.

Măsurile propuse includ:

- promovarea gestionării durabile a pădurilor
- acordarea de stimulente financiare proprietarilor și administratorilor de păduri pentru a adopta practici ecologice
- sporirea dimensiunii și a biodiversității pădurilor, inclusiv prin plantarea a 3 miliarde de arbori noi până în 2030.

Planul de investiții pentru o Europă durabilă

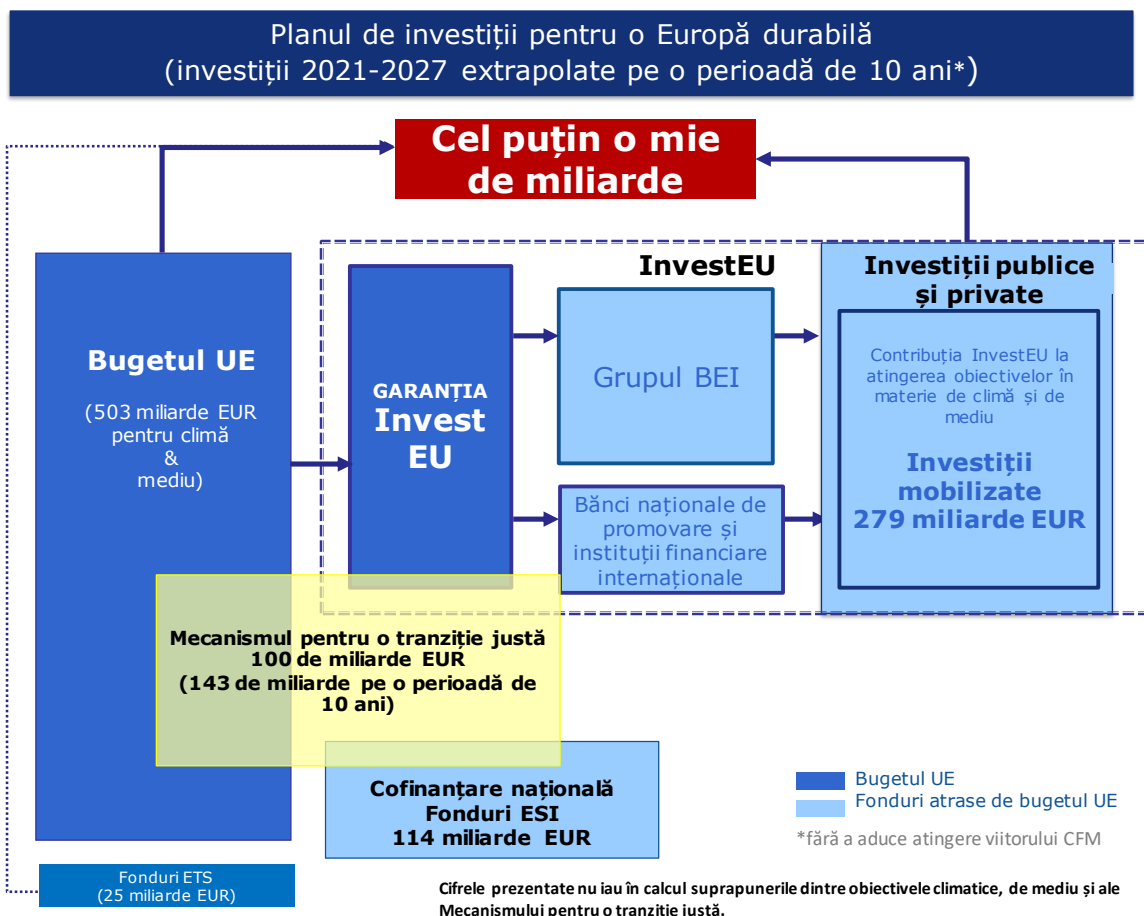
Planul de investiții pentru o Europă durabilă va permite tranziția către o economie verde și neutră din punct de vedere climatic, având următoarele trei dimensiuni:

- În primul rând, planul va mobiliza investiții durabile în valoare de cel puțin 1 000 de miliarde EUR în următorul deceniu, prin intermediul bugetului UE. În cadrul bugetului UE, cota cheltuielilor publice alocate climei și mediului va fi mai mare ca oricând. El va atrage fonduri private prin intermediul garanțiilor și va contribui la o tranziție justă, facilitând investițiile în sectorul public în regiunile cele mai afectate de tranziție prin intermediul Mecanismului pentru o tranziție justă.
- În al doilea rând, planul va crea un cadru favorabil pentru investitorii privați și sectorul public. El va urmări să asigure o tranziție eficientă din punctul de vedere al costurilor, justă, echilibrată din punct de vedere social și echitabilă. Instituțiile financiare și investitorii privați trebuie să dispună de instrumentele necesare pentru a identifica în mod corespunzător investițiile durabile. În special, taxonomia UE, principiul „eficiența energetică pe primul loc” și evaluarea durabilității vor fi esențiale pentru mobilizarea capacității de acțiune a acestora. În ceea ce privește sectorul public, semestrul european, evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu, planurile naționale privind energia și clima din cadrul uniunii energetice, precum și planurile prevăzute de legislația sectorială de mediu (de exemplu, cele privind deșeurile, apă, biodiversitatea și aerul) vor permite identificarea adecvată a nevoilor de investiții.
- În al treilea rând, planul va oferi sprijin adaptat administrațiilor publice și promotorilor de proiecte pentru identificarea, structurarea și executarea proiectelor durabile. Va fi consolidat sprijinul acordat autorităților publice pentru a evalua nevoile financiare și a planifica investițiile ulterioare, precum și sprijinul direct pentru promotorii de proiecte din sectorul public și privat.

Figura 103 - Planul de investiții pentru o Europă durabilă

Tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, rezilientă la schimbările climatice și durabilă din punct de vedere ecologic va necesita investiții semnificative. Pentru atingerea obiectivelor actuale în domeniul climei și al energiei pentru 2030 este nevoie de investiții suplimentare în valoare de 260 de miliarde EUR pe an. Această cifră se referă, în principal la investițiile legate de energie, la clădiri și la o parte a sectorului transporturilor (vehicule)³⁶. Renovarea clădirilor prezintă cele mai semnificative nevoi medii de investiții pe sector³⁷. Ar trebui să se asigure continuitatea acestor fluxuri de investiții de-a lungul timpului.

³⁶ În ceea ce privește transportul, datele includ cheltuielile totale de investiții în active mobile, dar nu și investițiile în infrastructură și în sistemele de facilitare a utilizării în comun a vehiculelor etc. Cifrele nu includ ipotezele actualizate privind costurile tehnologiei utilizate pentru strategia pe termen lung.

³⁷ Este vorba despre estimări prudente. Nu sunt incluse nevoile de investiții importante din agricultură sau cele legate de adaptarea la schimbările climatice sau de conservarea și refacerea ecosistemelor și a biodiversității, ca urmare a lipsei actuale de date.

Vor fi necesare investiții semnificative și în alte sectoare, în special în agricultură, pentru a aborda provocările de mediu în sens larg, inclusiv pierderea biodiversității și poluarea, protejarea capitalului natural și sprijinirea economiei circulare și albastre, precum și pentru capitalul uman și investițiile sociale legate de tranziție.

Digitalizarea este un factor esențial pentru punerea în aplicare a pactului ecologic. Investițiile substanțiale în capacitățile digitale strategice europene, precum și în dezvoltarea și implementarea la scară largă a tehnologiilor digitale de vârf vor oferi soluții inteligente, inovatoare și adaptate la preocupările legate de climă.

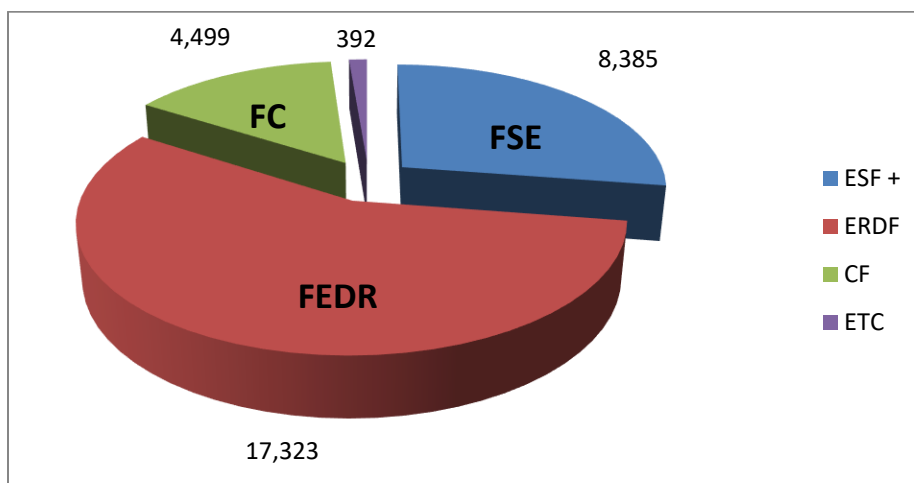
16.2. Fondurile europene alocate României și prioritățile acestora

Pentru perioada 2021 - 2027 România ar putea beneficia de la Uniunea Europeană de un buget total de aproximativ 80 miliarde euro, care se compune din Cadrul Financiar Multianual și mecanismul de finanțare - Next Generation EU aferent Planului de Redresare Economică.

16.2.1. Planul pentru bugetul multianual 2021 - 2027

Propunerea de alocare financiară pentru România, conform Cadrului Financiar Multianual 2021 - 2027,

Figura 104 -Alocarea financiară pentru România 2021 - 2027

Reflectând Pactul verde european ca strategie de creștere sustenabilă a Europei și importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, mecanismul este destinat să contribuie la integrarea acțiunilor climatice și a sustenabilității mediului și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30% din cheltuielile bugetului Uniunii pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor privind

clima. În acest scop, măsurile sprijinite de mecanism și incluse în planurile de redresare și reziliență ale fiecărui stat membru în parte ar trebui să contribuie la tranziția verde, inclusiv la biodiversitate, sau la abordarea provocărilor generate de această tranziție, și să prevadă un quantum care reprezintă cel puțin 37% din alocarea totală a planului de redresare și reziliență.

Totodată, statele membre trebuie să se asigure că măsurile incluse în planurile lor de redresare și reziliență respectă principiul „de a nu prejudicia în mod semnificativ” mediul, în înțelesul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852.

Măsurile sprijinite de mecanism și incluse în planurile de redresare și reziliență ale fiecărui stat membru trebuie, de asemenea, să prevadă un quantum care să reprezinte cel puțin 20% din alocarea planului de redresare și reziliență pentru cheltuielile digitale.

Suma alocată României încă din 2020 este de 29.2 miliarde euro (13% din PIB)

PNRR este structurat pe șase piloni (<https://mfe.gov.ro/pnrr/>):

- Pilonul I. Tranziția Verde
- Pilonul II. Transformarea Digitală
- Pilonul III. Creștere inteligentă
- Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială
- Pilonul V. Sănătate și reziliență economică, socială și instituțională
- Pilonul VI. Politici pentru generația următoare, copii și tineri

Proiectele ce urmează a se implementa prin acest program vor trebui finalizate până în 2026 și vor trebui să corespundă unor reforme structurale sectoriale. În urma negocierilor dintre Guvernul României și Comisia Europeană principalele reforme la care s-a angajat România sunt:

- Reforma pensiilor - o reformă majoră care va asigura un nivel adecvat pentru cei cu venituri mici și, de asemenea sustenabilitatea sistemului de pensii pe termen mediu și lung.
- Reforme în politica fiscală - adoptarea de măsuri pentru a crește veniturile la buget din impozite, optimizarea cheltuielilor și pentru a asigura aplicarea cadrului fiscal.
- Companiile cu capital de stat - revizuirea cadrului legislativ pentru aceste companii pentru a îmbunătăți guvernanta corporativă și pentru a asigura respectarea strictă a acestor reguli, monitorizare centralizată eficientă și control cu accent pe performanță.
- Salarizarea în administrația publică - revizuirea sistemului pentru a evita eventuale creșteri bruște ale cheltuielilor cu salariile.
- Banca Națională de Dezvoltare - crearea și operaționalizarea acestei bănci.

- Administrație publică - un nou sistem pentru a accede în funcțiile publice și un sistem îmbunătățit de promovare, inclusiv pentru funcții de management.
- Justiție - modificarea legilor justiției și consolidarea cadrului anti-coruupție.
- Transport fără emisii de carbon - introducerea principiilor taxării verzi, un nou sistem de taxare pentru drumuri, promovarea transportului cu emisii zero.
- Energie Regenerabilă - promovarea eliminării treptate a cărbunelui din mixul energetic și creșterea contribuției din energii regenerabile, sprijin pentru producția de hidrogen și baterii și o reformă a pieței de energie electrică.

Alte reforme sectoriale:

Venitul minim de incluziune (VMI), Prevenție și îngrijire medicală primară, Creșterea ratelor de reciclare, Dialog social sporit, Îmbunătățirea Guvernantei Locale, Cadru îmbunătățit al achizițiilor publice.

16.3. Cadrul strategic național

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României³⁸, adoptată în 2018, are la bază cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030. Fiecare obiectiv prevede ținte de îndeplinire atât pentru 2020, cât și pentru 2030.

Principalele ținte stabilite pentru Orizontul 2030

 <p>ODD 1 Fără sărăcie - Eradicarea sărăciei în toate formele și în orice context</p>	<ul style="list-style-type: none">- Reducerea cu peste 60% a numărului persoanelor și familiilor care trăiesc în sărăcie și reconsiderarea pragului național de definire a sărăciei și sărăciei extreme.- Diminuarea substanțială a discrepanțelor de dezvoltare între diferitele regiuni ale țării precum și între mediile urban și rural cu obiectivul general de sporire mai echilibrată a veniturilor și nivelului de trai pe ansamblul populației.- Anticipând îmbătrânirea accentuată a populației, asigurarea creșterii anuale a pensiei minime cu cel puțin 10% începând din 2019 în proporție mai mare decât majorările prevăzute pentru alte categorii de pensii de asigurări sociale de stat aflate în plată.- Integrarea într-un sistem național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale
---	---

³⁸ <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>

	<p>sau evenimente climatice extreme, acordând atenție specială grupurilor vulnerabile sau defavorizate.</p> <ul style="list-style-type: none">- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv-țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030.
 <p>ODD 2 Foamete „zero” - Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile</p>	<ul style="list-style-type: none">- Continuarea și finalizarea programelor multianuale inițiate în perioada 2018-2020.- Adoptarea unor noi măsuri legislative, reglementări și proceduri de lucru congruente cu politicile și practicile Uniunii Europene pentru sporirea capacității efective de adaptare la schimbările climatice și de limitare a efectelor nocive ale acestora, întărirea rezilienței funcționale a tuturor structurilor din sectorul agroalimentar pe întreaga filieră de producție-procesare-desfacere.- Sprijinirea activităților productive în zona montană printr-un program structurat pe 10 ani având ca beneficiari 115.000 producători într-un spațiu de 4,5 milioane hectare pentru menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale, adaptate la cerințele moderne în creșterea animalelor, înființarea unor stâne de munte, colectarea și procesarea fructelor de pădure și plantelor medicinale și dezvoltarea turismului montan în condițiile menținerii echilibrului ecologic și protecției mediului natural.
 <p>ODD 3 Sănătate și bunăstare - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă</p>	<ul style="list-style-type: none">- Modernizarea infrastructurii de sănătate publică, cu finanțare din Fondul suveran de dezvoltare și investiții prin construirea a (i) 8 spitale regionale noi, organizate ca centre de urgență/excelență pentru toate specialitățile medicale, inclusiv telemedicină, cu o capacitate la fiecare de 1.000 paturi, 10 clinici, un centru de cercetare și echipamente de ultimă generație la un cost de 300 milioane euro per spital și (ii) un spital republican la București ca centru de urgență/excelență/cercetare acoperind toate specialitățile, cu o capacitate de peste 2.500 paturi, 30 de clinici, 2-5 unități de cercetare, echipamente de ultimă generație și un campus medical adiacent la un cost total de 1,1 miliarde euro.

	<ul style="list-style-type: none">- Reabilitarea, modernizarea și dotarea a cel puțin 15 spitale județene, minimum 150 ambulatorii de specialitate, centre comunitare integrate medico-sociale; asigurarea cu ambulanțe a tuturor localităților până la nivel de comună; generalizarea treptată a instalării, dotării și încadrării cabinetelor medicale sau de medicină dentară în școli.- Ameliorarea capacității de diagnostic și tratament prin crearea unor centre de telemedicină regionale sau naționale în funcție de specialitate; implementarea serviciilor de e-health; dezvoltarea operațiunilor de screening pentru boli netransmisibile cu impact asupra sănătății publice (diferite forme de cancer, diabet, afecțiuni cardio-vasculare), screening preconcepțional, prenatal și neonatal; screening pentru boli infecțioase, inclusiv cele cu transmisie sexuală (hepatită, HIV/SIDA, tuberculoză).- Instituirea - în vederea reducerii substanțiale a deficiențelor repetat semnalate în privința discontinuităților în aprovizionarea cu medicamente și vaccinuri și costurilor ridicate pentru pacienți, în special cei cu afecțiuni cronice severe sau rare - a unui program național prin care fiecare pacient, pentru fiecare boală, va avea la dispoziție un medicament gratuit; actualizarea permanentă a catalogului național al medicamentelor și elaborarea unui catalog național al dispozitivelor medicale și materialelor sanitare, cu indicarea prețurilor maxime, pentru informarea curentă în format electronic a pacienților, producătorilor și distribuitorilor.- Reglementarea prin lege a controlului asupra producerii, importului și comercializării suplimentelor alimentare.- Pentru asigurarea acoperirii necesarului de cadre calificate (medici, asistenți medicali, personal auxiliar) și limitarea efectelor exodului lor în străinătate datorită avantajelor materiale considerabile se prevede: eliminarea impozitului pe venit pentru medici începând cu 1 ianuarie 2019; asigurarea formării unui număr adecvat de cadre medicale, preponderent în specialitățile care înregistrează un deficit; reformarea exigențelor și procedurilor din sistemul de rezidențiat pentru obținerea calificării de specialist; asigurarea unor condiții mai bune pentru înființarea de cabinete medicale în zone defavorizate sau greu accesibile; instituirea unui catalog
--	--

	<p>național al profesioniștilor din sănătate care va fundamenta stabilirea necesarului de formare pe specialități.</p> <ul style="list-style-type: none">- Operaționalizarea și utilizarea curentă, în condițiile respectării condițiilor de confidențialitate a datelor cu caracter personal, a dosarului electronic al pacienților ca bază statistică pentru registrele naționale referitoare la fiecare patologie în parte și pentru fundamentarea cerințelor de alocări bugetare destinate programelor de sănătate.- Dezvoltarea unui sistem informatic integrat în domeniul sănătății care să permită interoperabilitatea aplicațiilor existente și viitoare în vederea elaborării și gestionării politicilor de sănătate.
 <p>ODD 4 Educație de calitate - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți</p>	<ul style="list-style-type: none">- Implementarea programelor stabilite în 2017-2018 și lansarea de noi programe în domeniul educației, învățământului și formării profesionale în continuarea celor cu termen de finalizare până în 2023 în vederea apropierei semnificative de indicatorii medii de performanță din Uniunea Europeană.- Generalizarea sistemului de educație timpurie cu accent pe latura educativă a îngrijirii copiilor preșcolari prin consiliere parentală și formarea cadrelor didactice specializate; construirea, dotarea și încadrarea cu personal a 2 500 de noi creșe, grădinițe și unități after school.- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea curriculelor potrivit cerințelor de pe piața muncii în colaborare și cu cofinanțare din partea mediului de afaceri.- Sprijinirea comunităților de români din străinătate prin dublarea numărului de participanți la cursurile de limbă, cultură și civilizație românească; dezvoltarea lectoratelor de limbă și literatură română în cadrul universităților din Europa și din lume.- Acordarea unui număr sporit de burse de studiu și altor facilități în cadrul asistenței oficiale pentru dezvoltare în domeniile cerute pe piața muncii din țările respective, în special în învățământul vocațional și tehnic, tehnologia informațiilor și științe, precum și în sistemul universitar.- Ridicarea nivelului de exigență la acreditarea instituțiilor din sistemul de învățământ superior, la promovarea cadrelor universitare exclusiv pe criterii profesionale și la acordarea

	<p>diplomelor de licență, masterat și doctorat; evaluarea periodică a instituțiilor din sistem cu participarea unor experți de prestigiu din străinătate; internaționalizarea universităților românești prin diversificarea ofertei educaționale și atragerea de studenți străini.</p> <ul style="list-style-type: none">- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și informale de cunoaștere în vederea apropierii de media performanțelor din statele membre ale Uniunii Europene.
 <p>ODD 5 Egalitate de gen - Realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și a fetelor</p>	<ul style="list-style-type: none">- Continuarea și finalizarea strategiilor și programelor lansate înainte de 2020.- Reglementarea prin lege a unui set de măsuri active pentru asigurarea mobilității verticale a femeilor, fără nici un fel de discriminare și pe baza criteriilor de merit personal, în structurile ierarhice de stat, în mediul economic privat și în viața socială.- Monitorizarea prin indicatori măsurabili, prin date segregate colectate pe criteriul de sex a impactului politicilor, dispozițiilor legale sau administrative și al măsurilor active; evaluarea progreselor obținute și inițierea pe această bază a unor noi măsuri pentru asigurarea în fapt a egalității de gen.
 <p>ODD 6 Apă curată și sanitație - Asigurarea accesului la apă și sanitație pentru toți</p>	<ul style="list-style-type: none">- Asigurarea conectării gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.- Elaborarea, aprobarea și implementarea etapizată a unor programe pe termen lung (20-30 ani) pentru managementul integrat al apelor și gestionarea riscurilor de inundații masive, secete prelungite, deșertificare, grindină sau îngheț generate de schimbările climatice.- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede, stocarea sau devierea excesului de apă, regularizarea albiei râurilor și consolidări de maluri.- Creșterea substanțială a eficienței în folosirea apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării

	<p>raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare.</p> <ul style="list-style-type: none">- Continuarea lucrărilor pentru combaterea eroziunii costiere pe litoralul Mării Negre, reabilitarea și stabilizarea în etape a 30 km de plaje și crearea altora noi; folosirea tehnicilor de observare prin satelit pentru urmărirea evoluțiilor în zonele afectate de eroziune și evaluarea impactului măsurilor întreprinse.- Includerea unor proiecte de gestionare a apei și de explorare a noi surse în programele României de asistență pentru dezvoltare.
 <p>7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE</p> <p>ODD 7 Energie curată</p>	<ul style="list-style-type: none">- Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vedea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile.- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale.- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile.- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternative.- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor.- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură.
 <p>8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ</p> <p>ODD 8 Muncă decentă și creștere economică -</p>	<ul style="list-style-type: none">- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației în conformitate cu practicile modelului social european.- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică.

<p>Promovarea creșterii economice sustenabile și incluzive</p>	<ul style="list-style-type: none">- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare și ale complexului socio-ecologic.- Valorificarea potențialului piețelor de capital și altor instrumente de finanțare, inclusiv a parteneriatelor public-privat pentru demararea unor mari proiecte de investiții de interes național și european.
 <p>ODD 9 Industrie, inovație și infrastructură - Construirea unei infrastructuri reziliente, promovarea industrializării sustenabile și încurajarea inovării</p>	<ul style="list-style-type: none">- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți.- Îmbunătățirea siguranței rutiere.- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptarea sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare.- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare.- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.
 <p>10 INEGALITĂȚI REDUSE</p>	<ul style="list-style-type: none">- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate.

ODD 10 Inegalități reduse - reducerea inegalităților între state	<ul style="list-style-type: none">- Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului.
 <p>ODD 11 Orașe și comunități durabile - Orașe incluzive, sigure, reziliente și durabile</p>	<ul style="list-style-type: none">- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii.- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ.- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială.- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului.- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului.- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural.- Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta

	pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului.
 <p>12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ</p> <p>ODD 12 Consum și producție responsabilă - Asigurarea unor modele sustenabile de consum și producție</p>	<ul style="list-style-type: none">- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și a materialelor textile până în 2025- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene.
 <p>13 ACȚIUNE CLIMATICĂ</p> <p>ODD 13 Acțiune climatică</p>	<ul style="list-style-type: none">- Îndeplinirea și depășirea angajamentelor asumate de România privind reducerea emisiilor de dioxid de carbon și alte gaze cu efect de seră într-o proporție de 40% față de anul de referință 1990, reducerea energo-intensității și îmbunătățirea cu 27% a eficienței energetice la niveluri superioare în comparație cu media UE.- Identificarea în spațiu și eşalonarea în timp a efectelor schimbărilor climatice previzibile pe baza datelor științei și anticiparea vulnerabilităților care afectează diferitele regiuni din teritoriul României în special în sectoare precum energia, transporturile, mediul urban, resursele de apă, agricultura, silvicultura și dezvoltarea rurală.

	<ul style="list-style-type: none">- Monitorizarea evenimentelor și proceselor ce pot fi atribuite schimbărilor climatice, descoperirea unor tipare repetitive și proiectarea pe aceste baze a măsurilor optime de adaptare.- Integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în strategiile și politicile de dezvoltare sectorială și armonizarea lor intersectorială.
 <p>ODD 14 Viața marină - Conservarea și utilizarea sustenabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine</p>	<ul style="list-style-type: none">- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii.
 <p>ODD 15 Viața terestră - Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării</p>	<ul style="list-style-type: none">- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare-dezvoltare de interes național și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural- Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatării și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate

<p>solului și stoparea pierderilor de biodiversitate</p>	<p>sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice</p> <ul style="list-style-type: none">- Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea/refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului- Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații
 <p>ODD 16 Pace, justiție și instituții eficiente - Promovarea societăților juste, pașnice și incluzive</p>	<ul style="list-style-type: none">- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe- Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor- Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată- Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile- Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile- Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

<p>17 PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR</p> <p>ODD 17 Parteneriate pentru realizarea obiectivelor - Parteneriate pentru realizarea obiectivelor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030 - Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate - Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică - Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional.
---	---

16.4. Cadrul strategic regional/județean

Conform **Planului de Dezvoltare Regională pentru Regiunea Nord-Est**³⁹ viziunea pentru 2030 este următoarea: „Regiunea Nord-Est va fi un spațiu competitiv, durabil și incluziv unde îți vei dori să locuiești, să lucrezi și să investești.”

Obiectiv general: Derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care să conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.

Tabel 38 - Prioritățile tematice ale strategiei de dezvoltare regională

Prioritatea Nr. 1 - Dezvoltarea unei economii competitive	
Obiectiv specific	Măsură
1.1 Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovarea adoptării tehnologiilor avansate	1.1.1 Dezvoltarea inovării și promovarea transferului tehnologic
	1.1.2 Sprijinirea cercetării private și publice pentru dezvoltarea și fructificarea de soluții integrate
1.2 Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional	1.2.1 Sprijinirea tinerilor antreprenori și creșterea accesului firmelor înființate la servicii noi, de calitate

³⁹ <https://adnrdest.ro/storage/2021/02/PDR-NE-2021-2027-dec.-2020.pdf>

1.3 Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată	1.3.1 Dezvoltarea domeniilor competitive, sistemelor productive integrate și internaționalizarea acestora
1.4 Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei informației și comunicațiilor	1.4.1 Folosirea avantajelor tehnologiei informației și comunicațiilor în economie
1.5 Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative	1.5.1 Sprijin acordat pentru dezvoltarea și promovarea industriilor culturale și creative
1.6 Creșterea competitivității economice în mediul rural	1.6.1 Sprijinirea și dezvoltarea activităților economice alternative în mediul rural
1.7 Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent	1.7.1 Dezvoltarea infrastructurii de turism și de agrement aferentă, promovarea potențialului turistic
Prioritatea Nr.2. Dezvoltarea capitalului uman	
2.1 Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor	2.1.1 Sprijinirea integrării pe piața muncii a grupurilor vulnerabile și a tinerilor NEET's
2.2 Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate	2.2.1 Creșterea participării la un învățământ de calitate, modern, corelat la cerințele pieței muncii, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente
2.3 Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern	2.3.1 Extinderea și diversificarea serviciilor de sănătate, inclusiv prin modernizarea infrastructurii aferente
2.4 Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin	2.4.1 Sprijin adresat pentru integrarea socială și economică a comunităților marginalizate și defavorizate prin furnizarea de pachete integrate de servicii
Prioritatea Nr.3. Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor	
3.1 Sprijinirea și promovarea eficienței energetice	3.1.1 Creșterea eficienței energetice și a utilizării energiei din resurse regenerabile în sectorul rezidențial, infrastructura publică și firme
3.2 Promovarea managementului durabil al apei	3.2.1 Dezvoltarea integrată a sistemelor de apă și apă uzată
3.3 Promovarea tranziției către economia circulară	3.3.1 Dezvoltarea sistemelor de management integrat a deșeurilor și stimularea economiei circulare

3.4 Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor	3.4.1 Adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor legate de climă și reducerea poluării
3.5 Îmbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării	3.5.1 Prezervarea biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi
Prioritatea Nr. 4 - Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile	
4.1 Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport	4.1.1 Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviară, aeriană și rutieră
4.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză	4.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză
4.3 Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană	4.3.1 Mobilitate urbană durabilă
4.4 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	4.4.1 Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane funcționale
	4.4.2 Sprijin pentru revitalizarea și regenerarea orașelor mici și mijlocii cu funcțiuni socio-economice reduse
4.5 Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală	4.5.1 Dezvoltare spațiului rural, inclusiv integrarea funcțională cu zonele urbane

Tabel 40 - Prioritățile POR Nord-Est 2021-2027

Prioritate POR N-E ⁴⁰	Măsură
P2. Nord-Est - O regiune mai digitalizată	RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice
P3. Nord-Est - O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul	RSO2.1. Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
	RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare
P4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă	RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon
P5. Nord-Est - O regiune mai accesibilă	RSO3.2. Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere
P6. Nord-Est - O regiune educată	RSO4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online
P7. Nord-Est - O regiune mai atractivă	RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane

În ceea ce privește planificarea strategică la nivel de județ pentru perioada 2021 - 2027, Strategia de Dezvoltare a Județului Neamț este în proces de elaborare.

⁴⁰ Sursa: Fișă de informații cu privire la Programul Operațional Regional Nord-Est 2021-2027

SECȚIUNEA III - VIZIUNEA, OBIECTIVELE STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE DURABILĂ 2022 - 2030 ȘI PORTOFOLIUL DE PROIECTE

17. Viziunea și obiectivele strategiei integrate de dezvoltare durabilă 2022 - 2030

17.1. Viziunea de dezvoltare integrată a municipiului

Viziunea de dezvoltare integrată a municipiului, la nivelul anului 2030, este:

”Municipiul Roman o comunitate dinamică și inovativă, în continuă dezvoltare, rezilientă la schimbările climatice și care oferă oportunități de ocupare și servicii publice de calitate, inclusiv localităților învecinate cu care are stabilite relații teritoriale strategice.”

Municipiul Roman aderă la următorul **set de valori**:

- Responsabilitate și solidaritate față de cetățeni;
- Integritate și profesionalism în administrație;
- Excelență în management urban.

17.2. Descrierea abordării integrate

Provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale cu care se confruntă UAT Municipiul Roman sunt abordate într-o manieră integrată, în conformitate cu prevederile din Art. 11 din Regulamentul (UE) nr. 2021/1058 privind FEDR și FC și art. 29 din Regulamentul (UE) 2021/1060.

Ritmul accelerat de schimbare a contextului economic și politic la scară regională și internațională, necesitatea utilizării eficiente a resurselor de finanțare interne și europene, precum și nivelul ridicat al competitivității dintre teritorii, implică mai mult ca în trecut necesitatea unei abordări integrate, strategice și flexibile, care să poată răspunde provocărilor pe termen mediu și lung.

Strategia Integrată de Dezvoltare a Municipiului Roman se bazează pe diagnosticul sectorial al UAT, realizat în capitolele anterioare și sintetizat în analizele SWOT. Ca urmare a analizelor realizate și concluziilor prezentate, a fost elaborată o definiție a cadrului strategic general, concretizată într-o viziune pe termen lung, obiective strategice și domenii de intervenție.

Strategia integrată de dezvoltare reprezintă instrumentul utilizat pentru selectarea celor mai coerente proiecte la nivel local, reunite într-o viziune cuprinzătoare, cu scopul de a conduce la îndeplinirea obiectivelor stabilite la nivel județean, regional, național și european, inclusiv a obiectivelor stabilite prin programele operaționale.

În stabilirea viziunii din cadrul Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman a fost avută în vedere necesitatea ca documentul strategic să conțină acțiuni interconectate, care să urmărească îmbunătățirea durabilă a condițiilor economice, de mediu, climatice, sociale și demografice ale municipiului, ținând cont de recomandările Comisiei pentru politica de coeziune teritorială și bugetul UE privind elaborarea cu succes a strategiilor de dezvoltare regională.

În elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman a fost urmărită inclusiv o abordare integrată pe verticală, prin asigurarea corespondenței cu obiectivele strategice la nivel european, național și regional.

În plan orizontal, viziunea de dezvoltare propusă, precum și obiectivele specifice și domeniile de intervenție, vizează soluționarea provocărilor ce țin de mediul economic, climă, demografie, mediu social și mediu înconjurător cu care se confruntă UAT Roman, în acest sens asigurându-se corespondența între problemele și provocările rezultate din analiza diagnostic și din procesul de consultare publică, pe de o parte, și obiectivele specifice de dezvoltare, pe de altă parte.

Prin urmare, abordarea integrată descrisă anterior răspunde nevoile de dezvoltare identificate și potențialului zonei, asigurând astfel propunerea unui portofoliu de proiecte care să răspundă la provocări locale multiple, de ordin economic, social, demografic, climatic etc, inclusiv prin proiectele care se încadrează în operațiunile menționate la Prioritatea nr. 7 din Programul Regional Nord-Est.

Pachetul de operațiuni prioritare a fost gândit ca un tot unitar la nivelul Strategiei, avându-se în vedere inclusiv proiectele finanțate din alte programe operaționale/surse de finanțare, obținându-se astfel un pachet de proiecte integrat.

Referirile și analizele efectuate asupra stării actuale ale municipiului Roman induc ideea necesității unor nevoi de dezvoltare ce sunt dorite de comunitate, resursele actuale financiare în primul rând, nepermițând atingerea lor. În general aceste nevoi reclamă accelerarea ritmului dezvoltare sau de a îmbunătăți calitatea serviciilor urbane.

Trecutul industrial al orașului este cel care redă identitatea sa, dar care în prezent, în urma reducerii activității industriei grele (metalurgică, constructoare de mașini) și implicit a marilor zone industriale, lasă în urmă resurse umane, terenuri, infrastructuri, fără utilitate. Se impune tot mai mult necesitatea de reconversie în diferite arealuri, cu activități economice, nu doar pentru a elimina zonele inactive din oraș, dar și ca măsură de control mai eficient a expansiunii localității.

Una dintre cele mai mari probleme ale orașului o reprezintă poziția acestuia în raport cu marile centre urbane regionale și naționale, nu din punct de vedere teritorial (aspect foarte benefic) ci din cel al atractivității. Deși problema iese într-o oarecare măsură din aria de atribuții a municipalității, este necesară corelarea intervențiilor locale în contextul dezvoltării regionale, astfel încât să se încurajeze și să se susțină o dezvoltare echilibrată, în condițiile identificării simple a soluțiilor însă, este adevărat, și ale implementării dificile a acestora.

Trebuie pus un accent deosebit pe întărirea siguranței economice și transformarea Municipiului Roman într-un punct de atracție pentru investițiile străine directe (ISD), creșterea integrării economice în sectoarele logistic, industrial și de companii multi-naționale. De asemenea un accent deosebit se va pune pe crearea de parcuri tehnologice și dezvoltarea eco-industrială (EID) pentru utilizarea judicioasă a resurselor / materialelor și diversificarea producției.

Dezvoltarea infrastructurii turistice și integrarea acesteia cu elementele de patrimoniu natural (rețea de spații verzi, parcuri urbane și naturale, oglinzi de apă) și patrimoniu construit (situri arheologice, dotări publice culturale) prin rețele de mobilitate blândă și transport public, precum și recalificarea frontului la apă și reafirmarea identității urbane prin intensificarea contactului dintre acesta și oraș sunt alte elemente cheie care trebuie luate în considerare în plan.

Nevoia de mobilitate trebuie satisfăcută, prin crearea unei oferte variate care să includă atât autoturismul personal, mijloacele de transport în comun, dar și cele alternative asemeni bicicletelor, rolerelor sau skateboard-ului.

Se va urmări dezvoltarea sistemului de mobilitate blândă (și în afara promenadelor) pentru a încuraja folosirea bicicletelor și a mersului pe jos în activitățile zilnice, nu numai în cele recreative.

Reabilitarea clădirilor de patrimoniu va determina, în coroborare cu reducerea traficului auto, fluxuri pietonale mai mari și activități economice mai profitabile.

Pe de altă parte sunt necesare investițiile în infrastructura pentru biciclete.

Investițiile de reabilitare a spațiilor publice, asemeni străzilor Sucedava, Viitorului, Bogdan Dragoș, Cuza-Vodă, Oituz, Libertății, Primăverii, Bd. Republicii, sunt un indicator al interesului local pentru un oraș redat oamenilor și bicicletelor. Este astfel imperioasă finalizarea unor trasee de biciclete integrate care să deservească zonele importante ale orașului și care să arate locuitorilor convingerile administrației referitoare la potențialul acestui mod de deplasare.

Localizarea spațiilor verzi trebuie să ofere posibilitatea tuturor locuitorilor, indiferent de vârstă sau zonă a orașului, să utilizeze o zonă verde pentru recreere sau petrecerea timpului liber.

Integrarea parcurilor naturale, spațiilor verzi urbane și infrastructurilor de agrement și sportive, precum și reabilitarea spațiilor publice va conduce la utilizarea mai intensă a acestora, la multiplicarea interacțiunilor sociale și la constituirea unei populații rezidente cultivate, sănătoase și performante la locul de muncă. Definirea identității cartierelor și a rețelei zonelor protejate/arheologice, însoțită de măsuri de eliminare sau diminuare a disfuncționalităților, echipare corespunzătoare cu servicii publice și reglementare a intervențiilor viitoare, va garanta o dezvoltare coezivă și incluzivă a teritoriului, punerea în valoare a specificului local și protecția patrimoniului

Având în vedere ponderea mare a locuințelor vechi din oraș este necesară implementarea programelor de reabilitare, în perspectiva atingerii obiectivelor de eficiență energetică impuse prin Strategia de Dezvoltare Energetică și normele europene.

Spațiile publice ale municipiului Roman trec prin etape de reamenajare, în special piețele publice. Pe lângă intervențiile de cosmetizare sunt necesare și intervenții de

reglementare a activităților economice și astfel încât spațiul să fie utilizat în mod plăcut și eficient de locuitori.

Tot la capitolul spații publice s-a constatat lipsa promovării ca sistem nu ca și investiții singulare a amenajării spațiilor publice. Spațiul care a fost neglijat până în prezent, dar cu o importanță deosebită, râul Moldova, necesită o abordare complexă în ceea ce privește amenajarea malurilor sale. Rezolvarea într-o manieră calitativă a unei promenade pe malurile Moldovei și a unor locuri de agrement pe malurile Siretului, concomitent cu consolidare albiilor și malurilor sunt imperioase, întrucât râurile reprezintă și un factor cu o importantă influență asupra microclimatului local.

Amenajarea de calitate a spațiului urban nu îi oferă automat și confortul și calitatea de a locui cu plăcere în acesta. Nivelul de infraționalitate este un factor decisiv în ceea ce privește atractivitatea sa. Eforturile Poliției Locale trebuie să se regăsească în măsuri pentru prevenirea actelor ilegale, în special cele împotriva patrimoniului, atât pentru activitatea de monitorizare cât și în cea pentru aplicarea legislației.

Salubritatea este un alt element care influențează calitatea spațiului public. Deși cantitatea de deșuri colectată este una care denotă o activitate intensă, rămâne însă nesoluționată problema colectării selective și a reciclării deșeurilor, doar un procent redus fiind reutilizate. Lipsa de interes a populației pentru colectarea selectivă poate fi pusă și pe seama necunoașterii avantajelor reciclării, de cele mai multe ori campaniile de informare accentuând efectele negative ale depozitării împreună a deșeurilor. Municipality manifestă atenție deosebită în acest sens, a accesat programe de finanțare dar trebuie să insiste în atragerea investitorilor locali pentru procesul de valorificare. O activitate economică de valorificare a deșeurilor poate stimula eficient colectarea acestora și se poate constitui într-un instrument de reducere a impactului asupra mediului, dar și un catalizator al bunelor practici urbane și oferire de locuri de muncă.

Eforturile administrației de a susține persoanele vârstnice, ca de altfel a tuturor cazurilor sociale, au fost substanțiale însă vor trebui să crească în viitor, mai ales în sensul incluziunii persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile în activitatea economică și socială a comunității. Problemele care vizează atât serviciile sociale cât și cele ale sistemului de învățământ sunt în special legate de abandonul școlar și numărul ridicat al persoanelor aflate în prag de sărăcie.

Atenția ce trebuie acordată în continuare rezidă și din faptul că datele statistice reliefează un puternic proces de depopulare prin migrația persoanelor tinere către zone mai atractive ca ofertă de muncă.

Problema șomajului trebuie atacată încă de la sursa ei, nu doar prin creșterea e eforturilor a atrage noi investitori, absolut necesară de altfel, prin oferirea unei formări adaptate la piața muncii. Parteneriatele între unitățile de învățământ și unitățile economice, dar și investițiile în dotarea unităților de învățământ reprezintă intervenții ce pot fi aplicate la nivel local.

Există o ofertă diversificată a municipiului în ceea ce privește obiectivele culturale, evenimente culturale sau dotări culturale. Dezvoltării ramurii turistice bazată pe valorificarea și promovarea patrimoniului cultural este necesară, atât din punct de vedere economic, dar și pentru a păstra interesul pentru tradițiile și cultura zonei.

Scopul final al tuturor direcțiilor de dezvoltare trebuie să fie unul comun și să se concentreze pe asigurarea dezvoltării economice a municipiului în scopul creșterii calității vieții locuitorilor săi.

17.3. Obiectivele strategice de dezvoltare integrată

Nr. crt.	Obiectiv strategic OSTR / obiectiv specific OS
OSTR 1	Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor municipiului Roman prin asigurarea de servicii publice performante și o bună guvernare locală
OSTR 2	Consolidarea rolului teritorial al municipiului de pol de dezvoltare pentru zona metropolitană
OSTR 3	Dezvoltarea economică durabilă a municipiului Roman, prin creșterea competitivității sectoriale prin modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial sustenabil
OSTR 4	Dezvoltarea incluzivă a capitalului uman, creșterea performanței sistemului de educație, ocupare, sanitar, de asistență socială la nivelul Municipiului Roman
OSTR 5	Îmbunătățirea calității mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice în Municipiul Roman
OSTR 6	Dezvoltarea infrastructurilor publice necesare creșterii bunăstării în armonie cu natura în Municipiul Roman
OSTR 7	Consolidarea sistemului de cultură, turism, tineret și sport în Municipiul Roman

17.4. Obiectivele specifice de dezvoltare integrată

Obiectiv strategic OSTR 1: <i>Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor municipiului Roman prin asigurarea de servicii publice performante și o bună guvernare locală</i>	
Obiectiv specific OS1.1	Consolidarea managementului strategic al administrației publice locale pentru asigurarea accesului la servicii publice de calitate
Obiectiv specific OS1.2	Dezvoltarea proiectelor de tip SMART City prin creșterea ratei de atragere, absorbție și de utilizare eficientă a fondurilor europene, fonduri guvernamentale sau alte surse

Obiectiv specific OS1.3	Îmbunătățirea procesului de implementare/monitorizare/ evaluare/analize de impact/ revizuire a documentelor strategice
Obiectiv specific OS1.4	Creșterea capacității societății civile de a asigura accesul la servicii de calitate în comunitate
Obiectiv strategic OSTR 2: Consolidarea rolului teritorial al municipiului de pol de dezvoltare pentru zona metropolitană	
Obiectiv specific OS2.1	Îmbunătățirea sistemului de cooperare și integrare teritorială la nivelul Zonei Metropolitane Roman/Zonei Urbane Funcționale
Obiectiv specific OS2.2	Consolidarea asocierilor actuale cu localitățile din zona adiacentă și crearea de asocieri noi pentru servicii sociale, de îngrijiri la domiciliu, servicii medicale, învățământ profesional, programe pentru tineri, susținere IMM-uri
Obiectiv strategic OSTR 3: Dezvoltarea economică durabilă a municipiului Roman, prin creșterea competitivității sectoriale prin modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial sustenabil	
Obiectiv specific OS3.1	Stimularea digitalizării sectorului economic și antreprenorialului
Obiectiv specific OS3.2	Atragerea de noi investiții în economia locală, în special în ramurile specifice economiei verzi
Obiectiv specific OS3.3	Stimularea re tehnologizării entităților economice existente
Obiectiv specific OS3.4	Dezvoltarea cooperării pe lanțul producător - consumator, pentru adaptarea agriculturii și dezvoltării rurale la obiectivele europene cuprinse în strategia „de la fermă la consumator”
Obiectiv specific OS3.5	Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor din turism și a sectorului economic turism local
Obiectiv strategic OSTR 4: Dezvoltarea incluzivă a capitalului uman, creșterea performanței sistemului de educație, ocupare, sanitar, de asistență socială la nivelul Municipiului Roman	
Obiectiv specific OS4.1	Creșterea ratei de ocupare și oportunităților de ocupare de calitate pentru toți locuitorii Municipiului Roman
Obiectiv specific OS4.2	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin servicii de sănătate accesibile și performante, capabile să facă față mai bine provocărilor actuale
Obiectiv specific OS4.3	Creșterea gradului de bunăstare generală, inclusiv pentru grupurile sociale vulnerabile, printr-o rețea de servicii sociale bazate pe comunitate și pe parteneriate cu furnizorii de servicii sociale privați și organizații neguvernamentale

Obiectiv specific OS4.4	Creșterea nivelului de educație și formare profesională a populației odată cu creșterea ratei de participare la toate nivelele de învățământ și îmbunătățirea ofertei de formare
Obiectiv strategic OSTR 5: Îmbunătățirea calității mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice în Municipiul Roman	
Obiectiv specific OS5.1	Îmbunătățirea calității mediului în municipiul Roman
Obiectiv specific OS5.2	Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
Obiectiv specific OS5.3	Adaptarea la schimbările climatice și situații de risc
Obiectiv strategic OSTR 6: Dezvoltarea infrastructurilor publice necesare creșterii bunăstării în armonie cu natura în Municipiul Roman	
Obiectiv specific OS6.1	Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii publice
Obiectiv specific OS6.2	Dezvoltarea infrastructurii publice digitale
Obiectiv specific OS6.3	Îmbunătățirea serviciilor publice de transport și mărirea gradului de interconectare cu localitățile limitrofe
Obiectiv specific OS6.4	Îmbunătățirea infrastructurii de alimentare cu apă și gestionare a apei uzate
Obiectiv specific OS6.5	Creșterea producției de energie la nivelul municipiului în vederea asigurării accesului la energie ieftină și îmbunătățirea securității aprovizionării
Obiectiv strategic OSTR 7: Consolidarea sistemului de cultură, turism, tineret și sport în Municipiul Roman	
Obiectiv specific OS7.1	Dezvoltarea infrastructurii și oportunităților de agrement și petrecere a timpului liber
Obiectiv specific OS7.2	Îmbunătățirea promovării culturii și dezvoltării patrimoniului cultural

17.5. Regenerare urbană

Îmbunătățirea și creșterea nivelului estetic și funcțional al spațiilor urbane contribuie direct la creșterea calității vieții locuitorilor orașelor.

Regenerarea urbană este indispensabilă pentru municipiul Roman, momentan fiind atât de necesară inovarea spațiilor publice, reorganizarea acestora, restructurarea elementelor intrusive și eliminarea amenajărilor inestetice - cu alte cuvinte, înfrumusetarea și reinventarea spațiilor publice din orașe, în beneficiul locuitorilor săi,

unind nevoia de frumos cu necesitatea asigurării unui spațiu resilient în fața provocărilor climatice din ce în ce mai prezente în cotidian.

Conceptul de regenerare urbană definește, în planificarea urbană o formă de dezvoltare a orașului, ceea ce înseamnă o acțiune de reconstrucție a orașului în sine și reciclarea resurselor sale de teren construit. Aceasta vizează în special abordarea problemelor sociale, economice, urbanistice și arhitecturale ale anumitor cartiere vechi sau degradate, precum și generarea de noi evoluții de dezvoltare, în special economice, și sociale prin închegarea unor comunități locale.

Regenerarea urbană reprezintă aducerea la viață a zonelor urbane cu efortul susținut al municipalităților și a altor actori implicați cu scopul de a îmbunătăți condițiile de trai, de a crește calitatea mediului și a climatului social și de a întări economia locală. Regenerarea urbană are 3 piloni de bază, respectiv pilonul ecologic, economic și cel social. În funcție de situație, trebuie să se facă referire mai mult sau mai puțin la cei trei piloni în momentul în care se propune dezvoltarea unui plan de regenerare urbană pentru o anumită zonă bine delimitată.

Calitatea vieții în mediul urban este determinată de calitatea aerului, nivelul de zgomot, situația spațiilor verzi și a zonelor de agrement, calitatea serviciilor (de toate tipurile) oferite populației.

Deși se regăsesc în majoritatea orașelor spații publice funcționale, starea fizică a acestora și modul în care sunt utilizate nu pune în valoare adevăratul lor potențial. Valențele acestor spații existente sunt, în general, o serie de obiective importante care, în timp, au devenit repere urbane.

Prin intervenții adecvate, constând în renovări, reabilitări, refuncționalizare sau schimbarea modului de folosire, adăugarea unui mobilier urban, astfel de spații pot renaște. Noile soluții trebuie să elimine problemele cauzate de supraaglomerarea spațiului public din zonele rezidențiale, din cauza numărului mare de mașini și să utilizeze eficient spațiul rezultat.

După evoluția din ultimii 30 de ani, municipiul trebuie să își întărească valorile și identitatea locală, în paralel cu o dezvoltare durabilă pentru asigurarea unei calități ridicate a locuitorilor.

Regenerarea urbană a zonelor are ca scop soluționarea problemelor urbane, de natură socioeconomică și de mediu, pe baza principiilor dezvoltării durabile.

Identificarea și delimitarea zonelor care necesită intervenții de regenerare urbană s-a realizat pentru a orienta prioritar pentru aceste zone, finanțări și instrumente de intervenție dedicate.

La nivel municipal au fost identificate 14 zone care necesită implementarea unor operațiuni de regenerare urbană, și anume:

1. Zona centrală a municipiului;
2. Centru istoric urban;
3. Zona istorică;
4. Malul Râului Moldova și zona adiacentă;
5. Zona de agrement „Moldova” și zonă rezidențială adiacentă;
6. Zona ansamblurilor de locuit Favorit;
7. Zona ansamblurilor de locuit C. A. Rosetti;
8. Zona ansamblurilor de locuit Anton Pann;

9. Zona ansamblurilor de locuit Aleea Revoluției;
10. Zona ansamblurilor de locuit Strada Liliacului;
11. Zona mahala cu case Strada Nouă;
12. Piața Agroalimentară, magazinul agronomul și Casa Rorlich;
13. Gara Roman - Nod Intermodal;
14. Zona de expansiune urbană Calea Romanului.

Această identificare și delimitare s-a realizat în contextul nevoii unei dezvoltări urbane durabile și incluzive din punct de vedere social, care trebuie realizată într-o manieră integrată asupra problemelor orașului, în vederea reducerii disparităților și creșterii coeziunii socio-economice.

Toate cele 14 zone necesită măsuri imediate de regenerare urbană, însă pentru eficientizarea efectelor scontate, prioritare în schimbarea imaginii urbane și a calității vieții locuitorilor a fost realizată o etapizare a proiectelor.

Astfel, proiectele de regenerare urbană prioritare pentru municipiul Roman sunt:

- Zona de agrement „Moldova” și zonă rezidențială adiacentă - proiect pilot de reabilitare a zonelor cu locuințe colective din cartierul Favorit și revitalizare a dotărilor de agrement, loisir și sport adiacente.

- Zona centrală a municipiului - proiect prioritar datorită importanței culturale, economice și sociale a zonei și impactul pe care regenerarea urbană îl poate avea în contextual consolidării rolului municipiului în rețeaua de localități.

- Zona mahala cu case Strada Nouă - proiect prioritar din cauza prezenței populației defavorizate în zona urbană marginalizată identificată.

Referitor la zona de agrement „Moldova” și zonă rezidențială adiacentă se urmărește amenajarea unei infrastructuri integrate de agrement AQUA - ROMAN PARK.

Se dorește sporirea atractivității regiunii, diversificarea modalităților de petrecere a timpului liber și de valorificare a patrimoniului cultural prin:

- amenajarea unei infrastructuri all-season specifice activităților de agrement - aquapark având ca atracții (tobogane pentru copii și tineri, cameră de cromoterapie, skateboard, perete pentru escaladă, o zonă spa și o zonă de relaxare pentru persoanele de vârstă a doua);

- crearea unui Aqua Youth center cu toate facilitățile pentru realizarea activităților cultural-stiințifice și creativ - culturale;

- amenajări exterioare (terase, zone înnierbate);

- crearea de alei carosabile și pietonale cu mobilier urban specific;

- amenajarea unei parcuri inteligente semi îngropate, cu toate dotările și facilitățile unui parking modern;

- crearea unei zone din rețeaua de piste de biciclete și de alergare;

- reamenajarea străzilor din jurul parcului și a căilor de acces.

Amenajările propuse contribuie semnificativ la revitalizarea zonei prin asigurarea de multiple funcțiuni: îmbunătățirea calității mediului, înfrumusețarea zonei, socializare, relaxare, petrecere a timpului liber.

18. Planul de măsuri de dezvoltare integrată a Municipiului Roman 2022-2030

Obiectiv strategic OSTR 1: <i>Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor municipiului Roman prin asigurarea de servicii publice performante și o bună guvernare locală</i>						
Obiectiv specific OS1.1: Consolidarea managementului strategic al administrației publice locale pentru asigurarea accesului la servicii publice de calitate						
Măsură/ direcția de acțiune	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M1.1.1. Îmbunătățirea managementului strategic la nivel de autoritate publică locală	1.1.1.1. <i>Elaborarea de strategii sectoriale, inclusiv actualizare PUG</i>	Număr strategii aprobate Număr studii Număr întâlniri	Strategii/ PUG Studii Memo întâlniri Site-uri Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail	Conducere UAT Roman	2023	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR
	1.1.1.2. <i>Dezvoltarea de proiecte integrate de tip SMART City</i>	Număr proiecte Număr evenimente diseminare Număr accesări site	Site Intranet / e-mail Articole de presă	Conducere UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR

		Număr evenimente de presă dedicate				
	<i>1.1.1.3 Promovarea și implementarea managementului performanței și a modelelor de excelență</i>	Număr proces / proceduri Număr rapoarte Număr concursuri Număr premier	Rapoarte Proceduri Site Rețele sociale	Conducerea UAT Roman	Permane nt	Buget propriu Alte surse publice / private
	<i>1.1.1.4. Îmbunătățirea gestionării patrimoniului municipiului Roman - creșterea gradului de eficientizare a valorificării patrimoniului municipiului și de monitorizare a contractelor de închiriere, concesiune, suprafață, asociere în participațiune</i>	Nr total al contractelor de concesiune, închiriere, suprafață, asociere încheiate Nr total al contractelor de concesiune, închiriere, suprafață, asociere gestionate Nr. contractelor de închiriere,	Bază de date Rapoarte Rapoarte de progres Site	Conducerea UAT Roman Toate funcțiile de managemen t de nivel 1 și 2 din cadrul Compartime ntului Gestiune și valorificare patrimoniu imobiliar - DUAT și DITL	Anual	Buget propriu Alte surse

		concesiune, superficie, asociere în participațiune monitorizate				
	<i>1.1.1.5. Eficientizarea activității de realizare a veniturilor din asocieri în participațiune, concesiuni și închirieri prin creșterea gradului de colectare a veniturilor din asocieri în participațiune, concesiuni și închirieri</i>	Valorile încasate din contractele de concesiune, închiriere, superficie, asociere Valoarea totală de încasat anual din contractele de concesiune, închiriere, superficie, asociere	Bază de date Rapoarte Rapoarte de progres Site	Conducerea UAT Roman DITL	Anual	Buget propriu Alte surse
	<i>1.1.1.6. Transpunerea obiectivelor strategice și operaționale ale instituției în planuri și sarcini relevante pentru structurile și personalul instituției</i>	Documente transpunere Nr. obiective Nr. Planuri /sarcini Nr. întâlniri Nr. proceduri	Documente publice Memo întâlniri Site Intranet/e-mail	Conducerea UAT Roman	Anual	Buget propriu Alte surse publice / private
	<i>1.1.1.7. Creșterea reputației publice a instituției din perspectiva</i>	Nr. declarații asumare valori	Standard SCIM Memo întâlniri Proceduri	Conducerea UAT Roman	Anual	Buget propriu

	<i>managementului etic, în concordanță cu SNA</i>	Nr. coduri de conduită Nr. proceduri Nr. canale comunicare Nr. analize Nr. de cazuri de corupție ce constituie cauze penale cu implicări de salariați ai instituției	Coduri de conduită Rapoarte Site Intranet/e-mail			Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR
	<i>1.1.1.7. Realizarea unei strategii de comunicare și marketing public a instituției</i>	Strategie Nr. măsuri Nr. beneficiari Nr. întâlniri / grupuri de lucru	Strategie Rapoarte Memo întâlniri / grupuri de lucru Site Intranet/e-mail	Conducerea UAT Roman	2025	Buget propriu Alte surse publice / private

M1.1.2. Valorificarea de inițiative în vederea încheierii/dezvoltării de parteneriate-cheie în sectorul public	1.1.2.1. <i>Extinderea și dezvoltarea de parteneriate / înfrățiri și rețele la nivel internațional</i>	Număr parteneri Număr înfrățiri Număr rețele Baze date Număr criterii / domenii Număr întâlniri	Parteneriate Înfrățiri Rețele internaționale Memo întâlniri Baze date Site Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail	Conducerea UAT Roman Reprezentanți ai entităților internaționale	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private
	1.1.2.2. <i>Identificarea și/sau dezvoltarea de parteneriate și rețele cu alte autorități și instituții publice</i>	Număr parteneri Baze date Număr criterii / domenii Număr de rețele	Parteneriate Rapoarte Baze date Site-uri Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail	Conducerea UAT Roman / instituțiilor publice	Permanent	Buget propriu/ instituții publice Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR
Obiectiv specific OS1.2: Dezvoltarea proiectelor de tip SMART City prin creșterea ratei de atragere, absorbție și de utilizare eficientă a fondurilor europene, fonduri guvernamentale sau alte surse						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare

M1.2.1. Dezvoltarea sistemului de e- guvernare la nivelul autorității publice locale	<i>1.2.1.1. Accesarea și utilizarea digitalizată a informațiilor și serviciilor publice și generalizarea utilizării semnăturii electronice</i>	Număr servicii digitale Număr de evenimente de presă Număr articole de presă	Rapoarte Site Memo întâlniri Intranet / e- mail Revista presei	Conducerea UAT Roman	Permane nt	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR
	<i>1.2.1.2. Promovarea utilizării inovațiilor tehnologice</i>	Număr de inovații promovate Număr de canale promovare Număr de beneficiari Număr de conferințe / comunicate de presă	Documente de promovare Memo întâlniri Rapoarte Articole presă Număr de vizualizări rețele sociale Site Intranet / e- mail	Conducerea UAT Roman	Permane nt	Buget propriu Alte surse publice / private POR POEO PNDR PNRR
	<i>1.2.1.3. Implementarea unor măsuri de simplificare pentru cetățeni, în corespondență cu Planul integrat pentru simplificarea procedurilor administrative aplicabile</i>	Număr platforme Număr măsuri de simplificare Număr cursuri	Planuri integrate Platforme e- guvernare Suport curs Chestionare evaluare curs	Conducerea UAT Roman	Permane nt	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO

	<i> cetățenilor / părților interesate</i>	Număr participanți la cursuri Număr chestionare de evaluare Număr participanți grup de lucru Număr întâlniri Număr propuneri adoptate	Memo întâlniri Site Intranet / e-mail			PNDR PNRR
M1.2.2. Management performant al resurselor umane	<i>1.2.2.1. Dezvoltarea unui sistem de utilizare și monitorizare de indicatori de performanță a resurselor umane</i>	Număr indicatori Planuri de monitorizare Rezultate instituție măsurate pe bază de indicatori Număr întâlniri	Memo întâlniri Planuri Rapoarte Site Intranet / e-mail	Conducerea UAT Roman	2024	Buget propriu Alte surse publice / private
	<i>1.2.2.2 Formare continuă a personalului și a aleșilor locali (cursuri de formare</i>	Număr de cursanți	Rapoarte proiecte	Conducerea UAT Roman	Permanent	Buget propriu UAT Roman

	<i>și perfecționare profesională, schimburi de experiențe cu instituții similare din țară și din străinătate, etc.)</i>	Tipuri de cursuri Număr de angajați care au beneficiat de schimburi de experiență	Raportul anual al conducătorului i autorității Site Mass media			Alte surse publice / private ONG POEO POIDS
Obiectiv specific OS1.3: Îmbunătățirea procesului de implementare/monitorizare/ evaluare/analize de impact/ revizuire a documentelor strategice						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M1.3.1. Managementul implementării documentelor strategice din municipiu	<i>1.3.1.1. Crearea unui Comitet/grup strategic de coordonare și monitorizare a implementării documentelor strategice</i>	Număr de întâlniri de analiză Număr rezultate evidențiate Număr revizuiți Număr evenimente diseminare Număr accesări site Număr evenimente de presă dedicate	Rapoarte de progres Raportul anual al primarului Site primărie Mass media	Conducerea UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private

	<i>1.3.1.2. Monitorizarea implementării documentelor strategice</i>	Număr criterii / domenii Număr rapoarte Număr întâlniri Număr decizii	Memo întâlniri Raport anual Rapoarte de progres Baze date Site Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail	Conducerea UAT Roman / instituțiilor publice din municipiu Conduceri ADI-uri Reprezentanți societate civilă Reprezentanți mediul de afaceri	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private
	<i>1.3.1.3. Dezvoltarea unei platforme online de monitorizare a implementării documentelor strategice</i>	Număr criterii/ indicatori Număr documente Număr rapoarte de progres	Platformă Raport anual Rapoarte de progres Baze date Site Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail	Conducerea UAT Roman	2025	Buget propriu Alte surse publice / private

	<i>1.3.1.4. Evaluarea și revizuirea periodică a documentelor strategice</i>	Număr criterii / domenii Număr rapoarte Număr întâlniri Număr decizii Număr de comunicate de presă	Platformă Regulament Memo întâlniri Raport anual Rapoarte de evaluare Baze date Site Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail Mass media	Conducerea UAT Roman / instituții publice din municipiu Conducerile ADI-uri Reprezentanți societate civilă Reprezentanți mediul de afaceri	La doi ani	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR
	<i>1.3.1.5. Realizare analize de impact a măsurilor din documente strategice</i>	Număr analize Număr criterii / domenii Număr întâlniri Număr de comunicate de presă	Analize Memo întâlniri Raport anual Rapoarte Baze date Site Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail Mass media	Conducerea UAT Roman	Periodic	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR

Obiectiv specific OS1.4: Creșterea capacității societății civile de a asigura accesul la servicii de calitate în comunitate

Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M1.4.1. Îmbunătățirea procesului participativ de luare a deciziilor	<i>1.4.1.1. Dezvoltarea, aplicarea și prelucrarea transparentă a unor instrumente (ex. sondaje, întâlniri etc.) adresate părților interesate din mediul public, de afaceri și neguvernamental, pentru fundamentarea unor politici adecvate</i>	Număr instrumente utilizate Număr sondaje Număr chestionare aplicate Număr întâlniri Documente analiză Număr canale diseminare Număr conferințe / comunicate de presă	Analize Instrumente Sondaje Chestionare Articole presă Număr vizualizări rețele sociale Site Intranet / e-mail	Conducerea UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private
	<i>1.4.1.2. Promovarea transparenței, accesului la informații de interes public și a datelor deschise</i>	Număr informații publice	Baze de date Documente în format deschis	Conducerea UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private

		Număr date deschise Număr întâlniri Număr decizii adoptate în mod participativ	Memo întâlniri Site Număr vizualizări rețele sociale			
M1.4.2. Valorificarea de inițiative în vederea încheierii de parteneriate-cheie cu sectorul neguvernamental	<i>1.4.2.1. Identificarea, dezvoltarea și menținerea de parteneriate și rețele cu organizații neguvernamentale</i>	Număr parteneri potențiali Baze date Număr criterii / domenii Număr rețele	Parteneriate Rapoarte Baze date Site Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail	Conducerea UAT Roman Reprezentanți societate civilă	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private
	<i>1.4.2.2 Publicarea / evidențierea în mod transparent a rezultatelor și impactului în comunitate a proiectelor derulate</i>	Număr rezultate evidențiate Număr evenimente diseminare Număr accesări site Număr evenimente de presă dedicate	Site Intranet / e-mail Articole de presă	Conducerea UAT Roman Reprezentanți societate civilă	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private

Obiectiv strategic OSTR 2: Consolidarea rolului teritorial al municipiului de pol de dezvoltare pentru zona metropolitană

Obiectiv specific OS2.1: Îmbunătățirea sistemului de cooperare și integrare teritorială la nivelul Zonei Metropolitane Roman/ Zonei Urbane Funcționale

Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M2.1.1. Creșterea capacității organizaționale a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Zona Metropolitană Roman / Zonei Urbane Funcționale	<i>2.1.1.1. Îmbunătățirea cooperării în cadrul ADI ZMR/ Zonei Urbane Funcționale</i>	Analiză servicii Nr. criterii /domenii Bază de date Nr. întâlniri	Memo întâlniri Documente publice Baze de date Accesări site Intranet/ e-mail	Conducere ADI ZMR Conducerile UAT-urilor din ADI	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR
	<i>2.1.1.2. Îmbunătățirea cooperării dintre ADI ZMR și alte părți interesate</i>	Analiză servicii Nr. criterii /domenii Bază de date Nr. parteneri identificați Nr. întâlniri	Memo întâlniri Documente publice Baze de date Accesări site Intranet/ e-mail	Conducere ADI ZMR Conducerile UAT-urilor din ADI	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR

	2.1.1.5. <i>Realizarea de proiecte având ca beneficiari locuitorii din Zona Metropolitană Roman/ Zona Urbană Funcțională</i>	Nr. cereri de finanțare Valoare proiecte aprobate Nr.conferințe /comunicate de presă	Cereri de finanțare Proiecte Accesări site Articole presă Vizualizări rețele sociale Intranet/ e-mail	Conducere ADI ZMR Conducerile UAT-urilor din ADI	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR 2021-2027 POEO PNDR PNRR
	2.1.1.4. <i>Monitorizarea și evaluarea impactului acordurilor de parteneriat</i>	Plan monitorizare/ evaluare Nr. criterii analiză Nr. proceduri Nr. participanți Nr. canale comunicare Conferințe/ comunicate de presă	Planuri Proceduri Memo întâlniri Rapoarte Articole presă Nr. vizualizări rețele sociale Site Intranet/e-mail	Conducere ADI ZMR Conducerile UAT-urilor din ADI	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR
Obiectiv specific OS2.2: Consolidarea asocierilor actuale cu localitățile din zona adiacentă și crearea de asocieri noi pentru servicii sociale, de îngrijiri la domiciliu, servicii medicale, învățământ profesional, programe pentru tineri, susținere IMM-uri						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M.2.2.1. Promovarea unor forme moderne de	<i>2.2.1.1. Dezvoltarea de parteneriate cu alte instituții</i>	Număr asocieri	Asocieri Memo întâlniri Baze date	Conducerile UAT-urilor /	Permanenț	Bugete proprii UAT-uri / CJ

asociere a UAT-urilor din zona limitrofă	<i>publice (CJ, UAT-uri etc.) cu impact în zona limitrofă</i>	Număr criterii / domenii Număr întâlniri	Site Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail	instituțiilor publice ADI-uri		Alte surse publice / private PODD
M.2.2.2. Valorificarea de inițiative în vederea încheierii/ dezvoltării de parteneriate-cheie între sectorul public și mediul de afaceri, ONG-uri și alți actori sociali	<i>2.2.2.1. Identificarea, dezvoltarea și menținerea de parteneriate și rețele cu părți interesate din localitățile limitrofe</i>	Număr parteneri potențiali Baze de date Număr criterii / domenii Număr rețele	Parteneriate Rapoarte Baze de date Site Vizualizări rețele sociale Intranet / e-mail	Conducerea UAT Roman Reprezentanți societate civilă Reprezentanți mediul de afaceri	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR
	<i>2.2.2.4. Publicarea / evidențierea în mod transparent a rezultatelor și impactului în comunitate a parteneriatelor cu părți interesate relevante, a proiectelor derulate</i>	Număr de rezultate evidențiate Număr de evenimente diseminare Număr accesări site Număr de evenimente de presă dedicate	Site Intranet / e-mail Articole de presă	Conducerea UAT Roman Conducători GAL-uri / ADI-uri Reprezentanți societate civilă	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private PR POEO PNDR PNRR Alte surse publice / private

				Reprezentanți mediul de afaceri		
Obiectiv strategic OSTR 3: Dezvoltarea economică durabilă a municipiului Roman, prin creșterea competitivității sectoriale - modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial sustenabil						
Obiectiv specific OS3.1: Stimularea digitalizării sectorului economic și antreprenorialului						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M3.1.1. Stimularea inițiativei private	<i>3.1.1.1. Sprijinirea inițiativei private prin programe de finanțare aplicabile la nivel local / regional, destinate dezvoltării spiritului antreprenorial în toate mediile socio-economice</i>	Numărul de programe de finanțare stabilite Numărul de beneficiari ai acestor programe de finanțare	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
	<i>3.1.1.2. Promovarea digitalizării și a elementelor de responsabilitate socială a întreprinderilor și la nivelul IMM-urilor și micro-întreprinderilor</i>	Numărul de parteneriate încheiate Număr parteneri	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR

						PNRR
	<i>3.1.1.3 Promovarea unui mecanism de sprijin favorabil realizării de parteneriate în vederea implementării de proiecte destinate dezvoltării socio-economice a teritoriului</i>	Numărul de parteneriate încheiate	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
	<i>3.1.1.4 Realizare portal destinat mediului de afaceri</i>	Nr. vizite portal Nr. beneficiari	Raportul primarului Site primărie	UAT Roman	2023 - 2025	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO POR
M3.1.2 Sprijinirea adoptării elementelor specifice progresului tehnologic	<i>3.1.2.1 Identificarea lanțurilor valorice integrate la nivel local și regional, precum și estimarea potențialului lor de creștere în epoca digitalizării</i>	Număr de proiecte întreprinse	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR

	<i>3.1.2.2 Sprijinirea dezvoltării ramurilor industriale care realizează produse cu valoare adăugată ridicată, folosind, cu precădere, resurse (inputuri) locale</i>	Număr și valoare măsuri de sprijin Număr de entități beneficiare ale măsurilor de sprijin	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
	<i>3.1.2.3 Stimularea digitalizării întreprinderilor industriale prin crearea de parteneriate</i>	Număr de parteneriate încheiate	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
	<i>3.1.2.4 Promovarea investițiilor în tehnologii emergente și cercetare prin acordarea de facilități</i>	Număr de proiecte de investiții bazate pe tehnologii emergente și cercetare realizate	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
	<i>2.1.2.5 Crearea de programe de sprijinire a ramurilor industriale ce au</i>	Număr de măsuri de sprijin adoptate	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private

	<i>o intensitate energetică scăzută</i>	Număr de beneficiari				POCIDIF POEO PR PNRR
Obiectiv specific OS3.2: Atragerea de noi investiții în economia locală, în special în ramurile specifice economiei verzi						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M3.2.1 Stimularea atragerii de investiții	<i>3.2.1.1. Stimularea creării și sprijinirea funcționării organizațiilor profesionale și patronale, precum și consolidarea reprezentativității lor drept un partener pentru dezvoltarea economică a municipiului</i>	Număr de organizații implicate în proces Număr de proiecte promovate prin intermediul parteneriatelor create	Statistici naționale / județene Statisticile CCI NT	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
	<i>3.2.1.2. Realizarea unei baze de date integrate, cu locațiile pretabile investițiilor și a terenurilor de concesionat, în scopul promovării mediului investițional și acordării de servicii și facilități locale</i>	Număr de UAT-uri implicate în proces Suprafețe de teren identificat și tip de	Statistici naționale / județene Statisticile CCI NT	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR

	<i>solicitate de potențialii investitori, prin cooperarea organizațiilor de afaceri și mediului antreprenorial cu primăria</i>	activitate preferat (coduri CAEN)				
	<i>3.2.1.3 - Promovarea investițiilor de tip green-field</i>	Numărul de investiții green field realizate Număr acțiuni de promovare (campanii, evenimente, filme, etc.) Valoarea estimată a fi generată în economia locală	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
	<i>3.2.1.4 Adoptarea soluțiilor inovatoare cu privire la utilizarea materiilor prime și reciclare, în scopul dezvoltării industriei locale</i>	Număr de proiecte de utilizare a materiilor prime reciclate Cantități de materii prime reciclate la nivel local	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR

Obiectiv specific OS3.3: Stimularea re tehnologizării entităților economice existente

Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M3.3.1 Creșterea competitivității economice și internaționalizarea afacerilor	<i>3.3.1.1 Stimularea și facilitarea investițiilor în digitalizare și noi tehnologii în întreprinderile care își desfășoară activitatea pe teritoriul municipiului</i>	Număr de proiecte finalizate cu succes Număr de companii sprijinite pentru a face trecerea la standarde compatibile Industry 4.0	Statistica programelor de finanțare Site-uri autorități / instituții / firme Portal date deschise	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
	<i>3.3.1.2 Intensificarea eforturilor pentru atragerea investițiilor în municipiu, în ramuri economice compatibile cu tradiția economică și profilul educațional al populației și pentru ale căror produse există cerere</i>	Număr de companii care primesc sprijin/infuzie de capital	Statistica programelor de finanțare Site-uri autorități / instituții / firme Portal date deschise	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR

	<i>3.3.1.3. Realizarea de investiții în capacități de producție care conduc la diversificare și reconversie economică</i>	Număr de companii sprijinite	Statistica programelor de finanțare Site-uri autorități / instituții / firme Portal date deschise	UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF POEO PR PNRR
Obiectiv specific OS3.4: Dezvoltarea cooperării pe lanțul producător - consumator, pentru adaptarea agriculturii și dezvoltării rurale la obiectivele europene cuprinse în strategia „de la fermă la consumator”						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M3.4.1. Creșterea performanței sectorului agricol în economia locală	<i>3.4.1.1 Stabilirea unor programe de stimulare în vederea creșterii veniturilor producătorilor agricoli și, în special a producătorilor mici, precum și a accesului acestora la piața locală</i>	Număr de măsuri adoptate	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman CCI Neamț APIA CJ	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PNS PR
	<i>3.4.1.2 Sprijinirea realizării schimbului de generații, respectiv a atractivității sectorului pentru generațiile tinere</i>	Număr de măsuri adoptate	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman CCI Neamț APIA CJ	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PNS PR

	<i>3.4.1.3 Punerea în valoare a specificului local, prin stimularea inițiativei private în agricultură și activități neagricole și crearea unei infrastructuri de facilitare a accesului producătorilor la piață</i>	Număr de măsuri adoptate	Statistica locală Statistica CCI NT	UAT Roman CCI Neamț APIA CJ	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PNS PR
Obiectiv specific OS3.5: Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor din turism și a sectorului economic turism local						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M3.5.1. Promovarea turismului romașcan prin acțiuni generale și prin acțiuni specifice fiecărui tip de turism	<i>3.5.1.1 Derularea unor studii de piață și monitorizare a fluxurilor turistice, în vederea adaptării strategiilor de promovare turistică</i>	Număr de studii de piață elaborate	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului, Roman	Asociații pentru dezvoltarea turismului, Roman CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.1.2 Inițierea unor programe de sprijin pentru întreprinzătorii din domeniul turismului (Sprijinirea modernizării</i>	Număr de programe de sprijin / număr de aplicanți /	Statistica locală Statistica CCI NT	Asociații pentru dezvoltarea turismului, Roman CJ	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR

	<i>unităților turistice și a înființării unora noi)</i>	număr de afaceri cărora li s-a acordat sprijin, pe tip de măsură de sprijin	Site Asociații pentru dezvoltarea turismului, Roman	UAT Întreprinzători în turism		POCIDIF
	<i>3.5.1.3 Conceperea și susținerea unor campanii de promovare a destinațiilor turistice din municipiul Roman</i>	Număr de campanii de promovare	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.1.4 Stimularea dezvoltării de proiecte de promovare în parteneriate locale / naționale / europene</i>	Număr de proiecte și număr de parteneriate	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.1.5 Conceperea și facilitarea implementării unor programe turistice în municipiu</i>	Număr de programe inițiate	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru	Asociații pentru dezvoltarea turismului, Roman CJ	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR

			dezvoltarea turismului,	UAT Roman Întreprinzăt ori în turism		POCIDIF
	<i>3.5.1.6 Promovarea la diferite niveluri a evenimentelor și a festivalurilor organizate în oraș (inclusiv prin publicarea unui calendar anual - fizic și online - cu descrieri ale acestor evenimente) și crearea unor agende culturale anuale pentru principalele destinații</i>	Număr de evenimente promovate	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzăt ori în turism	Permanenț	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.1.7 Conceperea, lansarea și întreținerea unei platforme multilinguale online pentru promovarea turismului românesc</i>	Număr anual de vizitatori ai platformei	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzăt ori în turism	Permanenț	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.1.8 Creșterea calității experiențelor și a serviciilor la nivelul destinațiilor</i>	Număr de planuri de management al	Statistica locală Statistica CCI NT	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ	Permanenț	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private

	<i>turistice</i>	vizitatorilor generate Număr de organizații de management al destinației create și/sau active local	Site Asociații pentru dezvoltarea turismului, Roman	UAT Roman Întreprinzători în turism		PR POCIDIF
M3.5.2. Susținerea dezvoltării turismului durabil	<i>3.5.2.1 Crearea unei infrastructuri dedicate pentru piste de biciclete și trasee verzi precum și pentru închirierea de biciclete</i>	Număr de trasee create Număr de unități de turism deservite de traseele verzi create	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanenț	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.2.2 Sprijinirea digitalizării și comercializării la nivelul IMM-urilor din turism (pagini de internet pentru hoteluri, oferte digitale, cataloage, etc)</i>	Număr de unități complet prezentate online	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanenț	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF

<i>3.5.2.3 Implementarea unui sistem de etichetare verde (utilizare energie regenerabilă, hrană locală organică, colectare selectivă și reciclare deșeuri etc.) și inițierea certificării unităților de cazare turistică</i>	Număr de unități certificate	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
<i>3.5.2.4 Îmbunătățirea calității spațiilor publice (spații verzi, parcuri, zone de recreere)</i>	Număr de unități realizate	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
<i>3.5.2.5 Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului natural prin adaptarea și/sau reabilitarea infrastructurii de ecoturism</i>	Număr de obiective turistice afectate de măsurile adoptate	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
<i>3.5.2.6 Conceperea unui program și derularea unor campanii de educație</i>	Număr anual de absolvenți	Statistica locală	Asociații pentru	Permanent	Buget propriu / CJ

	<i>ecologică a publicului (potențial turist), a personalului activ în domeniu</i>		Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzătorii în turism		Alte surse publice / private PR POCIDIF
M3.5.3. Îmbunătățirea pregătirii resursei umane ce activează în domeniul turismului	<i>3.5.3.1 Organizarea de programe de instruire și perfecționare pentru personalul implicat în activitățile de turism</i>	Număr și tip de programe de instruire / specializare organizate Număr de absolvenți ai programelor de instruire	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzătorii în turism	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.3.2 Calificarea / reconversia profesională a populației din mediul rural în vederea dobândirii de competențe specifice sectorului turistic</i>	Număr și tip de programe de instruire / specializare organizate Număr de absolvenți ai programelor de instruire	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzătorii în turism	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.3.3 Organizarea de cursuri de instruire pentru</i>	Număr și tip de programe	Statistica locală	Asociații pentru	Permanent	Buget propriu / CJ

	<i>întreprinzătorii activi în domeniul turismului, în vederea îmbunătățirii și diversificării activității și a valorii adăugate a serviciilor prestate</i>	de instruire / specializare organizate Număr de absolvenți ai programelor de instruire	Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism		Alte surse publice / private PR POCIDIF
	<i>3.5.3.4 Realizarea unor sondaje anuale privind nivelul de satisfacție a clienților principalelor destinații, cu scopul de a furniza informații pentru marketingul turistic și pentru adaptarea strategiilor în domeniu</i>	Rapoarte de evaluare a rezultatelor sondajelor	Statistica locală Statistica CCI NT Site Asociații pentru dezvoltarea turismului	Asociații pentru dezvoltarea turismului, CJ UAT Roman Întreprinzători în turism	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PR POCIDIF
Obiectiv strategic OSTR 4: Dezvoltarea incluzivă a capitalului uman, creșterea performanței sistemului de educație, ocupare, sanitar, de asistență socială la nivelul municipiului Roman						
Obiectiv specific OS4.1: Creșterea ratei de ocupare și oportunităților de ocupare de calitate pentru toți locuitorii municipiului Roman						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M4.1.1. Creșterea gradului de ocupare a	<i>4.1.1.1. Achiziții publice sociale cu clauze de ocupare - creare locuri de muncă în economia locală -</i>	Număr de proceduri de achiziții cu criterii sociale	Planuri de achiziții publice	UAT Roman Instituții publice subordonate	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private

grupurilor vulnerabile ex. tineri NEETs, persoane cu dizabilități, șomeri / persoane inactice de lungă durată, lucrători vârstnici	<i>la UAT și instituții din subordine UAT Roman lider - inițiator al unei campanii locale / grup de lucru local al instituțiilor publice din localitate de achiziții publice sociale</i>	de creare - ocupare de locuri de muncă pe plan local - Număr locuri de muncă ocupate prin derularea unor lucrări, servicii și producție pe plan local - în proceduri de achiziții publice	Rapoarte achiziții publice			Proiecte cu finanțări europene
	<i>4.1.1.2. Dezvoltarea unor întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție pentru a asigura inserția socio-profesională a grupurilor defavorizate într-un mod economic și financiar sustenabil - ex. Ferma socială, servicii de gospodărire comunală cu</i>	Număr întreprinderi sociale Număr de persoane - beneficiari de servicii	INS Rapoarte ale serviciilor sociale Site Media	UAT Roman CJ Neamț Furnizori de servicii sociale acreditați Furnizori servicii	2025	Buget propriu Alte surse publice / private POCU PR POS Surse private - furnizori de servicii sociale

	<i>integrarea activă a beneficiarilor de VMG</i>					privăți, sponsorii Alte surse
	<i>4.1.1.3. Promovarea achizițiilor de la întreprinderi sociale de inserție și unități protejate - clauze sociale, contracte rezervate care pot duce la integrarea în muncă și socială a grupurilor defavorizate din localitate</i>	Număr campanii Număr beneficiari Număr achiziții sociale Valoare achiziții sociale	INS Rapoarte ale serviciilor sociale Site Media	Instituții publice UAT Roman Furnizori servicii	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCU PR POS
	<i>4.1.1.4. Politică activă de recrutare a persoanelor cu dizabilități în instituțiile publice cu peste 50 de salariați și accesibilizarea tuturor clădirilor publice / instituții publice pentru a permite ocuparea persoanelor cu dizabilități</i>	Număr de imobile accesibilizate - grad de accesibilizare Număr de locuri de muncă ocupate de persoane cu dizabilități în instituții publice cu	Rapoarte instituții Rapoarte Inspekția de Stat în Construcții	UAT Roman CJ Neamț Instituții publice din localitate	2024	Buget propriu Alte surse publice / private Bugete proprii instituții publice

		peste 50 de salariați				
Obiectiv specific OS4.2: Îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin servicii de sănătate accesibile și performante, capabile să facă față mai bine provocărilor actuale						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M4.2.1. Îmbunătățirea accesului pe plan local la servicii medicale de calitate pentru locuitori și a capacității Spitalului Municipal de a deservi populația din zona de influență a Municipiului	<i>4.2.1.1. Creșterea numărului de medici specialiști - oferirea de condiții favorabile instalării medicilor specialiști - locuințe, mai ales pentru specialități cum ar fi oncologie, radiologie, cardiologie, chirurgie</i>	Nr. medici specialiști la mia de locuitori Număr mediu de consultații / medic în ambulatoriu pe an - maxim 800	INS / DJS Rapoarte de activitate Spital Municipal	Spitalul Municipal UAT Roman	2027	Buget propriu Alte surse publice / private Fonduri europene POS
	<i>4.2.1.2. Investiții publice în îmbunătățirea / aducerea la standardele naționale cele mai înalte ale clădirilor (construcție/ extindere/ modernizare spații ambulatoriu cu precădere în secțiile de ORL, endocrinologie și</i>	Pondere a pacienților internați și transferați către alte spitale sub 1% Numărul zilelor de	INS / DJS Rapoarte de activitate Spital Municipal	Spitalul Municipal UAT Roman	2027	Buget propriu Alte surse publice / private Fonduri europene

	<i>extindere Spital Municipal) și dotări și crearea unor secții noi cum ar fi neurochirurgie și hematologie</i>	spitalizare în regim de zi				Program Operațional de Sănătate
M4.2.2. Îmbunătățirea calității și dotărilor serviciilor medicale publice și private din localitate laboratoare, echipamente, etc. - ambulatorul medical al Spitalului Municipal de Urgență	4.2.2.1. Dotări și echipamente diagnostic investigații imagologice Radiologie CT, RMN, Mamograf și Blocul Operator unic	Reducerea mortalității din boli tratabile - cardiace, cancer Gradul de satisfacție al cetățenilor din Municipiul Roman și localități din zonă deservite cu serviciile medicale primite Îmbunătățirea stării de sănătate a locuitorilor - reducerea morbidității	INS / DJS Rapoarte de activitate Spital Municipal	Spitalul Municipal UAT Roman	2027	Buget propriu Alte surse publice / private Fonduri europene Program Operațional de Sănătate

		din cauze tratabile - cardio-vasculare, cancere tratabile, etc				
	<i>4.2.2.2. Creșterea nivelului de pregătire profesională a personalului medical de toate gradele - participarea la programe de formare profesională</i>	Număr de persoane - medici, asistente formate Număr de cursuri de formare absolvite de personalul medical al funziilor de servicii medicale din localitate	INS / DJS Rapoarte de activitate Spital Municipal	Spitalul Municipal UAT Roman	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private Fonduri europene Program Operațional de Sănătate
M4.2.3. Dezvoltarea serviciilor pentru vârstnici și bolnavi cronici	<i>4.2.3.1. Dezvoltarea unui serviciu de îngrijire paliativă/ de îngrijire pe termen lung- pentru vârstnici sau bolnavi cronici, persoane cu</i>	Număr de vârstnici și bolnavi cronici deserviți	INS / DJS Rapoarte de activitate Spital Municipal	Spitalul Municipal UAT Roman Furnizori publici sau privati de	2027	Buget propriu Alte surse publice / private Fonduri europene

	<i>dizabilități imobilizate - public, privat sau în parteneriat-public-privat (de. Ex în colaborare/co-finanțare cu organizații ale vârstnicilor /case de ajutor reciproc ale pensionarilor CARP)</i>		DAS	servicii de îngrijiri la domiciliu		Program Operațional de Sănătate
M4.2.4. Dezvoltarea asistenței medicale primare și profilaxiei stomatologice pentru copii și tineri în sistemul de învățământ	<i>4.2.4.1. Asigurarea permanenței / triajului în fiecare instituție de învățământ - grădiniță, școală, liceu (asistență medicală zilnic)</i>	Număr de copii a căror asistență medicală este asigurată în cadrul instituției de învățământ	Rapoarte instituții de învățământ	UAT Roman Instituțiile de învățământ Casa Județeană de Asigurări de Sănătate	2027	Buget propriu Alte surse publice / private Fonduri europene Program Operațional de Sănătate Bugetul asigurărilor de sănătate
	<i>4.2.4.2. Cabinete stomatologice în școli și licee</i>	Număr de copii care beneficiază de servicii stomatologice	Rapoarte instituții de învățământ	UAT Roman Instituțiile de învățământ Casa Județeană	2027	Buget propriu Alte surse publice / private Fonduri europene

				de Asigurări de Sănătate Colegiul medicilor stomatologi		Program Operațional de Sănătate Bugetul asigurărilor de sănătate
M4.2.5. Promovarea unui stil de viață sănătos	<i>4.2.5.1. Dezvoltarea facilităților necesare sportului de masă - terenuri de sport în aer liber</i>	Număr de copii și tineri care beneficiază de activități de sport de masă - cluburi sportive	INS / DJS Rapoarte de activitate instituții publice / cluburi	UAT Roman Clubul Copiilor Institutiile de invatamant	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private Fonduri europene Program Operațional de Sănătate
Obiectiv specific OS4.3: Creșterea gradului de bunăstare generală, inclusiv pentru grupurile sociale vulnerabile, printr-o rețea de servicii sociale bazate pe comunitate și pe parteneriate cu furnizorii de servicii sociale privați și organizații neguvernamentale						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M4.3.1. Dezvoltarea unei rețele de servicii sociale eficiente	<i>4.3.1.1. Evaluarea periodică a nevoilor de servicii sociale din comunitate și realizarea</i>	Număr de persoane - beneficiari de servicii	INS	UAT Roman-DAS DGASPC	Anual	Buget propriu Alte surse publice / private

și eficiente, acreditate și licențiate, ca răspuns la nevoile din comunitate, în parteneriat cu furnizori de servicii sociale acreditați	<i>unei strategii specifice de dezvoltare</i>	Gradul de acoperire cu servicii a diferitelor grupe de beneficiari cf. Legii asistenței sociale	Rapoarte ale serviciilor sociale Evaluări periodice ale nevoilor din comunitate și a satisfacției beneficiarilor serviciului public social	Furnizori de servicii sociale publici și privați APL partenere din zonă		POCU PR POS Surse private - furnizori de servicii sociale privați, sponsori
	<i>4.3.1.2. Dezvoltarea serviciului public de asistență socială</i>	Număr de persoane - beneficiari de servicii Gradul de acoperire cu servicii a diferitelor grupe de beneficiari cf. Legii asistenței sociale	INS Rapoarte ale serviciilor sociale Evaluări periodice ale nevoilor din comunitate și a satisfacției beneficiarilor serviciului public social	UAT Roman-DAS DGASPC Furnizori de servicii sociale publici și privați APL partenere din zonă	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POCU PR POS Surse private - furnizori de servicii sociale privați, sponsori
	<i>4.3.1.3. Dezvoltarea unor servicii sociale specializate în răspuns la nevoile din</i>	Număr de persoane -	INS		UAT Roman-DAS	2022-2027

	<i>comunitate / în concordanță / pe baza rezultatelor evaluării periodice a nevoilor în parteneriat cu furnizori de servicii sociale acreditați</i>	beneficiari de servicii Gradul de acoperire cu servicii a diferitelor grupe de beneficiari cf. Legii asistenței sociale	Rapoarte ale serviciilor sociale Evaluări periodice ale nevoilor din comunitate și a satisfacției beneficiarilor serviciului public social	DGASPC Furnizori de servicii sociale publici și privați APL partenere din zonă		Alte surse publice / private POCU PR POS Surse private - furnizori de servicii sociale privați, sponsori
	<i>4.3.1.4 Dezvoltarea unui Centru Social pentru copiii proveniți din familii defavorizate</i>	Număr de beneficiari	Rapoarte ale serviciilor sociale Evaluări periodice ale nevoilor din comunitate și a satisfacției beneficiarilor serviciului public social	UAT Roman-DAS DGASPC Furnizori de servicii sociale publici și privați	2023 - 2025	Buget propriu Alte surse publice / private POCU PR POS Surse private

Obiectiv specific OS4.4: Creșterea nivelului de educație și formare profesională a populației odată cu creșterea ratei de participare la toate nivelele de învățământ și îmbunătățirea ofertei de formare

Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M4.4.1. Educație și formare profesională modernă, atractivă, adecvată erei digitale și tranziției verzi	<i>4.4.1.1. Asigurarea logisticii instituțiilor din sistemul educațional / elevilor pentru asigurarea funcționării digitalizării / pentru aplicarea de metode digitale de învățare</i>	Rata de cuprindere / participare a copiilor/elevilor în grădinițe/școli / licee cu condiții de funcționare îmbunătățite	Rapoarte publice școli/ISJ Site-uri autorități /instituții	Conducerile școlilor UAT Roman ISJ	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR POCU
	<i>4.4.1.2. Reabilitarea spațiilor de învățământ</i>	Număr spații Număr beneficiari	Rapoarte publice școli/ISJ Site-uri autorități /instituții	Conducerile școlilor UAT Roman ISJ	2024	Buget propriu Alte surse publice / private PR
	<i>4.4.1.3. Amenajare spații verzi și de joacă la gradinițe</i>	Număr spații verzi și de joacă Nr. beneficiari	Rapoarte publice școli/ISJ Site-uri autorități /instituții	Conducerile grădinițelor UAT Roman ISJ	2022	Buget propriu Alte surse publice / private PR

	<i>4.4.1.4. Crearea și dezvoltarea unei platforme digitale de comunicare și schimb de documente, baze de date și biblioteci virtuale pentru elevi, părinți și școală, live streaming, dotarea cu echipamente și infrastructură</i>	Rezultatele elevilor la abilități digitale	Rapoarte publice școli/ISJ Site-uri autorități /instituții	UAT Roman/unitățile de învățământ	2025	Buget propriu Alte surse publice / private PR PNDR POCU
M4.4.2. Adaptarea programelor de pregătire și dotărilor la cerințele pieței în competențe profesionale practice cheie - Dotarea liceelor tehnologice cu laboratoare, echipamente de calcul și ateliere școală	<i>4.4.2.1. Reabilitarea, modernizarea, echiparea infrastructurilor educaționale pentru învățământul profesional și tehnic</i>	Rata de cuprindere a elevilor în învățământul liceal și profesional Rata de angajare a absolvenților din învățământul liceal, profesional-tehnic	Rapoarte publice licee / ISJ Site-uri autorități / instituții Firme partenerie	Conducerile liceelor tehnologice Inspectorat Școlar Județean Firme partenerie	2024	Buget propriu Alte surse publice / private PR PNDR POCU
	<i>4.4.2.2. Reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirilor fostului Liceu 1,</i>	Rata de cuprindere a elevilor în	Rapoarte publice licee / ISJ	Conducerile liceelor tehnologice	2024	Buget propriu

	<i>în vederea transformării în centru REGIONAL de învățământ dual</i>	Învățământul liceal și profesional Rata de angajare a absolvenților din învățământul liceal, profesional-tehnic	Site-uri autorități / instituții Firme partenere	Inspectorat Școlar Județean Firme partenere		Alte surse publice / private PR PNDR POCU
M4.4.3. Creșterea capacității de școlarizare în învățământul antepreșcolar și profesional, cu precădere dual	<i>4.4.3.1. Creșterea capacității de școlarizare în învățământul antepreșcolar</i>	Nr. de copii în creșe Nr. de creșe în municipiu	Rapoarte publice creșe/ ISJ Site-uri autorități / instituții Portal date deschise	Conducerile creșelor UAT Roman ISJ	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR PNDR POCU
	<i>4.4.3.2. Creșterea ponderii numărului de locuri din învățământul profesional / dual, cu dezvoltarea parteneriatului public privat între liceele tehnice</i>	Pondere % Nr. de clase Nr. de beneficiari	Rapoarte unități învățământ profesional/ ISJ Site-uri autorități / instituții	Conducerile unităților de învățământ profesional UAT Roman ISJ Angajatori	Permanenț	Buget propriu Angajatori

	<i>și angajatori pentru învățământ dual</i>		Portal date deschise			
M4.4.4. Creșterea ratei de participare - scăderea absenteismului / abandonului școlar al copiilor din zonele / mediile defavorizate	<i>4.4.4.1. Programe de tip after-school, școală după școală, centre de zi pentru copii</i>	Nr. de locuri Număr de programe de tip after-school școală după școală, centre de zi în zonele defavorizate	Rapoarte conducere școli/ISJ Site-uri autorități / instituții Portal date deschise	Conducerile școlilor UAT Roman ISJ DGASPC DAS ONG	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private PR PNDR POEO- FSE
	<i>4.4.4.2. Îmbunătățirea posibilităților de transport pentru elevi - dotarea cu microbuze școlare, finanțarea / asigurarea gratuității transportului elevilor la toate nivelurile</i>	Timpul mediu de deplasare al elevilor în funcție de prezența mijloacelor de transport de transport	Rapoarte conducere școli/ ISJ Site-uri autorități / instituții Portal date deschise	Conducerile școlilor UAT Roman ISJ DAS DGASPC	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private
	<i>4.4.4.3. Asigurarea de sprijin pentru elevii din învățământul liceal și profesional defavorizați - posibilități de cazare, burse sociale, etc</i>	Număr de locuri în cămine Număr de burse sociale pentru elevii defavorizați	Rapoarte conducere școli / ISJ Site-uri autorități / instituții	Conducerile școlilor UAT Roman ISJ DAS DGASPC	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private

M4.4.5. Asigurarea condițiilor materiale necesare copiilor extrem de marginalizați pentru frecventarea învățământului de masă	<i>4.4.5.1. Asigurarea de sprijin pentru copiii defavorizați din învățământul preșcolar și general - ajutoare materiale/ financiare pentru bunuri de strictă necesitate necesare frecventării școlii rechizite, îmbrăcăminte, etc.</i>	Numărul anual al copiilor care beneficiază de sprijin	Rapoarte conducere școli/ ISJ Site-uri autorități / instituții	UAT Roman ISJ Conducerile școlilor DAS/DGASPC	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private
M4.4.6. Dezvoltarea abilităților de viață cheie ale populației	<i>4.4.6.1. Programe de educație / dezvoltare abilități adulți și copii tineri în domenii cheie (Ex - digital, educație financiară și antreprenorială, educație sanitară și de mediu, educație pentru stil de viață sănătos - hrana sănătoasă, sport, educație sexuală a adolescenților)</i>	Număr programe Număr beneficiari	Rapoarte conducere școli / ISJ Site-uri autorități / instituții	Instituții de cultură și educație județene, Clubul Copiilor, Casa de cultură Școli, licee ONG-uri, organizații ale economiei sociale	Permanenț	Buget propriu Alte surse publice / private POEO

Obiectiv strategic OSTR 5: Îmbunătățirea calității mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice în municipiul Roman

Obiectiv specific OS 5.1: Îmbunătățirea calității mediului în municipiul Roman

Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M5.1.1. Monitorizarea calității aerului	<i>5.1.1.1. Înființarea de puncte de monitorizare a calității aerului în municipiu</i>	Număr de puncte înființate Indicatori monitorizați	Site primărie APM Neamț	UAT Roman CJ Neamț	2022-2026	Buget local PNRR PR Alte surse
	<i>5.1.1.2 Înființarea de perdele forestiere de protecție</i>	Suprafață împădurită	Site primărie Rapoarte Romsilva Mass media	UAT Roman Romsilva Neamț	2022-2026	Buget local PNRR PR Alte surse
M5.1.2. Managementul apei	<i>5.1.2.1. Elaborarea și implementarea unor sisteme de tarife pentru apă în funcție de folosință, de sezon și de resursa disponibilă</i>	Număr de sisteme de tarifare diferențiată implementate Cantitate de apă utilizată	Raportul trimestrial al operatorului serviciului public de alimentare cu apă și canalizare	UAT Roman APAVITAL	2022-2026	Bugetul local Alte surse
	<i>5.1.2.2.</i>	Număr de sectoare realizate	Raportul trimestrial al	UAT Roman APAVITAL	2022-2030	Buget local PNRR

	<i>Sectorizarea rețelelor de distribuție</i>	Număr beneficiari	operatorului serviciului public de alimentare cu apă și canalizare			PR Alte surse
	<i>5.1.2.3. Redimensionarea sistemului de canalizare pentru a putea prelua surplusul de apă provenit din ploile intense căzute în intravilan</i>	Număr de lucrări de modernizare în sistemul de canalizare ape pluviale Număr de beneficiari	Raportul trimestrial al operatorului serviciului public de alimentare cu apă și canalizare	UAT Roman APAVITAL	2022-2030	Buget local PNRR PODD Alte surse
	<i>5.1.2.4. Dezvoltarea unei infrastructuri adecvate care să asigure infiltrarea apei pluviale la nivelul trotuarelor și parcărilor</i>	Număr de proiecte implementate	Site primărie Raportul primarului municipiului	UAT Roman	2022-2030	Buget local PNRR PODD Alte surse
	<i>5.1.2.5 Reabilitarea infrastructurii de apă-canal</i>	Km conductă reabilitată Nr stații de pompare reabilitate/înlocuite Nr vane înlocuite	Site Apavital Site primărie Raportul primarului municipiului	APAVITAL UAT Roman	2022 - 2030	POIM PNRR Buget local Alte surse

M5.1.3. Calitatea solurilor	<i>5.1.3.1. Inventarierea terenurilor degradate și stabilirea cauzei degradării</i>	Număr de terenuri inventariate Număr rapoarte de cauzalitate	Site primărie Raportul primarului	UAT Roman	2022-2025	Buget local
	<i>5.1.3.2. Constituirea perimetrelor de ameliorare în zonele cu soluri care necesită reconstrucția ecologică</i>	Număr de perimetre de ameliorare constituite Număr de proiecte de reconstrucție ecologică	Site primărie Raportul primarului	UAT Roman Titulari de teren	2022-2025	Buget local Alte fonduri private
M5.1.4. Spații verzi	<i>5.1.4.1. Actualizarea registrului local al spațiilor verzi</i>	Număr de actualizări Suprafața de spațiu verde/ locuitor	Site primărie Mass media	UAT Roman	2022-2030	Buget local Alte surse
	<i>5.1.4.2. Amenajarea spațiilor verzi prin selecția varietății plantelor cultivate (plantații pentru îmbunătățirea calității mediului, plantații cu rol estetic și/sau protecție, etc.) prin corelarea condițiilor locale de mediu cu gradul de rezistență al genotipurilor față de condițiile limitative de</i>	Suprafața de spațiu verde amenajată cu specii adaptate (mp)	Site primărie Mass media Raportul primarului	UAT Roman	2022-2030	Buget local Alte surse

	<i>vegetație (secetă, excese de umiditate, temperaturi ridicate, etc.) și cu rezistență naturală la boli specifice determinate de agenții patogeni</i>					
M5.1.5. Protecția și conservarea biodiversității	5.1.5.1. Construirea de observatoare ecologice	Număr de observatoare construite	Raportări proiecte Mass media	UAT Roman ANANP	2022-2030	Buget local PNRR Alte fonduri
M5.1.6. Managementul deșeurilor	5.1.6.1. Dezvoltarea infrastructurii pentru colectarea separată a deșeurilor menajere - Insule ecologice	Grad de colectare selectivă Cantitate de deșeurii colectate pe fracții	Evidența gestionării deșeurilor APM Neamț	UAT Roman Operator de salubritate	2022-2025	Buget local PNRR PODD Alte surse
	5.1.6.2. Operaționalizarea unei instalații pentru valorificarea deșeurilor generate în construcții și demolări	Grad de valorificare a deșeurilor din construcții și demolări	Evidența gestionării deșeurilor APM Neamț	UAT Roman Operator de salubritate	2022-2025	Buget local PNRR PODD Alte surse
	5.1.6.3. Operaționalizarea unei instalații de valorificare a deșeurilor verzi generate din întreținerea spațiilor	Grad de valorificare a deșeurilor verzi și a biodeșeurilor	Evidența gestionării deșeurilor APM Neamț	UAT Roman Operator de salubritate	2022-2025	Buget local PNRR PODD Alte surse

<i>verzi și a biodeșeurilor provenite de la PF/PJ</i>						
<i>5.1.6.4.Dezvoltarea infrastructurii pentru colectarea separată a uleiurilor uzate</i>	Număr de centre de colectare Cantitate de ulei uzat colectată Cantitate de ulei uzat valorificată	Evidența gestionării deșeurilor APM Neamț	UAT Roman	2022-2024	Buget local PNRR PODD Alte surse	
<i>5.1.6.5.Dezvoltarea infrastructurii pentru colectarea separată a deșeurilor textile</i>	Număr de centre de colectare Cantitate de deșeuri textile colectată Cantitate de deșeuri textile valorificată	Evidența gestionării deșeurilor APM Neamț	UAT Roman	2022-2024	Buget local PNRR PODD Alte surse	
<i>5.1.6.6. Amenajarea de centre de colectare a deșeurilor reciclabile prin aport voluntar</i>	Număr de centre înființate Cantitate de deșeuri colectată pe fracții	Evidența gestionării deșeurilor APM Neamț	UAT Roman ADI ECONEAMȚ Operator de salubritate	2022-2025	Buget local PNRR PODD Alte surse	
<i>5.1.6.7.Organizarea de campanii pentru colectarea deșeurilor electrice și electronice în parteneriat cu OIREP-urile</i>	Număr de campanii organizate Cantități de DEEE și DBA colectate	Site primărie Mass media	UAT Roman	2022-2030	Buget local Alte fonduri private	
<i>5.1.6.8.Monitorizarea și sancționarea depozitării necontrolate</i>	Număr de sancțiuni aplicate	Site primărie Mass media	Direcția Poliția Locală Roman	2022-2030	Buget local	

		Număr de depozitări eliminate				
M 5.1.7. Reducerea poluării fonice	<i>5.1.7.1. Montarea de panouri fonoabsorbante pentru protecția populației împotriva poluării fonice</i>	Număr de zone protejate împotriva poluării fonice	Site primărie Mass media	UAT Roman PJ - șantiere de construcții și montaj	2022-2030	Buget local
M5.1.8. Tehnologii verzi	<i>5.1.8.1. Realizarea de clădiri verzi (ex: stocarea și utilizarea apei pluviale, economisirea apei prin instalații eficiente, echipate cu panouri fotovoltaice și solare etc)</i>	Număr de autorizații de construire emise	Site primărie	UAT Roman PF/PJ	2022-2030	Buget local PNRR PODD Alte surse
	<i>5.1.8.2. Reabilitare îmbrăcăminte stradală prin execuția stratului de rulare, pe bază de mixturi asfaltice dedicate preîntâmpinării deformațiilor și asigurarea rezistenței la fisurare</i>	Suprafață reabilitată (mp) Număr de proiecte executate	Site primărie Mass media Raportul primarului	UAT Roman	2022-2030	Buget local POR Alte surse
	<i>5.1.8.3. Promovarea culturilor energetice, utilizarea resurselor de</i>	Număr de proiecte implementate	Site primărie Mass media	UAT Roman	2022-2030	Buget local POR Alte surse

	<i>biomasă forestieră reziduală</i>	Cantitatea de biomasă valorificată energetic	Raportul primarului APM Neamț			
M5.1.9. Educare, informare, conștientizare cu privire la calitatea mediului	<i>5.1.9.1. Instruirea personalului APL în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu bazat pe principiul integrării cerințelor de mediu în celelalte politici sectoriale</i>	Număr de instruirii Număr de beneficiari	Raportări proiecte Site primărie Mass media	UAT Roman	2022-2030	Buget local Alte fonduri
	<i>5.1.9.2. Campanii de conștientizare a populației cu privire la calitatea mediului în municipiul Roman</i>	Număr de beneficiari	Raportări proiecte Site-uri Mass media	UAT Roman ONG-uri	2022-2030	Buget local Alte fonduri
	<i>5.1.9.3. Campanii de educare a populației școlare cu privire la calitatea mediului în municipiul Roman</i>	Număr de beneficiari	Raportări proiecte Site-uri Mass media	Instituții de învățământ UAT Roman ONG-uri	2022-2030	Buget local Alte fonduri
Obiectiv specific OS 5.2: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră						

M5.2.1. Reabilitarea termică a clădirilor	<i>5.2.1.1. Reabilitarea termică a locuințelor multietajate</i>	Consum final de energie Emisii de gaze cu efect de seră reduse Număr beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Asociații proprietari	2022 - 2030	Buget local PNRR PR Alte surse
	<i>5.2.1.2. Reabilitare termică a clădirilor aparținând instituțiilor publice</i>	Consum final de energie Emisii de gaze cu efect de seră reduse Număr beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Servicii deconcentrate Operatori Servicii	2022 - 2030	Buget local PNRR PR Alte surse
	<i>5.2.1.3. Reabilitarea termică a locuințelor unifamiliale</i>	Consum final de energie Emisii de gaze cu efect de seră reduse Număr beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Proprietari Operatori servicii	2022 - 2030	Buget local Surse private Alte surse
M5.2.2. Construirea de noi capacități de producție a energiei electrice din surse regenerabile	<i>5.2.2.1. Realizare parc fotovoltaic</i>	Producție de energie din surse regenerabile Emisii de gaze cu efect de seră reduse Număr beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media Statistici	UAT Roman Investitori privați Operatori servicii	2023 - 2026	Buget local PNRR PODD Energie Alte surse

	<i>5.2.2.2. Realizare micro-hidrocentrală</i>	Producție de energie din surse regenerabile Emisii de gaze cu efect de seră reduse Număr beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media Statistici	UAT Roman Investitori privați Operatori servicii	2023 - 2026	Buget local PNRR PODD Energie Alte surse
M5.2.3. Dezvoltarea transportului public	<i>5.2.3.1. Dezvoltarea sistemului de transport public local prin continuarea înnoirii parcului de autobuze</i>	Număr de autobuze înlocuite Emisii de gaze cu efect de seră reduse Număr beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media Statistici	UAT Roman Operatori servicii	2022 - 2027	Buget local PNRR PR Alte surse
	<i>5.2.3.2. Modernizarea stațiilor de transport public local, inclusiv cu funcțiuni tip smart-city</i>	Număr de stații modernizate Număr beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media Statistici	UAT Roman Operatori servicii	2022 - 2037	Buget local PNRR PR POCIDIF Alte surse
	<i>5.2.3.3. Implementarea sistemului e-ticketing și informare călători</i>	Număr beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media Statistici	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local PNRR PR POCIDIF Alte surse

M5.2.4. Încurajarea transportului cu emisii reduse de carbon	<i>5.2.4.1. Dezvoltarea și modernizarea de piste de biciclete/trotinete</i>	Km piste dezvoltate/ modernizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local PNRR PR Alte surse
	<i>5.2.4.2. Modernizarea și amenajare infrastructură pentru deplasări pietonale</i>	Km trotuare modernizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local PNRR PR Alte surse
	<i>5.2.4.3. Umbrirea traseelor pietonale și dotarea cu mobilier urban (inclusiv smart)</i>	Km trasee umbrite	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local PNRR PR POCIDIF Alte surse
	<i>5.2.4.4. Implementarea unui sistem de închiriere automatizată a bicicletelor (bike-sharing)</i>	Nr. de puncte de închiriere Nr. de biciclete utilizate Beneficiari deserviți	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Investitori privați	2022 - 2027	Buget local PNRR POR Alte surse
	<i>5.2.4.5. Implementarea sistemului de parcări de biciclete în zonele rezidențiale</i>	Nr. de parcări construite Nr. beneficiari deserviți	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Investitori privați	2022 - 2027	Buget local PNRR PR Alte surse

	<i>5.2.4.6. Implementarea unei Politici de Parcare care să descurajeze utilizarea autoturismului personal în centrul municipiului</i>	Hotărâre a Consiliului Local	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2023 - 2025	Buget local
M5.2.5. Eficientizarea consumului de energie pentru iluminatul public	<i>5.2.5.1. Înlocuirea corpurilor de iluminat ineficiente cu corpuri de iluminat cu LED</i>	Nr. de corpuri de iluminat înlocuite Reduceri de energie realizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Operatori servicii	2022 - 2030	Buget local PNRR PR Alte surse Fonduri private
	<i>5.2.5.2. Iluminatul public SMART (dimabil)</i>	Nr. de corpuri de iluminat înlocuite Reduceri de energie realizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Operatori servicii	2022 - 2030	Buget local PNRR PR Alte surse Fonduri private
M.5.2.6. Creșterea suprafețelor de spațiu verde urban	<i>5.2.6.1. Remedierea siturilor industriale și a terenurilor contaminate</i>	Ha remediate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2023 - 2030	Buget local PODD Alte surse de finanțare
	<i>5.2.6.2. Reabilitarea și întreținerea parcurilor și grădinilor urbane</i>	Ha întreținute	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie	UAT Roman	permanent	Buget local

			Mass media			
	<i>5.2.6.3. Implementarea de acoperișuri verzi</i>	Nr. proiecte dezvoltate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2024 - 2030	Buget local PODD Alte surse de finanțare
	<i>5.2.6.4. Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă</i>	Nr. proiecte dezvoltate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	permanent	Buget local PODD Alte surse de finanțare
M5.2.7. Dezvoltarea politicilor locale privind schimbările climatice	<i>M5.2.7.1. Revizuirea Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă</i>	<i>Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă revizuit</i>	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Pactul primarilor Mass media	UAT Roman	2022 - 2024	Buget local PODD Alte surse de finanțare
	<i>M5.2.7.2. Implementarea Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă</i>	Nr. proiecte implementate Nr. beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Pactul primarilor Mass media	UAT Roman	2022 - 2030	Buget local PNRR PODD PR Alte surse de finanțare

M5.2.8 Conștientizarea publicului cu privire la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	<i>5.2.8.1 Desfășurarea de campanii de conștientizare a populației cu privire la cauzele și efectele schimbărilor climatice</i>	Nr. proiecte implementate Nr. beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman ONG-uri	Permanent	Buget local PODD Alte surse de finanțare publice sau private
	<i>5.2.8.2 Proiecte educaționale în școli privind cauzele și efectele schimbărilor climatice</i>	Nr. proiecte implementate Nr. beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Școli și licee ONG-uri	Permanent	Buget local PODD Alte surse de finanțare publice sau private
Obiectiv specific OS 5.3: Adaptarea la schimbările climatice și situații de risc						
M5.3.1. Dezvoltarea politicilor locale de adaptare la schimbările climatice	<i>5.3.1.1. Dezvoltarea planului local de evaluare a vulnerabilității și riscurilor climatice</i>	Plan local de evaluarea vulnerabilității și riscurilor climatice	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Servicii deconcentrate	2022 - 2025	Buget local PODD Alte surse de finanțare publice sau private
	<i>5.3.1.2. Realizarea planului local de adaptare la schimbările climatice</i>	Plan local de adaptare la schimbările climatice	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Servicii deconcentrate	2022 - 2025	Buget local PODD Alte surse de finanțare

						publice sau private
	<i>5.3.1.3 Implementarea planului local de adaptare la schimbările climatice</i>	Nr. proiecte implementate Nr. beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Servicii deconcentrate	2025 - 2030	Buget local PNRR PODD PR Alte surse de finanțare publice sau private
M5.3.2. Dezvoltarea unei rezerve strategice de apă potabilă	<i>5.3.2.1. Crearea de surse de siguranță alternative pentru cazuri extreme, în straturile de profunzime</i>	Nr. surse alternative utilizate Debite l/h	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman ADI CJ Neamț	2023 - 2030	Buget local PODD PR Alte surse Fonduri private
	<i>5.3.2.2. Dezvoltarea unor capacități de înmagazinare a apei potabile</i>	Capacitate de stocare (tone)	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman ADI CJ Neamț	2023 - 2030	Buget local PODD PR Alte surse Fonduri private
	<i>5.3.2.3. Reducerea pierderilor în rețelele de apă potabilă</i>	Cantități de apă reduse (tone)	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman APAVITAL	2023 - 2030	Buget local PODD PR Alte surse Fonduri private

	<i>5.3.2.4. Proiectarea și implementarea unor soluții pentru colectarea și utilizarea apei din precipitații</i>	Nr. proiecte realizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman APAVITAL	2023 - 2030	Buget local PODD PR Alte surse Fonduri private
M5.3.3. Consolidarea capacității de reacție în situații de urgență	<i>5.3.3.1. Reabilitare, modernizare și dotarea adăposturilor de protecție civilă</i>	Nr. proiecte realizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman ISU	2022 - 2030	Buget local PODD Buget național Alte surse
	<i>5.3.3.2. Modernizare sistem de alarmare publică</i>	Nr. sirene moderne Studiu de audibilitate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman ISU	2022 - 2030	Buget local PODD Buget național Alte surse
M5.3.4. Conștientizarea publicului cu privire la adaptarea la schimbările climatice	<i>5.3.4.1 Desfășurarea de campanii de conștientizarea populației cu privire la adaptarea la schimbările climatice</i>	Nr. proiecte implementate Nr. beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman ONG-uri	Permanent	Buget local PODD Alte surse de finanțare publice sau private
	<i>5.3.4.2 Proiecte educaționale în școli privind adaptarea la schimbările climatice</i>	Nr. proiecte implementate Nr. beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Școli și licee ONG-uri	Permanent	Buget local PODD Alte surse de finanțare

						publice sau private
Obiectiv strategic OSTR 6: Dezvoltarea infrastructurilor publice necesare creșterii bunăstării în armonie cu natura, în Municipiul Roman						
Obiectiv specific OS6.1: Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii publice						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M6.1.1. Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii publice	<i>5.1.1.1 Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii de transport rutier</i>	Număr și km. de străzi modernizate Număr de obiective de arhitectură realizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanen - nt	Buget propriu Alte surse publice / private POT PR PNRR
	<i>6.1.1.2 Îmbunătățirea infrastructurii din jurul gării, precum și a unor hub-uri pentru transport intermodal</i>	km. de străzi modernizate Număr de obiective de arhitectură realizate Număr de terminale intermodale construite	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POT PR PNRR

	<i>6.1.1.3 Îmbunătățirea infrastructurii și conectivității pentru transportul nemotorizat</i>	Număr și km. de rute modernizate Număr de obiective de arhitectură realizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POT PR PNRR
	<i>6.1.1.4 Îmbunătățirea condițiilor de locuire</i>	Număr cladiri modernizate Număr de locuințe realizate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private
Obiectiv specific OS6.2: Dezvoltarea infrastructurii publice digitale						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M6.2.1. Dezvoltarea infrastructurii digitale	<i>6.2.1.1. Îmbunătățirea nivelului de acoperire a rețelelor și infrastructurii digitale generale (de bandă largă) la nivelul municipalității</i>	Suprafață acoperită Procent din populație acoperit	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman CCI Neamț	Permanent	Buget propriu / Alte surse publice / private POCIDIF PR

			Alte entități publice Mediu privat			PNRR
	<i>6.2.1.2 Îmbunătățirea rețelelor de comunicare digitală, a dotării și a nivelului de pregătire digitală a entităților și personalului din administrația publică (primărie, servicii, școli, etc)</i>	Suprafață acoperită Procent din populație acoperit	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media Alte entități publice	UAT Roman CCI Neamț	Permanent	Buget propriu / Alte surse publice / private POCIDIF PR PNRR
	<i>6.2.1.3. Conectarea instituțiilor de învățământ la internet și dotarea acestora cu infrastructura corespunzătoare (ex. calculatoare, videoproiectoare, Tabel digitale și software adecvat procesului de învățământ etc.)</i>	Procent din totalul instituțiilor subordonate conectate la internet	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media Alte entități publice	UAT Roman CCI Neamț	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POCIDIF PR PNRR
Obiectiv specific OS6.3: Îmbunătățirea serviciilor publice de transport și mărirea gradului de interconectare cu localitățile limitrofe						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile

						de finanțare
M6.3.1 Îmbunătățirea serviciilor de transport pe șosele și pe calea ferată	<i>6.3.1.1 Dotarea cu vehicule cu performanțe tehnice, de mediu și de confort cât mai ridicate</i>	Număr de vehicule noi, moderne aflate în dotarea municipalității și a operatorilor de transport public	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POT PR PNRR
	<i>6.3.1.2 Analizarea posibilităților de introducere a unor curse regulate destinate transportului elevilor și achiziționarea mijloacelor de transport sau a serviciilor necesare</i>	Număr de elevi transportați anual pe cursele speciale	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POT PR PNRR
M6.3.2 Îmbunătățirea siguranței și securității pentru toate modurile de transport	<i>6.3.2.1 Întocmirea unor analize diagnostic cu privire la situația siguranței și securității pe calea ferată și pe șosele și punerea în aplicare a</i>	Număr de accidente și incidente înregistrat anual	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private POT PR

	<i>soluțiilor de îmbunătățire identificate</i>					PNRR
Obiectiv specific OS6.4: Îmbunătățirea infrastructurii de alimentare cu apă și gestionare a apei uzate						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M6.4.1 Creșterea accesului la apă potabilă	<i>6.4.1.1 Extinderea rețelelor de apă potabilă existente, construirea unora noi și conectarea unui număr cât mai mare de cetățeni</i>	Grad de acoperire cu servicii	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media CJ	UAT Roman	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PODD PR PNRR
	<i>6.4.1.2 Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă actuale</i>	Diminuarea pierderilor din sistemele de alimentare cu apă	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media CJ	UAT Roman	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PODD PR PNRR

M5.4.2 Îmbunătățirea accesului la serviciile de colectare, tratare și eliminare a apei uzate	<i>6.4.2.1 Extinderea rețelelor de apă uzată existente, construirea unora noi și conectarea unui număr cât mai mare de cetățeni ai localității</i>	Îmbunătățirea accesului la serviciile de colectare, tratare și eliminare a apei uzate	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media CJ	UAT Roman	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PODD PR PNRR
	<i>5.4.2.2 Repararea și modernizarea sistemelor rețelelor de apă uzată existente</i>	Rapoartele privind calitatea apelor evacuate în mediul înconjurător	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media CJ	UAT Roman	Permanent	Buget propriu / CJ Alte surse publice / private PODD PR PNRR
Obiectiv specific OS6.5: Creșterea producției de energie la nivelul municipiului în vederea asigurării accesului la energie ieftină și îmbunătățirea securității aprovizionării						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M6.5.1 Energie electrică și energie	<i>6.5.1.1 Adoptarea unui program de sprijin pentru montarea de panouri solare</i>	Numărul de familii și numărul de IMM-uri care au	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie	UAT Roman	Permanent	Buget propriu

termică cu emisii scăzute de GES	<i>și panouri fotovoltaice pe clădiri</i>	beneficiat de sprijin Puterile instalate ale echipamentelor	Mass media			Alte surse publice / private PODD PR PNRR
	<i>6.5.1.2 Adoptarea unui program de sprijin pentru montarea altor surse de încălzire cu eficiență ridicată și emisii scăzute</i>	Numărul de familii și numărul de IMM-uri care au beneficiat de sprijin Puterile instalate ale echipamentelor	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private PODD PR PNRR
M6.5.2 Eficiență energetică în clădiri	<i>6.5.2.1 Adoptarea unui program pentru sprijinirea investițiilor în anveloparea termică a clădirilor rezidențiale, terțiare</i>	Numărul de familii și numărul de IMM-uri care au beneficiat de sprijin Economia de energie	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private PODD PR PNRR
	<i>6.5.2.2 Realizarea de campanii de informare și conștientizare în legătură cu eficiența energetică</i>	Număr de campanii	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	Permanent	Buget propriu Alte surse publice / private

						PODD PR PNRR
Obiectiv strategic OSTR 7: Consolidarea sistemului de cultură, turism, tineret și sport în Municipiul Roman						
Obiectiv specific OS 7.1: Dezvoltarea infrastructurii și oportunităților de agrement și petrecere a timpului liber						
Măsură	Tip intervenție	Indicatori de realizare	Surse de verificare	Responsabil	Termen	Surse posibile de finanțare
M7.1.1.Construire/ reabilitare infrastructură de petrecere a timpului liber	<i>7.1.1.1. Construire complex cultural multifuncțional</i>	Nr. de beneficiari Nr. de acțiuni	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local PR Alte surse Fonduri private
	<i>7.1.1.2. Extinderea și modernizarea Complexului de Agrement Ștrand „Moldova” prin amenajarea unei structuri integrate de agrement AQUA - ROMAN PARK și reamenajarea zonei pentru sporirea atractivității</i>	Complex de Agrement modernizat Nr. de beneficiari	Rapoarte ale proiectului implementat Site primărie Mass media	UAT Roman	2022 - 2027	PR 2021-2027 Buget local Alte surse

	<i>7.1.1.3. Reabilitare stadion municipal</i>	Stadion reabilitat Nr. de beneficiari Nr. de acțiuni	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local PR Alte surse Fonduri private
	<i>7.1.1.4. Organizare spațiu de piknik</i>	Spațiu de piknik funcțional Nr. de beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local Alte surse Fonduri private
	<i>7.1.1.5. Digitalizare biblioteci</i>	Nr. de proiecte Nr. de beneficiari	Site primărie Mass media Raportul primarului	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local Alte surse Fonduri private
	<i>7.1.1.6. Realizare portal activități turistice</i>	Nr. vizualizări	Site primărie Mass media Raportul primarului	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local Alte surse Fonduri private
M7.1.2. Organizare evenimente	<i>7.1.2.1. Organizare Festival de muzică clasică</i>	Nr. ediții Nr. beneficiari	Site primărie Mass media	UAT Roman Parteneri publici/privati	Anual	Buget local Alte surse

culturale și artistice	7.1.2.2. <i>Organizare spectacole</i>	Nr. spectacole Nr. beneficiari	Site primărie Mass media	UAT Roman Parteneri publici/privati	Trimestrial	Buget local Alte surse
	7.1.2.3. <i>Organizare festival de film</i>	Nr. spectacole Nr. beneficiari	Site primărie Mass media	UAT Roman Parteneri publici/privati	Anual	Buget local Alte surse
	7.1.2.4. <i>Organizare Festival de literatură</i>	Nr. ediții Nr. beneficiari	Site primărie Mass media	UAT Roman Parteneri publici/privati	Anual	Buget local Alte surse
M7.1.3. Organizare competiții cicloturistice	7.1.3.1. <i>Organizare competiție cicloturistică</i>	Nr. competiții Nr. participanți	Site primărie Mass media	UAT Roman ONGuri Firme	Anual	Buget local Alte surse
	7.1.3.2. <i>Organizare tur ciclist</i>	Nr. competiții Nr. participanți	Site primărie Mass media	UAT Roman ONGuri Firme	Semestrial	Buget local Alte surse
M7.1.4. Organizare competiții în aer liber	7.1.4.1. <i>Organizare maraton local</i>	Nr. competiții Nr. participanți	Site primărie Mass media	UAT Roman ONGuri Firme	Anual	Buget local Alte surse
Obiectiv specific OS 7.2: Îmbunătățirea promovării culturii și dezvoltării patrimoniului cultural						
M7.2.1. Modernizarea	7.2.1.1. <i>Reabilitarea/modernizarea clădirilor de patrimoniu</i>	Nr. clădiri reabilite	Rapoarte ale proiectelor implementate	UAT Roman	2022 - 2027	Buget local PNRR

infrastructurii de patrimoniu			Site primărie Mass media			PR Alte surse Fonduri private
M7.2.2. Dezvoltarea de programe de promovarea culturii și patrimoniului local	<i>7.2.2.1. Programe de atragerea publicului către activități culturale</i>	Nr. de beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Muzee Complex Multicultural ONGuri Școli	Permanent	Buget local Alte surse
	<i>7.2.2.2 Digitalizarea muzeelor</i>	Nr. de beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Muzee	2022 - 2027	Buget local POCIDIF Alte surse
M7.2.3. Dezvoltarea turismului istoric	<i>7.2.3.1. Organizarea de trasee turistice</i>	Nr. trasee organizate Nr. beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Muzee Complex Multicultural ONGuri Școli	2022 - 2027	Buget local PNRR PR Alte surse Fonduri private

M7.2.4. Promovarea tradițiilor și folclorului local	<i>7.2.4.1. Organizare expoziție de costume populare locale</i>	Nr. de beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Muzee Complex Multicultural ONGuri Școli	Anual	Buget local Alte surse
	<i>7.2.4.2. Inventarierea meșterilor populari locali</i>	Inventar al meșterilor populari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Muzee Complex Multicultural ONGuri Școli	2023 - 2024	Buget local PNRR PR Alte surse Fonduri private
	<i>7.2.4.3. Realizare catalog online al meșterilor populari și al lucrărilor lor</i>	Catalog	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman	2024 - 2025	Buget local POR Alte surse Fonduri private
M7.2.5. Promovarea turismului ecumenic	<i>7.2.5.1. Realizare film de prezentare pentru traseele turistice urbane</i>	Nr. beneficiari	Rapoarte ale proiectelor implementate Site primărie Mass media	UAT Roman Arhiepiscopia Romanului și Bacăului	2023 - 2026	Buget local PNRR PR Alte surse Fonduri private

19. Portofoliul de proiecte al Municipiului Roman

19.1. Portofoliul general de proiecte al Municipiului Roman

Obiectiv strategic OSTR1 - <i>Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor municipiului Roman prin asigurarea de servicii publice performante și o bună guvernare locală</i>					
Nr. crt	Titlu proiect	Stadiul implementării/ beneficiar:	Valoare estimată [LEI/EURO]	Sursa de finanțare	Observații
1	Implementarea sistemelor informatice integrate la nivelul structurilor Primăriei Roman	SF/ UAT Roman	10.000.000 lei	PR 2021-2027/ P2. Nord-Est - O regiune mai digitalizată	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
2	Îmbunătățirea capacității municipiului de a gestiona politicile și practicile pentru dezvoltarea urbană durabilă într-o manieră integrată și participativă	Idee de proiect UAT Roman	72.000 euro	URBACT	
3	Crearea ROMAN-Innovation Civic Center în vederea dezvoltării și introducerii de sisteme digitalizate în administrația publică locală pentru optimizarea proceselor decizionale orientate către	SF UAT Roman	1.200.000 euro	PR 2021-2027/ P2. Nord-Est - O regiune mai digitalizată	

	cetățeni și mediul de afaceri, ONG-uri și parteneri sociali				
4	Crearea serviciilor de arhivare electronică a documentelor, în vederea îmbunătățirii calității serviciilor oferite cetățenilor - achiziționarea de echipamente IT moderne, de software specializat și de alte echipamente specifice și instruirea personalului în scopul utilizării acestor servicii	Idee de proiect UAT Roman	5.000.000 lei / 1.000.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	
5	Sisteme inteligente de management urban	SF UAT Roman	2.446.013 lei	PNRR	
6	Twining comunitar și instituțional transnațional asociat cu programe de cooperare externă și transfer de know how	Idee de proiect UAT Roman	500.000 lei / 100.000 euro	Horizon 2021 Bugetul local Alte surse de finanțare	
7	Întărirea și dezvoltarea relațiilor de înfrățire și cooperare comunitară, economică și instituțională dintre municipiul Roman și orașe din afara țării	Idee de proiect UAT Roman	50.000 euro	Horizon 2021 Bugetul local Alte surse de finanțare	
8	Strategia de Smart City și Transformare Digitală în municipiul Roman	Idee de proiect UAT Roman	400.000 lei / 80.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	

Obiectiv strategic OSTR2 - Consolidarea rolului teritorial al municipiului de pol de dezvoltare pentru zona metropolitană					
Nr. crt	Titlu proiect	Stadiul implementării/ beneficiar:	Valoare [LEI/EURO]	Sursa de finanțare	Observații
9	Realizarea unei Strategii de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Roman/Zonei Urbane Funcționale Roman	Idee de proiect UAT Roman/ ADI Roman Metropolitan	600.000 lei	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
Obiectiv strategic OSTR3 - Dezvoltarea economică durabilă a municipiului Roman, prin creșterea competitivității sectoriale prin modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial sustenabil					
Nr. crt	Titlu proiect	Stadiul implementării:	Valoare	Sursa de finanțare	Observații
10	Dezvoltarea mediului de afaceri din Municipiul Roman, prin înființarea unei structuri de sprijinire a afacerilor - incubator de afaceri și parc industrial	Urmează a se pregăti fișa de date pentru achiziție SF / UAT Roman	5.000.000 lei	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
11	Crearea și dezvoltarea infrastructurilor de inovare și transfer tehnologic (ITT), inclusiv parcuri științifice și tehnologice: construcția, modernizarea, extinderea și dotarea cu echipamente și software necesare	Idee de proiect UAT Roman	2.000.000 euro	HORIZON Alte surse de finanțare	
12	Crearea platformei integrate ROMAN- BUSINESS WEB pentru promovarea oportunităților de investiții, de monitorizare a	SF UAT Roman	600.000 euro	PR 2021-2027/ P2. Nord-Est - O regiune mai digitalizată	

	calității vieții și a dezvoltării durabile				
Obiectiv strategic OSTR4 - Dezvoltarea incluzivă a capitalului uman, creșterea performanței sistemului de educație, ocupare, sanitar, de asistență socială la nivelul Municipiului Roman					
Nr. crt	Titlu proiect	Stadiul implementării/ beneficiar:	Valoare [LEI/EURO]	Sursa de finanțare	Observații
13	Platformă educațională pentru unitățile de învățământ din Municipiul Roman	Idee de proiect UAT Roman/unitățile de învățământ	5.000.000 lei	Bugetul local Alte surse de finanțare	
14	Reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirilor fostului Liceu 1, în vederea transformării în centru regional de învățământ dual	Notă conceptuală UAT Roman	4.400.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
15	Reabilitarea și modernizarea, Grădiniței cu Program Prelungit Nr. 6 din Municipiul Roman	SF/ UAT Roman/ Unitatea de învățământ	1.500.000 euro	PR 2021-2027/ P6. Nord-Est - O regiune educată	
16	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale - Colegiul Național Roman Vodă, corp D	DALI / UAT Roman/ Unitatea de învățământ	4.000.000 lei	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
17	Reabilitarea, modernizarea, echiparea infrastructurilor educaționale pentru învățământul profesional și tehnic din Municipiul Roman - Colegiul Tehnic Petru Poni	SF UAT Roman/ Unitatea de învățământ	2.200.000 euro	PR 2021-2027/ P6. Nord-Est - O regiune educată	
18	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii	UAT Roman/	2.300.000 euro	Buget local	Proiect strategic

	educaționale - Liceul Teologic „Episcop Melchisedec”	Unitatea de învățământ		Alte surse de finanțare	prevăzut în SID 2014 - 2027
19	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii educaționale - Colegiul Tehnic Miron Costin	DALI în lucru/ UAT Roman/ Unitatea de învățământ	5.000.000 lei	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
20	Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii preșcolare - Grădinița Casa Spițerului	SF UAT Roman/ Unitatea de învățământ	3.000.000 lei	PR 2021-2027/ P6. Nord-Est - O regiune educată	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
21	Construire sală de sport Colegiul Național Roman Vodă	Notă conceptuală UAT Roman/ Unitatea de învățământ	Va fi stabilit prin SF, nu are o evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
22	Construire sală de sport și modernizarea terenului de sport al Școlii Gimnaziale "Calistrat Hogaș"	Idee de proiect UAT Roman/ Unitatea de învățământ	Va fi stabilit prin SF, nu are o evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
23	Construcție parcare subterană și amenajare teren sport Școala Gimnazială "Vasile Alecsandri"	Idee de proiect UAT Roman/ unitatile de invatamant	Va fi stabilit prin SF, nu are o evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
24	Reabilitare și dotarea Sălii de Festivități de pe strada Cuza Vodă nr. 12 (aparținând Clubului Copiilor Roman)	Idee de proiect UAT Roman/ Unitatea de învățământ	În evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
25	Reabilitarea, modernizarea și echiparea Școlii Gimnaziale "Costache Negri"	UAT Roman/ Unitatea de învățământ	1.000.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	

26	Catalog electronic pentru unitățile de învățământ din Municipiul Roman	Idee de proiect UAT Roman/ Unitățile de învățământ	În evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
27	Reabilitare SMU Roman și extindere Bloc Materno-Infantil a Spitalului Municipal de Urgență Roman	Idee de proiect UAT Roman/ SMUR	În curs de evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
28	Reabilitarea și modernizarea clădirilor cu destinație socială pentru populația cartierului urban defavorizat „Zona Fabricii”, reabilitarea Străzii Fabricii și construire căi de acces la locuințele sociale în Municipiul Roman	SF UAT Roman	20.851.152,88 lei	Bugetul local Alte surse de finanțare	
29	„Ai carte, ai parte!” - centru de educație și activități recreative de tip after school pentru copii proveniți din familii defavorizate din zona Fabricii	Idee de proiect UAT Roman/DAS	În curs de evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
30	„Cum procedez?” - program de consiliere socială, juridică, administrativă pentru persoanele cu acces redus la facilitățile și resursele oferite de societate și autoritățile publice	Idee de proiect UAT Roman/DAS	În curs de evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
31	Construire Grădiniță cu program normal cu 4 săli de grupă, Municipiul Roman, județul Neamț	SF/ UAT Roman/ Unitatea de învățământ	1.000.000 lei	PR 2021-2027/ P6. Nord-Est - O regiune educată	

32	„Masa pe roți” - prepararea și transportul masei calde la domiciliul persoanelor vârstnice dependente imobilizate la pat sau la domiciliu	Idee de proiect UAT Roman/DAS	În curs de evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
33	„Eu pot!” - activități recreative, sportive, program personalizat de kinetoterapie, servicii medicale și echipamente de mobilitate, în funcție de nevoi pentru persoanele cu dizabilități locomotorii	Idee de proiect UAT Roman/DAS	În curs de evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
34	Înființarea și sprijinirea dezvoltării de ateliere protejate pentru persoanelor cu dizabilități	Idee de proiect UAT Roman	În curs de evaluare	Bugetul local Alte surse de finanțare	
35	Investiții în clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale și recreative, cu scopul de a crea, îmbunătăți sau extinde serviciile publice de bază (construcție/reabilitare/modernizare), inclusiv dotarea acestora cu echipamente specifice	Idee de proiect UAT Roman	4.000.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	
36	Alliances for Education and Enterprises - O abordare modernă și durabilă pentru menținerea forței de muncă din zonele rurale învecinate municipiului Roman	Notă conceptuală	200.000 euro	Horizon Buget local Alte surse de finanțare	

Obiectiv strategic OSTR5 - Îmbunătățirea calității mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice în Municipiul Roman					
Nr. crt	Titlu proiect	Stadiul implementării/ beneficiar:	Valoare [LEI/EURO]	Sursa de finanțare	Observații
37	Creșterea mobilității urbane sustenabile în municipiul Roman prin completarea parcului de autobuze electrice și modernizarea infrastructurii de transport	SF UAT Roman	5.000.000 euro	PR 2021-2027/ P4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă	
38	Îmbunătățirea condițiilor și creșterea siguranței rutiere în municipiul Roman prin realizarea unui sistem integrat de management al traficului rutier precum și a altor sisteme de transport	Notă conceptuală/ SF în curs de elaborare UAT Roman	1.000.000 euro	Buget local Alte surse de finanțare	
39	Dezvoltarea unui SM@RT CITY P@RKING - soluție inteligentă de management al parcărilor urbane prin dezvoltarea unei platforme tehnologice și de conectivitate	Notă conceptuală UAT Roman	1.000.000 euro	Buget local Alte surse de finanțare	
40	Măsuri suplimentare pentru îmbunătățirea calității spațiului urban - umbrirea traseelor pietonale și dotarea cu mobilier urban (inclusiv smart)	Idee de proiect UAT Roman	1.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
41	Elaborarea unui Studiu de Oportunitate privind delegarea	Idee de proiect UAT Roman	300.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în

	serviciului de transport public local				PMUD 2021 - 2027
42	Semnarea unui CSP în conformitate cu prevederile Reg. CE 1370/2007	Idee de proiect UAT Roman	300.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
43	Implementarea unei Politici de Parcare care să descurajeze utilizarea autoturismului personal în centrul municipiului	Idee de proiect UAT Roman	30.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
44	Extinderea sistemului de monitorizare video stradal și dotarea centrului de comandă pentru managementul traficului în municipiul Roman	SF UAT Roman	1.400.000€	PR 2021-2027/ P4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
45	Instituire circulației de tip "home-zone" și senzori unici pe străzile Toma Stelian, Spiru Haret, Maramureșului, Olteniei	Idee de proiect UAT Roman	8.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
46	Instituire circulației de tip "home-zone" cu o singură platformă și acces prioritar pentru pietoni și bicicliști	Idee de proiect UAT Roman	2.300.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
47	Sens unic pe Strada Cuza Vodă și Strada Tineretului	Idee de proiect UAT Roman	2.500.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
48	Sens unic pe Strada Veronica Micle - Smirodava și Bogdan Dragoș	Idee de proiect UAT Roman	3.500.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027

					PMUD 2021 - 2027
49	Pistă de biciclete Strada Tirului - Strada Ogoarelor	UAT Roman	1.100.000€	PNRR Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
50	Infrastructura velo și pietonală pe str. Ștefan cel Mare	Idee de proiect UAT Roman	2.310.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
51	Pistă de biciclete Str. Sucedava - tronson intersecție Favorit - Pietonal Ștefan cel Mare	Idee de proiect UAT Roman	500.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
52	Pistă de biciclete pe mal Moldova între Somaco și Stadionul Moldova	Idee de proiect UAT Roman	4.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
53	Creșterea mobilității urbane sustenabile în municipiul Roman prin implementarea unui sistem de închiriere automatizată a bicicletelor	Idee de proiect UAT Roman	1.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare /	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
54	Implementarea sistemului de parcări de biciclete în zonele rezidențiale	Idee de proiect UAT Roman	3.250.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
55	Regenerarea zonei centrale - Piața Roman - Vodă - Casa de Cultură - str. Oituz - str. Libertății	Idee de proiect UAT Roman	8.260.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027

56	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă din Cartierul Favorit	SF UAT Roman	1.400.000€	Buget local Alte surse de finanțare	
57	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: arealul delimitat de Str. Oituz - Pietonal Stefan cel Mare - Str. Cuza Vodă	Idee de proiect UAT Roman	4.350.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
58	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: arealul delimitat de Str. Sucedava - Panaite Donici - Bucegi	Idee de proiect UAT Roman	8.470.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
59	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: arealul delimitat de Str. Sucedava - Roman Musat - Panaite Donici	Idee de proiect UAT Roman	11.640.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
60	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: arealul delimitat de Str. Alexandru cel Bun - Victor Hugo	Idee de proiect UAT Roman	11.200.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
61	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: Str. Vasile Alecsandri	Idee de proiect UAT Roman	1.030.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
62	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: Aleea Revoluției - Anton Pann	Idee de proiect UAT Roman	1.040.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
63	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: Strada Liliacului	Idee de proiect UAT Roman	3.090.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027

64	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: Fundătura Duzilor	Idee de proiect UAT Roman	5.230.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
65	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: arealul dintre Str. Cuza Vodă - Libertății și Bd. Roman Mușat	Idee de proiect UAT Roman	6.250.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
66	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: arealul dintre Str. Cuza Vodă - Libertății - Oituz - Unirii	Idee de proiect UAT Roman	5.190.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
67	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: arealul dintre Str. Roman Vodă - Anton Pann	Idee de proiect UAT Roman	1.600.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
68	Regenerarea integrată a spațiilor de locuire colectivă: arealul dintre Str. Tudor Vladimirescu și Republicii	Idee de proiect UAT Roman	3.870.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
69	Reducerea poluării, a emisiilor de carbon și a impactului la nivel local al schimbărilor climatice, combaterea extinderii insulelor de căldură urbană prin dezvoltarea coridoarelor verzi	Notă conceptuală	3.300.000 euro	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabila, mai prietenoasă cu mediul/ Infrastructuri verzi	
70	Sistem solar inteligent integrat în clădiri prin utilizarea tehnologiei aero-voltaică	În lucru Idee de proiect	2.000.000 euro	Horizon Buget local Alte surse de finanțare	

71	Logistică și planificare urbană: anticiparea generării și a cererii de marfă urbană, inclusiv digitalizarea transportului urban prin dezvoltarea unui sistem holistic care creează orașe mai verzi	În lucru Idee de proiect	1.000.000 euro	Horizon Buget local Alte surse de finanțare	
72	Reabilitarea termică și modernizarea sediului Primăriei Municipiului Roman	Notă conceptuală UAT Roman	5.000.000 euro	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabila, mai prietenoasă cu mediul/ Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice	Proiect prevăzut în SID 2014 - 2027
73	Creșterea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile - renovare aprofundată a clădirilor publice în municipiul Roman	Notă conceptuală DALI în curs de achiziționare UAT Roman	3.000.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	
74	Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din Municipiul Roman - Casa Sameșului Iancu Teodoru - pentru realizare Hub de tineret	Idee de proiect/ UAT Roman	2.000.000 euro	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabila, prietenoasă cu mediul/ Investiții în clădirile publice în	

				vederea creșterii eficienței energetice	
75	Reabilitarea și modernizarea Colegiului Tehnic “Danubiana” - corp C2	SF/ CT Danubiana UAT Roman	3.300.000 euro	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabilă, prietenoasă cu mediul/ Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice	
76	Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din municipiul Roman - Școala Gimnazială „Calistrat Hogaș”	SF/ PT în lucru UAT Roman/ Unitatea de învățământ	14.671.543 lei	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabilă, prietenoasă cu mediul/ Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice	
77	Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din municipiul Roman - Școala Gimnazială “Roman Mușat”	Notă conceptuală UAT Roman/ Unitatea de învățământ	1.500.000 euro	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabilă, prietenoasă cu mediul/ Investiții în clădirile publice în vederea creșterii	

				eficienței energetice	
78	Cresterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale multifamiliale în Municipiul Roman	Notă conceptuală DALI în curs de achiziționare UAT Roman	10.000.000 lei	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabila, prietenoasă cu mediul/ Investiții în clădirile rezidențiale în vederea creșterii eficienței energetice	Proiect prevăzut în SID 2014 - 2027
79	Reabilitare/modernizare adăposturi de protecție civilă și modernizare sistem de alarmare publică	Idee de proiect UAT Roman	Va fi stabilit prin SF, nu are o evaluare	Bugetul local Bugetul de stat Alte surse de finanțare	
80	Construire parc fotovoltaic în Municipiul Roman	SF UAT Roman	5.107.000 lei	Bugetul local Fondul pentru modernizarea României	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
81	Producerea energiei termice prin biomasă, pentru instituții publice (școlile și clădirile sedii ale Primăriei)	Urmează a se pregăti fișa de date pentru achiziție SF UAT Roman	7.000.000 lei	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
82	Realizarea microhidrocentralei MHC 2 pe râul Moldova	SF elaborat UAT Roman	25.000.000 lei	Bugetul local Parteneriat public-privat Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027

83	Implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice	Idee de proiect UAT Roman	2.500.000 euro	HORIZON	
84	Reducerea emisiilor de CO2 în zona urbană prin realizarea de sisteme de monitorizare video bazate pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului, modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere, realizarea sistemelor de tip park and ride	Idee de proiect UAT Roman	2.300.000 euro	HORIZON Alte surse de finanțare	
85	Safe, Green, Smart and Inclusive Cities	Idee de proiect UAT Roman	2.000.000 euro	Horizon	
86	Positive Clean Energy Districts - Proiect de reabilitare energetică a cartierelor Anton Pann și Revoluției și transformarea lor în cartiere verzi	Idee de proiect UAT Roman	3.400.000 euro	Horizon Alte surse de finanțare	
87	Operaționalizarea unei instalații pentru valorificarea deșeurilor generate în construcții și demolări	Idee de proiect UAT Roman	3.000.000 euro	PNRR Buget local Alte surse de finanțare	
88	Operaționalizarea unei instalații de valorificare a deșeurilor verzi generate din	Idee de proiect UAT Roman	1.000.000 euro	Buget local PNRR	

	Întreținerea spațiilor verzi și a biodeșeurilor provenite de la PF/PJ			Alte surse de finanțare	
89	Reabilitarea și regenerarea urbană a falezii râului Moldova pe teritoriul administrativ al Municipiului Roman- Sector Bazar - str. Sucedava	Studiu de fezabilitate elaborat/ Documentatie de avizare a lucrarilor de interventie in curs de realizare UAT Roman/Apele Romane	1.500.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	
90	Îmbunătățirea condițiilor de mediu și de viață în Municipiul Roman prin amenajarea Parcului Speranței și a zonelor adiacente din cartierul Favorit	Idee de proiect UAT Roman	1.000.000 euro	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabila, prietenoasă cu mediul/ Infrastructuri verzi	
91	Achiziția terenului și reamenajare peisagistică a zonei Bulevardului Roman-Mușat, nr.33	Idee de proiect UAT Roman	În evaluare	Buget local Alte surse de finanțare	
92	Amenajare spații verzi în Municipiul Roman	SF UAT Roman	10.600.000 lei	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O regiune durabilă, prietenoasă cu mediul/ Infrastructuri verzi	
93	Realizare parc în zona Balta Varnița	Idee de proiect UAT Roman	1.000.000 euro	PR 2021-2027/ P3. Nord-Est - O	

				regiune durabila, prietenoasă cu mediul/Infrastructuri verzi	
94	Regenerarea, extinderea suprafeței zonelor verzi, parcurilor și piațetelor	Idee de proiect UAT Roman	500.000 lei	Buget local Alte surse de finanțare	
95	Amenajare zone verzi, plantare arbori, amplasare jardiniere, amenajare zone floricole și corecții vegetale în cartiere	Idee de proiect UAT Roman	500.000 lei	Buget local Alte surse de finanțare	
96	Implementarea sistemelor de management al funcționării consumurilor energetice: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice	Idee de proiect UAT Roman	1.000.000 euro	Buget local Alte surse de finanțare	
97	Instalarea stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice sau hibride (mașini, biciclete, autobuze de mica capacitate)	Idee de proiect UAT Roman	500.000 euro	PNRR Buget local Alte surse de finanțare	
98	Amenajarea unui sistem de inchiriat trotinete electrice	Idee de proiect UAT Roman	3.000.000 lei	Buget local Alte surse de finanțare	
99	Inventarierea blocurilor de locuințe și elaborarea Planului local de izolare termică	Idee de proiect UAT Roman	200.000 lei	Buget local Alte surse de finanțare	
100	Campanii de educație ecologică, de întreținere și apărare a	Idee de proiect UAT Roman	200.000 lei	Buget local Alte surse de finanțare	

	patrimoniului public construit/amenajat				
101	Reducerea risipei alimentare prin sprijinirea producătorilor agricoli locali - Construcție Hală frigorifică pentru depozitarea legumelor și fructelor colectate de la producătorii locali și dezvoltarea unei bănci de alimente	Idee de proiect UAT Roman	4.000.000 lei / 800.000 euro	Fonduri UE Buget local Alte surse de finanțare	
102	Creșterea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile - renovare aprofundată a clădirilor publice în municipiul Roman	Idee de proiect UAT Roman	3.000.000 euro	Buget local Alte surse de finanțare	
103	Regenerare urbană și creșterea calității spațiilor verzi din Municipiul Roman	Idee de proiect UAT Roman	În evaluare	AFM Buget local Alte surse de finanțare	
104	Soluții avansate de monitorizare, avertizare și întreținere a infrastructurii rutiere, cu aplicabilitate specială la drumurile secundare și urbane, în vederea reducerii riscului de accidente	Idee de proiect UAT Roman	1.500.000 lei / 300.000 euro	Horizon Buget local Alte surse de finanțare	
105	Dotarea parcărilor publice cu stații de încărcare a autovehiculelor electrice/ hibrid	SF UAT Roman	1.500.000 lei/ 300.000 euro	AFM PNRR Buget local	

	și cu sisteme de acces compatibile			Alte surse de finanțare	
106	Campanie anuală de educație pentru utilizarea rațională a resurselor de energie, achiziționarea de aparate eficiente și producție de energii verzi	Idee de proiect UAT Roman	250.000 lei / 50.000 euro	Buget local AFM Alte surse de finanțare	
107	Aplicație integrată pentru mobilitate urbană, inclusiv Sistem parcări inteligente în municipiul Roman	Idee de proiect UAT Roman	500.000 lei / 100.000 euro	Horizon Buget local Alte surse de finanțare	
108	Soluții inovatoare pentru mediul urban în cazul dezastrelor naturale	Idee de proiect UAT Roman	500.000 lei / 100.000 euro	Horizon Buget local Alte surse de finanțare	
109	Reducerea emisiilor de CO2 în zona urbană prin realizarea de sisteme de monitorizare video bazate pe instrumente inovative și eficiente de management al traficului, modernizarea/ reabilitarea infrastructurii rutiere, realizarea sistemelor de tip park and ride	Idee de proiect UAT Roman	500.000 lei / 100.000 euro	Horizon Buget local Alte surse de finanțare	
110	Strategia privind adaptare la schimbările climatice în municipiul Roman	Idee de proiect UAT Roman	400.000 lei / 80.000 euro	Horizon Buget local Alte surse de finanțare	

Obiectiv strategic OSTR6 - Dezvoltarea infrastructurilor publice necesare creșterii bunăstării în armonie cu natura în Municipiul Roman

Nr. crt	Titlu proiect	Stadiul implementării/ beneficiar:	Valoare estimată [LEI/EURO]	Sursa de finanțare	Observații
111	Coridor de mobilitate durabilă Mihai Eminescu	Idee de proiect UAT Roman	1.170.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
112	Coridor de mobilitate durabilă Oituz - Libertății	Idee de proiect UAT Roman	620.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
113	Amenajarea de coridoare cicliste și dezvoltarea infrastructurii velo în Municipiul Roman	SF UAT Roman	2.000.000 euro	PR 2021- 2027/ P4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
114	Reorganizarea circulațiilor în inelul central: Str. Ștefan cel Mare - Cuza Vodă	Idee de proiect UAT Roman	2.500.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
115	Coridor integrat de mobilitate urbană - Str. Islazului	Idee de proiect UAT Roman	2.750.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
116	Coridor integrat de mobilitate urbană - Str. Primăverii	Idee de proiect UAT Roman	2.100.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
117	Coridor integrat de mobilitate urbană - Bulevardul Roman Mușat	Idee de proiect UAT Roman	2.750.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027

118	Coridor de mobilitate durabilă Dobrogeanu Gherea	Idee de proiect UAT Roman	1.700.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
119	Modernizarea rețelei de străzi de interes local	SF UAT Roman	15.800.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
120	Pasaj rutier subteran CF la intersecția Bd. Nicolae Bălcescu - Str. Dumitru Mărtinaș	Idee de proiect UAT Roman / SN CFR SA	7.500.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
121	Pasaj subteran la Școala Calistrat Hogaș	Idee de proiect UAT Roman	Va fi stabilit prin SF, nu are o evaluare	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
122	Pasaj subteran la Colegiul Național Roman-Vodă	Idee de proiect UAT Roman	Va fi stabilit prin SF, nu are o evaluare	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
123	Pasaj subteran la Școala Vasile Alecsandri	Idee de proiect UAT Roman	Va fi stabilit prin SF, nu are o evaluare	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
124	Pasaj subteran Bulevardul Roman-Mușat (zona Casa Celibidache și Tosca)	Idee de proiect UAT Roman	Va fi stabilit prin SF, nu are o evaluare	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
125	Străpungere str. Colectorului - str. Islazului	Idee de proiect UAT Roman	1.740.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
126	Pasaj rutier subteran în zona Pieței Centrale	Idee de proiect UAT Roman	5.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
127	Legătura Strada Ogoarelor, Strada Chimiei, Strada Tirului	Idee de proiect UAT Roman	2.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027

128	Legătura Strada Speranței, Strada Alexandru cel Bun	Idee de proiect UAT Roman	500.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
129	Legătura Strada Jora, Strada Sucedava	Idee de proiect UAT Roman	600.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
130	Prelungire Strada C.A.Rosetti - Strada Bogdan Dragoș	Idee de proiect UAT Roman	500.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
131	Dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilizare cartiere și zonele de expansiune urbană, în conformitate cu PUG	Idee de proiect UAT Roman	13.180.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
132	Reconfigurare Strada Dumitru Mărtinaș	Idee de proiect UAT Roman	700.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
133	Reconfigurare DJ 207 A spre Luțca	Idee de proiect UAT Roman	2.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
134	Creșterea siguranței la trecerile de pietoni	Notă conceptuală UAT Roman	1.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
135	Modernizare și amenajare infrastructură pentru deplasări pietonale	Notă conceptuală UAT Roman	500.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
136	Modernizare punte pietonală peste Moldova	Notă conceptuală UAT Roman/ UAT Horia	2.310.000€	PR 2021-2027/ P4. Nord-Est - O regiune cu o mobilitate	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027

				urbană mai durabilă	
137	Construire pasarelă pietonală peste liniile CF Str.Fabricii - Str. Ștefan cel Mare	Idee de proiect UAT Roman / CN CFR SA	250.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
138	Modernizare pasarelă pietonală peste liniile CF Str. Randunelelor/Fabricii - str. Ștefan cel Mare	Idee de proiect UAT Roman / CN CFR SA	250.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
139	Construcție parcare supraetajată Fundătura Crizantemelor	Idee de proiect UAT Roman	2.280.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
140	Amenajare parcări de reședință	SF UAT Roman	2.000.000€	Buget local Alte surse de finanțare	Proiect prevăzut în PMUD 2021 - 2027
141	Modernizare b-dul Nicolae Bălcescu, str. Teiului și Transilvaniei, Municipiul Roman	SF realizat UAT Roman	18.793.516,23 lei cu TVA	Buget local Alte surse de finanțare	
142	Modernizare străzi cartierul Primăverii	SF realizat UAT Roman	22.674.095 lei	Buget local Alte surse de finanțare	
143	Modernizare areal strada Cuza Vodă - Pietonal Ștefan cel Mare	SF realizat UAT Roman	20.100.665 lei	Buget local Alte surse de finanțare	
144	Construirea de locuințe în Municipiul Roman	Idee de proiect UAT Roman	30.000.000 lei	Buget național Buget local Alte surse	

145	Dezvoltare și modernizare infrastructură de apă și apă uzată	SF realizat Operatorul de apă/UAT Roman	29.652.989,6 euro	POIM	
146	Sectorizarea rețelelor de distribuție	Operatorul de apă/UAT Roman	1.000.000 euro	Buget local Alte surse de finanțare	
147	Extindere și reabilitarea infrastructurii de apă - canal	Operatorul de apă/UAT Roman	2.000.000 euro	Buget local Alte surse de finanțare	
148	Amenajare parcări de reședință subterane	Idee de proiect UAT Roman	În curs de evaluare	Buget local Alte surse de finanțare	
149	Construcție pistă de biciclete pe legătura cu comunele învecinate - Gâdinți, Horia, Tămășeni, Luțca	Idee de proiect UAT Roman	2.000.000 euro	Buget local Alte surse de finanțare	
150	Construirea unei autogări municipale	Idee de proiect UAT Roman	În curs de evaluare	Buget local Alte surse de finanțare	
151	Extinderea locurilor de joacă și a mobilierului și amenajărilor specifice în toate cartierele municipiului	Idee de proiect UAT Roman	200.000 euro	Buget local Alte surse de finanțare	
152	Campanie anuală de educație pentru protecția patrimoniului urban aferent domeniului public	Idee de proiect UAT Roman	10.000 euro	AFM Bugetul local Alte surse de finanțare	

Obiectiv strategic OSTR7 - Consolidarea sistemului de cultură, turism, tineret și sport în Municipiul Roman

Nr. crt	Titlu proiect	Stadiul implementării/ beneficiar:	Valoare estimată [LEI/EURO]	Sursa de finanțare	Observații
153	Extinderea și modernizarea Complexului de Agrement Ștrand „Moldova” prin amenajarea unei structuri integrate de agrement AQUA - ROMAN PARK și reamenajarea zonei pentru sporirea atractivității	SF UAT Roman	11.215.000 euro	PR 2021-2027/ P7. Nord-Est - O regiune mai atractivă	
154	Proiect integrat de regenerare urbană, revitalizare, reabilitare, modernizare a zonei Piața Centrală - a monumentelor Hala Centrală, Casa Rorlich și a căilor de acces	Notă conceptuală PUZ DALI/SF va fi realizat în urma unui concurs de proiecte	6.000.000 euro	PR 2021-2027/ P7. Nord-Est - O regiune mai atractivă	
155	Regenerarea, extinderea și modernizarea zonei centrale - Piața Roman-Vodă, Monumentul domnitorului Roman-Mușat, Casa Robu-Muzeul de Artă, Casa de Cultură - str. Oituz - str. Libertății	Notă conceptuală SF UAT Roman	3.000.000 euro	PR 2021-2027/ P7. Nord-Est - O regiune mai atractivă	
156	Reabilitarea Casei de Cultură a Sindicatelor Roman	Idee de proiect Casa de Cultură a Sindicatelor	8.000.000 lei	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027

157	Crearea, amenajarea și introducerea în circuitul turistic a „Cetății Noi a Romanului”	Notă conceptuală UAT Roman/ Ministerul Culturii	10.000.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
158	Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice - Biserica Precista Mare	Studiu de fezabilitate și proiect tehnic - elaborate/	4.000.000 lei	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
159	Reabilitarea și integrarea turistică a monumentului istoric: Biserica Precista Mică	Idee de proiect/ UAT Roman	8.930.000 lei	Bugetul local Alte surse de finanțare	Proiect strategic prevăzut în SID 2014 - 2027
160	Reabilitare, modernizare a imobilului din Strada Cuza-Vodă nr. 12 și amenajare a Muzeului Armenilor din România	Idee de proiect/ Arhiepiscopia Bisericii Armene din România/ UAT Roman	În curs de evaluare	Fonduri europene Alte surse de finanțare	
161	Reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea Bazei sportive multidisciplinare Moldova	SF UAT Roman	21.000.000 lei	CNI Bugetul local Alte surse de finanțare	
162	Crearea unei platforme integrate de promovare, informare a serviciilor culturale, educaționale, turistice la nivelul municipiului Roman (inclusiv aplicație mobilă) și a unui centru de informare multilingvistic, în vederea valorificării și promovării patrimoniului natural și cultural	Notă conceptuală UAT Roman	1.000.000 euro	PR 2021- 2027/ P2. Nord-Est - O regiune mai digitalizată	

163	Digitalizarea resurselor culturale ale Bibliotecii Municipale „George Radu Melidon” și a Bibliotecii eparhiale „Melchisedec Ștefănescu	Idee de proiect UAT Roman	2.000.000 euro	Fonduri UE Alte surse de finanțare	
164	Conservarea, protejarea și promovarea Muzeului de Istorie Roman - Casa Nevruzzi	SF CJ Neamț/UAT Roman	1.200.000 euro	Fonduri CJ Alte surse de finanțare	
165	Valorificarea personalității Vioricăi Agarici prin crearea de expoziții (Gara Roman)	UAT Roman	100.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	
166	Cetățile (Dispărute) ale Romanului	UAT Roman	40.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	
167	Organizare Festival anual de muzică clasică	Idee de proiect UAT Roman	60.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	
168	Crearea și promovarea brandului „Roman city”, inclusiv dezvoltarea unui concept unitar de valorificare și promovare	Idee de proiect UAT Roman	50.000 euro	Bugetul local Alte surse de finanțare	
169	Conceperea, editarea multilingvă, multiplicarea și diseminarea constantă a unor produse de informare și promovare a valorilor turistice locale	Idee de proiect UAT Roman	200.000 lei	Buget local Alte surse de finanțare	

19.2. Lista proiectelor aflate în implementare

Nr. crt.	Nume proiect	Sursa de finanțare	Valoare contract (fără TVA)
POR 2014-2020			
1.	Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea Ambulatoriului Spitalului Municipal de Urgență Roman	POR 8.1 .A	16.268.206,24
2.	Proiect integrat de reabilitare, modernizare, extindere și dotare a Școlii Carol I, construire și dotare Sală de Sport - pentru învățământul general obligatoriu, reabilitarea și dotarea Grădiniței și reabilitarea și modernizarea drumurilor publice în cartierul Nicolae Bălcescu din Municipiul Roman	POR 13.1	18.494.297,37
3.	Proiect integrat de construire si dotare a Corpului B si a Sălii de Sport - Școala Costache Negri pentru învățământul general obligatoriu si reabilitarea si modernizarea drumurilor publice în cartierul Petru Rareș din Municipiul Roman	POR 13.1	21.349.369,33
4.	Reabilitarea, modernizarea și dotarea Centrului Multicultural "Unirea", reabilitarea și modernizarea străzilor și căilor de acces în Municipiul Roman	POR 13.1	15.411.557,43
5.	Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale din Municipiul Roman	POR 1	7.722.005,14
PNRR			
1.	Modernizarea transportului public de călători prin achiziția de mijloace de transport nepoluante - autobuze electrice	Componenta 10 - Fondul local	14.600.728,20
2.	Creșterea siguranței și a gradului de confort al cetățenilor Municipiului Roman prin asigurarea infrastructurii pentru transportul verde	Componenta 10 - Fondul local	2.055.473,39
3.	Dezvoltarea infrastructurii pentru transportul verde – piste pentru biciclete în Municipiul Roman	Componenta 10 - Fondul local	4.233.522,00
4.	Actualizare în format digital / GIS a Planului Urbanistic General (P.U.G.) și a Regulamentului Local de Urbanism (R.L.U.) ale Municipiului Roman	Componenta 10 - Fondul local	2.003.538,90
5.	Mobilitate urbană durabilă în Municipiul Roman prin extinderea sistemului de supraveghere video stradal și dotarea cu mobilier urban SMART	Componenta 10 - Fondul local	546.419,70
6.	Renovarea energetică moderată a clădirilor publice din Municipiul Roman – Grădinița cu program prelungit nr.2 „Muguri de Lumină”	Componenta 5 - Valul Renovarii	3.978.526,14

7.	Renovarea energetică moderată a clădirilor publice din Municipiul Roman – Școala Gimnazială „Alexandru Ioan Cuza” – Corp B - Grădinița cu program normal din str. Cuza Vodă nr. 9 bis	Componenta 5 - Valul Renovarii	987.690,53
8.	Renovare energetica moderată a clădirilor publice din Municipiul Roman – Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”	Componenta 5 - Valul Renovarii	7.843.337,91
9.	Renovare energetică moderată a clădirilor rezidențiale multifamiliale din Municipiul Roman, Fundătura Duzilor, bl.1	Componenta 5 - Valul Renovarii	4.724.315,19
10.	Renovare energetică moderată a clădirilor rezidențiale multifamiliale din Municipiul Roman, strada Sucedava, bl.7A	Componenta 5 - Valul Renovarii	2.601.351,59
11.	Renovare energetică moderată a clădirilor rezidențiale multifamiliale din Municipiul Roman, str.Ion Ionescu de la Brad, bl.3, sc.A și sc.B	Componenta 5 - Valul Renovarii	1.670.764,38
12.	Amenajare platforme supraterane de colectare selectivă a deșeurilor menajere în Municipiul Roman	Componenta C3 Managementul deșeurilor	3.443.650,00
13.	Înființarea unui centru de colectare prin aport voluntar în Municipiul Roman	Componenta C3 Managementul deșeurilor	3.830.913,04
14.	Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe din UAT Municipiul Roman, județul Neamț	PNRR Componenta 15 - Educatie	15.495.472,47
15.	Achiziții echipamente medicale destinate reducerii riscului de infecții nosocomiale în Spitalul Municipal de Urgență Roman	PNRR Componenta 12 - Sanatate	4.439.257,00
AFM			
1.	Stații de încărcare pentru vehicule electrice în Municipiul Roman	AFM	759.248
2.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice din Municipiul Roman - Grădinița cu program prelungit nr.5, Roman	AFM	5.035.190,53
3.	Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice din Municipiul Roman - Grădinița cu program prelungit nr. 1, Roman	AFM	4.964.308,21
Proiecte finanțate din alte fonduri			
1.	Breaking Isolation Network	URBACT IV	353.780,00
2.	Digital solutions for a more sustainable, inclusive, and connected agri-food value chain	ESF-2022-SOC-INNOV	327.906,85
3.	Reabilitare rezervor 5000 mc. str. Mihai Viteazu, Municipiul Roman	P.N.I. Anghel Saligny	8.233.237,06

4.	Modernizare Artera Roman Est, DJ 207A – str. Plopilor – DN2	P.N.I. Anghel Saligny	60.303.770,14
5.	Consolidarea, restaurarea și protecția clădirii Casa Celibidache în vederea valorificării patrimoniului cultural	CNI	4.424.695
6.	Proiect Tip - Construire creșă mare, str. Renașterii, municipiul Roman, județul Neamț	CNI	21.667.344,35
7.	Construire bază sportivă TIP1 str. Islazului, nr. FN, municipiul Roman, Județul Neamț	CNI	7.037.987,88

20. Metodologia de implementare, monitorizare, evaluare și revizuire a strategiei

20.1. Contextul instituțional de implementare a Strategiei Integrate de Dezvoltare; structura de management și implementare

Implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030, reprezintă etapă de acțiune și implică deopotrivă managerii de la toate nivelurile, de la managementul de vârf, până la nivelul fiecărei structuri organizatorice, precum și personalul de execuție. De asemenea, implementarea strategiei necesită implicarea întregii comunități locale - instituții publice, ONG-uri, mediul de afaceri și cetățeni printr-o abordare participativă.

Ca parte a demersului de elaborare a strategiei au fost identificați posibili parteneri locali pentru implementare SID, respectiv dezvoltarea și implementarea proiectelor din portofoliul propus, cu implicarea altor instituții publice, a mediului de afaceri și a cetățenilor.

Implementarea strategiei include, printre altele, dezvoltarea unei structuri organizaționale eficiente, pregătirea bugetului și a programelor care să sprijine implementarea strategiei.

Conducerea UAT Municipiul Roman are responsabilități în coordonarea strategică a procesului de implementare a strategiei, în asigurarea cadrului instituțional și mobilizarea reprezentanților autorităților publice din municipiul Roman, în vederea implementării SID.

Prin dispoziție de primar se vor constitui structuri cu atribuții distincte:

1. Grupul de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman, care asigură toate măsurile de coordonare și administrare a activităților de implementare, inclusiv de coordonare și monitorizare a activităților echipelor de proiect.
2. Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman, care va avea ca scop monitorizarea gradului de implementare, planificarea și eventuala modificare a strategiei.

Grupul de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman va avea următoarea componență: președinte - directorul executiv al Direcției Tehnice și de Investiții; membru - directorul executiv al Direcția Economice; membru - Arhitectul șef Direcția Urbanism și Amenajarea Teritoriului; membru - directorul executiv al Direcției Servicii Edilitare; membru - șeful Serviciului Managementul Proiectelor.

Atribuțiile Grupului de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman:

- urmărește implementarea Planului de acțiune al SID și a proiectelor din lista de proiecte prioritare;
- monitorizează încadrarea în graficul de implementare a SID;
- identifică surse de finanțare pentru proiectele cuprinse în SID;
- coordonează și monitorizează activitatea echipelor de proiect;

Implementarea fiecărui proiect în parte va fi realizată de echipele de proiect constituite la nivelul UAT Municipiul Roman.

Echipele de proiect ce se vor constitui prin dispoziție de primar vor fi compuse din: manager de proiect, manager financiar, responsabil cu achizițiile publice, ș.a.m.d., numărul membrilor echipelor de proiect variind în funcție de complexitatea proiectului. Echipele de proiect sunt responsabile de implementarea efectivă a proiectelor individuale incluse în SID.

Responsabilitățile echipelor de proiect:

- întocmesc fișele de post pentru fiecare membru al echipei;
- organizează și desfășoară activități de implementare a proiectului;
- asigură managementul financiar și tehnic pentru activitățile de proiect;
- întocmesc raportările de evaluare intermediare și finale solicitate de finanțator;
- prezintă structurilor de implementare, monitorizare și evaluare stadiul implementării proiectului;

Președintele Grupului de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman conduce activitatea prin exercitarea următoarelor atribuții:

- convoacă semestrial reuniunile grupului de lucru și conduce lucrările acestuia în condițiile realizării cvorumului;
- ia toate măsurile necesare pentru realizarea consensului în adoptarea deciziilor;
- din proprie inițiativă sau la inițiativa membrilor, în funcție de agenda reuniunii, președintele poate invita orice persoană, având competență în problematica abordată, să participe la lucrările Grupului;
- analizează propunerile de convocare a reuniunilor extraordinare și decide convocarea acestora;
- reprezintă organismul în relațiile cu terții.

Membrii Grupului au următoarele atribuții și obligații:

- studiază și formulează observații și propuneri cu privire la documentele puse la dispoziție înaintea reuniunii;
- participă la reuniuni și la procesul de adoptare a deciziilor;

- aduc în discuție aspecte legate de implementarea Strategiei;
- urmăresc aducerea la îndeplinire a deciziilor Grupului.

Structura de implementare va avea obligația de a elabora următoarele documente de planificare:

- Planul anual al acțiunilor de implementare a proiectelor;
- Planul anual financiar care va indica fondurile necesare pentru realizarea proiectelor și sursele de proveniență ale acestora;

Controlul rezultatelor implementării SID se va realiza ca un proces continuu, urmărindu-se planurile anuale de implementare a proiectelor, alocarea de fonduri și încadrarea în limitele stabilite prin planul financiar anual, gradul de implementare a strategiei.

Persoanele responsabile din cadrul UAT Municipiul Roman și din partea celorlalte părți interesate nominalizate în planul de măsuri vor comunica în permanență angajaților, părților interesate și comunității, stadiul implementării măsurilor prioritare din plan (prin mijloacele specifice utilizate - ședințe operative, sistem intranet, buletine informative, rețele sociale, comunicate de presă, afișe etc.).

Abordarea implementării acțiunilor din Planul de măsuri trebuie să fie adecvată și coerentă și să fie corelată cu procesul de monitorizare și evaluare, fiind important să se verifice impactul pe care îl au acțiunile întreprinse la nivel local.

20.2. Mecanisme de monitorizare și evaluare a strategiei

Monitorizarea, evaluarea performanțelor strategice și revizuirea strategiei sunt activități pe care managementul trebuie să le realizeze, deoarece nici formularea strategiei și nici implementarea acesteia nu sunt definitive.

Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiză a informațiilor, cu scopul de a fundamenta procesul de luare a deciziei de către UAT Municipiul Roman și alte părți interesate, asigurând transparență în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare, presupunând resurse considerabile alocate (sisteme de colectare, prelucrare și raportare) și o pregătire specifică (definirea indicatorilor cantitativi și calitativi, corelat cu potențialele surse de colectare/producere a acestora).

Monitorizarea implementării strategiei, ca întreg și a acțiunilor concrete urmărește realizarea obiectivelor în contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, materiale și financiare alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte și performanțele echipelor de implementare.

Modalitatea de colectare și corectitudinea datelor sunt importante în condițiile în care monitorizarea activează ca un sistem de avertizare timpurie și adesea punctează

probleme sau arii care au nevoie de evaluare. Construirea unui sistem de monitorizare al strategiei de dezvoltare este necesară, pentru a urmări în mod continuu implementarea și pentru a putea acționa rapid și eficient în cazul apariției unor eventuale probleme.

A pune în aplicare idei noi și a învăța din încercări și greșeli este un proces normal, care conduce la ajustări corective ce eficientizează activitatea. Chiar și o strategie bună poate fi îmbunătățită din motive ușor de înțeles: apariția unor noi amenințări și oportunități, aspecte care nu evoluează conform previziunilor, schimbarea condițiilor interne sau experiența câștigată din execuția actualei strategii etc.

Ajustările corective se realizează pe baza feedback-ului, a informației de la efectul acțiunii. Aceasta nu se poate obține decât prin monitorizare continuă și evaluări intermediare ale strategiei, pe tot parcursul procesului, nu doar în etapă finală, activități care trebuie să se regăsească la fiecare nivel ierarhic.

Este recomandabil să se desfășoare o monitorizare continuă pentru a susține procesul de fixare a obiectivelor și pentru a se da posibilitatea ajustării unor aspecte ale planului de măsuri.

Monitorizarea și evaluarea strategiei va fi realizată de **Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030**, respectiv actorii locali implicați în procesul de elaborare și/ sau parteneri în proiecte și inițiative incluse în documentul strategic.

Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030 va avea următoarea componență: președinte comisie - șef Birou control, strategii și marketing instituțional; membru - șef Serviciu buget, contabilitate; membru - șef Serviciu administrare parcări și semnalizare rutieră; membru - șef Serviciu control, calitate, monitorizare mediu și marketing instituțional; secretar - inspector Compartiment strategii, marketing instituțional și managementul calității.

Președintele Comisiei exercită următoarele atribuții:

- convoacă ședințele Comisiei și conduce lucrările acestora;
- ia toate măsurile necesare pentru realizarea consensului în adoptarea deciziilor;
- din proprie inițiativă sau la inițiativa membrilor, președintele poate invita orice persoană, având competență în problematica abordată, să participe la lucrările Comisiei;
- reprezintă Comisia în relațiile cu terții;
- în cazul în care nu poate participa la o reuniune, președintele delegă atribuțiile sale unui membru al Comisiei, la alegerea sa.

Membrii Comisiei au următoarele atribuții:

- participă la reuniuni și la procesul de adoptare a deciziilor;

- analizează și formulează observații și propuneri cu privire la documentele puse la dispoziție;

- urmăresc aducerea la îndeplinire a deciziilor stabilite.

Comisia pentru monitorizarea și evaluare va întocmi rapoarte anuale de progres (rapoarte intermediare) pe baza indicatorilor cantitativi / calitativi prevăzuți în planul de măsuri, ținându-se cont și de sursele de verificare ale acestora.

Structură cadru pentru monitorizare / evaluare a Strategiei integrate de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030

Nr. crt.	Indicatori de realizare	Valoare indicatori an 1 ...	Valoare indicatori an 7 ...	Propuneri corective	Responsabil	Obs.

Se recomandă pentru monitorizarea/evaluarea strategiei realizarea și utilizarea unor instrumente pe bază de indicatori calitativi, ca:

- aplicarea de chestionare pentru angajații autorității/instituției publice, pentru evaluarea periodică a implementării planului;
- aplicarea de chestionare pentru alte părți interesate relevante precum: parteneri, furnizori, reprezentanți societate civilă, parteneri sociali, reprezentanți mediul de afaceri, etc.;
- interviuri cu angajați și / sau alte părți interesate relevante;
- focus grupuri;
- organizarea de evenimente de tip mese rotunde, dezbateri, etc.

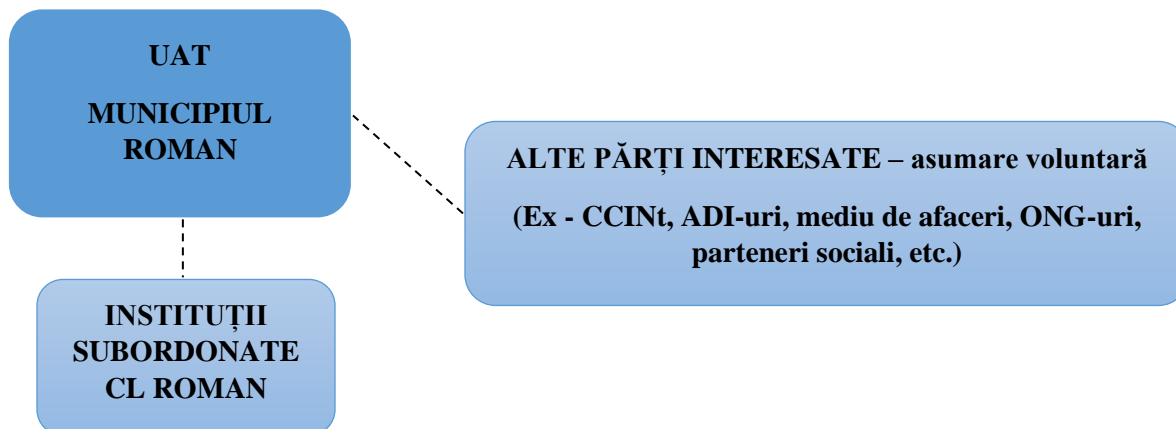
Dacă se acționează în sensul remedierii dificultăților evidențiate de evaluările intermediare, credibilitatea programului de îmbunătățire a autorității/instituției va spori, iar rezultatele imediate nu vor întârzia să apară.

Se vor face demersuri pentru realizarea unui instrument digital/aplicație online pentru monitorizarea implementării Strategiei integrate de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030.

Aplicația UAT Municipiul Roman ar putea să fie structurată astfel:

- **Furnizori de date** pentru monitorizare Strategiei integrate de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030:

- **Categoriile de informații** - din Planul de măsuri de dezvoltare integrată a Municipiului Roman 2022 - 2030
 - o Obiective strategice
 - o Obiective specifice
 - o Măsuri
 - o Indicatori
 - o Responsabili
 - o Termen
- **Informații de bază** - de la UAT Municipiul Roman și instituțiile subordonate (se introduc pe bază de user și parolă, în timp real) + alte părți interesate (încorporate în aplicație în mod voluntar)
 - o Titlu proiect (corelat cu măsura/obiectivul specific/obiectivul strategic din Planul de măsuri din strategie)
 - Stadiu
 - Intenție (portofoliu de proiecte)
 - Studiu de fezabilitate
 - Date din cererea de finanțare
 - Date contract
 - o În implementare
 - Data - începerea implementării
 - Data - final implementare
 - o Indicatori specifici (din Fișa proiectului)
 - o Termen (din Fișa proiectului)
 - o Responsabil (din Fișa proiectului)
 - o Stadiul implementării
 - ND - nedemarat
 - I - implementat
 - ICIT - în curs de implementare în termen

- ICITI - în curs de implementare în termen, cu acțiuni întârziate
- ICII - în curs de implementare, întârziat

- **Măsurile de remediere a întârzierilor**
 - Actualizare termene
 - Alte măsuri de remediere
- **Responsabili monitorizare**
 - UAT Municipiul Roman - Comisia pentru monitorizarea și evaluarea SID
 - alte părți interesate asumate voluntar
- **Rapoarte de progres:**
 - Utilizatori - În timp real (ex - pe categorii ca: rapoarte integrate la nivel de strategie, la nivel de fiecare entitate, după tipologia proiectelor, etc.)
 - UAT Municipiul Roman - anual, înainte de 30 martie pentru anul anterior - Raport integrat de monitorizare a Strategiei integrate de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030- accesibil publicului.

Evaluarea este un alt instrument de planificare strategică prin care se apreciază dacă obiectivul/scopul inițial a fost atins în perioada de implementare, în intervalul de timp și de buget alocat.

Evaluarea strategiei se bazează pe elemente structurale riguroase, ținând cont de caracteristicile comunității și va aprecia atât performanța în realizarea obiectivelor / măsurilor propuse, cât și procentul în care au fost atinse obiectivele generale / specifice.

Comisia pentru monitorizare și evaluare va realiza, la finalul perioadei de implementare, un raport final de evaluare privind gradul de îndeplinire a obiectivelor și indicatorilor.

Revizuirea Strategiei integrate de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030 presupune utilizarea ciclului PDCA (PIVA) pentru gestionarea planului de măsuri, astfel:

- PLAN (Planificare): definirea obiectivelor pe care autoritatea / instituția / partea interesată urmărește să le atingă, având în vedere beneficiarii / clienții săi;
- DO (Implementează): pune în executare planurile definite, monitorizează indicatorii;
- CHECK (Verifică): evaluează rezultatele obținute, comparându-le cu obiectivele, în termeni de succes / eșec;
- ACT (Acționează): corectează, revizuieste, reconsideră, îmbunătățește, consolidează.

Este recomandabil ca Planul de măsuri de dezvoltare integrată a Municipiului Roman 2022 - 2030 să fie actualizat / revizuit la trei ani printr-un proces participativ care să asigure atât înțelegerea importanței unei abordări integrate bazate pe cooperare la nivelul Municipiului Roman, cât și suportul și implicarea părților interesate (Consiliul Județean, mediul de afaceri, societatea civilă, partidele politice etc.) pentru implementarea cu succes a strategiei.

Tabel - Mecanism de monitorizare și evaluare SID

Nr. crt	Mecanisme de monitorizare și evaluare	Responsabilitate	Flux	Documente
1	Ședință de demarare a procesului de monitorizare și evaluare	Membrii comisiei	<ul style="list-style-type: none">- Stabilirea metodelor de comunicare;- Stabilirea calendarului ședințelor ulterioare;- Repartizarea atribuțiilor persoanelor implicate;- Stabilirea metodelor de monitorizare și evaluare a documentului strategic;- Revizuirea riscurilor, dacă este cazul.	Minută ședinței de demarare a procesului de monitorizare și evaluare
2	Ședințe anuale de monitorizare	Membrii comisiei	<ul style="list-style-type: none">- Monitorizarea stadiului proiectelor;- Analiza strategiei de management a riscurilor;- Stabilirea activităților pentru următoarea perioadă;- Prezentare probleme identificate.	Raport anual de progres (raport intermediar)
3	Ședință de evaluare preliminară	Membrii comisiei	<ul style="list-style-type: none">- Stadiul atingerii indicatorilor stabiliți;- Gradul de atingere a obiectivelor stabilite;- Analiza problemelor apărute sau ce se previzionează;- Analiza recomandărilor venite din partea autorităților implicate în procesul de implementare a dezvoltării urbane;- Propunerea de soluții în vederea atingerii obiectivelor și indicatorilor stabiliți.	Raport preliminar
4	Ședință de evaluare finală	Membrii comisiei	<ul style="list-style-type: none">- Stadiul atingerii indicatorilor stabiliți;- Gradul de atingere a obiectivelor stabilite;- Impactul documentului strategic la nivel local.	Raport final de evaluare
5	Ședințe ad-hoc de monitorizare/evaluare a documentului strategic	Membrii comisiei	Situații neprevăzute apărute în perioada de implementare a documentului strategic.	Minute ale ședințelor ad - hoc de monitorizare/evaluare

20.3. Planul de acțiune pentru implementarea SID

Planul de acțiune pentru implementarea SID include o serie de acțiuni grupate conform următoarelor etape:

ACȚIUNE pe termen scurt (2022 - 2023)	RESPONSABILI
Aprobarea strategiei de către Consiliul Local al Municipiului Roman prin Hotărâre de Consiliu Local	Consiliul Local
Înființarea structurilor pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030 prin Dispoziție a Primarului Municipiului Roman	Primarul Municipiului Roman
Realizarea listei de proiecte prioritare	Comisia pentru prioritizarea operațiunilor/proiectelor aferente Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Stabilirea graficului de derulare/implementare a proiectelor, prin includerea în buget a investițiilor stabilite ca fiind prioritare pentru perioada respectivă	Grupul de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Pregătirea cadrului instituțional și a resurselor umane pentru implementarea proiectelor prioritare	Grupul de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Evaluarea intermediară a strategiei (anual)	Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
ACȚIUNE pe termen mediu (2024 - 2027)	RESPONSABILI
Implementarea proiectelor prioritare	Grupul de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Monitorizarea stadiului implementării proiectelor din portofoliu și realizarea unor rapoarte de progres	Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Evaluarea intermediară a strategiei (anual)	Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman

Revizuirea portofoliului de proiecte, în scopul realizării de eventuale corecții/completări a elementelor cuprinse în acesta, inclusiv a gradului de prioritate, în funcție de stadiul de implementare la momentul respectiv și de concluziile rapoartelor de progres	Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Revizuirea și actualizarea strategiei pe baza evaluării intermediare și luarea de măsuri corective, dacă este cazul (la 3 ani)	Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Finalizarea implementării proiectelor prioritare	Grupul de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
ACȚIUNE pe termen lung (2028 - 2030)	RESPONSABILI
Continuarea activităților pe termen mediu care nu au fost finalizate	Grupul de Lucru pentru implementarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Evaluarea finală a strategiei	Comisia pentru monitorizarea și evaluarea Strategiei Integrate de Dezvoltare a Municipiului Roman
Promovarea rezultatelor proiectelor la nivel municipal, județean, regional, național și internațional	Primarul Municipiului Roman

20.4. Indicatori de monitorizare

Pentru monitorizarea implementării strategiei, se propune următorul set de indicatori:

Nr. crt.	Obiectiv strategic	Indicator	Ținte (2027)
OSTR 1	Îmbunătățirea calității vieții cetățenilor municipiului Roman prin asigurarea de servicii publice performante și o bună guvernare locală	Număr de strategii sectoriale aprobate, inclusiv actualizare PUG	3
		Număr proiecte integrate de tip SMART City implementate	5
		Număr servicii publice online	40
	Consolidarea rolului teritorial al municipiului	Număr de parteneriate încheiate cu alte	5

OSTR 2	de pol de dezvoltare pentru zona metropolitană	entități/instituții în vederea dezvoltării	
		Nr. proiecte /domenii de colaborare în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Zona Metropolitană Roman (ZMR)	5
OSTR 3	Dezvoltarea economică durabilă a municipiului Roman, prin creșterea competitivității sectoriale prin modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial sustenabil	Numărul de măsuri pentru stimularea inițiativei private	5
		Număr de locuri de muncă nou-înființate	1500
		Număr campanii de promovare a destinațiilor turistice din municipiul Roman	6
		Număr anual de vizitatori ai platformei multilinguale online pentru promovarea turismului românesc	10.000
OSTR 4	Dezvoltarea incluzivă a capitalului uman, creșterea performanței sistemului de educație, ocupare, sanitar, de asistență socială la nivelul Municipiului Roman	Număr de persoane - beneficiari de servicii	300
		Gradul de acoperire cu servicii a diferitelor grupe de beneficiari cf. Legii asistenței sociale	90%
		Număr de unități medicale modernizate/reabilitate	2
		Număr de copii și tineri care beneficiază de activități de sport de masă	700
		Rata de cuprindere / participare a copiilor/elevilor în grădinițe/ școli / licee cu condiții de funcționare îmbunătățite	100%
		Număr de unități de învățământ reabilitate/modernizate	7

OSTR 5	Îmbunătățirea calității mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice în Municipiul Roman	Lungimea rețelelor noi/extinse/modernizate de alimentare cu apă (km)	30
		Lungimea rețelelor noi/extinse/modernizate de canalizare (km)	30
		Suprafața de spații verzi amenajate (mp)	50.000
		Număr insule ecologice realizate	70
		Grad de colectare selectivă a deșeurilor	60%
		Număr de autobuze electrice achiziționate	12
		Număr de stații de transport public local modernizate	15
		Km piste de biciclete dezvoltate	20
		Număr de puncte de închiriere a bicicletelor (bike-sharing)	3
OSTR 6	Dezvoltarea infrastructurilor publice necesare creșterii bunăstării în armonie cu natura în Municipiul Roman	Lungimea străzilor orășenești reabilite/modernizate (km)	25
		Număr cladiri modernizate	3
		Număr de apartamente reabilite termic	500
		Număr de locuințe realizate	100
		Număr locuri de joacă modernizate	10
OSTR 7	Consolidarea sistemului de cultură, turism, tineret și sport în Municipiul Roman	Număr de unități modernizate/reabilite	2
		Complex de agrement extins și modernizat	1
		Număr trasee turistice organizate	2

20.5. Riscuri și măsuri de atenuare

Implementarea proiectelor poate fi afectată de o serie de riscuri legate de: planificarea proiectelor, management de proiect, riscuri de natură tehnică, umană etc.

Riscuri legate de planificarea proiectului:

- Indicatori supraestimați fac imposibilă atingerea lor;
- Timp insuficient pentru anumite operațiuni ale proiectului (prelungirea implementării parțiale sau totale a activităților peste limitele planificate);
- Resurse umane insuficiente pentru activitățile proiectului (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane deja implicate cu consecințe asupra calității activităților derulate și asupra perioadelor de timp în care se derulează activitățile).

Măsuri de atenuare:

- Întâlniri periodice ale echipei de proiect pentru identificarea și eliminarea acestor probleme;
- Evaluarea permanentă a calendarului de activități, conștientizarea termenelor critice din graficele de implementare;
- Luarea în considerare a unor rezerve de timp;
- Replanificarea din timp a activităților astfel încât să fie prevazute și solicitările cu caracter urgent.

Riscuri legate de personal:

- Resurse umane indisponibile atunci când este nevoie de ele (duce la încărcarea timpului de muncă a resurselor umane disponibile, la conflicte între membrii echipei de implementare, la sentimente de frustrare la nivelul celor care conștientizează importanța asigurării unei calități corespunzătoare pentru activitățile proiectului);
- Subcontractorii nu-și îndeplinesc sarcinile potrivit cerințelor (duce la nerespectarea termenelor planificate, la afectarea calității implementării activităților).

Măsuri de atenuare:

- Asigurarea de personal de rezervă ce poate înlocui sau ajuta un membru al echipei de implementare în perioadele critice;
- Reevaluarea în permanență a graficului de activități astfel încât să fie corelat cu modificările interne și externe de personal ale beneficiarului și furnizorilor din cadrul proiectului.

Riscuri legate de managementul proiectului:

- Nerespectarea termenelor de implementare a proiectelor (poate duce la neeligibilitatea cheltuielilor, transmiterea rapoartelor de progres incomplete);
- Nu exista încadrare în bugetul planificat pe categorii de cheltuieli și pe total buget (depășirea bugetului planificat duce la neeligibilitatea cheltuielilor);
- Ineficiența în utilizarea resurselor proiectului (duce la încărcarea costurilor proiectului în mod nejustificat).

Măsuri de atenuare:

- Diseminarea tuturor informațiilor legate de contractul de finanțare către toți membrii echipei de implementare a proiectului;
- Stabilirea responsabilităților exacte în ceea ce privește rapoartele întocmite.

Riscuri de natură tehnică:

- Întârzieri în execuția lucrărilor și depășirea graficului de lucrări;
- Neconcordanțe ce apar pe perioada execuției proiectului cu documentația tehnică care stă la baza proiectului;
- Neconcordanța între specificațiile tehnice ale materialelor și calitatea materialelor folosite la lucrări.

Măsuri de atenuare:

- Încheierea unor contracte de execuție ferme cu clauze bine stabilite: perceperea garanției de bună execuție, a garanției pentru plata avansului, garanții pentru rețineri, prevederea de penalități la plata executanților/furnizorilor în caz de întârzieri în execuția contractului, etc;
- Prezentarea certificatelor de calitate ale materialelor achiziționate;
- Analiza și avizarea situațiilor de lucrări în vederea efectuării plăților;
- Colaborare strânsă cu echipa de experți tehnici, consultanți, diriginți de șantier, astfel încât să se realizeze monitorizarea foarte atentă a contractelor de lucrări.

21. Cadrul partenerial pentru elaborarea și implementarea strategiei

Prin Strategia Integrată de Dezvoltare se stabilesc direcțiile clare de acțiune pe care va trebui să se concentreze dezvoltarea municipiului în perioada următoare.

Pentru a contura o imagine de ansamblu reală a dinamicii dezvoltării municipiului și a identifica provocările locale relevante și actuale, procesul de elaborare a SID a fost unul participativ, bazat pe consultarea și implicarea comunității și actorilor locali. Ca instrument de planificare, strategia de dezvoltare trebuie să răspundă la nevoile locale de dezvoltare prin implementarea unui proces participativ în care buna guvernare, colaborarea și implicarea comunității să reprezinte piloni de dezvoltare și să asigure continuitatea pe termen lung a viziunii de dezvoltare.

Mecanismul de colaborare și consultare publică utilizat în procesul de elaborare a SID Roman și-a propus să aducă valoare adăugată în ceea ce privește asigurarea alinierii la ultimele tendințe și nevoi în domeniile de dezvoltare, astfel încât comunitatea locală să fie prezentă activ în procesul de elaborare a direcțiilor viitoare.

Strategia integrată de dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2022-2030 a fost elaborată de S.C. ALMARO Training S.R.L. cu sprijinul UAT Municipiul Roman.

Din punct de vedere metodologic, pentru elaborarea strategiei s-au parcurs următoarele etape principale:

Etapa 1 - Pregătirea elaborării strategiei - a fost etapă pregătitoare în care au avut loc două întâlniri online între echipa de experți și reprezentanții managementului de proiect, prin care s-au definitivat instrumentele de lucru și etapele de parcurs.

În această etapă s-au realizat:

- definirea problemelor supuse analizei și a obiectivelor de urmărit prin strategie;
- stabilirea exactă a rolurilor echipei de experți și a reprezentanților UAT Municipiului Roman;
- stabilirea metodelor de abordare, a necesarului de materiale auxiliare (chestionare, ghiduri de interviu etc.);
- efectuarea unor investigații preliminare pentru stabilirea necesarului de date;
- stabilirea planului concret de acțiune;
- colectarea de date primare.

Această primă etapă s-a încheiat cu elaborarea unui grafic al acțiunilor și cu obținerea acordului din partea Beneficiarului privind modul de lucru, termenele, persoanele implicate etc.

Etapa 2 de analiză - evaluare a conținut o serie de investigații analitice finalizate prin elaborarea Analizei diagnostic a Municipiului Roman, parte integrantă a strategiei.

Realizarea acestei etape a presupus culegerea datelor, verificarea, sistematizarea și gruparea datelor prin diferite tehnici statistice, inclusiv prin reprezentări grafice, interpretarea datelor, analiza critică a rezultatelor, discutarea punctelor critice cu beneficiarul, în vederea punerii de acord cu rezultatele obținute din analiza datelor, valorificarea analizelor pentru elaborarea strategiei.

Din punct de vedere metodologic, consultantul a utilizat o abordare mixtă, folosind diverse metode pentru a colecta și / sau verifica informațiile corespunzătoare.

Strategia de colectare a datelor a combinat instrumente de cercetare diferite, astfel încât să existe cât mai multe date pentru fundamentarea concluziilor finale.

Date relevante conținând informații cantitative și calitative au fost colectate pe baza unei combinații de metode.

În cadrul analizelor, pentru culegerea datelor necesare, echipa de experți a utilizat următoarele metode și tehnici de investigare:

- cercetare pe documente publice și documente puse la dispoziție de UAT Municipiul Roman;
- interviuri;
- aplicarea unui chestionar pentru cetățeni (secțiunile aferente analizelor);
- grupuri de lucru.

Metodele de culegere calitativă a datelor utilizate în realizarea analizelor, respectiv organizarea de interviuri, s-au realizat online, iar pentru aplicarea chestionarului a fost utilizat mediul digital (online).

Etapa 3 de identificare / elaborare a viziunii, obiectivelor strategice, obiectivelor specifice și elaborarea Planului de acțiuni a conținut o serie de investigații analitice finalizate prin elaborarea draftului de strategie.

Realizarea acestei etape a presupus culegerea și interpretarea datelor, discutarea punctelor critice cu beneficiarul în vederea punerii de acord cu rezultatele obținute în urma procesului participativ de elaborare a strategiei.

Din punct de vedere metodologic, consultantul a utilizat și în această etapă o abordare mixtă, folosind diverse metode pentru a colecta și / sau verifica informațiile corespunzătoare.

Strategia de colectare a datelor a combinat instrumente de cercetare diferite, astfel încât să existe cât mai multe date pentru fundamentarea concluziilor finale. Date relevante, conținând informații cantitative și calitative au fost colectate pe baza unei combinații de metode.

În cadrul elaborării strategiei, incluzând și planul de acțiuni, pentru culegerea datelor necesare, echipa de experți a utilizat următoarele metode și tehnici de investigare:

- cercetare pe documente publice și documente puse la dispoziție de UAT Municipiul Roman;
- interviuri;
- aplicarea de chestionare (secțiunile aferente propunerilor de măsuri prioritare);
- grupuri de lucru.

Metodele de culegere calitativă a datelor utilizate în realizarea analizelor, respectiv organizarea de interviuri, s-au realizat online, iar pentru aplicarea chestionarului a fost utilizat mediul digital (online).

În ansamblu, pentru elaborarea strategiei s-a urmat o serie de pași specifici cercetării:

1. **Documentarea / cercetarea de birou** - identificarea și analizarea documentelor relevante.

Prin cercetarea de birou s-au identificat documentele relevante (documente strategice și surse de finanțare la nivel local / județean / regional / național / european, rapoarte de monitorizare / progres, proiecte în implementare, analize, etc.). Au fost, de asemenea, identificate dependențele dintre măsuri, care au urmărit asigurarea unei abordări integrate, coerente și realiste.

2. **Elaborarea instrumentelor metodologice** - care au drept scop sprijinirea echipei de proiect în colectarea informațiilor (chestionar, ghid de interviu, documente centralizatoare ale informațiilor analizate sau colectate în urma interviurilor, alte documente, după caz).

Au fost elaborate trei tipuri de instrumente metodologice:

- chestionar pentru cetățeni;
- fișă de analiză;
- ghid de interviuri semi-structurat.

- **Cercetarea de teren** a cuprins, în principal:
 - derularea de interviuri cu factori implicați;
 - diseminarea și colectarea chestionarelor;
 - participarea la întâlniri ale grupurilor de lucru dedicate.

Pentru colectarea și prelucrarea inițială a chestionarului consultantul a utilizat platforma https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Roman_cet, iar perioada de completare și colectare a chestionarului a fost 11 - 25 martie 2022.

Anunțul a fost postat pe site-ul primăriei (<https://Primariaroman.ro/11-03-2022-anunt-chestionar-pentru-realizarea-strategiei-integrate-de-dezvoltare-a-municipiului-roman/>) și pe Facebook (<https://www.facebook.com/Prim%C4%83ria-Municipiului-Roman-315191282016847/>).

Totodată, consultantul a diseminat anunțul și a făcut reveniri pe următoarele grupuri de Facebook, astfel:

- Orasul Roman⁴¹ (52.200 membri);
- Stiri Roman⁴² (10.600 membri);
- Roman⁴³ (1.100 membri);
- Info Roman⁴⁴ (2.300 membri);
- Online Roman⁴⁵ (4.300 membri);
- Anunturi roman⁴⁶ (12.900 membri);
- Vanzari-cumparari roman⁴⁷ (2.100 membri);
- Vanzari Diverse Roman⁴⁸ (8.400 membri);
- Bazar Roman⁴⁹ (5.900 membri).

Au răspuns 80 cetățeni ai municipiului Roman, dintre care 31 sunt bărbați (38,75%), iar 49 sunt femei (61,25%).

În ceea ce privește vârsta respondenților, din cei 80 de cetățeni respondenți, 23,75% se situează în intervalul de vârstă 18-35, 52,50% se situează în intervalul de vârstă 36-50, 18,75% se situează în intervalul de vârstă 51-65, iar 5% se situează peste 65 de ani.

⁴¹ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/orasulroman/>

⁴² Sursa: <https://www.facebook.com/groups/stiriroman>

⁴³ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/1863779217041279/>

⁴⁴ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/1188848144652040/>

⁴⁵ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/3069250829801637/>

⁴⁶ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/284347881919903/>

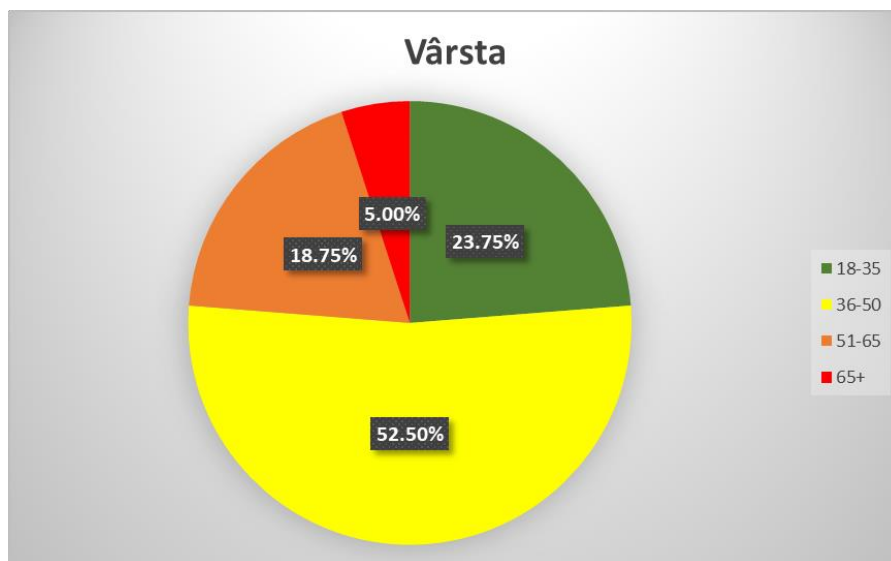
⁴⁷ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/198550010295458/>

⁴⁸ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/229734240760930/>

⁴⁹ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/570987579609175/>

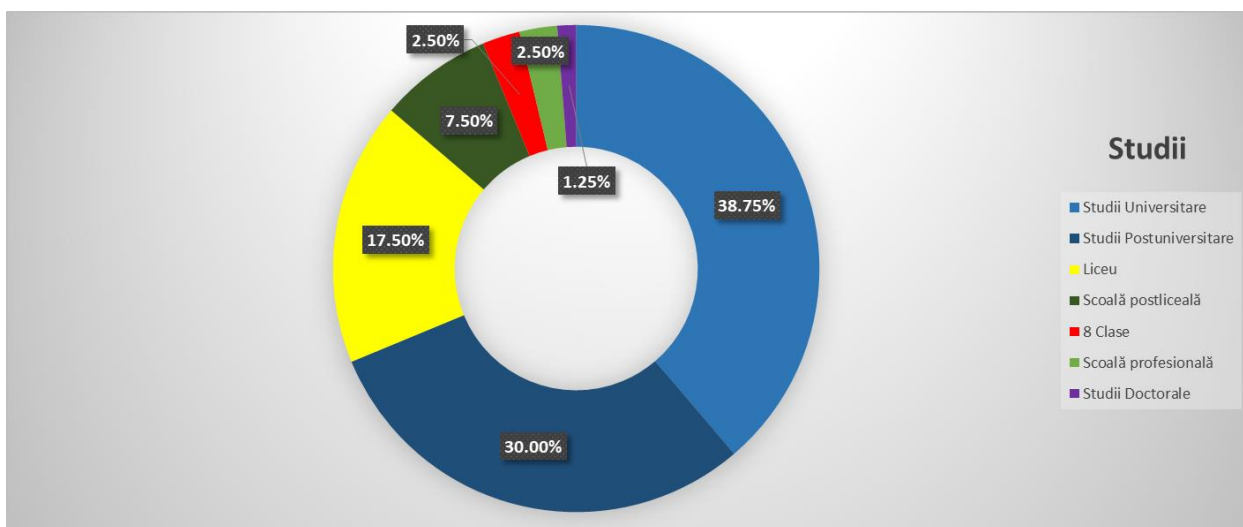
Figura 105- Categori de vârstă - respondenți

Sursa: Prelucrarea consultantului a datelor din chestionare

Din perspectiva studiilor cetățenilor respondenți, 38,75% din cei 80 de cetățeni au studii universitare, 30% au studii postuniversitare, 17,50% sunt absolvenți de liceu, 7,50% absolvenți de școală postliceală, 2,50% au avut o educație de 8 clase, cu un procent egal de absolvenți de școală profesională, iar 1,25% dintre respondenți au studii doctorale.

Figura 106 - Nivelul de studii al respondenților

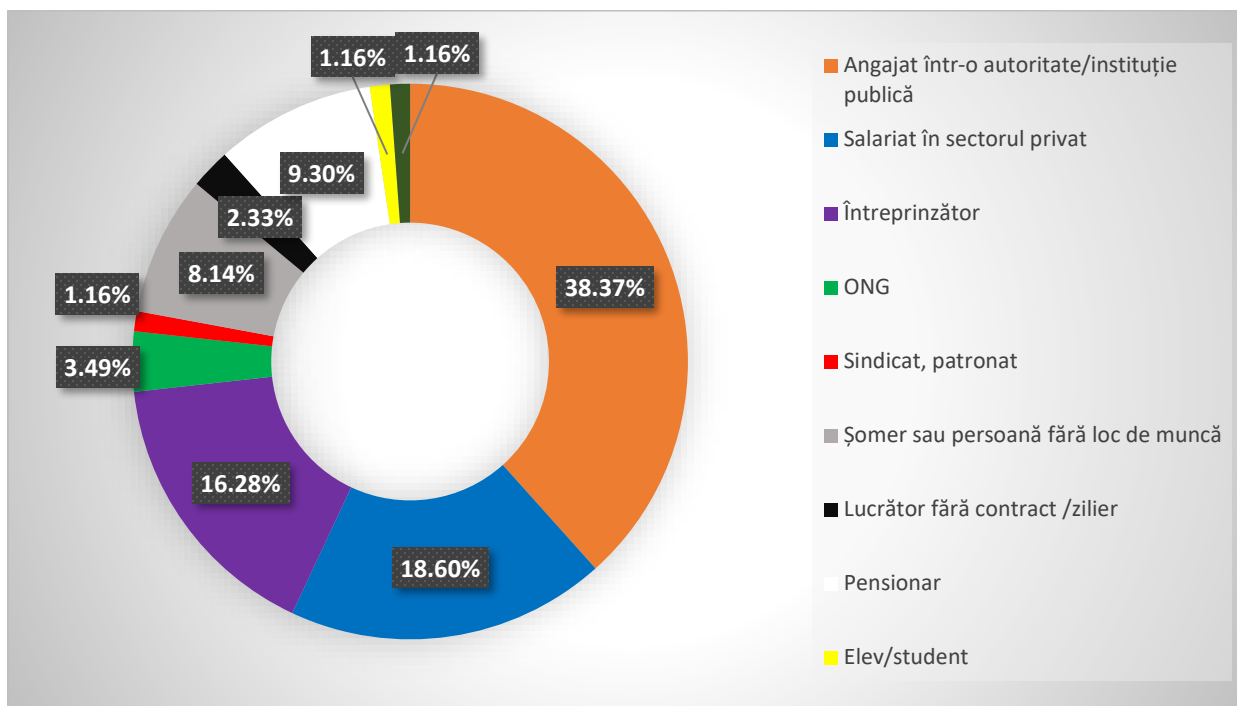

Sursa: Prelucrarea consultantului a datelor din chestionare

În ceea ce privește ocupațiile respondenților, un procent semnificativ (38,37%) sunt angajați într-o instituție publică, 18,60% sunt salariați în sectorul privat, urmați de 16,28% întreprinzători. Un procent semnificativ este cel al persoanelor fără loc de muncă (8,14%) și al pensionarilor (9,30%).

Figura 107 - Împărțirea respondenților în funcție de ocupație - statut profesional

Sursa: Prelucrarea consultantului a datelor din chestionare

Grupurile de lucru reprezintă formațiuni de dezbatere în care mai mulți actori care prezintă interes asupra tematicii abordate discută împreună, exprimă opinii, expun situații și formulează concluzii, scopul acestora fiind de colectare a informațiilor din perspective diferite și de stabilire a obiectivelor comune pentru includerea acestora în analiza situației existente și în planificarea strategică viitoare. În procesul de elaborare a strategiei s-a organizat o serie de grupuri de lucru tematice în cadrul cărora s-au dezbătut provocările și oportunitățile de dezvoltare ale municipiului Roman, după cum urmează:

- **Grupul Economie, infrastructură generală;**
- **Grupul Mediu, schimbări climatice, cultură, infrastructură dedicată;**
- **Grupul Social, educație, sănătate, infrastructură dedicată;**
- **Grupul Administrația publică.**

A avut loc câte o întâlnire cu fiecare grup de lucru în perioada 30 - 31 mai 2022, propunerile rezultate în urma dezbaterilor fiind cuprinse în planul de acțiune.

Totodată, a avut loc o întâlnire cu reprezentanții Consiliului Local Roman în data de 31 mai 2022.

În elaborarea/ implementarea SDT sunt implicați parteneri relevanți ai UAT: ONG-uri (Fundatia Umanitară Pacea, Fundatia Episcop Melchisedec, Societatea Culturală Clepsidra), mediul privat (SC Cersanit România SRL, SC ODLO România SRL, SC Rossal

SRL, SC Mitarox SRL, Camera de Comerț și Industrie Neamț), instituții și entități publice (CJ Apaserv SA Neamț, ADI AQUA Neamț, Spitalul Municipal de Urgență Roman, unitățile de învățământ din Municipiul Roman), în conformitate cu cerința din Regulamentul CE 1060/2021, art. 8 .

Elaborarea SID s-a bazat pe un proces de consultare permanentă a principalilor actori locali, prin intermediul:

- întâlnirilor de lucru
- promovării activităților desfășurate în presa locală
- publicării de materiale informative pe site-ul Primăriei Municipiului Roman
- aplicării de chestionare pentru identificarea nevoilor și problemelor de dezvoltare a orașului.

Lista de proiecte din SID este un rezultat al analizelor realizate, consultărilor și întâlnirilor organizate pentru elaborarea acestui document și integrează liniile trasate în alte documente strategice, precum:

- Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) al Municipiului Roman 2021 - 2027;
- Planul Strategic Instituțional (PSI) al Primăriei Municipiului Roman pentru perioada 2021 - 2023;
- Strategia Locală cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a Serviciului de Salubritate din Municipiul Roman în perioada 2015-2025;
- Strategia Locală de Asistență Socială.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Agenda 2030 - noua agendă globală;
Pactul Ecologic European 2030 (cu planurile si strategiile asociate);
European industrial strategy (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy_en);
2050 long-term strategy (<https://unfccc.int/documents/210328>)
Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice (SCAP) 2014-2020;
Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
Strategia națională a României pentru dezvoltarea turismului 2019-2030;
Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului în România 2017-2026;
Strategia privind modernizarea infrastructurii educaționale 2017-2023;
Strategia națională pentru locuri de muncă verzi 2018 - 2025;
Strategia Națională Anticorupție SNA 2021-2025;
Programe Operaționale (<https://oportunitati-ue.gov.ro/programe-operationale/>);
Planul Național de Redresare și Reziliență (<http://mfe.gov.ro/pnrr/>);
Migrația - factori determinanți și modele economice - Constantin Anghelache,
Georgiana Niț Romanian Statistical Review - Supplement nr. 5 / 2018144;
Planul de Dezvoltare Regionala Nord-Est 2021-2027;
(<https://adrnordest.ro/storage/2021/02/PDR-NE-2021-2027-dec.-2020.pdf>);
Strategia de Dezvoltare a Județului Neamț - perioada de programare 2014 - 2020, actualizată
2017 (<https://cjneamt.ro/wp-content/uploads/2019/09/Strategia-de-dezvoltare-a-Jude%C8%9Bului-Neam%C8%9B-%E2%80%93-perioad%C4%83-de-programare-2014-2020-actualizata-2017.pdf>);
Master Planul de Turism al Județului Neamț 2020 - 2030;
Strategia Integrată de Dezvoltare a Municipiului Roman pentru perioada 2014 - 2027;
Strategia de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Roman pentru perioada 2014-2020;

Strategia locală cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate din Municipiul Roman, județul Neamț;

Planul Urbanistic General Roman (2007);

Eurostat regional yearbook 2019 edition;

Audit urban Institutul Național de Statistică 2018;

Dimensiuni ale incluziunii sociale în România, în anul 2018 Institutul Național de Statistică;

Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială Institutul Național de Statistică 2018;

Atlasul zonelor urbane marginalizate din România 2014;

Buletin informativ - Principalii indicatori ai cunoașterii stării de sănătate pe 9 luni 2019 comparativ cu 9 luni 2018 Ministerul Sănătății Institutul Național de Sănătate Publică Centrul Național de Statistică și Informatică în Sănătate Publică;

Raport Național privind Starea de Sănătate a Populației României 2018 Centrul Național de Evaluare și Promovare a Stării de Sănătate;

OCDE/European Observatory on Health Systems and Policies (2019), România: Profilul de țară din 2019 în ceea ce privește sănătatea, State of Health in the EU, OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies, Bruxelles;

Program pentru rezultate în domeniul sănătății în România (P169927) - Evaluarea sistemului social și de mediu Iunie 2019 Banca Mondială;

Education and Training Monitor 2019 - Country analysis September 2019;

Analiza sistemului de învățământ preuniversitar din România din perspectiva unor indicatori statistici. Politici educaționale bazate pe date Institutul de Științe ale Educației 2015;

Institutul Național de Statistică - Baza de date Tempo online;

Direcția Regională de Statistică Neamț (<https://neamt.insse.ro/>);

Website-ul Ministerului Mediului , Apelor și Pădurilor: www.mmediu.ro;

<https://ec.europa.eu/eurostat/statistical-atlas/gis/viewer>;

www.analizeeconomice.ro;

<http://ogp.gov.ro/planul-national/>;

<http://data.gov.ro/>.